Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

Таблица № 12-2. Постъпили становища в резултат на проведените национални консултации по доклада за ЕО и начин на отразяването им, с посочени мотиви за това

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
1.	Министерство на околната среда и водите изх. № ЕО-3-39 от 28.05.2026 г.	**Относно:** *Консултации по доклада за екологична оценка на проекта на Интегриран план в областта на енергетиката и климата (ИПЕК) на Република България 2021-2030, актуализация 2024 г.*	--
		I. По отношение на доклада за екологична оценка и приложенията към него: Докладът за ЕО е съобразен с изискванията за структура и обхват съгласно чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда, като по представената в него информация имаме следните бележки, коментари и препоръки:	--
		I.1. По компонент Биологично разнообразие:	
		На стр. 8, текстът следва да се измени в следния вид: „*Пример за това са територииите в защитените зони от Натура 2000 (съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година, относно опазването на дивите птици). В тези райони не е възможно да се изграждат инсталации за производство на енергия от вятърни електрически централи, съгласно НПДЕВИ 2011-2020*“	Приема се. Отразено е в ДЕО.
		На стр. 17, текстът следва да се осъвремени, тъй като текущата версия на доклада е от месец април 2026 г. *„В съответствие с препоръката на Европейската Комисия за развитие на конкурентоспособни пазари на едро и дребно България поетапно премахва регулираните цени на електрическа енергия, като прогнозите са този процес да приключи до края на 2025 г.“*	Приема се. Отразено е в ДЕО.
		По отношение на текста на стр. 77: *„Климатичните сценарии за*	Корекциите за климата са направени

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		България се разработват в НИМХ чрез прилагане на симулационен модел ALADIN. Проведени са симулации на регионалния климат за два интервала – „близко бъдеще“ (2021-2050 г.) и „далечно бъдеще“ (2071-2100 г.)“, вторият период следва да се коригира по отношение на периода 2051-2100 г.	съгласно становището на НИМХ, виж по-долу.
		Навсякъде в доклада за ЕО използвания термин „делфини“ да се замени с „китоподобни бозайници“.	Приема се. Отразено е в ДЕО.
		Обръщаме внимание, че ИПЕК на Република България – актуализация 2024 г. представлява стратегически документ, компилиращ в себе си политики и мерки за постигане на по-високите цели, поставени с Европейската зелена сделка и Европейския закон за климат, Пакет „Готови за 55”, Планът REPowerEU. Болшинството от тях произтичат от вече одобрени и/или действащи стратегически документи, или са проекти/програми в процес на одобряване. Политиките/мерките, произтичащи единствено от ИПЕК, които могат да окажат някакво въздействие върху биоразнообразието, се свеждат до следните: - Създаване на офшорни ветроенергийни паркове; - Създаване на приоритетни зони за ускорено развитие на ВЕП; - Изграждане на нова газова инфраструктура, вкл. за алтернативни горива; - Изграждане на нова инфраструктура за водород; - Създаване на култури от бързорастящи дървесни видове. Към настоящия момент липсва детайлна информация относно конкретните територии за прилагане на визираните политики и мерки. Независимо от това, техните възможни въздействия върху биоразнообразието са обхванати в общата част на ДЕО. Същевременно, детайлен анализ на тяхното състояние и потенциално въздействие върху защитените зони от мрежата „Натура 2000“ е надлежно представен в изготвения ДОСВ. В защитените територии по смисъла на ЗЗТ по принцип са забранени дейности, които биха могли да доведат до промяна в състоянието им и въздействието върху тях.	Съдържа констатации, без забележки.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		По отношение на т. 4. „*Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към ИПЕК, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие“* (стр. 282), намираме за правилно и изчерпателно анализирани потенциалните неблагоприятни въздействия върху флората и фауната, в т.ч.: - Създаване на приоритетни зони за ускорено развитие на ВЕП; - Изграждане на нова газова инфраструктура, вкл. за алтернативни горива; - Изграждане на нова инфраструктура за водород; - Създаване на култури от бързорастящи дървесни видове. Потенциално значителни въздействия са възможни при неправилно ситуиране на Вятърни енергийни паркове (ВЕП). Създаването на култури от бързорастящи дървесни видове може да доведе до значителни въздействия върху консервационно значими растителни съобщества, при използване на инвазивни видове. Съществен проблем при реализирането на мерките от ИПЕК е възникването на допълнителна фрагментация на местообитанията на животинските видове и прекъсване на биокоридори. Развитието на енергийната инфраструктура, в т.ч. линейна е пряко свързано и с временно засягане, увреждане на местообитания на видове животни, безпокойство за видове животни, смъртност /унищожаване на индивиди от видове животни.	Съдържа констатации, без забележки.
		Следва да се подчертае, че стратегическите цели на плана ИПЕК сами по себе си не могат да окажат отрицателно въздействие върху компонентите и факторите на околната среда, тъй като всеки следващ план, програма или проект ще премине през отделна екологична оценка. В настоящия план териториалният обхват не е разгледан в детайли. В политиките/мерките, заложени в ИПЕК, които могат да окажат някакво въздействие върху биоразнообразието, респективно върху защитените зони, в частта *„Създаване на приоритетни зони за ускорено развитие на ВЕП“* може да се добави като последно въздействие *„Промяна*	

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		в микроклимата на местообитанията“. За предвидената на стр. 320 смекчаваща мярка по отношение на биологичното разнообразие: *„Тъй като въздействието от ВЕП зависи от конкретното им местоположение, реализирането на нови такива (вкл. офшорни) да става след минимум едногодишен мониторинг на птици и прилепи за тези на сушата, и на птици и делфини за офшорните такива……“* предлагаме да се редактира „*да става след минимум едногодишен мониторинг на птици и прилепи за тези на сушата, и на птици, прилепи и китоподобни бозайници за офшорните такива“*. Добавянето на прилепи е необходимо, защото български учени от БАН вече са регистрирали прилепи в открито море на 100 км навътре от брега в изключителната икономическа зона на България, като прилепите в морето често са привличани от офшорните вятърни турбини, тъй като ги възприемат като високи дървета или структури за почивка, поради което в съвременните изследвания на офшорни вятърни паркове се включва и компонент прилепи.	Приема се. Отразено е в ДЕО.
.		Състоянието и въздействието на политиките/мерките, заложени в ИПЕК е разгледано само за защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000. Липсва описание за конкретни защитени територии, по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), където ще бъдат прилагани тези политики/мерки и какво ще бъде въздействието върху тях. В защитените територии по смисъла на ЗЗТ са забранени дейности, които биха могли да доведат до промяна в състоянието им и въздействието върху тях.	В ИПЕК липсва конкретика за специфични територии, където ще бъдат прилагани политиките/мерките и поради това не може да се направи конкретен анализ за въздействията върху защитените територии. За всяко конкретно инвестиционно предложение/проект се извършва проверка за допустимост спрямо забраните по ЗЗТ, поради което на ниво стратегически документ не се очаква отрицателно въздействие върху защитените територии.
.		По отношение на текстовете в доклада за ЕО на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България, на стр. 203 следва да се коригира наименованието на Резерват	Приема се. Отразено е в ДЕО.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		„Баюви дупки“ (вместо „Байови дупки”).	
		В текста „*Режимите за опазване и управление на защитените територии се определят със заповедта им за обявяване и с плана за управление“* да се добави и ЗЗТ и да се коригира в следния вид: *„Режимите за опазване и управление на защитените територии се определят със Закона за защитените територии, заповедта за обявяването им и с утвърдените планове за управление“*.	Приема се. Отразено е в ДЕО.
		В текста *„ За периода 2004-2025 г. площта на защитените територии се е увеличила. В края на 2025 г. броят на защитените територии в Република България е 1067, с обща площ 588 231.55 ha (ИАОС 2026)“*, площта по данни подадени от МОСВ към Националния статически институт е 585 389, 2 ha.	Приема се. Отразено е в ДЕО.
		I.2. По отношение на опасни химични вещества и смеси:	
		Проект на актуализиран Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България до 2030 г. отразява по-високите цели, поставени с Европейската зелена сделка и Европейския закон за климата, Пакета „Готови за 55“, Плана REPowerEU, както и последния доклад за България в рамките на Европейския семестър. В актуализирания документ са определени националните цели по петте измерения на Енергийния съюз – декарбонизация, енергийна ефективност, енергийна сигурност, вътрешен енергиен пазар, научни изследвания, иновации и конкурентоспособност. Предвидени са и подходящи политики и мерки за постигане на декарбонизирана, устойчива и гъвкава енергийна система по разходоефективен начин, при отчитане на националните особености и нуждата от осигуряване на целенасочени мерки и стимули за постигане на амбициозните европейски климатични цели до 2050 г. Стимулиране на нисковъглеродното развитие на икономиката, както и конкурентоспособна и сигурна енергетика са сред основните цели в областта на енергетиката, заложени в Интегриран план в областта на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		енергетиката и климата на Република България 2021-2030, актуализация 2024 г. Планът цели също повишаване на енергийната ефективност, намаляване на въглеродните емисии и на зависимостта от внос на горива и енергия, както и гарантиране на енергия на достъпни цени за всички потребители. С плана се предвижда модернизация на проекти в областта на електропреносната и газопреносната инфраструктура, разглеждайки сигурността на доставките на природен газ за страната чрез изграждане на междусистемни газопроводи чрез разширяване на възможностите за подземно съхранение на природен газ, както по отношение на съоръженията за добив и компресия, така и по отношение на възможността за съхранение на по-голям обем природен газ. Част от предприятията на енергопроизвоството, производството и съхранението на горива, представляват предприятия с нисък или висок рисков потенциал, класифицирани по реда на глава седма, раздел I от ЗООС. Част от проектите, които плана обхваща са: • Проект за LNG терминал до Александруполис; • Разширение капацитета на ПГХ „Чирен". Предвид стратегическия характер на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030, актуализация 2024 г. и липсата на определени конкретни местоположения на обекти, приемаме че на настоящия етап не е извършена детайлна оценка по отношение на риска от големи аварии. Същевременно не е взето предвид, че част от предвидените мерки и политики в областта на енергетиката биха могли в последващ етап да доведат до реализиране на обекти и дейности, свързани с употреба и/или съхранение на опасни вещества. Обръщаме внимание, че в стратегически документ като Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030, актуализация 2024 г., както и в ДЕО е напълно обосновано да се отбележи, че климатичните промени могат да повлияят безопасната експлоатация на бъдеща енергийна инфраструктура, предвид че те са	Приема се. Отразено е в ДЕО.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		съществен фактор за т.нар. Natech аварии (Natural Hazard Triggering Technological Accidents) - природни явления, които предизвикват технологични аварии.	Приема се. Отразено е в ДЕО.
		I.3. По компонент „Атмосферен въздух“:	
		В т. 2.1.2. *Състояние на атмосферния въздух*, на стр. 60-61 от доклада, текста под „*Фигура 2.1.2-3 Пунктове за мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ) на България, разпределени по райони за оценка и управление на КАВ (РОУКАВ)*“, отнасящ се до *националната инвентаризация на емисиите на вредни вещества на Р. България,* считаме че повтаря такъв на стр. 64. В тази връзка предлагаме единият от двата текста да отпадне. В допълнение, за да бъде следвана логическата последователност предлагаме текста да бъде преместен в частта, в която се говори за емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух.	Няма повторение. Единият текст се отнася до данните, представляващи националните емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, представени в националната инвентаризация на емисиите на вредни вещества на Р. България, изготвяна ежегодно от ИАОС. Емисиите се изчисляват в съответствие с изискванията и данните в „Единна методика за инвентаризация на емисиите на вредни вещества във въздуха” за 11 групи източници на емисии (сектори), а другия до индикатор, представящ националните емисии на вредни вещества във въздуха, изчислени в съответствие с Ръководството EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook на Европейската агенция по околна среда и по по „Единна методика за инвентаризация на емисиите на вредни вещества във въздуха”, утвърдена от министъра на околната среда и водите за 10 групи източници на емисии.
		I.4. По фактор „Отпадъци“:	
		На стр. 242 в доклада е посочено, че националните цели за оползотворяване на излезли от употреба гуми са 65%, а за рециклиране 50%, но съгласно чл. 8, ал. 1 на Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми, в сила от 1.01.2023 г. не по-малко от 75 на сто от	На стр. 241 и 242 е представена степента на оползотворяване на излезли от употреба гуми, %, с източник ИАОС.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		количеството (в тонове) гуми, пуснати на пазара на Република България през текущата година, трябва да бъдат оползотворени и не по-малко от 65 на сто от количеството (в тонове) гуми, пуснати на пазара през текущата година, трябва да бъдат регенерирани и/или рециклирани.	
		I.5. На основание чл. 20, ал. 3, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), МОСВ изиска становище по документацията от Министерство на здравеопазването. Съобразно чл. 20, ал. 3, т. 3 от Наредбата за ЕО, Ви уведомяваме, че с писмо изх. № 04-09-107/18.05.2026 г. Министерство на здравеопазването приема доклада за ЕО на проекта на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030, актуализация 2024 г., като е счела, че въз основа на анализите и оценките в доклада са направени обобщения за въздействието на плана върху околната среда и здравето на хората.	Положително становище.
		II. Предложение за мерки за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при прилагането на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия:	Не се отнася до ДЕО, касае последващите етапи.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

<table>
<tr><th>№</th><th>Получено от, изх. №</th><th>ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ</th><th>Начин на отразяване и мотиви за това</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>
1. Дирекция „Политика по изменение на климата“, като възложител на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030, актуализация 2024 г. да изготвя Доклад по наблюдението и контрола при прилагането на плана, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на плана, който да представя в МОСВ на всеки 3 (три) години от прилагането на плана.
2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030, актуализация 2024 г. да се извършват въз основа на следните мерки и индикатори:
<table>
<tr><th>Мярка за наблюдение и контрол</th><th>Индикатори, мерна единица</th><th>Периодичност на отчитане</th><th>Отговорен орган за изпълнението</th></tr>
<tr><td>Процедури по глава шеста, раздел трети на ЗООС.</td><td>Брой</td><td>За периода на действие на плана</td><td>Възложител на ИП, МОСВ, РИОСВ</td></tr>
<tr><td>Процедури по чл. 31 от ЗБР.</td><td>Брой</td><td>За периода на действие на плана</td><td>Възложител на ИП, МОСВ, РИОСВ</td></tr>
<tr><td>Издадени разрешителни по Закона за водите за нови енергийни обекти (площни и линейни)</td><td>Брой</td><td>За периода на действие на плана</td><td>Възложител на ИП, МОСВ, РИОСВ, БД</td></tr>
</table>
</td><td>Мерките са приети и отразени в Доклада за екологична оценка.</td></tr>
</table>

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ				Начин на отразяване и мотиви за това
		Изменение на емисиите на парникови газове по сектори.	Gg CO_2 eq.	За периода на действие на плана	МОСВ, ИАОС	
		Качество на атмосферния въздух, чрез Национална система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух	μg/m³	За периода на действие на плана	МОСВ, ИАОС	
		Увеличение употребата на биомаса за сметка на фосилни горива, които се докладват в Национална инвентаризация на емисии на вредни вещества на България	TJ NCV	За периода на действие на плана	МОСВ, ИАОС	
		Намаляване на емисиите на основните замърсители на въздуха, които се докладват, чрез Национална инвентаризация на емисии на вредни вещества на България	kt; t; kg	За периода на действие на плана	МОСВ, ИАОС	
		Изменение на емисиите на парникови газове по сектори.	Gg CO_2 eq.	За периода на действие на плана	МОСВ, ИАОС	
		Изградени енергийни обекти върху земеделски земи и в горски територии.	Брой и засегнати площи (дка)	За периода на действие на плана	МЕ, МОСВ, РИОСВ	
		Мониторинг на биоразнообразието, свързан с реализация на ВЕП	Брой доклади	За периода на действие на плана	Възложител на ИП, компетентни органи по околна среда	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ					Начин на отразяване и мотиви за това
			Използване на инвазивни видове при създаване на култури от бързорастящи дървесни такива	ха	За периода на действие на плана	Възложител на ИП, компетентни органи по околна среда	
			Извършени предварителни археологически проучвания – издирване на археологически обекти на територията на новопредвидени енергийни обекти – площни и линейни, съгласно чл. 161, ал. 1 на ЗКН с цел установяване наличието на неизвестни обекти и предприемане на мерки за тяхното опазване.	Брой проучвания	За периода на действие на плана	Възложител на ИП, Министерство на културата	
			Извършени спасителни разкопки, в случай че бъдат установени археологически обекти върху терените, които ще бъдат пряко засегнати от новопредвидени енергийни обекти – площни и линейни.	Брой спасителни разкопки	За периода на действие на плана	Възложител на ИП, Министерство на културата	

<table>
<tr><th>№</th><th>Получено от, изх. №</th><th>ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ</th><th>Начин на отразяване и мотиви за това</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>
<table>
<tr><td>Разработване на планове за управление на строителните отпадъци за всеки конкретен обект</td><td>Бр. утвърдени планове</td><td>Периодично, при започване на изпълнението на всеки конкретен проект</td><td>Възложител на ИП/Дружества, изпълняващи строителните работи</td></tr>
<tr><td>При разработването на проектните предложения, с конкретните алтернативни варианти за местоположение, да бъде направено обследване за наличието на предприятия с рисков потенциал.</td><td>Спазване на зоните за защита</td><td>Еднократно, при предпроектните проучвания или проектиране</td><td>Възложител</td></tr>
<tr><td>Процедури по глава седма, раздел I от ЗООС</td><td>Брой</td><td>За периода на действие на плана</td><td>Възложител на ИП, ИАОС, РИОСВ</td></tr>
<tr><td>Съобразяване на новите обекти и инфраструктура с местоположението на най-близките обекти, подлежащи на здравна защита</td><td>Проведени процедури по ОВОС, приключили с положителен краен акт</td><td>В периодичността на изготвяне на Доклада по наблюдение и контрол</td><td>Възложител</td></tr>
</table>
3. При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.
</td><td></td></tr>
<tr><td>2.</td><td>„АЕЦ Козлодуй” ЕАД рег. № 1491 от</td><td>Относно: Провеждане на консултации с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата (ИПЕК) на</td><td>Положително становище.</td></tr>
</table>

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
	18.05.2026 г.	Република България 2021 - 2030 г. — актуализация 2024 г. Във връзка с писмо ваш изх. № 95-3-5898-79/07.05.2026 г. с искане на становище по Доклад за екологична оценка (ДЕО) на Интегриран план в областта на енергетиката п климата (ИПЕК) на Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г., Ви информирам че „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД няма забележки н предложения за допълнение към ДЕО на ИПЕК.	
3.	Министерство на околната среда и водите Дирекция „Национален парк Рила” изх. № 04-00-102-1 от 18.05.2026 г.	***Относно:*** *Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.* Във връзка с провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. изразяваме следното становище:	
		1. Отчитаме някои технически грешки в Доклад за екологична оценка на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България:	
		а) На страница 41 смятаме, че трябва да се внесе пояснение в следните изречения: - Във втори абзац се говори за територията на Р България, а в следващия абзац трябва да се поясни дали информацията е за Р България или за света, тъй като в Р България няма ледници. От така написания абзац не става ясно за коя територия се говори. - В същия абзац в подточка трета считаме, че не е коректно да се говори за съдържание на топлина, а за измерване на по-високи средни температури на морската вода.	Третият абзац е добре отделен от предходния и редакционно е ясно, че не касае територията на България. Подточките изброяват утвърдените десет ключови индикатора, показващи изменението в климата.
		b) На страница 46 в първия абзац са пропуснати на два пъти	Приема се. Отразено е в ДЕО.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		отстояния от думата беше: бешеположението, бешеобявено.	
		с) Целият текст трябва да се ревизира за запетаи, тъй като липсват на определени места, както и за отстояния от тирета, тъй като на места са едностранни, на други двустранни, а на трети липсват.	Направени са редакции.
		d) На стр. 54 четвъртият абзац не е довършен.	Приема се. Отразено е в ДЕО.
		е) На стр. 194 при латинското име Pistacia terebinthus не е затворена скобата.	Приема се. Отразено е в ДЕО.
		2. По отношение на текстовете в Доклада за екологична оценка на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България, попадащи в рамките на функционалната компетентност на Дирекция „Национален парк Рила“, не изразяваме допълнителни бележки и предложения.	Без забележки.
		3. Бележките дадени в предходно становище № 174-1/22.08.2025 г. са взети предвид и са отразени в текста на Доклада.	Без забележки.
		4. Препоръчваме преди финализиране на документа да бъде извършена цялостна редакционна и техническа проверка на текста с оглед отстраняване на констатираните технически несъответствия.	Приема се. Отразено е в ДЕО.
4.	Заместник министър-председател и министър на икономиката, инвестициите и индустрията изх. № 04-20-44 от 20.05.2026 г.	***ОТНОСНО***: Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021- 2030 г. – актуализация 2024 г. Във връзка с получено писмо с молба за становище по провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г., Министерство на икономиката, инвестициите и индустрията няма възражения и бележки по Доклад за екологична оценка.	Без забележки.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
5.	„Електроенергиен системен оператор“ ЕАД гр. София изх. № ЦУ-ЕСО-7634#5 от 26.05.2026 г.	**ОТНОСНО:** Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. (актуализация 2024 г.) В рамките на предходната процедура по определяне на обхвата и съдържанието на Доклада за екологична оценка, ЕСО ЕАД предостави конкретни бележки и препоръки с писмо с наш изходящ номер ЕСО-7634#1/18.08.2025 г. Към настоящия момент може да се отбележи, че не се установява същите да са отразени в пълна степен в представената документация, поради което ги поддържаме, както следва:	Бележките и препоръките не са пренебрегнати. Виж забележката в раздел 12 и отговорите в Таблица № 12-1.
		• целесъобразно е актуализиране на информацията, свързана с междусистемната електроенергийна свързаност в точка 1.2.1.4 Измерение „Вътрешен енергиен пазар“, включително отразяване па настъпилите промени в присъединяването на междусистемни електропроводи към съответните подстанции;	Виж забележката в раздел 12.
		• с оглед осигуряване па точност и съпоставимост на информацията, е препоръчително да се използват актуални данни и схеми, публикувани на официалната интернет страница на ЕСО ЕАД.	Виж забележката в раздел 12.
		В рамките па разгледаните аспекти и предвид ограничената компетентност на ЕСО ЕАД по отношение на представената документация, не се правят възражения по същество. ЕСО ЕАД изразява готовност за участие в последващи експертни обсъждания в рамките на своята компетентност.	Без забележки.
6.	Басейнова дирекция „Дунавски район“ гр. Плевен изх. № ПУ-01-	**Относно:** Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.	Без забележки.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
	487-5 от 25.05.2026 г.	В Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) е получено Ваше писмо във връзка с провеждане на консултации по екологична оценка по доклад за екологична оценка (ДЕО) на *Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.* След преглед на постъпилата документация на основание чл.20, ал.2, т. 2 на *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми*, изразявам следното становище: ДЕО на проект на *Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.*, е съобразен с препоръките и бележките на БДДР, дадени в хода на процедурата, както следва: - описанието и анализа на компонентите и факторите на околната среда, в която ще се реализира, и които вероятно ще бъдат засегнати от плана, е изготвено съобразно с информацията и предвижданията на ПУРБ и ПУРН за периода 2022-2027 г.; - разгледано е очакваното въздействие, в т.ч. и кумулативно, върху повърхностните, подземните води и зоните за защита на водите от реализация на плана; - планирани са мерките за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия върху компонент „води“ от осъществяването на плана. БДДР няма други бележки, коментари и допълнения към представената документация. Предвид гореизложеното **БДДР оценява положително ДЕО** на проекта на проект на *Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.* Отделно от горното Ви информирам, че на интернет страницата на БДДРdunav.bg в секция *Взаимодействие с други администрации*, подсекция *Консултации по национални планове и програми* е осигурен обществен достъп на документацията.	

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
7.	Регионална инспекция по околната среда и водите – Смолян изх. № КПД-01-97-1 от 29.05.2026 г.	**ОТНОСНО:** *Провеждане на консултации по чл. 20 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.* Уведомяваме Ви, че след запознаване с предоставената информация/документация по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г., в изпълнение на разпоредбата на чл.19 и чл.19а, т.3 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, РИОСВ – Смолян няма бележки и предложения.	Без забележки.
8.	БУЛГАРТРАНСГАЗ гр. София изх. № БТГ 04-09-75(2) от 28.05.2026 г.	**Относно:** Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата (ИПЕК) на Република България 2021-2030 г. В „Булгартрансгаз“ ЕАД с получени писма с Ваши изх. № 95-00-5898-77/07.05.2026 г. и № Е-04-20-73/13.05.2026 г. и с наши вх. №БТГ-04-09-75/14.05.2026 г. п №БТГ-04-09-75(1)/15.05.2026 г. относно предоставяне на становище във връзка с открита процедура за провеждане на консултации по Доклад за екологична оценка (ДЕО) на проекта на Интегриран план в областта на енергетиката и климата (ИПЕК) на Република България 2021-2030 г. В тази връзка, Ви информирам, че нямаме забележки и коментари по обхвата на доклада за екологична оценка (ДЕО) на ИПЕК. С цел по-голяма прецизност и пълнота на информацията по отношение на описаните в текста на ДЕО проекти, предлагаме следните редакции в описанието на проектите в т.1.2.2.4. Измерение „Вътрешен енергиен пазар“, б. „Б“ Енергийна инфраструктура, т. 2. В областта на газопреносната	Без забележки. Виж забележката в раздел 12 и отговорите

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		инфраструктура: • Проект за LNG терминал до Александруполис Българската страна участва с 20% дял в Независимата система за природен газ „Александруполис“. Българското участие в проекта има стратегическо значение за диверсификацията и сигурността на енергийните доставки за България и страните в региона. Терминалът е от ключово значение за изпълнение на европейските приоритети в областта на енергийната сигурност и гарантиране на достъп до диверсифицирани доставки на втечнен природен газ от надеждни източници за региона на Югоизточна Европа. Терминалът е въведен в търговска експлоатация през октомври 2024 г. Разглеждат се възможностите за участие от българска страна и в проекти за нови LNG терминали в региона. • Газоразпределителен център „Балкан“ - Следва изцяло да отпадне, тъй като информацията не е актуална и не присъства в актуализирания ИПЕК. Като част от основните проекти в областта на газопреносната инфраструктура, считаме за целесъобразно да бъде добавено следното: • Разширение на съществуващи междусистемни връзки със съседните страни В напреднала фаза на реализация са два проекта за повишаване на капацитетите за пренос на природен газ от Гърция към България от България към Румъния: – Проект за повишаване на техническия капацитет за пренос от Гърция към България в IP Кулата/Сидирокастро; – Проект за повишаване на техническия капацитет за пренос от България към Румъния в IP Негру Вода/Кардам. Двата проекта са ключова част от Вертикалния газов коридор - стратегическа инициатива за гарантиране на сигурността на снабдяването п диверсификацията на доставките на природен газ за България п страните от Югоизточна, Източна u Централна Европа. Горепосочените проекти, заедно с всички други описани в ДЕО	в Таблица № 12-1.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		проекти за развитие на газопреносната инфраструктура, имат принос за постигане на заложените цели на България: – в измерение „Енергийна сигурност“ от гледна точка на приноса им за диверсификация на източниците за доставки на природен газ чрез повишаване на междусистемната свързаност със съседни държави и за увеличаване на гъвкавостта на националната енергийна система чрез поддържане и развитие на преносната способност на газопреносната мрежа; – В измерение „Вътрешен енергиен пазар“ от гледна точка на подобряване на междусистемната енергийна свързаност и интеграцията на пазара. Като част от цялостната си политика за постигане на поетапна декарбонизация и осигуряване на условия за устойчиво развитие, освен проекта за развитие на водородна инфраструктура в България, описан в ДЕО като „H2 Interconnection Bulgaria-Greece“, „Булгартрансгаз“ ЕАД разработва и проект за цифровизация на газовата мрежа и интегриране на компоненти и системи, които ще позволят интегриране на водород и други нисковъглеродни газове в мрежата и тяхното по-ефективно управление на интелигентен мониторинг. Считаме за целесъобразно горепосочената информация да бъде отразена в ДЕО, тъй като осигурява максимална пълнота и актуален обхват по отношение на приоритетните дейности в посочените енергийни измерения.	
9.	Регионална инспекция по околната среда и водите – Монтана изх. № 04-00-344-1 от 29.05.2026 г.	**Относно:** *Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (*Наредбата за ЕО), с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка (ДЕО) на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 г. – актуализация 2024 г.* Във връзка с представения с вх. № 04-00-344/07.05.2026 г. на РИОСВ – Монтана ДЕО на *Интегриран план в областта на енергетиката и климата*	Без забележки.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		на Република България 2021 – 2030 г. – актуализация 2024 г., изразявам следното: 1. ДЕО е съобразен с изискванията на чл. 86, ал. 3 от *Закона за опазване на околната среда* и чл. 17, ал. 1 от Наредбата за ЕО. 2. РИОСВ – Монтана няма забележки, предложения и препоръки за изменение и/или допълнение на ДЕО. С оглед осигуряване на широка публичност, прозрачност и ефективно участие на заинтересованите страни, РИОСВ – Монтана е публикувала на интернет страницата си съобщение за провежданите консултации по ДЕО на горепосочения план, с хипервръзка към документацията по ЕО на 08.05.2026 г. В резултат на направените обявления към момента на издаване на настоящото писмо, в РИОСВ – Монтана няма постъпили писмени становища, мнения и предложения по документацията.	
10.	Басейнова дирекция „Черноморски район" гр. Варна изх. № 04-01-1723 от 01.06.2026 г.	**ОТНОСНО:** *Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.* Във връзка с изискванията на чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО) и след преглед на предоставения Доклад по Екологична оценка и съпътстващата го документация, вкл. Доклад за оценка въздействието (ДОСВ) на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. с възложители: Министерство на околната среда и водите и Министерство на енергетиката, изразявам следното становище: 1. Проектът на актуализиран Интегриран национален план „Енергетика и климат" (ИНПЕК) определя националните цели по петте	Без забележки.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		измерения на Плана до 2030 г. – декарбонизация, енергийна ефективност, енергийна сигурност, вътрешен енергиен пазар, както и научни изследвания, иновации и конкурентоспособност. Планът цели също повишаване на енергийната ефективност, намаляване на въглеродните емисии и на зависимостта от внос на горива и енергия, както и гарантиране на енергия на достъпни цени за всички потребители. Предвидени са подходящи политики и мерки за постигане на декарбонизирана, устойчива и гъвкава енергийна система по разходоефективен начин, при отчитане на националните особености и нуждата от осигуряване на целенасочени мерки и стимули за постигане на амбициозните европейски климатични цели до 2050 г. 2. *В т. 2. Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ИПЕК, подточка 2.1. Текущо състояние на околната среда, подт. 2.1.3. Състояние на повърхностните води и 2,1,4. 2.1.3. Състояние на подземните води* от ДЕО е посочена информация за връзката на ИНПЕК с действащите План за управление на речните басейни (ПУРБ 2022-2027 г.) за Черноморски район, съгласно РДВ 2000/60/ЕС, План за управление на риска от наводнения (ПУРН 2022-2027 г.) съгласно Директива 2007/60/ЕС, и Морската стратегия на Р България 2022-2027 г. съгласно Рамкова директива за морска стратегия 2008/56/ЕО. 3. В ДЕО е извършена оценка на възможните въздействия върху количеството и качеството на повърхностните и подземните води, и зоните за защита на водите (ЗЗВ), определени по чл. 119а от Закона за водите, произтичащи от реализацията на ИНПЕК. Примери за такива въздействия от ДЕО са: „*По отношение на хидроенергията може да се очаква:* • *Промяна на морфоложките условия и водния отток на водното тяло, което може да доведе до влошаване на състоянието на водното тяло, загуба на хранилища или загуба на природни местообитания, местообитания на водозависими видове и видове;* • *Влошаване на състоянието на местообитания;*	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		• *Загуба или влошаване на състоянието на защитените природни местообитания в или по поречието на речното корито;* • *Изменение и унищожаване на речните местообитания, водната и крайбрежната фауна, унищожаване и фрагментация на местообитания, бариерен ефект на речните видове, въздействие върху фауната поради непостоянен речен отток, безпокойство по време на експлоатацията на водноелектрическа централа, вкл. хидропикинг ефект от разликата в температурите;* • *Промяната в хидроморфологията е фактор за промяна на екологичното състояние на повърхностните водни тела и свързаните с тях екосистеми, поради ефекта на водовземането, регулирането на оттока и нарушаване на речната непрекъснатост от бариерите в реките без изградени или добре функциониращи рибни проходи, което може да доведе до невъзможност за постигане на целите за добро състояние по директива 2000/60/ЕС по отношение на повърхностните водни тела. Изграждането на множество ВЕЦ върху притоците във водосбора на една и съща река или по дължина на реката има и кумулативен ефект;* *Използването на хидрогеотермална енергия като част от геотермалната енергия също може да има значим ефект върху подземните водни тела и да доведе до непостигане на целите за добро количествено и качествено състояние съгласно директива 2000/60/ЕС. Изграждането на термопомпени инсталации в урбанизираните територии, води до кумулативен ефект, при който се комбинира влиянието с ползването за лични нужди, водовземането за питейно-битови цели, за промишлени потребители и за целите на напояването. Водите са стратегически ценен ресурс за питейно-битово водоснабдяване на населените места, който придобива все по-голямо значение в условията на изменение на климата и който трябва да се опазва за бъдещите поколения.“ …… „Планираните офшорни инсталации за вятърна енергия в Черно море могат да повлияят на постигане на целите за добро*	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		състояние на морската околна среда съгласно Рамковата директива за морска стратегия, която взима предвид комплексни фактори на средата като морски бозайници, шум и др., поради което е необходимо да се планират сериозни проучвания за очакваното въздействие преди реализация на планираните проекти.“ 4. Включени са и мерки за предотвратяване и намаляване на значителните вредни въздействия върху повърхностните и подземни води Посочено е, че „*реализирането на ИПЕК не съдържа мерки, които да водят до системно или значително увреждане на подземните водни ресурси. Напротив, планът е насочен към адаптация към климатичните промени и намаляване на въздействието им, което косвено подпомага устойчивото състояние на подземните води чрез стабилизиране на водния баланс и защита на естественото подхранване на водоносните хоризонти“. …… „Възможни локални и временни негативни ефекти могат да възникнат в рамките на изпълнението на отделни енергийни проекти – например изграждане или модернизация на ВЕЦ, язовири или инфраструктура за ВЕИ, които могат временно да нарушат инфилтрацията, нивото или качеството на подземните води в непосредствена близост”*. В Приложение 5-5 „Анализ на въздействията върху компонентите и факторите на околната среда от политики и мерки, произтичащи само от ИНПЕК“ (файл „Прил. 5-3 Анализ на въздействията води.xlsx“) са оценени вероятните отрицателни въздействия върху отделните компонентни на околната среда, в т.ч. водите (вкл. морската околната среда) и биоразнообразието, произтичащи от реализацията на планираните мерки в ИНПЕК на територията на страната, както и кумулативния ефект от тях. 5. В допълнение, по отношение на целите и мерките в ПУРБ и ПУРН за Черноморски район, с цел предотвратяване влошаването на екологичното и химичното състояние на повърхностните (вкл. крайбрежните морски води), и количественото и химичното състояние на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		подземните води, и намаляване на риска от наводнения, в проектът на ИНПЕК е направена връзка като е посочено следното „Следва да бъде осигурена синхронизация на ИНПЕК със стратегическите документи в областта на управлението на водите. Когато се извършва преразглеждане, актуализиране и разработване на стратегически документи, те трябва да бъдат съгласувани помежду си и с ИНПЕК. Това включва Плановете за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2022-2027 г., както и проектите за актуализирани Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) за четирите района за басейново управление. Заложените в Плана дейности е необходимо да бъдат съобразени с мерките в ПУРБ и ПУРН в четирите района за басейново управление, на цялата територия на Р. България, а не само в зоните от мрежата Натура 2000“. В Приложение 3 „Политики и мерки, заложени в ИНПЕК“, към измерение „Декарбонизация“, елемент „Енергия от възобновяеми източници“ са посочени мерки като „3) Създаване на възможност за развитие на вятърната енергия в морето“ и „4) Въвеждане на процес на планиране на приоритетни зони за ускорено развитие на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия“; „13) Насърчаване използването на геотермална енергия“. В Приложение 4 „Политики и мерки, произтичащи само от ИНПЕК“ са включени мерки като „Синхронизация между стратегическите документи, във връзка с опазването на биологичното разнообразие“ и „Синхронизация на ИНПЕК със стратегическите документи в областта на управлението на водите“.	
		6. По отношение на интегрираното управление и опазването на водните ресурси, при изпълнение на Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. (ИНПЕК), следва да се спазват забраните и ограниченията, произтичащи от Закона за водите и свързаните подзаконови актове.	Посочените забрани и ограничения представляват нормативни изисквания и са задължителни за изпълнение. Същите са относими за включване като мерки в Становището по екологична оценка по

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		6.1. Съгласно чл. 7, ал. 1 от Закона за водите, основен принцип при отношенията, свързани със собствеността върху водните обекти е упражняването на собственост без да се допуска нарушаване на целостта и единството на хидроложкия цикъл и на природната водна система. 6.2. Да се спазват ограниченията и забраните за извършване на дейности, които могат да доведат до пряко и непряко отвеждане на опасни и вредни вещества в подземните води, регламентирани в Наредба № 3/ 2000 г. за СОЗ и буферните зони около водовземните съоръжения и системи, в случаите когато не са определени СОЗ в Приложение №1 към Националния каталог от мерки за ПУРБ.(http://www5.moew.government.bg/?wpfb_dl=17375). 6.3. При извършване на дейности, граничещи с води и водни обекти - публична държавна собственост е необходимо да се определят граници, в съответствие с чл. 155, ал. 1, т. 1 от Закона за водите. 6.4. Забраните на чл. 134, т. 1, 4 и 6 от Закона за водите за складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци; миенето и обслужването на транспортни средства и техника и изхвърлянето на отпадъци. 6.5. Изискванията на чл. 143, т. 1, 3 и 5 от Закона за водите, съгласно които за защита от вредното въздействие на водите не се допускат дейности с които се нарушава естественото състояние и проводимостта на речните легла, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици и използването им като депа за земни и скални маси и съхраняването или складирането на материали, които в значителна степен биха увеличили унищожителната сила на водата при наводнения. 6.6. Забраните на чл. 146, ал. 1 от Закона за водите за застрояване в заливаемите тераси на реките и сервитута на хидротехническите съоръжения. 6.7. Изискванията на чл. 44 и чл. 46 от Закона за водите, в случай на водовземане и/или ползване на воден обект, включително чл. 46, ал. 4 по отношение на заустването на битово-фекалните води. 6.8. Изискванията на чл. 198о от Закона за водите, че	преценка на компетентния орган по околна среда – Министърът на околната среда и водите.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		предоставянето на ВиК услуги на потребители се извършва единствено от ВиК оператор по реда на Закона за водите и Закона за устройство на територията. Присъединяване на имоти към водопроводната и канализационната мрежа на населеното място, се осъществява след сключен писмен договор с „В и К – оператор“. 6.9. При липса на канализационна система, предвид чл. 132 от Закона за водите, лицата от стопанска дейност на които се формират отпадъчни води, са длъжни да изградят пречиствателни съоръжения в съответствие с изискванията за заустване във воден обект. 6.10. Да се спазват разпоредбите на чл. 131 от Закона за водите при аварийни случаи, създаващи предпоставки за замърсяване на водите, собственикът или лицето, експлоатиращо обекта - източник на замърсяване, е длъжно да вземе необходимите мерки за ограничаване или ликвидиране на последиците от замърсяването, съгласно предварително изготвен авариен план и незабавно да уведоми басейновите дирекции. 6.11. Съгласно чл. 16, параграф 6, второ тире от Директива 2000/60/ЕС на Европейския парламент и Съвета (приложима съгласно §143 от ПЗР на ЗИД на Закона за водите, обн. в ДВ брой 65/2006 г.), следва да се осигури пълното преустановяване на заустванията, емисиите и изпусканията на всички приоритетно опасни вещества, посочени в Приложение №1 на Наредбата за стандарти за качество. 6.12. В съответствие с разпоредбите на чл.116 от Закона за водите, всички води и водни обекти следва да се опазват от замърсяване и увреждане. При реализиране на Стратегията да се предвидят мерки за недопускане на влошаване на състоянието на повърхностните и подземните води. 6.13. Съгласно чл. 118а от Закона за водите за опазване на подземните води от замърсяване се забранява пряко и непряко отвеждане на замърсители в подземните води. 6.14. Да се осигурят на подходящи условия за съхранение на опасни отпадъци, при които не се допуска замърсяване на подземни и повърхностни	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		води. 6.15. При извършване на строително – монтажни дейности да се прилагат най – добри налични техники, с цел недопускане на замърсяване на повърхностните и подземните водни тела. 6.16. Синхронизация на ИНПЕК при бъдещото му прилагане следва да бъде направена и между ИНПЕК и действащата Морска стратегия в отделните периоди на прилагането ѝ с цел опазването на морската околната среда в българската част на Черно море. 6.17. Инвестиционните намерения и проекти, включително техни изменения/актуализации, произтичащи от прилагането на ИНПЕК, при които е възможно да бъдат засегнати крайбрежни, повърхностни и подземни води, и зони за защита на водите в териториалният обхват на Черноморски басейнов район, подлежат на оценка за допустимост спрямо екологичните цели и планираните мерки за постигане на добро състояние на водите в ПУРБ и в съответствие с целите на управление на риска от наводнения и предвидените мерки в ПУРН, за съответния период на действие на плановете, съгласно изискванията на чл. 155, ал. 1, т. 23 от Закона за водите. Същите могат да бъдат одобрени само след провеждане на приложимите процедури по реда на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда: по екологична оценка (ЕО) за планове и програми и за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС). 6.18. Да се изпълняват приложимите мерки в Програмата на мерки към ПУРБ 2022 - 2027г., ПУРН 2022 - 2027 г., Становище по ЕО на ПУРБ № 5-3/ 2024 г. и Становище по ЕО на ПУРН № 9-6/2023 г.	
		Във връзка с гореизложеното, Басейнова дирекция „Черноморски район” дава положително становище по изготвения Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024г., като бъдат взети предвид и направените препоръки в настоящото писмо.	Без забележки.
11.	Министерство	**ОТНОСНО**: Становище по провеждане на консултации по чл. 20 от	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
	на земеделието и храните „Северозападно държавно предприятие" гр. Враца изх. № РД-08-119-1 от 02.06.2026 г.	Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021–2030 г. – актуализация 2024 г. Във връзка с провежданите консултации по чл. 20 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021–2030 г. – актуализация 2024 г., „Северозападно държавно предприятие" ДП – гр. Враца изразява следното становище в рамките на своята компетентност. СЗДП ДП – гр. Враца подкрепя принципните цели на актуализирания Интегриран план в областта на енергетиката и климата, насочени към декарбонизация, адаптация към изменението на климата, повишаване на енергийната ефективност, опазване на природните ресурси и устойчиво развитие. Считаме за положително, че в документа е отчетена ролята на горите за усвояването и задържането на въглероден диоксид, както и значението на залесяването, възстановяването на горски територии, противоерозионните мероприятия и поддържането на защитни горски пояси. Същевременно считаме, че при прилагането на мерките, предвидени в Плана, следва да се гарантира, че няма да се допуска влошаване на състоянието на горските екосистеми, намаляване на горския фонд или увреждане на защитени природни местообитания и видове. Горските територии имат съществена роля не само като източник на дървесина и биомаса, но и като фактор за регулиране на водния режим, ограничаване на ерозионните процеси, съхраняване на биологичното разнообразие, предпазване от природни бедствия и поглъщане на парникови газове. В тази връзка предлагаме при изпълнение на политики и мерки, произтичащи от Интегрирания план, които биха могли да засегнат горски територии, да се спазват следните условия:	Без забележки. Посочените условия от 1 до 5 са относими като мерки за Становището по екологична оценка, което ще се постанови от Министъра на околната среда и водите.
		1. Да не се допуска автоматично насочване на инвестиционни	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		намерения за изграждане на енергийни обекти, включително фотоволтаични, вятърни, хидроенергийни и съпътстваща техническа инфраструктура, върху горски територии, без извършване на необходимите процедури по реда на Закона за горите, Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие, Закона за защитените територии и приложимата подзаконова нормативна уредба.	
		2. При планиране на ВЕИ проекти да се дава приоритет на урбанизирани, нарушени, деградирали, нископродуктивни или вече антропогенно повлияни територии, като се избягва засягането на горски територии, защитени зони от екологичната мрежа Натура 2000, защитени територии, ценни природни местообитания и територии с висок противоерозионен, водоохранен и защитен ефект.	
		3. При евентуално използване на дървесна биомаса за енергийни цели да се гарантира, че тя произхожда единствено от устойчиво стопанисвани гори, в съответствие с горскостопанските планове и програми, допустимите обеми на ползване и изискванията за опазване на почвите, водите и биологичното разнообразие. Не следва да се допуска увеличеното търсене на биомаса да води до свръхползване, влошаване на състоянието на насажденията или намаляване на екологичните функции на горите.	
		4. При мерките за залесяване, възстановяване на гори и защитни горски пояси да се осигури участие на компетентните структури в горския сектор, включително държавните горски предприятия, с оглед правилен избор на терени, подходящ видов състав, съобразяване с месторастенето, устойчивост към засушаване, пожари, болести и вредители, както и дългосрочна поддръжка на създадените култури.	
		5. Да се предвидят механизми за финансиране и подпомагане на дейности, свързани със залесяване, възстановяване на увредени горски територии, борба с ерозията, превенция и ограничаване на горски пожари, подобряване на фитосанитарното състояние на горите и адаптиране на горските екосистеми към климатичните промени.	
		6. При проекти, засягащи защитени зони от Натура 2000, защитени	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		територии, водоохранни зони, гори с висока консервационна стойност и местообитания на защитени видове, да се извършва конкретна оценка за съвместимост и преценка на кумулативното въздействие, включително от съпътстващата инфраструктура — пътища, просеки, електропроводи, кабели, площадки и други съоръжения.	
		СЗДП ДП – гр. Враца счита, че горските територии следва да бъдат разглеждани като ключов природен ресурс за постигане на целите в областта на климата, а не само като потенциален териториален или суровинен ресурс за енергийни проекти. Ето защо при прилагането на Плана е необходимо да се гарантира баланс между развитието на нисковъглеродната енергетика, опазването на горите, съхраняването на биологичното разнообразие и устойчивото управление на природните ресурси.	
		С оглед изложеното, „Северозападно държавно предприятие“ ДП – гр. Враца няма принципни възражения по целите на Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021–2030 г. – актуализация 2024 г., при условие че при изпълнението на предвидените политики и мерки се спазват изискванията на действащото законодателство и се гарантира недопускане на неблагоприятно въздействие върху горските територии, защитените зони, защитените територии, биологичното разнообразие и екосистемните функции на горите.	Без забележки.
12.	„Български енергиен холдинг“ ЕАД гр. София изх. № 01-0846/2 от 04.06.2026 г.	Относно: Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове н програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. — актуализация 2024 г. Във връзка с писмо с рег. № 95-00-5898-79/07.05.2026 г. на Министерство на околната среда и водите (МОСВ), постъпило с рег. № 01-0846/07.05.2026 г. на „Български енерген холдинг“ ЕАД (БЕХ ЕАД), както и писмо с рег. № Е-04-20-73/13.05.2026 г. на Министерство на енергетиката	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		(МЕ), постъпило с рег. № 01-0846/1/14.05.2026 г. на БЕХ ЕАД, с искане за становище по публикувана на интернет страницата на МОСВ документация по екологична оценка (ЕО) па проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата па Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г. (ИПЕК), при отчитане на въпросите, които имат отношение към дейността на БЕХ ЕАД, изразяваме следното становище: Публикуваните на интернет страницата на МОСВ документи са разработени в съответствие с нормативната уредба по околна среда и съобразяват основните изисквания към екологичната оценка на ИПЕК. В този смисъл изразяваме принципна подкрепа за изготвения Доклад за екологична оценка, като предоставяме и допълващи коментари, както следва:	Без забележки.
		По отношение на осигуряване на обществения достъп до документацията, в т.ч. до проекта на ИПЕК, предвид неговата същност и предвиждания, от изключителна важност е в Схемата за консултации да бъдат отразени становищата на всички заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Предвид това, считаме за необходимо документацията в нейната цялост, а именно проектът на ИПЕК, Заданието за обхвата и съдържанието на ЕО и Схемата за консултации, да отразяват коректно, с актуални данни, проведените консултация по проекта на ИПЕК към 2026 г. с обществеността (при постъпили становища), с всички заинтересовани органи и трети лица и по-конкретно - с дружествата от Група БЕХ.	Прието и отразено в ДЕО, не в Схемата за консултации, която има друга роля в процеса.
		Препоръчваме етапите на екологичната оценка на проекта да ИПЕК да се съвместяват с етапите, през които преминава процедурата за изготвяне и одобряване на плана, в съответствие с изискванията на чл. 3, ал. 2 и чл. 19, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО). Предвид това, е необходимо Схемата за консултации и релевантната информация в основните документи, да бъде актуализирана с обстойна информация за съвместяване на процеса на съгласуване на проекта на ИПЕК и документацията по ЕО,	Етапите са съвместени, като информация за това е представена в Схемата за консултации.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		съобразно етапите па процедурата.	
		При прегледа на публично достъпните документи - проект за ИПЕК и документация по ЕО, се установи, че по своята същност информацията, данните, оценките и анализите не са актуални към периода на провежданите консултации през настоящата 2026 г. В тази връзка, предвид предстоящото одобряване на ИПЕК от Министерския съвет на Република България и екологичната оценка на плана, чиято редакция е към първата половина на 2024 г., от изключителна важност, за защита на националните приоритети в сектор енергетика, е документацията по ЕО и проектът на план да съдържат актуални данни за статуса на проектите в сектор енергетика, което да гарантира постигане на основните цели на ИПЕК. С оглед напредналата фаза по изготвянето на Доклада за ЕО, считаме за подходящо, при подготовката на обосновката за приемане на РМС за одобрение на актуализация за 2024 г. на ИПЕК, да се включи ангажимент за последваща актуализация на данните в хода на регулярната мониторингова процедура на Плана.	Виж забележките в раздел 12. Следва се отрази на етапа на окончателно приемане на Плана.
		По отношение на заложените в ИПЕК ангажименти за реализация до 2030 г., считаме, че някоя от тях биха били трудни за изпълнение, като: - 29.93 % от енергията от ВИ да бъдат предназначени за сектор транспорт. В България към настоящия момент електро автомобилите са по-малко от 30 000 (1%) от автопарка, което поставя целеполагането като необосновано; - Няма информация за мерки, с които да бъдат популяризирани предимствата за електрическите двигатели, както н стимули за ползвателите; - Предлага се насърчаване на електрическите и хибридните автомобили, в същото време се предвижда намаление на потреблението па електрическа енергия с малко над 10 %, което показва взаимно противоречащи си мерки или недостатъчна аргументация за определянето им; - Планира се увеличение на използването на биогорива в т.ч. и такива	Виж забележките в раздел 12.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		от ново поколение, но в същото време не се предоставя информация и детайли какви точно се предвижда да бъдат те; - Предвижда се увеличение производството на зелен водород без анализ на неговата себестойност. Високата цена на зеления водород го прави непродаваем. Годишното производство на зелен водород в Европа към 2026 г. е около 40 000 т. Така, екологично произведения водород в Европа представлява едва около 1% от общия микс. Това е далеч от планираните за производство до 2030 г. 10 млн. т. В допълнение, не считаме, че е отчетено обстоятелството за редица проекти за пренос на водород в Европа, които са изоставени към настоящия момент поради икономическа необоснованост на модела. Така например Германия, която разполага с най-големи възможности за производство на зелен водород (около 200 000 т.), е ограничила максимално производството си; - Също така информацията относно участието на БЕХ ЕАД с 20% в търсене на газ в Черно море не е актуална; - В цялост констатираме, че данните за проектите в сектор енергетика не са актуални, предвид, че до датата на настоящото становище и процедура по консултация има вече реализирани дейности за периода от 2023 г. до момента. Отчитаме това, че настоящата консултация касае актуализация на ИПЕК към 2024 г., но същевременно с това следва да бъде съобразено, че има съществена промяна в представената в него информация към настоящия период, което предпоставя необходимост от стъпки за неговата актуализация или ангажимент за такава към етапа на негово представяне за одобрение в Министерския съвет.	
		По отношение на заложената в ИПЕК цел за гарантиране на енергия на достъпни цени за всички потребители, считаме същата за трудно постижима само с намерения за повишаване на енергийната ефективност и намаляване на въглеродните емисии, вкл. чрез използване на природния газ.	Виж забележките в раздел 12.
		Намерението за 0% емисии през 2050 г. и намерението за осигуряване на баланс относно количество, качество и цена, е трудно осъществимо, като	Виж забележките в раздел 12.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		се изхожда от практиката и цената на ел. енергията към момента. За пример: признава се, че България е една от най-енергоемките икономики на Европа. Високата енергийна интензивност на икономиката и бавния напредък в постигането на енергийна ефективност оказват отрицателно въздействие върху производителността и конкурентноспособността и това основателно буди песимизъм при изпълнението на тези намерения. Предвид това, следва целта да е обвързана с направен задълбочен анализ на разходите, ползите я негативни ефекти от нея.	
		Частта „Либерализация на електроенергийния пазар“ от ИПЕК следва да се актуализира в последващ доклад, отчитайки новите законови разпоредби, въведени със Закона за енергетиката от 2025 г. Важна особеност е фактът, че от 1 юли 2025 г. пазарът на електроенергия на едро е напълно либерализиран. С уточнението, че цената само за домакинствата остава фиксирана и се определя от регулатора. Същевременно дружествата -доставчици закупуват електрическа енергия на пазарни цени, но са задължени да я продавал на битовите клиенти на фиксирана цена. КЕВР, ръководейки се от конкурентните условия, преизчислява ежегодно максималния общ размер на компенсацията, свързана с невъзстановяемите разходя. За разликата, всеки от крайните доставчици получава определена от КЕВР компенсация от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“.	Виж забележките в раздел 12.
		Във връзка с гореизложеното считаме, че пакетът представен за консултации налага необходимост от актуализация, предвид редакцията на плана към 2024 г. В допълнение, необходим е задълбочен анализ на резултатите, постигнати до момента, сравнение на амбициите с подхода в други бързоразвиващи се икономики и своевременна корекция там където резултатите се разминават с очакванията и залаганите цели. В противен случай рискът от нарастване на изискванията, произтичащи от регулации, директиви и амбициозни, но неосъществими планове и програми, е критично висок и би довел вместо до повишаване стандарта на живот, до понижаване на жизненото равнище на населението, непосилни за бизнеса и	Виж забележките в раздел 12.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		потребителните ресурси в липса на конкурентоспособност на икономиката ни. В тази връзка, считаме за важно и поемането на ангажимент за осъществяването на допълваща актуализация на ИПЕК непосредствено след финализиране на настоящата процедура.	
		В заключение предлагаме, Интегрираният план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. да инкорпорира основните стратегически цели и приоритети, заложени в Програма за управление на страната за периода 2026 г. - 2030 г.	Виж забележките в раздел 12.
13.	„НЕК” ЕАД гр. София изх. № ЦУ-04-11-43-1 от 04.06.2026 г.	**ОТНОСНО:** Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. Във връзка с получено писмо в „НЕК“ ЕАД с вх. № ЦУ-04-11-43/07.05.2026 г. от Министерство на околната среда и водите (МОСВ) относно провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми на Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г., с възложители МОСВ и Министерство на енергетиката, Ви информирам, че „НЕК“ ЕАД няма бележки и предложения по приложената документация. „НЕК“ ЕАД изразява своята подкрепа по отношение на постигането на заложени в проекта на ИПЕК на Република България цели- развитие на конкурентоспособна и сигурна енергетика; намаляване зависимостта от внос на горива и енергия; гарантиране на енергия на достъпни цени за всички потребители.	Без забележки.
14.	„ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, с. Ковачево,	**ОТНОСНО:** Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по	Без забележки.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
	обл. Стара Загора изх. № 18333 от 02.06.2026 г.	Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. В отговор на Ваше писмо с рег. № 95-00-5898-79 от 07.05.2026 г., регистрирано в деловодството на "ТЕЦ Марица изток 2" ЕАД с вх. № 15363/08.05.2026 г., във връзка със стартираното провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г., изразяваме следното становище по публикуваната документация: Докладът за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030г - актуализация 2024 г. е основан на принципите на устойчивото развитие, енергийната ефективност и опазването на околната среда. Направени са обстоен преглед, анализ и балансирано планиране на териториите за ускорено прилагане на технологии за оползотворяване на енергията на вятъра и трансформирането й в електрическа енергия, съобразено с инвестиционните възможности, компонентите на околната среда и биологичното разнообразие в Република България. “ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД няма бележки и предложения по предложения обхват и съдържание на Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г.	
15.	Министерство на земеделието и храните „Югозападно държавно предприятие“	**Относно:** провеждане на консултации по актуализацията за 2024 година на Доклада за екологична оценка на Интегрирания план в областта на енергетиката (ИПЕК) и климата на Република България 2021-2030 г. В ЮЗДП ДП е постъпило Ваше писмо № 95-00-5898-78/07.05.2026 г. с искане за изразяване на становище по цитираната по-горе тема. След като се запознах с поставения въпрос Ви представям исканото	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
	ДП Благоевград изх. № 04-02-28 от 04.06.2026 г.	от Вас становище. В голямата си част ИПЕК засяга теми, които са извън Нашата компетентност. По тази причина становището е свързано само с използването на дървесина за производство на енергия от възобновяеми източници (ЕВИ). На стр. 29 от ИПЕК е посочено, че той е обвързан с „Националния план за действие за енергия от горска биомаса 2018–2027 г.“. В него е посочено, че към тогавашна дата около половината от потреблението на възобновяема енергия в ЕС е от дървесни източници. Затова буди притеснение, че към 2025 година от въведени в експлоатация над 13000 енергийни обекта само три са на база горене на дървесина (стр. 275 от ИПЕК). Нещо повече - в Приложение 10 са посочени перспективите на развитие на различните видове източници до 2050 година, като за производството на енергия от биомаса се очаква мощностите да се увеличат от 390 MW само на 400 MW, което е несериозно на фона на 364% увеличение на мощностите от слънчева енергия. С оглед на рационалното използване на големия резерв технологична дървесина в горите държавна собственост и отчитайки трудностите, които изпитва секторът към момента, считам че в ИПЕК следва да се обърне по-голямо внимание на производството на енергия от дървесна биомаса.	Виж забележките в раздел 12.
16.	Министерство на околната среда и водите, Дирекция Национален парк Централен Балкан вх. Номер в МОСВ 04-00-250/05.06.2026 г.	**ОТНОСНО:** *Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.* Във връзка с процедурата по обществено обсъждане на Доклада за екологична оценка (ДЕО) на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г., Ви уведомяваме, че след запознаване с публично достъпните документи по процедурата, Дирекция „Национален парк Централен Балкан“ няма	Без забележки.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		бележки и предложения по обхвата и съдържанието на доклада, предвид взетото за информация наше писмо с изх. № 0400-376/22.08.2025 г. във връзка със заданието за определяне обхвата и съдържанието на ДЕО.	
17.	Министерство на транспорта и съобщенията изх. № 04-11-34 от 05.06.2026 г.	**Относно:** *Становище по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.* В отговор на Ваше писмо, представям на вниманието Ви становището на Министерството на транспорта и съобщенията по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.: В Доклада за екологична оценка са отчетени възможни неблагоприятни ефекти от реализирането на някои мерки за постигането на стратегическите цели. Такава е например мярка № 82, която предвижда използване на потенциала на вятъра за генериране на енергия чрез изграждане на офшорни ветроенергийни паркове в морето. Краткотраен неблагоприятен ефект (безпокойство на някои видове морски бозайници, риби, мигриращи и/или морски птици) се очаква и при изпълнението на друга мярка – мярка № 192 в областта на енергийната сигурност за дълбоководно търсене и проучване на нефт и природен газ в Черно море. В тази връзка за осигуряване на безопасност на корабоплаването и опазване на околната среда в българските морски пространства актуализираният Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. следва да бъде синхронизиран и с Морския пространствен план на Република България 2021-2035 г. (одобрен с Решение № 386 на Министерския съвет от 23.05.2023 г., обн., ДВ, бр. 46 от 26.05.2023 г.). Също така биха могли да бъдат включени текстове, предвиждащи реализацията на посочените по-горе две мерки да се осъществява при подходящо безопасно зониране – извън и не в непосредствена близост до защитени зони по Натура 2000, в частност ветроенергийните паркове да са извън фарватери, подходи към морски	Виж забележките в раздел 12. Относимо е като условие в Становището по ЕО, което ще се постанови от Министъра на околната среда и водите.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		пристанища или райони на котвени стоянки, както и след задължително съгласуване с компетентните институции на инвестиционните намерения в Черно море. Всяко конкретно инвестиционно предложение за проучване, изграждане и експлоатация на енергийни мощности или ресурси в териториалното море, континенталния шелф и изключителната икономическа зона на Р. България следва да бъде съгласувано с ИА „Морска администрация“ в най-ранен етап на проектиране за гарантиране на безопасността на корабоплаването и опазването на морската среда в съответствие с приложимото национално законодателство и международните морски конвенции, по които България е страна.	
18.	Министерство на околната среда и водите Изпълнителна агенция по околна среда изх. № 2030 от 05.06.2026 г.	**Относно:** *Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.* В отговор на писмо на МОСВ с рег. № 95-00-5898-76/07.05.2026 г., във връзка с провеждане на горепосочените консултации с обществеността, заинтересованите органи и трети лица на *Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.,* Изпълнителна агенция по околна среда, в рамките на функционалната си компетентност, предоставя следните бележки и предложения по **част „Текущо състояние на околната среда“** от горецитирания доклад за ЕО, както следва:	
		1. В *т. 2.1.2. Състояние на атмосферния въздух,* на стр. 59, в изречението „Съгласно изискванията на националното и европейско законодателство, територията на страната е разделена на шест Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) – Агломерация Столична, Агломерация Пловдив, Агломерация Варна, Северен/Дунавски, Югозападен и Югоизточен.	Приема се. Отразено в ДЕО.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Анализът на данните за качеството на атмосферния въздух се извършва по райони, като се отчита спецификата на всяко населено място, в което се извършва контрол“ – думата „*контрол“* **да се замени с „мониторинг“**;	
		2. В същата *т. 2.1.2.,* на стр. 60, изречението „За най-подробна оценка на качеството на атмосферния въздух на национално ниво могат да се използват данните, представляващи националните емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, представени в националната инвентаризация на емисиите на вредни вещества на Р. България, изготвяна ежегодно от ИАОС“ **не е коректно, предлагаме да се замени с:** „Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух (КАВ) върху територията на страната.“ В същия абзац, са посочени 11 групи източници на емисии (сектори) – уточняваме, че за 2023 г. са 10 групи източници на емисии – **да се коригира**;	Приема се. Отразено в ДЕО.
		3. В същата *т. 2.1.2.,* на стр. 67, в изречението „Станциите са определени със заповед на Министъра на околната среда и водите РД257/25.03.2022 г.“ – **да се коригира** с коректната Заповед № РД-489/26.06.2019 г. на министъра на околната среда и водите: https://eea.government.bg/bg/legislation/air/489_01_07.pdf;	Приема се. Отразено в ДЕО.
		4. В същата *т. 2.1.2.,* на стр. 70, в изречението „През 2020 г. в 6 (Ръжена ДОАС; Хасково- РИОСВ; Перник – Църква; Плевен; Монтана – РИОСВ; София – ИАОС/ Павлово; и Гара Яна) от общо 16 пункта се наблюдава превишение на СГН по показател бензо(а)пирен“ – **да се коригира** точния брой пунктовете, които са 7;	Приема се. Отразено в ДЕО.
		5. В *т. 2.1.3. „Състояние на повърхностните води“* **да се промени на** *„Състояние на водите (повърхностни и подземни)“.* Мотив: В *т. 2.1.3.* се описват общи положения при политиките, управлението и опазването на водите (повърхностни и подземни), цитира се европейското и	ДЕО е изготвен при следване на структурата и съдържанието, определени в Заданието за извършване на оценката.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		българското законодателство, ПУРБ, ПУРН, видовете мониторинг и изискванията към него и др. В тази връзка предлагаме в *т. 2.1.3.* да се представи информация общо за водите, а отделно за повърхностните и подземните води да се създадат две нови точки, които да представят: - *Състоянието на повърхностните води* – да включва описание на химичното и екологично състояние, представено за всеки от четирите райони за басейново управление - Дунавски, Черноморски, Източнобеломорски и Западнобеломорски; - *Състоянието на подземните води* – да включва описание на химичното и количествено състояние по басейнови райони – Дунавски, Черноморски, Източнобеломорски и Западнобеломорски.	
		6. В същата *т. 2.1.3.*, на стр. 73, **предлагаме** да се прецизира второ изречение от първия абзац, което да бъде включено в общата част при описание на състоянието на водите: *Директива 2000/60/ЕО за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (РДВ) въвежда нов, интегриран подход при управлението на водите – водите се управляват на базата на речни басейни (водосбори), което позволява цялостно решение на екологичните проблеми. Основният инструмент за прилагане на РДВ са Плановете за управление на речните басейни (ПУРБ), като в тях се идентифицира натиска върху водите, определят се целите за добро състояние и се набелязват мерки за постигането им. Всички мерки в ПУРБ са насочени към достигане или запазване на най-малко „добро екологично и химично състояние“ на повърхностните води и „добро химично и количествено състояние“ на подземните води. Актуализираните ПУРБ за периода 2022 - 2027 г. са ключови за изпълнението на тези ангажименти. Един от основните приоритети, заложени в тях, е интегрираното управление, чрез осигуряване на устойчиво социално-икономическо развитие, съобразено с екологичните изисквания към повърхностните и подземните води.*	ДЕО е изготвен при следване на структурата и съдържанието, определени в Заданието за извършване на оценката.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		7. Прави впечатление, че в *т. 2.1.3.* информация за водите не представлява анализ на състоянието, изготвен на база разработените ПУРБ и ПУРН на четирите БД, а е копиране на текстовете от двата плана, което води до някои неточности, например: „настоящия ПУРБ“ **следва да бъде** „действащия ПУРБ (2022 - 2027 г.)“- бележката е основно за описание на състоянието на водите в БДЗБР и отчасти за другите три БД. В доклада се цитира ПУРБ (2016 - 2021 г.), ПУРБ (2022 - 2027 г.)“, след това предходен и настоящ ПУРБ или само ПУРБ, ПУРБ 2 и ПУРБ 3, което води до объркване – предлагаме да се приеме един подход на изписване, когато се цитира ПУРБ. В допълнение, отбелязваме, че има несъответствие в номера на цитирана в текста фигура - на стр. 135 е цитирана Фигура 4.3. (това е номер на фигура от ПУРБ), а такава в доклада няма, както и на стр. 154 заглавието на Таблица 2.1.4-6. *Разпределение на ПВТ в рамките на ИБР по типология за ПУРБ 2022-2027*, не съответства на разглеждания Черноморски район. В тази връзка, **да се направят необходимите корекции.**	Под думата „настоящ“ се има предвид действащия към момента ПУРБ/ПУРН. Техническите грешки са отстранени.
		8. На стр. 282 е посочено, че в таблица № 4-1 Съществуващи екологични проблеми и отношението им към проекта на ИПЕК - актуализация 2024 г. е извършен анализ на съществуващите екологични проблеми в страната, установени на различно ниво, имащи отношение към ИПЕК, в т.ч. на връзката между екологичните проблеми и приоритетите и мерките, предвидени с плана, съответно – изводи дали ИПЕК води до подобряване на екологичната обстановка, или до влошаване и задълбочаване на съществуващи екологични проблеми и/или възникване на нови такива. В таблица № 4-1 по компонент Повърхностни води, Подземни води, Зони за защита на водите, Риск от наводнения в колони: Съществуващи екологични проблеми, имащи отношение към ИПЕК и Развитие на проблема/Възникване на нови екологични проблеми с прилагане на ИПЕК **посочените текстове са едни и същи,** т.е. описани са само съществуващите екологични	Приема се. Последното изречение е допълнено.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		проблеми и не е посочено дали ИПЕК води до подобряване на екологичната обстановка, или до влошаване и задълбочаване на съществуващи екологични проблеми и/или възникване на нови такива.	
		9. В *т. 2.1.6. „Състояние на почвите и земеползването“,* на стр. 178, изречението „Данни за функционално използване на земята за периода 2010–2020 г. е представена в Таблица 2.1.6-2“, **да се коригира** спрямо периода, реално посочен в таблицата и да придобие следния вид: „Данни за функционално използване на земята за периода 2016 - 2025 г. е представена в Таблица 2.1.6-2“;	Приема се. Направена в корекция в периода.
		10. В *т. 2.1.14. „Състояние по отношение на вредните физични фактори“,* на стр. 226, в първия абзац, в изречението: „По отношение на шума от промишлени обекти, от проверените през 2024 г. от проверените 491 бр.…“, **да се коригира** посочената 2024 г. с коректната 2023 г.;	Приема се. Коригирано.
		11. В същата *т. 2.1.14*., в част „В. Йонизиращи лъчения (радиации)“, на стр. 230 и 232 са допуснати технически грешки – съответно двойни кавички на пункт „Смоляновци“.“ и думата „Радиологичне“. Последното да се коригира на: *„Радиологичен аспект на въздействие на „АЕЦ Козлодуй“ върху околната среда в „наблюдаваната зона“.* В същата подточка, **предлагаме след изречението**: „В резултат от извършвания през 2023 г. от лабораториите за радиационни измервания на ИАОС (РЛ-Враца и РЛ-Монтана) анализ на проби от компоненти на околната среда в 2-30 km зона на АЕЦ „Козлодуй”, се установява цялостния радиационен статус на околната среда в този район“, с цел логически смислено продължение, **да се допълни следният текст:** *„В допълнение към резултатите от лабораторните анализи, ИАОС разполага и с информацията от непрекъснатия радиологичен мониторинг на р. Дунав, в района на пристанище Козлодуй и пристанище Оряхово, като администрира Автоматизирана система за радиационен мониторинг на води р. Дунав в района на АЕЦ „Козлодуй”. Системата се състои от две локални мониторингови станции, намиращи се преди и след*	Направена е редакция и допълнение.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		„топлия" канал на централата.", съгласно Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда през 2023 г.;	
		12. В *т. 2.1.15. „Състояние и управление на отпадъците":* на стр. 236, втори абзац, поради неяснота на израза, **да се коригира или да отпадне изречението** „През годините съотношението между опасни и неопасни отпадъци се запазва относително постоянно, като през 2023 г. е 17% и 83% от общото количество образувани отпадъци в страната.";	Текстът е редактиран.
		13. В същата *т. 2.1.15.*, на стр. 243, фигура № 2.1.15-2. „Степен на оползотворяване на отработени масла, %" е невярна. Публикуваната графика се отнася за постигнатата национална цел по рециклиране и/или регенериране на ИУГ. **Да се коригира** наименованието на графиката, като то реферира към постигнатата цел, за която се отнася или да се публикува графиката, отнасяща се постигането на целите по оползотворяване на масла.	Фигурата е подменена с правилната.
		14. По отношение на *т. 2.1.7. до т. 2.1.10.*, считаме, че направените бележки и предложения, представени в наше предходно становище с изх. № 2097/07.08.2025 г, са взети предвид и отразени в окончателната редакция на документа, като част от тях са приети изцяло, а останалите текстове са преработени и редактирани по начин, който отразява същността, и целите на отправените бележки.	Без забележки.
		15. Общи бележки:	
		✓ Необходимо е в доклада да се спазва принципа при първо споменаване на термин, нормативен акт или институция да се изписва цялото наименование и в скоби съкращението, след което да се изписва само съкращението.	Съкращенията се представени в таблица, в началото на документа.
		✓ Когато се цитират нормативни актове е важно същите да се изписват коректно, особено когато се цитират на няколко места в общ анализ, например: на стр. 231 и стр. 232 се цитира *Наредба №1/11.1999 г. за норми за целите на радиационна защита и*	Текстът е редактиран.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		безопасност при ликвидиране последствията от урановата промишленост в България, а по-надолу в текста вече се цитира *Наредба №1/15.11.1999 г.*	
19.	Национален институт по метеорология и хидрология, гр. София изх. № РД-24-45-1 от 05.06.2026 г.	**Относно:** *Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. актуализация 2024 г.* В отговор на Ваше писмо с изх. № 95-00-5898-77/07.05.2026 г. (наш вх. № РД-24-45/07.05.2026 г.) във връзка с провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка па Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г. съгласуваме предложените документи, като приложено изпращаме нашите забележки към предложения „Доклад за екологична оценка на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г.“, които следва да бъдат отразени в окончателния вариант. Забележките ни са основно в глава 2 „Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ИПЕК“: 2,1.1. „Характеристика на климата и климатични изменения“ и 2.1.6. „Състояние на почвите в земеползването“ - „Съдържание на вода в почвите“. *Приложение:* Съгласно текста	Приема се. Всички за бележки от становището са отразени в ДЕО и текстовете са коригирани.
		Забележка към „Доклад за екологична оценка на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г.“ (2-DEO-INPEK 04.2026)	
		1. Към глава 2„Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ИПЕК.“: 2.1.1. „Характеристика на климата и климатични изменения“	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		• На с**тр. 41** последният параграф да отпадне, тъй като съдържа невярна информация, както по отношение на приетите периоди за климатични норми от СМО, така и за това спрямо какви норми са направени оценките в по-долу представените резултати. Ако параграфът остане да бъде коригиран както следва: „Световната Метеорологична Организация (СМО) е дефинирала климатичната норма като средната стойност на даден климатичен елемент за фиксиран базисен период от 30 години. Приетите засега базисни периоди са 1901-1930 г., 1931-1960 г., 1961-1990 г. и 1991-2020 г. За описание на съвременния климат на България се използват средните климатични стойности за последния базисен период 1991-2020 г., като месечните и годишни температури и суми на валежите са сравнявани с този период и се отнасят само за равнинната част на страната в предоставената по долу информация от „Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Република България за 2023 г.“ (източник: ИАОС, 2025 г.).	
		• На стр. 42 към текста на „Фигура 2.1.1-2. Колебания на средногодишната температура на въздуха (°C) през периода 1988 - 2023 г.“ да бъде добавено в скоби (източник ННМХ). Подобен текст в скоби е поставен правилно на всички последващи графики. „Фигура 2.1.1-2. Колебания на средногодишната температура на въздуха (°C) през периода 1988 - 2023 г. (източник НИМХ)“	
		• В частта „Климатични изменения - сценарии“ целия представен текст с източник НИМХ е грешен, тъй като представя резултати от климатично моделиране за България, валидни към 2014 г., а не към 2026 г. От НИМХ в периода 2014 - 06.2026 г. нееднократно, в отговор на различни искания на МОСВ, е предоставяна актуална информация за очакваните изменения на климата в страната по най-актуалните сценарии в изпълнение на препоръките на IPCC и СМО. В тази връзка, моля текста и фигурите от стр. 46 до стр. 49 да бъдат заменени със следния текст:	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		„Климатични изменения — сценарии Симулациите за бъдещия период са осъществени по дефинираните в шестия оценъчен доклад на IPCC (AR6) четири основни социо-икономически сценария, SSP1-2.6, SSP2-4.5, SSP3-7.0 и SSP5-8.5. Източникът на данни е свободно достъпният информационен масив NEX-GDDP-CMIP6 на аерокосмическата агенция на САЩ NASA (https://www.nccs.nasa.gov/services/data-collections/land-based-products/nex-gddp). Той се състои от стойности на ежедневна база на основни климатични променливи от 35 CMIP6 модела за близкото минало и проектното бъдеще. Основният замисъл на NEX-GDDP е осигуряване на надеждна климатологична информация в достатъчна пълнота и детайл, съобразени със специфичните потребности на регионалната климатология. От наличните NEX-GDDP 35 модела са подбрани само тези, за които има данни за минималната, средната, максималната температура на въздуха и на денонощната сума на валежа (отбелязани за краткост tn, tg, tx и rr) както за близкото минало, така и за проектното бъдеще 2015-2100 г. по четирите сценария. Броят им е 25. На фигури 2.1.1-8-10 са представени резултати за медианата на 25-членния моделен ансамбъл. Референтният период е 1981-2010 г., за близко бъдеще се приема интервала 2021-2050 г., а за далечно — 2071-2100 г. 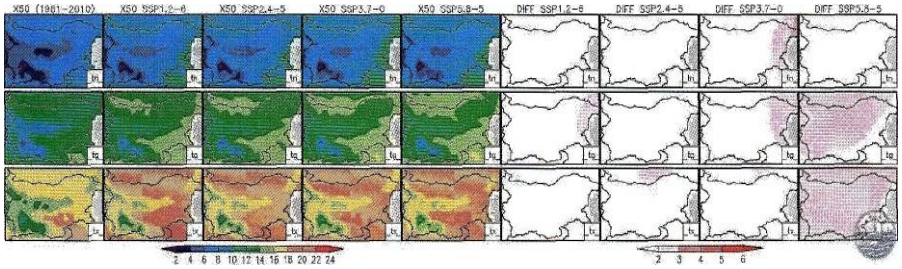 2.1.1-8: Резултати за близкото бъдеще 2021-2050 г.: Многомоделна медиана (X50) на многогодишните средни стойности на tn, tg и tx за референтния период 1981-2010 г. и за четирите сценария, както и абсолютни разлики („D1FF“, т.е. стойности сценарий-стойности за референтен период). Единиците са °C.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това

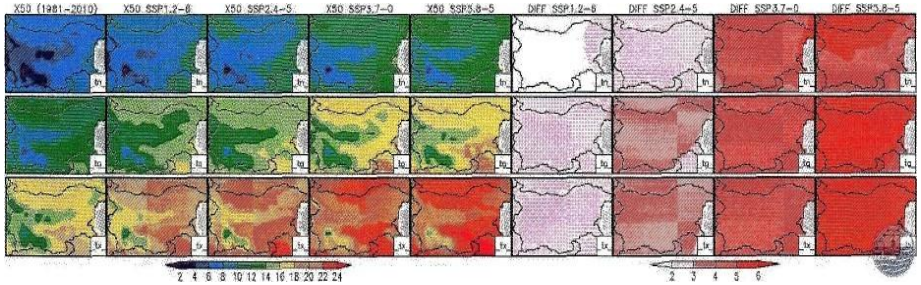

Фиг. 1.1-9: Като фиг. 1 но за далечното бъдеще 2071-2100 г.

Прогнозираните промени са обобщени и в Таблица 1.

Таблица 1. Изменение на обобщените прогнозирани промени на средната, средната минимална и средната максимална температура на въздуха (в °C) за близкото и далечното бъдеще

	202I—2050				**2071-2100**			
Сценарий/ **Променлива**	**SSP1-2.6**	**SSP2-4.5**	**SSP3-7.0**	**SSP5-8.5**	**SSP1-2.6**	**SSP2-4.5**	**SSP3-7.0**	**SSP5-8.5**
tn	[1.4, 1.5]	[1.4, 1.5]	[1.8, 1.9]	[1.7, 1.8]	1.9	[2.6, 2.7]	[4.2, 4.3]	[4.9, 5.0]
tg	[1.8, 1.9]	[1.7, 1.8$_1$	[1.9, 2.0]	2.0	2.3	[3.1,3.2]	[4.5, 4.6]	[5.3, 5.4]
tx	[1.8, 1.9]	$_1$1.8, 1.9]	[1.8, 1.9]	[2.1, 2.2]	[2.3, 2.5]	[3.3, 3.4]	[4.6, 4.7]	[5.6, 5.7]

Подобно на фигури 2.1.1-8 и 2.1.1-9, фигура 2.1.1-10 представя сравнение на медианата на многогодишната средна сума на валежа на многомоделния ансамбъл за близкото и далечно бъдеще спрямо медианата на тази величина за референтния период.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това

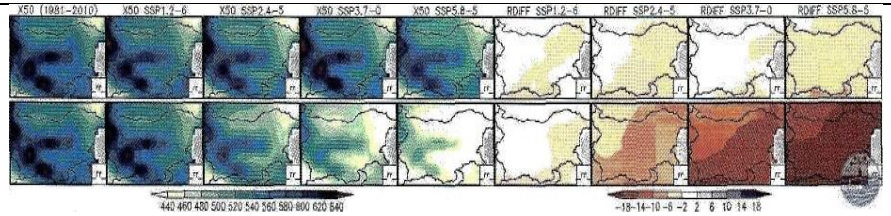

Фиг. 1.1-10: Многомоделна медиана (X50) на многогодишните средни суми на валежа за референтния период 1981-2010 г. и за четирите сценария, както и относителни разлики („RDIFP‘, т.е. стойности сценарий/стойности за референтен период в %) за близкото (първи ред) и далечното (втори ред) бъдеще. Единиците на валежа са mm.

Таблица 2. Обобщени прогнозирани относителни промени (в %) на многогодишните средни суми на валежа за близкото и далечно бъдеще

	2021—2050				**2071—2100**			
Сценарий Променлива	**SSP1-2.6**	**SSP2-4.5**	**SSP3-7.0**	**SSP5-8.5**	**SSP1-2.6**	**SSP2-4.5**	SSP3-7.0	**SSP5-8.5**
rr	[-2, -1]	[-2, -3]	[-I, 1]	[-5, -4]	[-2, -1]	[-8, -7]	[-13, -14]	[-21, -20]

Анализът на очакваните промени за бъдещия климат разкрива отчетливо затопляне, изразено в пространствените особености и времевата еволюция на всички разглеждани температурни променливи над цяла България, без значими разлики над отделните й части. Абсолютната стойност на изменението се увеличава постепенно със засилването на радиативното въздействие в изследваните сценарии, т.е. от SSPI-2.6 към SSP5-8.5. при най-неблагоприятния сценарий (SSP5-8.5) се очаква и най-голямо повишение на температурите - за средните температури то е около 2°C до средата на века и над 5°C в края на периода. „Асиметрията на

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		затоплянето“ може да се разпознае в еволюцията на температурните променливи - максималната температура се повишава по-бързо от минималната. По отношение на годишните валежи, резултатите подчертават сложността и присъщата несигурност на очакваните промени. Подобно на температурите, тенденциите са по-отчетливо изразени в далечното бъдеще поради по-продължителния кумулативен ефект на факторите, водещи до дългосрочна промяна на климата. В близкото бъдеще до 2050 г. на практика нито един от сценариите не показва значими изменения на валежите на годишна база. Симулациите за далечния хоризонт (2071-2100 г.) на годишна база показват по-значимо намаление на валежите в цялата страна, но само при сценарий SSP5-8.5 то е над 15% (фиг. 3). Всички останали сценарии също показват редукция на валежите на годишна база, но тя е твърде незначителна - най-често под 10% като цяло. Очакваното по-значимо намаление на валежите за южните и югоизточните части на България, особено при най-неблагоприятния сценарий SSP5-8.5 в далечното бъдеще, би могло да изостри отрицателните ефекти от проектния по-горещ климат.“	
		2. Към глава 2.1.6. „Състояние на почвите и земеползването“ в подраздел „Съдържание на вода в почвите“ моля към заглавията на Фигура 2.1.6-5 **(стр. 184) и** Фигура 2.1.6-6 (стр. **185)** да бъде добавено „(източник НИМХ)“. Обосновка: Този текст отново е взет директно от „Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Република България за 2023 г.“ (източник: ИАОС, 2025 г.), където съответната част се изготвя от НИМХ и е редно да бъде цитирана, подобно на останалите, взети от доклада текстове. Литература: Bocheva, L., Malcheva, K., Chervenkov, H. (2025). Short analysis of climate conditions till 2023 and future climate projections for Bulgaria. BJMH, v. 29/2	

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
20.	ЕЕ България ЕООД гр. Варна 05.06.2026 г.	**СТАНОВИЩЕ** по реда на чл. 20 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и чл. 25 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони **ОТНОСНО:** Доклад за екологична оценка (ДЕО), Нетехническо резюме (НТР) и Доклад за оценка за степента на въздействие (ДОСВ) на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (ИПЕК), публикувани за обществено обсъждане. **С ИСКАНЕ З**А: Отказ за приключване на процедурите по ЕО и ОС въз основа на представените в настоящия вид документи и тяхното връщане за съществено преработване. **СТАНОВИЩЕ ОТ**: ЕЕ България ЕООД, ЕИК 206394461, със седалище и адрес на управление ул. Генерал Колев 104, ет. 5, ап. 32, гр. Варна, 9002, представлявано от Веселин Георгиев – управител. **В КАЧЕСТВОТО НА:** инвеститор и развител на проекти за производство на енергия от възобновяеми източници (ВЕИ), включително вятърни и фотоволтаични електроцентрали, чиято правна и икономическа сфера се засяга пряко и съществено от приетите изводи и препоръчаните мерки в обжалваните документи	
		Настоящото становище е представено в законоустановения срок за обществени консултации. Изготвено е след задълбочен правен и научен анализ на ДЕО, Нетехническото резюме и ДОСВ към ИПЕК - актуализация 2024 г. (по-долу „Докладите”). Подчертаваме изрично, че не поставяме под съмнение нито националното значение на ИПЕК като инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт и Директива (ЕС) 2023/2413, нито обществения интерес от опазване на мрежата Натура 2000. Точно поради значимостта на ИПЕК настояваме оценъчните документи, на които ще се основават	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		последващите разрешителни процедури, да отговарят на най-висок стандарт на правна и научна обоснованост. В представения вид Докладите не отговарят на този стандарт. Установяваме съчетание от съществени правни нарушения, методологически дефекти и вътрешни противоречия, които поотделно и взети заедно компрометират валидността на изводите и правната издържаност на препоръчаните мерки. Подробната обосновка е изложена в Приложение 1 към настоящото становище. С оглед на изложеното представяме следните мотивирани искания:	Съгласно становищата на компетентните органи по околна среда, както и на Министерство на здравеопазването, след извършен анализ и оценка на ДЕО, ДОСВ и придружаващите приложения, администрацията счита, че: - Докладите са изготвени в съответствие с изискванията на Директива 2001/42/ЕО, ЗООС, ЗБР и подзаконовите нормативни актове; - Не са налице съществени нарушения, които да налагат връщане на документите за цялостно преработване; - Част от поставените въпроси са резултат от различно тълкуване на методологията, а не от реални пороци; - Заключенията за незначително въздействие са научно и правно обосновани, като предложените мерки са пропорционални и съответстват на принципа на предпазливост. **<u>Общ контрааргумент</u>** – неправилно тълкуване на характера на ИПЕК. Изразеното становище третира ИПЕК като документ, който определя конкретни територии, конкретни мощности и конкретни инвестиционни параметри. Това е неправилно. ИПЕК е стратегически план,
		1. Процедурите по ЕО и ОС да не бъдат приключвани въз основа на представените в настоящия вид ДЕО и ДОСВ. Установените нарушения засягат съдържанието, а не само формата на документите и правят заключенията незаконосъобразни.	
		2. ДЕО и ДОСВ да бъдат върнати за съществено преработване с конкретни указания за отстраняване на всяко едно от установените нарушения, включително: (а) изготвяне на реални алтернативи по смисъла на Директива 2001/42/ЕО; (б) количествена кумулативна оценка въз основа на реално реализирани, а не само процедирани мощности; (в) анализ по конкретни защитени зони и предмети на опазване; (г) технологична диференциация на предлаганите мерки.	
		3. Вътрешното логическо противоречие в ДОСВ - едновременна констатация за „незначително въздействие“ в т. 9 и препоръка за пълни забрани и обширни буфери в т. 6 - да бъде отстранено. Или въздействието е незначително и тогава крайни мерки не са необходими, или крайните мерки са необходими и тогава квалификацията „незначително“ е невярна. И в двата случая Докладът е вътрешно несъстоятелен.	
		4. Да бъде извършена трансгранична консултация по чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО с Румъния, Гърция и Сърбия, предвид констатирания в ДОСВ риск за мигриращи видове птици с трансгранични популации.	
		<u>5. Нетехническото резюме (НТР) (Приложение № 7 към ДЕО) да бъде публикувано като самостоятелно достъпен документ. Към настоящия</u>	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		момент – то липсва в предоставената за консултации документация. Провеждането на обществени консултации без публикуван НТР нарушава чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО и прави участието на засегнатата общественост фактически невъзможно. Обществените консултации не могат да протичат пълноценно при непубличност на ключови приложения.	който: • не определя площадки; • не разрешава строителство; • не поражда пряко въздействие върху защитени зони; • не замества процедурите по ОВОС/ОС на проектно ниво. Следователно много от твърденията в становището са методологически неприложими, защото изискват детайлност, характерна за проектни оценки, а не за стратегическа екологична оценка. **Детайлни мотиви:** **Относно ДЕО** ***1) Относно твърдението за липса на реални алтернативи***: Алтернативите в ДЕО са съобразени с естеството на стратегическия документ. ДЕО съдържа разгледани работени алтернативи, които отговарят на изискванията на чл. 10, ал. 1, т. 8 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 8 от Директива 2001/42/ЕО. ИПЕК не е териториално устройствен план и географските/пространствени алтернативи са неприложими. Правни аргументи: Директивата не изисква алтернативите да бъдат „географски/за местоположение“ или „технологични“ – изисква да бъдат
		6. Срокът за обществено обсъждане на преработения вариант да бъде удължен с не по-малко от 30 дни след публикуването на всички приложения - изискуемо по чл. 20, ал. 1 от Наредбата за ЕО, чл. 122, ал. 2 от ЗООС и чл. 6, § 2 от Директива 2001/42/ЕО	
		Подробната правна и научна обосновка на изложените искания е представена в Приложение 1, организирано в четири тематични дяла по характера на установените пороци.	
		ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ОБОСНОВКА НА ИЗЛОЖЕНИТЕ МОТИВИ Настоящото приложение представя подробната правна и научна обосновка на исканията, изложени в основното становище. Установените пороци са систематизирани в четири дяла: I. Нарушения в Доклада за екологична оценка (ДЕО); II. Нарушения в Нетехническото резюме (НТР); III. Нарушения в Доклада за оценка за степента на въздействие (ДОСВ); IV. Нарушения, установени от анализ на приложенията към ДЕО	
		ДЯЛ I: НАРУШЕНИЯ В ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА (ДЕО) **I.1. Отсъствие на реални алтернативи - нарушение на чл. 10, ал. 1, т. 8 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 8 от Директива 2001/42/ЕО** Разглеждането на разумни алтернативи не е дискреционен елемент на ДЕО - то е задължително изискване с императивен характер, потвърдено от Съда на ЕС в дело C-567/10 (Inter-Environnement Bruxelles). ДЕО изрично признава в т. 7, че ИПЕК „не съдържа изрично разработени алтернативи“. Вместо алтернативи са представени два прогнозни сценария - WEM (с настоящи мерки) и WAM (с допълнителни мерки) - представляващи два	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		варианта на изпълнение на едно и също планово решение, а не самостоятелни алтернативни подходи. Съгласно Приложение I, т. 8 от Директива 2001/42/ЕО, алтернативите трябва да отразяват различни подходи за постигане на целите на плана. Такива алтернативи биха включвали: (а) различно географско разпределение на ВЕИ мощностите с приоритет на терени извън и на отдалеченост от мрежата Натура 2000; (б) различен технологичен баланс между фотоволтаични, вятърни, малки водноелектрически и геотермални мощности; (в) сценарий с приоритет върху мерки за енергийна ефективност и намаляване на крайното потребление, вместо изграждане на нови мощности. Нито една от тези алтернативи не фигурира в ДЕО. Нулевата алтернатива е разгледана едностранчиво - единствено като риск от „стихийно развитие на ВЕИ сектора“. Не е отчетено, че при нулева алтернатива действа наличната правна рамка (ЗЕВИ, ЗООС, ЗБР, НПДЕВИ 2011-2020 г.) и административна практика, а не безплановост. Разграничението между двата варианта е съществено и е трябвало да бъде предмет на обективна количествена оценка.	„разумни и осъществими“. Съдът на ЕС (дело C-24/19) приема, че алтернативи могат да бъдат и различни сценарии на изпълнение, когато планът по своята същност не допуска множество пространствени варианти и не определя конкретни територии. Научни и методологични аргументи: ИПЕК е стратегически документ, който не определя конкретни територии за ВЕИ. Следователно географски алтернативи/за местоположение са неприложими. Сценариите WEM и WAM могат да се приемат за алтернативи на политиките, но тяхната оценка реално не се отличава по същество. Искането за алтернативи като „различно разпределение на ВЕИ по територията“ е несъвместимо с правната природа на ИПЕК, който не може да определя територии. ***2) Относно твърдението за непълна кумулативна оценка:*** Кумулативната оценка е извършена в съответствие с добрите европейски практики, като са използвани наличните данни от компетентните органи. Кумулативната оценка е адекватна за стратегически документ, който не определя конкретни площадки. Правни аргументи: Приложение I, т. 5 и 6 от Директива 2001/42/ЕО не изисква
		I.2. Непълна и методологически несъстоятелна кумулативна оценка - нарушение на Приложение I, т. 5 и 6 от Директива 2001/42/ЕО Данните в самия ДЕО разкриват мащаб, при който прилаганата матрична оценка „висок/среден/нисък риск” е принципно недостатъчна: за фотоволтаични централи са процедирани над 3 000 инвестиционни предложения с обща площ над 499 119 дка, а над 500 от тях вече са одобрени в границите на защитени зони. Процедираните мощности превишават 110 000 MW - многократно повече от цялата инсталирана електрическа мощност на страната. При такъв мащаб методологическите насоки на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка (ЕС, 2009) изрично препоръчват ГИС-базирано пространствено моделиране. Прилаганото качествено матрично оценяване не позволява да се установи нито точната площ на засегнатите природни местообитания, нито кумулативното въздействие на съчетанието	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		от фотоволтаични и вятърни инсталации в конкретни защитени зони. Прилаганата методология не отговаря на изискванията за оценка на вторичните, кумулативните и синергичните ефекти, установени в Приложение I, т. 5 и 6 от Директива 2001/42/ЕО. Допълнително, кумулативната оценка е изградена върху процедирани, а не върху реално реализирани мощности. Тази методологическа грешка изкуствено завишава кумулативния ефект, тъй като включва нереализирани, изтекли и многократно подадени инвестиционни предложения за едни и същи имоти. Реалната инсталирана мощност на ВЕИ в България е значително по- малка - около 2,2 GW за фотоволтаика и около 0,7 GW за вятърна енергия към края на 2024 г.	количествено ГИС моделиране, а „подходящо за целите на плана“ оценяване. Европейската комисия (SEA Guidance, 2020) допуска качествени матрични оценки, когато пространствената конкретика на бъдещите проекти е неизвестна. Научни аргументи: ИПЕК не определя конкретни площадки, съответно е невъзможно да се моделира пространствено въздействие. Използването на „процедирани мощности“ е стандартна практика, защото отразява потенциалния натиск, а не само реализирания, както и реализираните мощности не отразяват бъдещия натиск, след прилагането на плана. Данните за „110 000 MW“ включват многократно подадени, отпаднали или нереализируеми предложения, следователно не могат да бъдат използвани като реален индикатор. ***3) Относно липсата на трансгранична консултация***. Твърдението е невярно. В съответствие с изискванията на чл. 10, ал. 1 от Протокола за стратегическа екологична оценка (СЕО) към Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст и чл. 7, ал. 1 от Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно оценката на
		I.3. Липса на трансгранична оценка - нарушение на чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО ДЕО не съдържа трансгранична консултация по чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО, въпреки че в самия документ е констатиран риск за мигриращи видове птици с трансгранични популации, гнездящи и в Румъния, Гърция и Сърбия. Провеждането на трансгранична консултация при тези обстоятелства е задължително, а не дискреционно. Неговото отсъствие е самостоятелно процедурно нарушение, водещо до незаконосъобразност на процедурата	
		I.4. Непълнота на мерките за наблюдение и контрол - нарушение на чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО Предложените смекчаващи мерки в ДЕО имат общ и декларативен характер. Те не са обвързани с конкретни измерими индикатори, срокове, отговорни органи и механизми за докладване, каквито се изискват по чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО.	
		ДЯЛ II: НАРУШЕНИЯ В НЕТЕХНИЧЕСКОТО РЕЗЮМЕ (НТР) **II.1. Нетехническото резюме не е публикувано - нарушение на чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО** Нетехническото резюме (Приложение № 7 към ДЕО) не е публикувано като самостоятелно достъпен документ в рамките на настоящата	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		процедура. Видно от официалното съобщение на МОСВ от 07.05.2026 г. и списъка на публикуваните файлове на страницата на Министерството, документацията включва ДЕО, ZIP архив с приложения, самия ИПЕК и процедурни документи. НТР не фигурира поименно в нито един от публикуваните файлове. Самото съобщение на МОСВ декларира, че осигурява публичен достъп до „Доклада от екологичната оценка с всички приложения към него" — изискване по чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО. НТР е Приложение № 7 и е неразделна част от ДЕО. Неговото отсъствие от публично достъпната документация нарушава тази разпоредба. Нарушението е особено тежко, тъй като НТР е единственият документ в процедурата по ЕО, пряко предназначен за широката общественост. Приложение I, т. 9 от Директива 2001/42/ЕО изрично изисква то да осигури разбираем достъп до съществените констатации на оценката. Провеждането на 30-дневни обществени консултации без публикуван НТР е несъвместимо с правото на ефективно участие по чл. 6, § 2 от Директива 2001/42/ЕО, чл. 122, ал. 2 от ЗООС и чл. 6 от Орхуската конвенция.	последиците на някои планове и програми върху околната среда за Интегрирания план за енергетика и климат на Република България 2021-2030, актуализация от 2024 г. с представената от Вас нотификация са уведомени Австрия, Република Гърция, Република Северна Македония, Румъния и Република Сърбия. Към страните е отправено запитване за намерението им за участие в трансграничната процедура по СЕО за плана. Получени са два отговора – от Австрия (няма да участват в процедурата) и от Гърция. Въз основа на изпратеното от Министерство на околната среда и енергетиката на Република Гърция писмо, гръцката страна счита, че естеството и потенциалните въздействия върху околната среда от ИПЕК биха оказали вероятно значителни въздействия върху околната среда на гръцка територия. Поради тази причина Гърция възнамерява да участва в оценката на трансграничните въздействия върху околната среда на актуализацията от 2024 г. на ИПЕК на Република България. Гръцката страна информира, че участието ѝ в оценката на трансграничните въздействия върху околната среда ще се извършва чрез обща процедура въз основа на разпоредбите на европейското законодателство и на международното законодателство в
		ДЯЛ III: НАРУШЕНИЯ В ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ (ДОСВ)	
		III.1. Вътрешно логическо противоречие в ДОСВ - самостоятелно основание за връщане на доклада ДОСВ заключава в т. 9, че реализацията на ИПЕК ще окаже 'незначително въздействие върху целостта и структурата на защитените зони'. Същевременно в т. 6 са препоръчани пълни забрани за изграждане на фотоволтаични централи в защитени зони и буферни зони от 6 km около 26 защитени зони - мерки, обосновани само при доказано значително отрицателно въздействие. Това противоречие е логически неотстранимо: или въздействието е незначително - тогава крайни мерки не са необходими; или мерките са необходими - тогава квалификацията 'незначително въздействие' е невярна. В двата случая Докладът е вътрешно несъстоятелен и не може да послужи	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		като основа за законосъобразно съгласуване на ИПЕК.	областта.
		III.2. Процедурна нередност при изготвянето на ДОСВ - използване на шаблон от чужда преписка Метаданните на публикувания PDF файл на ДОСВ (INPEC_OS_20260418.pdf) съдържат заглавие: Доклад за ОСВ на план/програма: Изменение на общ устройствен план (ИОУП) на Община Царево. Това е обективно и проверимо доказателство, че документът е изготвен чрез пренасяне на шаблон от напълно различна преписка - оценка за съвместимост на общински устройствен план, различен по предмет, обхват и правна рамка от ИПЕК. Тази констатация поставя под сериозно съмнение индивидуализирания характер на цялата оценка. Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР изисква конкретна, специфична за оценявания план преценка с оглед на най-добрите научни знания в съответната област (дело C-127/02 Waddenvereniging). Документ, чиито метаданни сочат към съвсем друга преписка, не отговаря на стандарта за добросъвестна и индивидуализирана оценка. Той поражда основателно съмнение, че части от съдържанието му са механично пренесени, а не самостоятелно изготвени за конкретния план.	***4) Относно мерките за наблюдение и контрол:*** Мерките са рамкови, каквито трябва да бъдат в стратегически документ и в същото време са достатъчно конкретни за стратегически документ. Правни аргументи: Чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО изискват рамкови индикатори, а не проектно ниво детайлност. ИПЕК не е инвестиционен проект, съответно не може да съдържа конкретни мониторингови изисквания. Следва да се има предвид и това, че мерки по наблюдение и контрол предлага компетентния орган по околна среда – такива са предоставени от МОСВ с писмо с изх.№ ЕО-З-39 от 28.05.2026 г. и са отразени в доклада.
		III.3. Неправилен правен стандарт при заключението за незначително въздействие - нарушение на чл. 6, § 3 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 31 от ЗБР Съгласно трайната практика на Съда на ЕС (дела C-127/02 Waddenvereniging, C-258/11 Sweetman, C-304/05 Комисия/Италия), компетентен орган може да заключи, че план или проект няма значително отрицателно въздействие върху защитена зона само когато е изключено по научни критерии всякакво разумно съмнение. Критерият е не 'малко вероятно' или 'при спазване на мерките', а 'изключено'. В случая това съмнение не само не е изключено, но е изрично признато от самите автори на ДОСВ. В т. 5.2 Докладът констатира, че е 'възможно значително кумулативно въздействие' по отношение на засегнатите площи от природни местообитания. За 38 от 39-те мерки в ИПЕК е признато	***5) Относно твърдението, че НТР не е публикувано:*** налице е техническа грешка при качването на документацията, която ще бъде отстранена. ***6) Относно твърдението, че 62 от 206 мерки в ИПЕК (79%) нямат анализ на въздействие*** върху околната среда - нарушение на чл. 10, ал. 1, т. 5 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 5 от Директива 2001/42/ЕО. Обяснението защо това е така е налично в т. 1.2.3. „Политики и мерки“, т. 6. „Вероятни значителни въздействия върху

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		потенциално значително въздействие. Тези констатации са принципно несъвместими с крайното заключение за 'незначително' въздействие	околната среда и човешкото здраве“ и приложенията към тях на ДЕО. Неправилно би било да се прави оценка на мерки, които са в процес на прилагане и изпълнение и вече са оценяване през други процедури. Докладът за ЕО оценява мерките, произтичащи изрично от плана.
		III.4. Смекчаващите мерки не могат да заместят оценката - нарушение на стандарта по дело C-239/04 (Комисия/Португалия) Съдът на ЕС е категоричен в дело C-239/04: смекчаващи мерки могат да бъдат взети предвид при оценката за съвместимост само ако е безспорно доказано, че те ще предотвратят увреждането. В ДОСВ предложените мерки не отговарят на нито едно от условията на този стандарт: 1. **Мярка за пълна забрана на ФЕЦ в защитените зони** - предложена само в ДОСВ, без нормативна сила. Чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ забранява единствено приоритетните зони за ускорено развитие на вятърни паркове в защитени зони. Фотоволтаичните централи не попадат дори в тази ограничена нормативна забрана. Оценка не може да разчита на ограничения, съществуващи само в текста на самата оценка. 2. **Буферна зона от 6 km** около 26 защитени зони - въведена без количествена научна обосновка. Международната литература (Hötker et al. 2006; Carrete et al. 2009; May et al. 2020) сочи видово специфични ефективни буфери в диапазона 300 m - 3 km. Стойността 6 km е научно необоснована, прекомерна и равномерно приложена за всички зони, независимо от предметите им на опазване. **Адаптивен мониторинг** - предложен без конкретна методика, без задължителен стандарт за интензивност, без орган, натоварен с изпълнение, и без правна последица при установени превишения	**Относно ДОСВ** ***1) Твърдение за вътрешно противоречие:*** Не е налице противоречие. Заключението за „незначително въздействие“ се отнася до самия ИПЕК, който не определя конкретни площадки. Препоръчаните мерки са превантивни, основани на принципа на предпазливост. Правни аргументи: Съдът на ЕС допуска превантивни ограничения, дори когато въздействието не е доказано (дело C-127/02). ***2) Твърдение за използване на „чужд шаблон“:*** Метаданните на PDF файла нямат правно значение и не влияят върху съдържанието на оценката. Правни аргументи: Законът изисква оценката да бъде съдържателно правилна, а не да има „чисти метаданни“. Няма доказателства за неправомерно копиране на текст. ***3) Твърдение за неправилен правен стандарт:*** ДОСВ прилага правилно критерия „липса на вероятност от
		III.5. Непълна оценка по конкретни защитени зони и предмети на опазване - нарушение на чл. 22, ал. 1, т. 2 и т. 3 от Наредбата за ОС Чл. 22, ал. 1 от Наредбата за ОС изисква ДОСВ да анализира въздействието конкретно по всяка засегната защитена зона и нейните предмети на опазване. Представеният ДОСВ систематизира информацията по типове мерки (ФЕЦ, ВЕП) и по таксономични групи (птици, прилепи,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		влечуги), но не по конкретни защитени зони. Вследствие на това за нито една конкретна защитена зона не може да се установи: (а) кои от нейните предмети на опазване са застрашени; (б) в каква степен; (в) дали мрежата Натура 2000 като цяло запазва своята кохерентност. Анализът по чл. 22, ал. 1, т. 3 от Наредбата за ОС - за запазване кохерентността на мрежата - изцяло липсва. Приложение 5.2-2 съдържа конкретни данни: 27 защитени зони с висок риск и 27 със среден риск от ВЕП, и 12 зони с висок риск и 98 със среден риск от ФЕЦ. Въпреки това ДОСВ не извършва никакъв индивидуален анализ за нито една от тези зони - не е посочено кои предмети на опазване са застрашени, в каква степен и при какви условия рискът се реализира. Приложението идентифицира проблема, но ДОСВ не го разрешава. Матрицата „висок/среден/нисък риск" не е оценка - тя е отправна точка за оценка, която не е извършена.	значително въздействие“. Стандартът „без разумно съмнение“ се прилага за проекти, не за стратегически планове. Правни аргументи: Чл. 6(3) от Директива 92/43/ЕИО се прилага на проектно ниво, а не за стратегически планове. ИПЕК не поражда пряко въздействие, съответно не може да се изисква доказване „без разумно съмнение“. ***4) Твърдение, че 156 от 206 мерки в ИПЕК нямат оценка за въздействие*** върху биоразнообразието дори в самия ДОСВ: Обяснението защо това е така е налично в т. 1.3. „Политики и мерки“ на ДОСВ и Приложение 1.1.3-1 към доклада. Неправилно би било да се прави оценка на мерки, които са в процес на прилагане и изпълнение. ***5) Твърдение за неправомерни смекчаващи мерки:*** Предложените мерки са препоръчителни, а не нормативни забрани. Биха били ефективни единствено след включването им в Становището по ЕО, с което трябва да се произнесе министърът на околната среда и водите. Правни аргументи: ДОСВ няма нормативна сила и не може да въвежда забрани. Следователно твърдението за „незаконосъобразни забрани“ е неправилно. Министърът на околната
		III.6. 156 от 206 мерки в ИПЕК нямат оценка за въздействие върху биоразнообразието дори в самия ДОСВ Приложение 3.1 към ДОСВ съдържа оценка за въздействие върху биоразнообразието за 50 мерки. Пълният списък на мерките в ИПЕК - Приложение 1.1.3-1 - съдържа 206 мерки. Следователно 156 мерки (76%) нямат никаква оценка за въздействие върху биоразнообразието дори в рамките на самия ДОСВ. Това нарушава чл. 22, ал. 1 от Наредбата за ОС, изискващ оценката да обхваща въздействието от плана в неговата цялост. Логиката, че останалите мерки произтичат от действащото законодателство, е неприемлива - тя е идентична с дефекта в ДЕО и е еднакво правно несъстоятелна	
		III.7. Превишаване на правомощията на оценката - ultra vires Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР е експертен акт с предмет оценяване на въздействието от конкретен план или проект. Тя не е правотворчески инструмент за въвеждане на нов забранителен или разрешителен режим. Препоръчваните в т. 6 мерки излизат извън тези правомощия, тъй като:	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		- Мярка № 4 въвежда „пълна забрана за изграждане в защитените зони на фотоволтаични централи" - забрана, която не съществува в нито един действащ закон и изисква изменение в ЗЕВИ, ЗООС или ЗУТ, каквото оценителят няма правомощия да предприема. - Мярка № 2 въвежда географски забрани за цели области (Добруджа, Източни Родопи, черноморски общини) и буферни зони от 6 km около 26 защитени зони и от 2 km около още 27 - ограничения, излизащи извън всяка норма на действащото право и създаващи нов забранителен режим без законово основание. - И двете мерки разширяват забраните по чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ - която касае единствено приоритетните зони за ускорено развитие на вятърни паркове - върху всички ВЕИ технологии и върху цялата територия на страната, което е в пряко противоречие с чл. 5, ал. 10 от същия закон. Смесването между „не е приоритетна зона“ и „не е допустима зона“ е правно недопустимо. Изключването от приоритетна зона (инструмент на ускорено разрешаване) не е равнозначно на забрана.	среда и водите е този, които би могъл да ги направи ефективни. ***6) Твърдение за липса на оценка по конкретни защитени зони:*** Оценката е на стратегическо ниво, не борави с конкретни местоположения, което не изисква анализ по всяка зона, тъй като не са налични данни за конкретни засягания. Стратегическата оценка не изисква анализ по всяка зона, когато планът не определя конкретни територии. Правни аргументи: Наредбата за ОС допуска обобщени оценки, когато планът не определя конкретни територии. Детайлният анализ се извършва в проектните процедури. ***7) Твърдението за непълен експертен екип*** — липса на специалист по прилепи е невярно. Орнитологът, част от екипа е и експерт по прилепи. Доказателствата за това са налични при компетентния орган, тъй като съдържат лични данни. **Общ коментар за несъответствията с действащото българско законодателство** ***1) Твърдения за несъответствие със ЗЕВИ:*** ЗЕВИ не забранява въвеждане на допълнителни екологични изисквания, когато са мотивирани от защита на околната среда. Текстът твърди, че едногодишният мониторинг нарушава
		III.8. Противоречие с актуалното право на Европейския съюз ДОСВ не е съобразен с редица актуални инструменти на правото на ЕС: **1. Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета относно насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (RED II), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III):** Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета относно насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (RED II), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), е основният правен инструмент на ЕС в областта на ВЕИ. Член 15, параграф 1 от RED II изрично задължава държавите членки да гарантират, че националните правила относно разрешителните и лицензионните процедури за ВЕИ инсталации и свързаната мрежова инфраструктура са „пропорционални и необходими". RED II изисква процедурите да са с предвидими срокове, с обективни,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		прозрачни и пропорционални правила, включително опростени уведомителни режими за децентрализирани устройства. Всякакви национални правила, управляващи разрешаването на ВЕИ инсталации, са задължени да издържат теста за пропорционалност и необходимост. Чл. 3, ал. 1 квалифицира ВЕИ инсталациите като проекти от преимуществен обществен интерес. Чл. 16е задължава при правово балансиране тези проекти да имат приоритет. ДОСВ не извършва изискуемото балансиране. Предложените мерки – пълна забрана за ФЕЦ в Натура 2000, широкообхватни буферни зони и регионални изключвания за ВЕП, задължителен предварителен мониторинг – представляват правила, свързани с разрешаването на ВЕИ проекти. Те явно не преминават теста за пропорционалност и необходимост, тъй като: • налагат абсолютни и неиндивидуализирани забрани за цели категории технологии; • не отчитат специфичните характеристики на конкретни проекти и конкретни защитени зони; • не изчерпват наличните по-малко обременяващи алтернативни инструменти (смекчаващи мерки, технологични стандарти, зониране по риск, проектни условия); • не са обосновани с конкретни научни данни за специфичен висок риск за всяка засегната зона. RED III въвежда конкретни, задължителни максимални срокове за разрешителни процедури за ВЕИ: • В „ускорителни зони" (renewables acceleration areas): общият срок не трябва да надвишава 12 месеца, а за офшорни проекти – 2 години; • Извън „ускорителни зони": общият срок не трябва да надвишава 2 години, а за офшорни проекти – 3 години; • Компетентният орган е длъжен да потвърди пълнотата на заявлението в 30 дни (в ускорителни зони) или 45 дни (извън тях). Изискването за задължителен едногодишен предварителен	максималните срокове по ЗЕВИ. Това е неточно, защото: - ЗЕВИ урежда административните срокове за разрешителни, но не отменя задълженията по ЗООС, ЗБР и RED III, които изискват гарантиране на опазването на биоразнообразието. - RED III допуска държавите да въвеждат допълнителни мерки за защита на чувствителни видове, когато има научни основания. Едногодишният мониторинг не е „универсално предварително условие“, а екологична мярка, която може да бъде интегрирана в процедурите по ОВОС/ОС. Сроковете по ЗЕВИ не отменят екологичните задължения. ***2) Твърдения за несъответствие със ЗЕ:*** ИПЕК е стратегически документ, който може да въвежда рамкови ограничения. Твърдението, че ИПЕК „не може да изменя режими“ е неправилно: - Стратегическите планове по дефиниция задават рамки, които се прилагат чрез последващи актове. - ИПЕК не въвежда директни забрани, а определя зони с повишен риск, което е допустимо по ЗЕ и RED III. ИПЕК не изменя нормативни режими, а определя стратегически насоки, които след това се прилагат чрез индивидуални

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		мониторинг – преди изобщо да може да стартира формалната разрешителна процедура – прибавя 12 месеца към всеки инвестиционен цикъл за ВЕП, извън законово установените срокове. В комбинация с последващия задължителен мониторинг след въвеждане в експлоатация и потенциалните оперативни ограничения, тези мерки де факто създават допълнителен предразрешителен стадий, което пряко противоречи на максималните срокове, установени от RED III. Член 15в от RED III задължава държавите членки да приемат план(ове) за определяне на „зони за ускорено развитие" на ВЕИ. По правило такива зони се изключват от Натура 2000 и национално защитени зони, освен изкуствени и застроени повърхности в тях. Същевременно обаче директивата изрично установява, че определянето на ускорителни зони не трябва да препятства продължаващото и бъдещото инсталиране на ВЕИ проекти извън тях. Предложените мерки обръщат тази логика: вместо да определят положително ускорителни зони и да облекчат процедурите в тях, те налагат широкообхватни изключвания. При проекти извън ускорителните зони RED III изисква индивидуални оценки, а не общи бланкетни забрани. RED III установява, че до постигане на климатична неутралност държавите членки трябва да гарантират, че ВЕИ централи, присъединяването им към мрежата и свързаните с тях мрежа и съоръжения за съхранение се презумират като „в надделяващ обществен интерес" при балансиране на правни интереси по Директиви 92/43/ЕИО, 2000/60/ЕО и 2009/147/ЕО. Предложените мерки не само не прилагат тази презумпция – те я обръщат: третират ВЕИ проектите в определени зони като по правило недопустими, без конкретна обосновка по случай. Това противоречи на буквата и духа на RED III. **2. Регламент (ЕС) 2024/1991 (Nature Restoration Law, в сила от 18 август 2024 г.):** чл. 4, ал. 14 и чл. 5, ал. 11 предвиждат изрична презумпция за преимуществен обществен интерес на ВЕИ проектите, тяхното мрежово свързване и системите за съхранение - приложима както в, така и извън	административни актове (ОВОС, ОС, ПУП). Това е напълно съвместимо със ЗЕ. ***3) Твърдения за несъответствие със ЗУТ:*** ИПЕК не замества устройствени планове и не ограничава права на собствениците. Текстът твърди, че мерките в ИПЕК „фактически ограничават застрояването“. Това е неверно, защото: - ИПЕК не е ПУП или ОУП и не определя режим на застрояване. - Ограниченията се прилагат само чрез индивидуални процедури – ОВОС, ОС, разрешителни. ИПЕК не поражда пряко действие върху имотите и не лишава никого от права по ЗУТ. Той служи като индикативен инструмент за планиране, а не като регулаторен акт. ***4) Твърдения за несъответствие със ЗООС и Наредбата за ОВОС.*** Предварителният мониторинг е част от оценката на въздействието и не противоречи на сроковете. Текстът твърди, че мониторингът е несъвместим със сроковете по Наредбата за ОВОС. Това е грешно, защото: - Мониторингът не е част от административните срокове, а от подготовката на доклада. - Законът не забранява предварителни проучвания, когато са необходими за

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		защитените зони. Регламентът не е споменат в нито едно от 70-те страници на ДОСВ. **3. Несъвместимост с механизма на Директива 92/43/ЕИО (Директива за местообитанията):** Член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО предвижда, че всеки план или проект, вероятно оказващ значително въздействие върху защитена зона, подлежи на „подходяща оценка" на последиците му спрямо целите за опазване; компетентният орган може да го одобри само след като се увери, че няма да увреди целостта на зоната. Дори при отрицателна оценка, член 6, параграф 4 допуска изключение при „императивни причини от първостепенен обществен интерес" и при липса на алтернативи, с компенсаторни мерки. Директивата предвижда индивидуализирана оценка, а не предварителна бланкетна планова забрана. Ключово е, че: • чл. 6(3) се задейства само когато е вероятно значително въздействие – не автоматично за всеки проект от определена технология; • дори при отрицателна оценка, чл. 6(4) допуска проекти по причини от надделяващ обществен интерес с компенсаторни мерки; • следователно пълна предварителна забрана за цяла категория технологии в Натура 2000 заобикаля и противоречи на предвидения механизъм. Показателно е, че самият Доклад за екологична оценка (ДЕО) към ИПЕК изрично признава, че „пълната кумулативна оценка е възможна единствено на ниво конкретен проект" по реда на чл. 31 от ЗБР. Тази констатация сама по себе си опровергава избрания подход на обща забрана. **4. Насоки SWD(2024) 333 final от 13 май 2024 г.:** изрично подчертават, че зоните за ускорено развитие не изключват инвестиции в останалите територии. ДОСВ не отчита тези насоки. Препоръка на Европейската комисия (2022/822) от 18 май 2022 г. за ускоряване на разрешителните процедури за ВЕИ проекти изрично посочва, че прекомерната сложност и продължителност на разрешителните	оценка на въздействието. Мониторингът е добра практика, призната в ЕС, и не нарушава сроковете за произнасяне на органите. ***5) Твърдения за несъответствие със ЗБР***: ИПЕК не въвежда забрани, а идентифицира зони с висок риск – това е допустимо по ЗБР. Текстът твърди, че ИПЕК „заобикаля“ чл. 31 ЗБР. Това е неправилно, защото: - ИПЕК не отменя индивидуалната оценка за съвместимост. - ИПЕК не въвежда забрани, а определя чувствителни територии, което е напълно допустимо в стратегически документ. ИПЕК не замества ОС, а подсилва превантивния подход, изискван от СЕС (дело C-127/02). ***6) Твърдения за буферни зони:*** Буферните зони са научно обоснован инструмент и могат да бъдат въведени чрез стратегически план. Текстът твърди, че буферните зони нямат правно основание. Това е частично вярно, но: - ЗБР не забранява определяне на зони с повишено внимание в стратегически документи. - Буферните зони в ИПЕК не са забрани, а индикативни ограничения, които подлежат на индивидуална оценка. ИПЕК не въвежда нормативни буферни

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		процедури е основна бариера за бързото внедряване на ВЕИ. Комисията препоръчва ограничаването на „зони на изключване" до необходимия минимум, с ясна и мотивирана обосновка, основана на доказателства. Административните пречки пред ВЕИ проекти противоречат на целта за бързо и необходимо разгръщане на ВЕИ. **5. Практика на СЕС по дела С-127/02, С-258/11, С-323/17 и С-461/17:** изискват индивидуална, видово и зона-специфична оценка за всеки конкретен проект. Бланкетните мерки в т. 6 на ДОСВ са в пряко противоречие с тези решения. **III.9. Несъответствие с действащото българско законодателство** **1. Несъответствие със ЗЕВИ:** Законът за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) е основният национален акт, транспониращ RED II/RED III. ЗЕВИ въвежда максимални срокове за приключване на разрешителните процедури: до 1 година за определени случаи в ускорителни зони, до 2 години „във всички останали случаи", и до 3 години за офшорни ВяЕЦ. Задължителен едногодишен предварителен мониторинг като универсална предпоставка пряко нарушава максималните срокове по ЗЕВИ. При едновременно прилагане на едногодишния предварителен мониторинг и законовия максимален двугодишен срок за разрешаване, реалният разполагаем период за провеждане на самата разрешителна процедура би се свил до около 12 месеца – и то само ако мониторингът тече успоредно с другите изисквания, каквото предложената мярка не предвижда. ЗЕВИ изрично предвижда, че приемането на план за приоритетни зони „не изключва развитие на проекти извън тези територии при спазване на приложимото законодателство". Законовата забрана по ЗЕВИ за защитени зони се отнася само до специалния режим на приоритетните зони. Разширяването на забраните чрез ИПЕК – въвеждане на буферни зони от 6 км/2 км и регионални/общински изключвания – надхвърля предвидените в ЗЕВИ възможности механизми и противоречи на закона. **2. Несъответствие със Закона за енергетиката (ЗЕ):** ЗЕ регламентира ИПЕК като планов документ, одобряван от Министерския съвет, но не му	зони, а планира рискови територии, което е допустимо и необходимо за стратегическо управление. ***7) Твърдения за несъответствие с Наредбата за ОС:*** Наредбата допуска предварителен мониторинг, когато е необходим – ИПЕК само систематизира тази практика. Текстът твърди, че мониторингът може да бъде изискан само индивидуално. Това е ограничително тълкуване: - Наредбата допуска мониторинг „ако е необходим“. - ИПЕК определя критерии за необходимост, което е напълно в рамките на стратегическото планиране. ИПЕК не въвежда универсален мониторинг, а определя категории проекти, при които необходимостта е научно обоснована. ***8) Твърдения за правна несигурност***: ИПЕК не действа ретроактивно и не засяга вече започнати процедури. Текстът твърди, че мерките нарушават оправданите очаквания. Това е неоснователно, защото: - ИПЕК не засяга проекти с вече издадени решения по ОВОС/ОС. - За проектите в процес на разработване не съществува гаранция за одобрение – това е общ принцип в административното право. ИПЕК не нарушава правната сигурност,

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		придава характер на пряк регулаторен акт, способен сам по себе си да изменя установени нормативни режими – устройствени, природозащитни или финансови. ЗЕ поставя цел за „отпадане на неоправдани пречки" и провеждане на правила, „прозрачни, пропорционални и недискриминационни". Предложените мерки очевидно не отговарят на тези изисквания. По отношение на финансовата подкрепа: ЗЕ изрично предвижда механизъм за подкрепа, включително за изкупуване на електрическа енергия на преференциални цени и предоставяне на премии за електрическа енергия от ВЕИ. Фонд „Сигурност на електроенергийната система" е законово установен да управлява средства за покриване на разходите за премии за ВЕИ. Обща мярка в ИПЕК за „изключване на финансова подкрепа" би противоречала на действащите в ЗЕ механизми за премии и е несъвместима с финансирането им чрез Фонда. Евентуалната реформа на тези механизми изисква законодателна промяна, а не стратегически планов документ	защото не променя статута на вече одобрени проекти и не гарантира одобрение на бъдещи. ***9) Твърдения за „научно остарели предпоставки“:*** ИПЕК използва консервативен подход, който е стандарт в ЕС. Текстът твърди, че мерките са остарели. Това е едностранно, защото: - Стратегическите документи използват консервативни оценки, когато научната несигурност е висока. - Новите технологии (AI системи, маркиране на лопатки, агриволтаици) не са универсално приложими и не елиминират риска. ИПЕК следва принципа на предпазливостта – признат в правото на ЕС – и използва най-сигурния подход, докато новите технологии се валидират. ***10) Твърдения за „реална пречка за постигане на целите“:*** Мерките не забавят, а оптимизират процеса чрез ранно идентифициране на рискове. Текстът твърди, че мерките забавят ВЕИ. Това е неверно, защото: - Ранният мониторинг намалява риска от откази на по-късен етап. - Изключването на чувствителни зони предотвратява съдебни спорове, които са най-голямата причина за забавяне. Мерките ускоряват реализацията, защото
		3. Несъответствие със ЗУТ: Законът за устройство на територията (ЗУТ) урежда устройственото планиране като инструмент за пространствено разполагане на инвестиционни предложения. Конкретните режими и ограничения на ниво имот се определят чрез общи устройствени планове (ОУП) и подробни устройствени планове (ПУП), при задължителни процедури за уведомяване, участие и обжалване на засегнатите лица. Предложените мерки, ако се имплементират като фактически ограничения на застрояването/ползването, следва да бъдат въведени чрез устройствени планове по реда на ЗУТ, а не директно с планов документ. В противен случай засегнатите лица са лишени от гарантираните от ЗУТ права, включително възможностите за обжалване и съдебен контрол на законосъобразността на административните актове, свързани с устройствено планиране. Възможността лицата да обжалват административни актове, свързани с устройство на територията е пряко свързано със защитата на частната собственост, гарантирана от Конституцията на Република България, доколкото възможностите за	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		използване на частните имоти е пряко свързана с техния устройствен статут. Освен това ЗУТ предвижда санкция за длъжностно лице, което „изисква като условия за съгласуване и одобряване на инвестиционен проект или за разрешаване на строеж документи, каквито не се изискват с този закон или с друг нормативен акт". Ако „задължителният едногодишен предварителен мониторинг" се налага като универсално предварително условие в производствата по ЗУТ, извън нормативно предвидените изисквания, това поражда риск от незаконосъобразни административни действия.	намаляват риска от блокирани проекти. **Коментар за данните в Приложение 11 от ДЕО:** В Приложение № 11 от ДЕО е представена справка за броя на енергийни обекти в ЗЗ с провеждани процедури по околна среда (ЕО, ОВОС, ОС), за всички РИОСВ, области и ЗЗ, по данни от регистрите, водени от МОСВ. Не може еднозначно да се определи колко от тези обекти са в експлоатация, поради това, приложението има информативен характер и не е еднозначно ползвано за оценка на кумулативните въздействия. Данните в Приложение 11 не компрометират кумулативната оценка. Приложение 11 не съдържа „признание за непълнота“, а стандартна инвентаризационна структура. Колоната „Обекти в експлоатация, без яснота дали са в ЗЗ“ не представлява признание за липса на данни, а технически елемент, използван при: - събиране на данни от различни РИОСВ, - обединяване на бази с различна степен на геопространствена точност, - маркиране на обекти, които не са в обхвата на оценката, защото не попадат в защитени зони. Това е обичайна практика при национални инвентаризации, когато: - част от обектите са извън ЗЗ,
		4. Несъответствие със ЗООС и Наредбата за ОВОС: Законът за опазване на околната среда (ЗООС) предвижда, че допустимостта на инвестиционни предложения (включително енергийни обекти) се решава чрез индивидуални процедури по ОВОС/преценка за необходимост от ОВОС и – когато е приложимо – чрез оценка за съвместимост по чл. 31 ЗБР. Решението по ОВОС може да съдържа „условия, мерки и ограничения" за конкретния проект и е задължително условие за последващото му разрешаване. Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС установява конкретни кратки срокове за произнасяне от компетентните органи: 30 дни за произнасяне по заданието за обхват, 1 месец за преценка за необходимост от ОВОС, 30 дни за оценка на качеството на доклада, 45 дни за издаване на решение след обществено обсъждане. Тези срокове са несъвместими с въвеждането на универсален едногодишен предварителен мониторинг като задължително предусловие. По Наредбата за ОВОС „пълна забрана" като общо правило за цяла категория проекти в определени зони не произтича от законодателния режим; той предвижда индивидуална преценка за допустимост по конкретните заповеди/планове за управление и последваща оценка на вероятно/реално значително въздействие, като резултатът е индивидуален административен акт	
		5. Несъответствие със Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):	
		А) Предложените бланкетни забрани заобикалят режима на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		оценка за съвместимост по чл. 31 ЗБР: ЗБР е основният национален акт, уреждащ режима на защитените зони от мрежата „Натура 2000". Законът не въвежда обща „пълна" забрана за определен вид инвестиционни предложения (като ФЕЦ или ВЕП) във всички защитени зони. ЗБР предвижда индивидуална преценка чрез оценка за съвместимост (ОС) за планове, проекти и инвестиционни предложения, които могат да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони. Резултатът е решение на компетентния орган: съгласуване с условия/мерки, или несъгласуване (отказ) с мотиви, с предвидена дерогация при „императивен обществен интерес" и при липса на алтернативи. Мярката за „пълна забрана" за ФЕЦ и ВЕП в Натура 2000 заобикаля предвидения от закона механизъм за индивидуализирана преценка и се явява в пряко противоречие с чл. 31 ЗБР.	- но се включват за пълнота на справката, - без това да влияе върху оценката за въздействие върху ЗЗ. Следователно колоната не означава „не знаем къде са обектите", а „тези обекти не са в ЗЗ и не са релевантни за оценката". Кумулативната оценка в ДОСВ не използва тази колона като входен параметър. Твърдението, че кумулативната оценка „е изградена пряко върху данните от тази справка", е фактически неточно. В т. 5.2 на ДОСВ кумулативната оценка се базира на: - обекти в защитени зони, - обекти в непосредствена близост, - обекти с установено припокриване на въздействия, - геопространствен анализ, а не на административни списъци. Колоната „без яснота дали са в ЗЗ" не участва в анализа, защото: - тези обекти не са включени в пространствения модел, - не са използвани за оценка на натиск, - не влияят върху изводите за кумулативно въздействие. Следователно наличието на тази колона няма методологично значение за резултата. Наличието на обекти извън ЗЗ не е релевантно за оценката на въздействието върху ЗЗ.
		Б) Механизмът за въвеждане на забрани в конкретна защитена зона е само чрез заповед по чл. 12 ЗБР: Забрани и ограничения на дейности в защитена зона се въвеждат в заповедта за обявяване на зоната по чл. 12 ЗБР. Заинтересованите лица имат право да дават становища по проекта относно предвидените забрани и ограничения. Промените в тях се правят само чрез заповед на компетентния министър при спазване на специалната процедура. ИПЕК не е предвиденият от закона инструмент за въвеждане на такива забрани и не може да ги замени. Предложената обща забрана в ИПЕК не е постановена чрез нормативно предвидения инструмент и заобикаля задължителното участие на засегнатите лица.	
		В) Разделът за „буферни зони" в ЗБР е отменен: Раздел IV „Буферни зони" от ЗБР (чл. 20–26) е отменен. Следователно предложените „буферни зони" от 6 км/2 км около СЗЗ за птици нямат правно основание в действащия ЗБР. Законът не предвижда механизъм за автоматично и общо установяване на нови буферни зони около територии в Натура 2000 като универсален режим. Евентуалните ограничения поради специфични рискове около конкретна зона следва да бъдат въвеждани чрез плановете за управление на конкретните защитени зони по чл. 27–29 ЗБР, включително с	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		участие на заинтересованите лица.	Съгласно чл. 31 ЗБР и практиката на СЕС (дела С-127/02 и С-258/11): - оценката се извършва само за обекти, които могат да окажат значително въздействие върху ЗЗ, - обекти извън ЗЗ се включват само ако имат потенциал за въздействие, - административни списъци не са източник на научна несигурност, когато пространственият анализ е извършен коректно. Т.е. дори да има обекти „без яснота дали са в ЗЗ“, това не влияе на оценката, защото: - те не са включени в модела, - не са използвани за изводи, - не са релевантни за предмета на оценката. Стандартът „най-добри научни знания“ е спазен. СЕС изисква: оценката да се основава на най-добрите научни знания, налични към момента. В случая: - пространствените данни за обектите в ЗЗ са пълни и проверени, - обектите с неясен статут не са включени в анализа, - методологията използва ГИС анализ, а не административни таблици. Следователно, наличието на допълнителна колона в справката не засяга качеството на научната оценка. Приложение 11 е инвентаризационен
		6. Несъответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС): Наредбата за ОС предвижда ясен режим:	
		А) По отношение на предварителния мониторинг: Наредбата за ОС допуска компетентният орган да поставя изисквания към обхвата на оценката, включително „провеждане на предварителен мониторинг, ако е необходим такъв". При оценка на качеството на доклада по ОС се проверява наличие на резултати от предварителен мониторинг само „ако е изискано провеждането му". Нормативният модел е мониторинг „ако е необходим/ако е изискан" по конкретната процедура – не универсален едногодишен задължителен мониторинг за всички ВЕИ проекти. Предложената обща мярка в ИПЕК излиза извън нормативния режим на Наредбата за ОС.	
		Б) По отношение на буферните зони: Критериите за преценка на вероятна степен на отрицателно въздействие по Наредбата за ОС включват: местоположение спрямо зоната, разстояние до ключови елементи, емисии, отпадъци, кумулативни въздействия и др. Наредбата не предвижда нормативно фиксирани буферни разстояния като автоматичен и независим от индивидуалната преценка забранителен критерий.	
		Важно е да се подчертае, че самият ДЕО изрично констатира, че „с прилагането на предписаните мерки" – включително процедурата по чл. 31 ЗБР и смекчаващи мерки – въздействието върху целостта на защитените зони е незначително и планът е съвместим с природозащитните цели. Тази констатация е вътрешно противоречива спрямо предложената „пълна забрана": ако процедурата по ОС и смекчаващите мерки са достатъчни за съвместимост на ИПЕК като план, допълнителните бланкетни забрани са излишни и диспропорционални.	
		7. Несъответствие с Наредбата за условията и реда за извършване	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО): Наредбата за ЕО изисква разглеждане на „разумни алтернативи" (включително „нулевата") при изготвяне и оценка на планове и програми. Съгласуването на план/програма е допустимо само ако предвижданията са в съответствие с нормативната уредба и няма мотивирани възражения по законосъобразност. Предложените мерки не са преминали надлежна алтернативна оценка, а Наредбата за ЕО изисква именно такова разглеждане на алтернативи, включително алтернативи с по-малко ограничителен ефект (например конкретни смекчаващи мерки, условия, технологични стандарти). Без изчерпване на алтернативите, залагането на обща забрана в ИПЕК е несъвместимо с Наредбата за ЕО.	инструмент, а не аналитичен източник. Справката служи за: - събиране на данни от различни РИОСВ, - предварително структуриране на информацията, - идентифициране на обекти, които могат да бъдат релевантни. Тя не е: - методологична основа, - аналитичен модел, - източник на пространствени координати. Кумулативната оценка се извършва само върху пространствено валидирани данни, а не върху административни списъци. ***Обобщение:*** Колоната „Обекти в експлоатация, без яснота дали са в ЗЗ“ в Приложение 11 не представлява признание за непълнота, а технически елемент на инвентаризационната справка, включващ обекти извън защитени зони, които не са релевантни за оценката. Кумулативната оценка в т. 5.2 на ДОСВ се основава единствено на пространствено валидирани данни за обекти в и около защитени зони, а не на административни списъци. Следователно наличието на тази колона няма методологично значение и не компрометира оценката. Стандартът на СЕС за „най-добри научни знания“ е спазен, тъй като анализът е извършен чрез ГИС моделиране и проверени
		8. Несъответствие с принципа за правна сигурност и оправданите правни очаквания: по данни, публично достъпни и отразени в самия ДЕО, са процедирани инвестиционни предложения за ВЕП с обща мощност над 56 000 MW и инвестиционни предложения за ФЕЦ с мощност над 53 000 MW. За значителна част от тях, включително за собствените проекти на Дружеството, са направени значителни инвестиции в предпроектни проучвания, проектиране и правни процедури, като административните процедури се развиват на различен етап пред съответните компетентни органи. Ретроактивното налагане на бланкетни забрани чрез ИПЕК върху тези проекти поражда основателни правни претенции за нарушаване на принципите за правна сигурност и оправдани правни очаквания – принципи, признати и от правото на ЕС, и от правото на Република България. Несъответствието с този принцип ясно личи и конкретно при мярката, свързана с налагането на едногодишен мониторинг - докладът не установява ясни критерии какви конкретни резултати от мониторинга биха довели до отказ на одобрение. При одобряването на ВЕП да се вземат предвид резултатите от извършените наблюдения. Тази неопределеност поражда правна несигурност за инвеститорите и създава предпоставки за	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		произволен административен отказ.	геопространствени данни.
		III. 10. Научно остарели предпоставки и избирателно цитиране Препоръчаните мерки се базират на ограниченията от Националния план за действие за енергия от ВЕИ 2012-2020 г., т.е. на технологичното познание отпреди повече от 14 години. Оттогава са настъпили съществени промени, пренебрегнати от ДОСВ:	
		А) Системи за адаптивно спиране на вятърни турбини при ниска скорост на вятъра в чувствителни периоди, намаляващи смъртността при прилепи с 50–93% без значителна загуба на енергиен добив (Arnett et al. 2011; Adams et al. 2021; Whitby et al. 2024) — технология, която самото ДЕО на Плана за приоритетни зони за ВЕП предписва като задължителна мярка в т. 7.2, но ДОСВ на ИПЕК изцяло пренебрегва.	
		Б) Системи за разпознаване и предотвратяване на сблъсък с птици в реално време, базирани на камери и изкуствен интелект, намаляващи орнито- смъртността с до 90% (eBird-базирани и AI решения, внедрени масово в Западна Европа след 2018 г.).	
		В) Цветово маркиране на една от лопатките на вятърните турбини, документирано с намаление на орнито-смъртността с до 70% при минимални разходи (May et al. 2020) - изследване, достъпно от 2020 г. и прилагано в Норвегия и Нидерландия.	
		Г) Агриволтаични системи и фотоволтаични централи, проектирани като местообитания за опрашители, документирани с неутрален или положителен ефект върху биоразнообразието в сравнение с алтернативното земеползване (Walston et al. 2018; Blaydes et al. 2021; Randle-Boggis et al. 2020) — цяло направление в научната литература след 2018 г., напълно отсъстващо от ДОСВ.	
		ДОСВ не оценява доколко тези технологични решения правят остарели ограниченията от 2012 г. Вместо това ги пренася механично в 2026 г. - принципно недопустимо за стратегически документ с национален обхват.	
		III.11. Непълен експертен екип — липса на специалист по прилепи	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Списъкът на експертите, изготвили ДОСВ (Приложение към ДОСВ), съдържа четирима специалисти: биолог/зоолог, ботаник, херпетолог и орнитолог. ДОСВ посвещава самостоятелен раздел (т. 5.1.7) на въздействието върху прилепите и го квалифицира като значим риск. Въпреки това сред авторите няма нито един специалист по хироптерология (наука за прилепите). Изводите за прилепите са изготвени от орнитолог - специалист с различна профилна компетентност. Това поставя под съмнение изискването оценката да се базира на „най-добрите научни знания в съответната област" по смисъла на дело C-127/02 (Waddenvereniging).	
		III.12. Реална пречка за постигане на поставените цели	
		1. Амбициозните цели изискват ускоряване, а не допълнителни бариери В самия ИПЕК е заложена национална цел от 34,96% дял на енергията от ВЕИ в брутното крайно потребление до 2030 г., в съответствие с RED III. Планът предвижда значителен ръст на ВЕИ мощности до 2030 г.: +7 160 MW спрямо 2022 г., включително +5 050 MW ФЕЦ и +1 280 MW вятър на сушата, и +500 MW офшорен вятър. RED III изрично идентифицира дългите и сложни административни и разрешителни процедури като ключова бариера пред инвестициите в ВЕИ. Мерките, вместо да премахват тези бариери, ги задълбочават и умножават. При необходимост от реализиране на +7 160 MW нов ВЕИ капацитет до 2030 г., всяко допълнително забавяне пряко застрашава изпълнението на заложените цели. При цели за значително увеличение на ВЕИ до 2030 г., универсалното изискване за едногодишен предварителен мониторинг за всеки нов ВЕП – съчетано с широките териториални забрани – логично удължава проектните цикли с минимум 12 месеца за всеки проект, добавяйки значителна финансова тежест и регулаторен риск. Постигането на целта за ВЕИ-електроенергия е обвързано с реализация на конкретни мощности в ограничения период до 2030 г. Всяко допълнително забавяне пряко	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		застрашава тази реализация.	
		2. Предложените мерки свиват реалния инвестиционен ресурс Регионите, обхванати от буферните зони и изключванията – Добруджа, Черноморието, Източни Родопи – са исторически сред най-ветровитите и с най- висок технически потенциал за вятърна енергия в България. Изключването им без надлежна проектна оценка е несъразмерно и пряко вредно за целите на ИПЕК: свива наличния ресурс за ВЕИ и прави невъзможно постигането на заложените мощностни цели. Липсата на финансова подкрепа също допълнително би влошила инвестиционния климат. Комбинацията от: (а) липса на финансова подкрепа; (б) широкообхватни забрани и ограничения; и (в) допълнителни разходи за задължителен мониторинг, ще влоши инвестиционната привлекателност на ВЕИ сектора в България и ще доведе до по-малко реализирани проекти от необходимото за постигане на целите.	
		ДЯЛ IV: НАРУШЕНИЯ, УСТАНОВЕНИ ОТ АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ ДЕО	
		IV.1. 162 от 206 мерки в ИПЕК (79%) нямат анализ на въздействие върху околната среда - нарушение на чл. 10, ал. 1, т. 5 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 5 от Директива 2001/42/ЕО Анализът на приложенията към ДЕО разкрива структурен пропуск с принципно значение. Приложение 3 съдържа пълния списък на мерките в ИПЕК - 206 на брой, разпределени по пет измерения. Приложения 5-1 до 5-8, съдържащи анализа на въздействията по осем компонента на околната среда (климат, въздух, води, земи и почви, биоразнообразие, ландшафт, материални активи, здраве), обхващат само 44 мерки - тези от Приложение 4, квалифицирани като произтичащи единствено от ИПЕК Останалите 162 мерки - 79% от всички мерки в плана - не са оценени по нито един компонент на околната среда. Разпределението по измерения е следното: - Декарбонизация: 106 мерки без оценка на въздействие — включително всички транспортни, промишлени, селскостопански и горски	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		мерки, значителна част от които предполагат строителство на нова инфраструктура или промяна в земеползването. - Енергийна сигурност: 23 мерки без оценка — включително мерки за разширение на ПГХ „Чирен", рехабилитация на газопреносната система, нови LNG терминали и търсене на нефт и газ в Черно море. - Енергийна ефективност: 22 мерки без оценка — включително мерки за саниране на сградния фонд и изграждане на отоплителна инфраструктура. - Вътрешен енергиен пазар: 10 мерки без оценка — включително мерки за разширяване на електропреносната мрежа с пряко въздействие върху ландшафта и природните местообитания. - Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност: 1 мярка без оценка. Логиката на авторите е, че тези 162 мерки произтичат от действащото законодателство и съществуващи програми и поради това не изискват отделна оценка. Тази логика е правно несъстоятелна. Нито чл. 10, ал. 1, т. 5 от Наредбата за ЕО, нито Приложение I, т. 5 от Директива 2001/42/ЕО предвиждат такова изключение. Изискването е оценката да обхваща вероятните значителни въздействия от плана като цяло - не само от неговата иновативна или самостоятелна част. ИПЕК включва тези мерки като свои политики и за тяхното изпълнение отговаря като план. Въздействието, което те пораждат, е въздействие на ИПЕК. Показателно е, че сред необхванатите 162 мерки попадат всички мерки от измерението Декарбонизация, свързани с транспорта, промишлеността и сградния фонд, включително мерки с пряко и значително въздействие върху качеството на въздуха, водите и почвите. Пропускането им от анализа не е техническо - то е съдържателно и засяга валидността на крайните изводи на ДЕО	
		IV.2. Данните в Приложение 11 съдържат изрично признание за непълнота - компрометиране на кумулативната оценка Приложение 11 представя справка за ВЕИ обекти в защитени зони по	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		всички РИОСВ, области и зони. Документът обаче съдържа самостоятелна колона, озаглавена: Обекти в експлоатация, без яснота дали са в ЗЗ. Тази колона е попълнена за множество защитени зони, което означава, че авторите на справката изрично са признали, че за значителна част от действащите ВЕИ обекти не е известно дали се намират в границите на защитена зона Кумулативната оценка в ДОСВ (т. 5.2) е изградена пряко върху данните от тази справка. Оценка, чиято фактическа база съдържа собствено признание за непълнота, не може да служи като основа за заключение за незначително кумулативно въздействие. Стандартът на СЕС по делата С-127/02 и С-304/05 изисква оценката да се основава на най-добрите научни знания. Данни с призната неяснота за пространственото положение на обектите не отговарят на този стандарт.	**Заключение** След анализ на всички изразени възражения считаме, че ДЕО и ДОСВ са законосъобразни и изготвени в необходимото качество, за да може компетентният орган по околна среда да се произнесе мотивирано по тях с краен административен акт. **Не са налице основания за връщане на документите.** Част от поставените въпроси са относими към бъдещи актуализации на ИПЕК и за конкретните проектни процедури. Становището на ЕЕ България: • прилага проектни стандарти към стратегически документ; • изисква детайлност, която не съответства на степента на подробност на ИПЕК; • интерпретира превантивните мерки като „забрани“, което е неправилно;
		ЗАКЛЮЧЕНИЕ Въз основа на изложеното установяваме, че ДЕО и ДОСВ към ИПЕК - актуализация 2024 г. страдат от съществени правни нарушения, методологически дефекти и вътрешни противоречия, несъвместими с изискванията на националното и европейското законодателство. Нетехническо резюме не е публикувано за обществено достъп. Необходимото преработване следва да включва минимум: (а) изготвяне на реални алтернативи; (б) количествена кумулативна оценка по конкретни защитени зони, базирана на реализирани мощности; (в) отчитане на NRL и RED III при балансиране на интересите; (г) технологична диференциация на мерките; (д) заместване на бланкетните забрани с критерии за индивидуална оценка и адаптивно управление; (е) самостоятелно и пълноценно нетехническо резюме; (ж) публикуване на Нетехническо резюме. Само при изпълнение на тези условия може да бъде гарантирана необходимата степен на правна обоснованост и научна надеждност,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		изискуема от стратегически документ от такова национално и европейско значение.	• прави методологически некоректни изводи относно кумулативните ефекти; • съдържа неверни твърдения относно трансграничните въздействия.
21.	Регионална инспекция по околната среда и водите – Русе изх. № И-2706 от 08.06.2026 г.	***Относно:*** *Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.* От анализа на изготвения Доклад за екологична оценка /ДЕО/ може да се обобщи, че проектът на Интегриран план в областта на енергетиката и климата /ИПЕК/ на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. не влиза в противоречие и съобразява относимите цели по опазване на околната среда, включени в различни стратегии, планове и програми. Става ясно, че при изпълнението на проекти, произтичащи от приоритетите и мерките, заложени в ИПЕК и при определянето на тяхното конкретно местоположение ще бъдат съобразени националните стратегически документи, свързани с опазване на компонентите на околната среда. Понятно са структурирани целите на ИПЕК. За изготвянето на плана са използвани национални стратегически документи. Оценката на вероятните значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве е разделена на две нива на подробност: ➢ Стратегическо ниво на въздействие; ➢ Въздействие на ниво „идентифицирани групи проекти“ – за всеки конкретен проект, произтичащ от приоритетите и мерките на ИПЕК и попадащ в Приложение № 1 или № 2 на Закона за опазване на околната среда /ЗООС/, ще се провеждат съответните процедури по ОВОС. Изяснява се, че проектът не съдържа изрично разработени алтернативи. Голяма част от политиките и мерките произтичат от вече	Без забележки.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		одобрени и/или действащи стратегически документи, или са проекти/програми в процес на одобряване. В този смисъл за тях не биха могли да се разглеждат и оценяват алтернативи. Представена е и оценена "Нулева алтернатива". На база на резултатите от извършените анализи и оценки на предполагаемото въздействие върху околната среда и човешкото здраве, в резултат на реализирането на ИПЕК, са предложени мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на плана върху околната среда и човешкото здраве. Същите са представени като: ➢ мерки за отразяване в окончателния вариант на плана; ➢ мерки за изпълнение при прилагане на плана. Като цяло се очаква положителен ефект по отношение на изменението на климата и съвременното развитие на енергийния сектор. Предвид гореизложеното, от страна на РИОСВ-Русе няма допълнителни препоръки към така представения Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.	
22.	Регионална инспекция по околната среда и водите – Стара Загора изх. № РД-05-4552-5 от 08.06.2026 г.	**Относно:** Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. След анализ на представените материали считаме, че представеният Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. отговаря на изискванията на чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда. ДЕО съдържа: - описание на съдържанието на основните цели на плана или програмата и връзката с други съотносими планове и програми;	Без забележки.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		- съответни аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на плана или програмата; - характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати; - съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана или програмата, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие; - целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана и програмата, и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на плана или програмата; - вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици; - мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на плана или програмата върху околната среда; - описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау; - описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		време на прилагането на плана или програмата; - нетехническо резюме на екологичната оценка. В Доклада за екологична оценка са разгледани основните възможни въздействия върху компонентите и факторите на околната среда от прилагането на плана, включително въздействията върху атмосферния въздух, водите, почвите, биологичното разнообразия и климата. За района на комплекс „Марица – изток", който е в териториалния обхват на РИОСВ-Стара Загора, се очаква реализацията на мерките, насочени към намаляване на емисиите на парникови газове и ограничаване използването на изкопаеми горива, да доведе до дългосрочен положителен ефект по отношение на качеството на атмосферния въздух и намаляване на емисиите на серен диоксид, азотни оксиди и прахови емисии. Въз основа на извършения преглед, РИОСВ – Стара Загора счита, че Докладът за екологична оценка съдържа необходимата информация за оценка на въздействията върху околната среда от прилагането на Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 г. - актуализация 2024 г. Подкрепяме целите на Република България за намаляване на емисиите на парникови газове, повишаване дела на възобновяемите енергийни източници и изпълнението на ангажиментите по европейската политика за климатична неутралност.	
23.	Регионална инспекция по околната среда и водите – Враца изх. № ОВОС-ЕО-239-1 от 22.05.2026 г.	**Относно:** *Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г.- актуализация 2024 г.* Във връзка с внесеното писмо относно провеждане на консултации по Доклад за екологична оценка (ЕО) на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г.- актуализация 2024 г., заведено в Регионална инспекция по околната среда и водите	Без забележки.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		(РИОСВ) – гр. Враца с вх. № ОВОС-ЕО-239/07.05.2026 г., по отношение на представената документация, и съобразно компетенциите на РИОСВ-Враца, Ви предоставям следното становище: В така представеният доклад по екологична оценка и приложенията към него на горепосоченият Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г.- актуализация 2024 г., са засегнати всички реквизити по изготвяне на Екологична оценка в това число компонентите и факторите на околната среда, посочени в чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Описана е подробно алтернатива за реализиране на плана, включително „нулевата". Предложени са адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най- пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на плана върху околната среда. Уведомявам Ви, че по така представеният доклад за екологична оценка на горецитираният Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г.- актуализация 2024 г., нямам бележки и препоръки.	
24.	Басейнова дирекция „Западнобеломорски район" гр. Благоевград изх. № П-10-4-1 от 14.05.2026 г.	Относно: Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. Във връзка с Ваше писмо с Изх. № 95-00-5898-74/22.04.2026 г. и в рамките на провеждането на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г., Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ дава следното становище по предоставения за обществени консултации	Без забележки.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		горепосочен ДЕО: Проектът на актуализиран Интегриран национален план „Енергетика и климат“ (ИНПЕК) отразява по-високите цели, поставени с Европейската зелена сделка и Европейския закон за климата, Пакета „Готови за 55“, Плана REPowerEU, както и последния доклад за България в рамките на Европейския семестър. Документът определя националните цели по петте измерения на плана до 2030 г. – декарбонизация, енергийна ефективност, енергийна сигурност, вътрешен енергиен пазар, както и научни изследвания, иновации и конкурентоспособност. Предвидени са подходящи политики и мерки за постигане на декарбонизирана, устойчива и гъвкава енергийна система по разходоефективен начин, при отчитане на националните особености и нуждата от осигуряване на целенасочени мерки и стимули за постигане на амбициозните европейски климатични цели до 2050 г. Стимулиране на нисковъглеродното развитие на икономиката, както и конкурентоспособна и сигурна енергетика са сред основните цели в областта на енергетиката, заложени в ИПЕК. Планът цели също повишаване на енергийната ефективност, намаляване на въглеродните емисии и на зависимостта от внос на горива и енергия, както и гарантиране на енергия на достъпни цени за всички потребители. До 2030 г. България трябва да постигне 34.48% дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, е предвидено в актуализирания ИНПЕК. За сектор електрическа енергия този дял е 55.51%.Основните цели, заложени в ИПЕК са: • стимулиране на нисковъглеродно развитие на икономиката; • развитие на конкурентоспособна и сигурна енергетика; • намаляване зависимостта от внос на горива и енергия; • гарантиране на енергия на достъпни цени за всички потребители. В проектът на ИПЕК на Република България – актуализация 2024 г. са заложени политики и мерки за постигане на описаните по-горе цели, разпределени в петте измерения – Декарбонизация, Енергийна ефективност, Енергийна сигурност и Вътрешен енергиен пазар (с	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		изключение на елементи Електроенергийна инфраструктура и Енергийна инфраструктура на измерение Вътрешен енергиен пазар, както и измерение Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност, в които не са заложени мерки, които могат да окажат въздействие върху околната среда). Болшинството от тях произтичат от вече одобрени и/или действащи стратегически документи, или са проекти/програми в процес на одобряване. При актуализацията на плана са взети предвид предложенията на компетентните ведомства, които включват осъвременени политики и мерки по петте измерения на плана. Отразени са и всички ангажименти, свързани с Националния план за възстановяване и устойчивост, инструментът RePower EU, оперативните програми, действащото национално и европейско законодателство в областта на декарбонизацията, актуализираната Пътна карта за климатична неутралност, Териториалните планове за справедлив преход, както и всички останали стратегически документи с отношение към петте измерения на Интегрирания план. В т. *1.4. Връзка на ИПЕК с други съотносими планове, програми и стратегии на ДЕО на ИПЕК е посочено, че при изготвянето на актуализирания Интегриран план за енергетика и климат са използвани голям брой национални стратегически документи. Изпълнена е препоръката, дадена в становището на БД ЗБР по Техническото задание на ДЕО за ИПЕК: „.....да бъдат взети предвид и Плановете за управление на речните басейни за периода 2022-2027 г. и Планове за управление на риска от наводнения за периода 2022-2027 г. ПУРБ 2022-2027 г., приет с Решение № 919 на Министерски съвет от 31.12.2024 г., да се вземат предвид целите за опазване на повърхностните и подземните води и мерките за тяхното постигане. Планът за управление на риска от наводнения (ПУРН) за Западнобеломорски район за басейново управление, за периода 2022-2027г., с актуализирана Програма от мерки, е приет с Решение № 940/28.12.2023 г. на Министерски съвет. Планът за управление на риска от наводнения (ПУРН) за Западнобеломорски район за басейново управление, за периода 2022-2027г., е изготвен на основание чл. 146о, ал. 1*	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		от Закона за водите, с актуализирани РЗПРН, утвърдени със Заповед № РД-802/10.08.2021 г. на Министъра на околната среда и водите. В ПУРН на ЗБР (2022-2027) в Приложение Ж е разработена програма от мерки, насочена към намаляване на риска от наводнения, като част от мерките са планирани за конкретни РЗПРН, а други са общи за района на басейново управление (РБУ) и могат да бъдат прилагани и на места извън РЗПРН“. Данните от четирите ПУРБ-а и четирите ПУРН-а са съобразени и използвани при извършване на анализите и оценките на въздействието на ИПЕК върху водите. Косвената връзка между ИПЕК и ПУРБ и ПУРН е представена в т. 5 на ДЕО. В предоставеният за разглеждане ДЕО на ИПЕК е изпълнена препоръката, дадена в становището на БД ЗБР по Техническото задание на ДЕО за ИПЕК: *„.....В ДЕО да бъде включена информация за зоните за защита на водите, които са регламентирани в чл. 119а от ЗВ: зони за защита на питейните води; зони с води за къпане; зоните, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, включително: уязвими зони и чувствителни зони; зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми; защитени територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване (защитени зони от екологичната мрежа НАТУРА 2000)“.* Зоните за защита на водите по чл. 119а от Закона за водите в Западнобеломорски район са разгледани в Раздел 3 на ПУРБ на ЗБР (2022-2027). Съгласно чл. 116, ал. 2, т. 3 от Закона за водите всички води и водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопански щети, като за постигане на тези цели се определят зони за защита на водите. ИНПЕК е важен документ за средносрочно планиране, който същевременно съдържа и дългосрочни прогнози за оценка на икономическо и енергийно развитие на страната. Документът определя националните	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		цели по петте измерения на плана до 2030 г. – декарбонизация, енергийна ефективност и сигурност, вътрешен енергиен пазар, както и научни изследвания, иновации и конкурентоспособност. Същевременно ИНПЕК обосновава националната позиция по отношение на общоевропейските цели и политики с оглед на националните особености и инвестиционни възможности. Окончателният ИНПЕК представя информация за предвидените политики и мерки, и описание на техния обхват, очакваното въздействие върху намаляването на емисиите на парникови газове. В ИПЕК е включена достатъчно подробна информация относно прогнозите за селското стопанство, като най-големият източник на емисии, различни от CO_2, особено N_2O. Планираните инфраструктурни проекти, в обхвата на плана, могат да окажат допълнителен натиск върху повърхностните и подземните водни тела, както и на зоните за защита на водите, в случаите когато тяхната реализация изисква водовземане и/или ползване на повърхностни и подземни водни обекти, или местоположението им е в близост до водни обекти и зони за защита на питейните води. Произтичащите от разглежданият Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България – актуализация 2024 г. планове, програми, инвестиционни намерения и проекти, и/или техните изменения е необходимо да бъдат оценявани за допустимост спрямо Плановете за управление на речните басейни (ПУРБ) и Плановете за управление на риска от наводнения (ПУРН) за съответния планов период и могат да бъдат одобрени само след провеждане на приложимите процедури по реда на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда - по екологична оценка (ЕО) за планове и програми и за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), съгласно изискванията на чл.155, ал.1, т.23 от Закона за водите, за инвестиционни предложения. При реализиране на ИПЕК не се очаква значимо негативно въздействие върху повърхностните води, подземните води и зоните за защита на водите. Предвидените мерки са насочени към ограничаване на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		климатичните промени и насърчаване на устойчивото управление на ресурсите, което в дългосрочен план оказва положителен ефект върху водния режим и състоянието на водните тела. В този смисъл реализирането на ИПЕК е съвместимо с целите за опазване и устойчиво използване на повърхностните води, подземните води и зоните за защита на водите. Въз основа на гореизложеното, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район" дава положително становище по предоставения за разглеждане в рамките на провежданите обществени консултации със заинтересованите страни Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.	
25.	„Българско дружество за защита на птиците" гр. София изх. № 83 от 08.06.2026 г.	**Относно: Доклад за екологична оценка (ДЕО) и оценка за съвместимост (ДОСВ) на „Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България – актуализация 2024 г." (ИНПЕК)** **СТАНОВИЩЕ** **от** **сдружение „Българско дружество за защита на птиците"** (БДЗП), партньор на BirdLife International в България, вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел при Софийски градски съд по ф.д. № 17151/1993 г., Булстат 121244539, със седалище и адрес на управление град София, район Слатина, ж.к. Яворов, бл. 71, вх. 4, ет.1, представлявано от Ваня Ръгарова-Георгиева, действаща в качеството си на изпълнителен директор и законен представител. Изразяваме нашето становище по: **Доклад за екологична оценка (ДЕО) и оценка за съвместимост (ДОСВ) на „Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България – актуализация 2024 г." (ИНПЕК)** в рамките на законово установения срок за обществени консултации, обявени на интернет страницата на Министерството на околната среда и водите.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Базирайки се на нашата позиция, на познанията, опита и данните с които разполагаме, на съотносимото законодателство на Европейския съюз (свързано с развитието на ВЕИ и с опазването на природата), на международните споразумения, свързани с опазването на биоразнообразието и след като се запознахме подробно със съдържанието на Доклада за екологична оценка (ДЕО) и приложения към него ДОСВ, изразяваме следното становище: **I. Принципни аспекти** ДЕО и ДОСВ сравнително пълно и обективно са оценили вероятните въздействия от реализирането на ИНПЕК върху биоразнообразието и защитените територии и зони. Много важно е да се подчертае, че ДОСВ се базира на оценката на въздействията направена за целите на изготвяне на предходния план (НПДВЕИ), като отправна точка, като я надгражда съобразно актуалните мерки и предвиждания в ИНПЕК. Подкрепяме този подход, тъй като основните типове въздействия върху отделните елементи на биоразнообразието и защитените територии и зони остават непроменени по характер. В същото време е необходимо при този подход да се провери и оцени актуалността на информацията за състоянието на биологичното разнообразие, което не се свежда само да оценките направени в рамките на докладването по двете природозащитни директиви (Директива за птиците и Директива за местообитанията). Необходимо е да се анализират по-подробно аспектите, свързани от една страна с уязвимите видове и местообитания, а от друга страна със застрашаващите ги фактори. Това е засегнато в ДОСВ, но сме установили някои пропуски, които, ако се допълнят, ще дадат по-ясна обосновка на предложените в ДОСВ мерки и ще ги допълнят съобразно съвременните данни, както следва:	
		На първо място, както в ДЕО, така и в ДОСВ експертите приемат, че ветроенергийни съоръжения за добив на енергия от вятъра ще бъдат съсредоточени изцяло в приоритетните зони за вятърна енергия и по тази причина няма да се очакват значителни въздействия върху защитените зони от Натура 2000 и върху предмета на тяхното опазване (стр. 23-24 и стр. 55	Основната теза на становището е, че ДЕО и ДОСВ подценяват въздействията, защото приемат, че ВяЕЦ ще се изграждат само в приоритетни зони. ДЕО и ДОСВ не са длъжни да приемат хипотетични сценарии,

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		на ДОСВ). Този подход е грешен, тъй като, както в Директивата за ВЕИ, така и ЗЕВИ ясно се посочва, че изграждане на ветрогенератори извън приоритетните зони няма да се изключва. В този смисъл следва в текстовете, описващи въздействията от ветроенергийни съоръжения, да се посочи ясно този факт и да не се изключва възможността за значителни въздействия извън приоритетните зони. **Потенциалното въздействие и кумулативен ефект е редно да се разгледат в ДОСВ, имайки предвид и възможността за развитие на вятърна енергия и извън приоритетните зони и да се направи паралел с постигането на целите за процент на вятърната енергия в енергийния микс на страната.**	които противоречат на нормативната логика на ЗЕВИ и Директивата за ВЕИ. ***Плановият документ оценява ефектите от мерките, а не всички възможни бъдещи инвестиционни намерения, които могат да възникнат извън плана.*** **<u>Детайлни аргументи:</u>** ***1) Твърдение: „Подходът е грешен, защото ЗЕВИ допуска изграждане на ВяЕЦ и извън приоритетните зони.“*** ***Правната рамка*** ясно разграничава: - къде държавата стимулира ускорено развитие (приоритетни зони), - и къде допуска развитие при общия режим (извън тях). ДЕО и ДОСВ оценяват ефектите от плана, а планът не въвежда мерки за стимулиране на ВяЕЦ извън приоритетните зони. Следователно не е методологично коректно да се изисква оценка на въздействия, които не произтичат от плана, а от общия инвестиционен режим. ***Научно методологичен аргумент:*** Оценката на въздействието трябва да се базира на реалистични сценарии, а не на „максимално възможни“ сценарии, които не са свързани с плана. Кумулативният ефект от проекти извън приоритетните зони не е следствие от ИНПЕК, а от исторически натрупвания, които не могат да бъдат приписани на плана.
		<u>На второ място</u>, когато се представя текущото състояние на развитието на различните видове енергоизточници, **е важно да се представят и данните за пространственото разпределение на съществуващите енергийни мощности от различни типове, както и на одобрените, но все още неизградени такива и мощностите, които в момента са в процедури на одобряване (основно по отношение на фотоволтаици и ветрогенератори, но не само).** В същото време е необходимо да се направи ясна и разбираема връзка между текущото състояние на различните типове ВЕИ и постигането на целите, които са заложени в ИНПЕК. Следва ясно да се посочи каква част от енергийния микс представляват отделните типове ВЕИ и доколко чрез съществуващото състояние се постигат заложените в ИНПЕК цели от сега опериращи съоръжения, одобрени, но все още неизградени проекти и от проекти в процедура на одобряване, защото това са най-вероятните мощности, които биха били осигурени в близко бъдеще. Например, на сегашния етап ветроенергийната индустрия е в голяма степен съсредоточена в Североизточна България, като тази тенденция се засилва отново след 2020 г., когато отпада мораториума върху нови проекти за вятърна енергия в географската област Добруджа. Съгласно публично достъпната информация в регистъра на МОСВ и интернет страниците на РИОСВ (без да твърдим, че разполагаме с пълната информация) в периода след	

<table>
<tr><th>№</th><th>Получено от, изх. №</th><th>ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ</th><th>Начин на отразяване и мотиви за това</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td>оценката за съвместимост на НПДВЕИ (2012г) до март 2026 г. РИОСВ без РИОСВ Варна са одобрили ветроенергийни съоръжения с общо 1444,2 MWt инсталирана мощност, а в процедура по ОВОС са още 823,8 MWt ветроенергийни мощности. За същия период в юрисдикцията на РИОСВ Варна (основно в географската област Добруджа) има одобрени (вкл. и в строеж) общо 1271 MWt ветроенергийни мощности, а други 3162 MWt ветроенергийни мощности са в процедура по ОВОС, както е посочено в таблицата по-долу. В допълнение в юрисдикцията на РИОСВ Варна има голямо количество ветроенергийни съоръжения, които се водят „одобрени, но не изградени“ и би трябвало да са обявени за проекти с изтекло правно действие на разрешителните, но не са, като общо енергийните мощности от тези проекти са 2358 MWt. В допълнение има множество проекти, които са в процедура по ОВОС от дълги години, като процедурите е следвало да бъдат прекратени, но към датата на нашия анализ не са, като общо енергийните мощности от тези проекти са 1380 MWt.
Независимо, че представените от нас цифри се различават от тези в ДОСВ (където са посочени повече ветроенергийни мощности) от тази справка е видно, че поставените цели за производство на енергия от вятъра са вече постигнати и дори многократно надминати, доколкото на общественото обсъждане на Плана за приоритетни зони за развитието на вятърна енергия, проведено на 1 юни 2026 г. бе посочено, че са необходими още 2000 MWt ветроенергийни мощности. Този аспект е следвало да бъде анализиран и оценен в ДОСВ и ДЕО, когато се разглежда кумулативното въздействие и да се оцени степента на вече генерирания кумулативен ефект, както за защитените зони от Натура 2000, така и за функционалните връзки между тях, но не е направено, а се твърди, че въздействия няма да има, основавайки се на чл.5.5. от ЗЕВИ.
<table><tr><th>РИОСВ</th><th>брой ветрогенератори</th><th>обща мощност (MWt)</th><th>статус</th></tr><tr><td>Бургас</td><td>4</td><td>3,6</td><td>одобрен, неизграден</td></tr></table></td><td>Тази интерпретация не отразява коректно целите и обхвата на ИНПЕК, нито правната логика на ЗЕВИ. ДЕО оценява въздействията, произтичащи от мерките на плана, а не всички хипотетични инвестиционни сценарии, които могат да възникнат извън него. Приоритетните зони представляват зони за ускорено развитие, а не единствените допустими територии за ВяЕЦ. Следователно, липсата на оценка за въздействия извън приоритетните зони не представлява пропуск, тъй като планът не предвижда стимулиране или насочване на инвестиции извън тях.
Оценката на въздействията от проекти извън приоритетните зони се извършва в рамките на ОВОС/ОС на конкретни инвестиционни предложения, а не на стратегическо ниво.
2) Твърдение: „Следва да се представи пространственото разпределение на всички съществуващи, одобрени и в процедура проекти.“
ДЕО/ДОСВ оценяват стратегически документ, а не териториално пространствен план. Изискването за пълна картографска инвентаризация на всички ВЕИ проекти е несъразмерно и не е нормативно изискуемо за стратегическа екологична оценка. Данните, цитирани в становището (напр. „1444,2 MWt“, „3162</td></tr>
</table>

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ			Начин на отразяване и мотиви за това
			13	94	одобрен, обжалван
			2	0,8	в процедура по ОВОС
		Враца	55	330	одобрен, неизграден
		Монтана	13	105	в процедура по ОВОС
		Плевен	2	5,5	одобрен, неизграден
			1	2	в процедура по ОВОС
		Стара Загора	2	6	одобрен, неизграден
			5	18	одобрен, обжалван
			43	108	в процедура по ОВОС
		Хасково	27	190	в процедура по ОВОС
		Русе	2	3,1	одобрен, неизграден
			53	424	в процедура по ОВОС
		Шумен	121	981	одобрен, неизграден
		общо за РИОСВ без Варна:			
			186	1329,2	одобрен, неизграден
			18	112	одобрен, обжалван
			139	823,8	в процедура по ОВОС
		Варна	16	46	в строеж
			164	693	одобрен, неизграден
			69	532	одобрен, обжалван
			518	3162	в процедура по ОВОС
			с неясен статут (процедури и решения от преди 2020 г.)		
			903	2358	одобрен, неизграден - за изтекло правно действие
			516	1380	в процедура по ОВОС/ОС – за прекратяване
		Общо за страната			
			366	2067,87	одобрен, неизграден или в строеж

MWt“), са непроверени, неофициални и неподлежащи на използване в ДЕО без верификация от компетентния орган.

Правен аргумент: Това изискване надхвърля нормативния обхват на стратегическата екологична оценка. Съгласно чл. 85 ЗООС ДЕО оценява мерките на плана, а не всички инвестиционни намерения в страната. Изискването за пълна инвентаризация би превърнало ДЕО в ОВОС на национално ниво, което е правно недопустимо.

Освен това, данните, цитирани в становището (напр. „1444,2 MWt“, „3162 MWt“), включват: проекти с изтекло правно действие, проекти в обжалване, проекти в процедури, които следва да бъдат прекратени, проекти без актуален статут. Тези категории не представляват реални мощности и не могат да бъдат включвани в стратегическия енергиен баланс.

3) Твърдение: „Целите за вятърна енергия вече са постигнати и надминати.“

Данните в становището смесват: одобрени, но неизградени проекти; проекти с изтекло правно действие; проекти в процедури, които следва да бъдат прекратени; проекти в обжалване. Тези категории не представляват реални мощности и не могат

<table>
<tr><th>№</th><th>Получено от, изх. №</th><th>ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ</th><th>Начин на отразяване и мотиви за това</th></tr>
<tr>
<td></td>
<td></td>
<td>
<table>
<tr><td></td><td>87</td><td>644</td><td>одобрен, обжалван</td></tr>
<tr><td></td><td>657</td><td>3986,1</td><td>в процедура по ОВОС</td></tr>
</table>

Нито един от проектите с валидно разрешително или с валидна процедура по одобряване, посочени в приложената таблица не попада в приоритетна зона съгласно проекта за план за приоритетните зони за развитие на вятърна енергия, докато част от проектите (всички които са в географската област Добруджа в юрисдикцията на РИОСВ Варна, Шумен и Русе), проектите в юрисдикцията на РИОСВ Хасково (в Източните Родопи) и РИОСВ Стара Загора (в Стара планина) попадат в зони, които са забранени за ветрогенератори съгласно чл.5 ал. 5 на ЗЕВИ и не биха били възможни, ако бяха инициирани в приоритетни зони. Чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ обаче поставя ограничения само в приоритетните зони, но не и извън тях, а в същото време ЗЕВИ не изключва изграждането на ветроенергийни съоръжения извън приоритетните зони. В този смисъл изграждането на вятърни електроцентрали извън приоритетните зони следва да се анализира много по-подробно в ДОСВ и ДЕО, отколкото е направено към момента, тъй като защитените зони, както и тревните и горските местообитания и влажните зони извън тях, на практика не се ползват с подходяща защита.
Следва ясно да се посочи съществуващото състояние на кумулативния ефект, връзката с постигане на целите за допуснатото досега, както и анализ на съществуващото състояние (допуснато след 2020 г. в рамките на изготвяне и прилагане на ИНПЕК преди да е изготвена екологичната оценка) спрямо уязвимите зони и зоните с ограничения, наложени но НПДВЕИ 2014-2020. Това би наложило допълнителни мерки за пренасочване на все още неизградени проекти (одобрени или в процедура) от силно засегнатите уязвими райони в такива, които имат подходящи технически характеристики, но не с висока степен на риска за биоразнообразието и натура 2000.
</td>
<td>да бъдат включвани в енергийния баланс.
Методологичен аргумент: Енергийният микс се определя от въведени в експлоатация мощности, а не от „потенциални“ или „в процедура“. Следователно твърдението, че целите са „надминати“, е фактически и методологично некоректно.
Твърдението се основава на сборуване на мощности от различни категории, включително такива, които не са въведени в експлоатация. Енергийният микс се определя от реално функциониращи мощности, а не от „потенциални“ или „в процедура“. Следователно заключението, че целите са „надминати“, не е методологично коректно и не може да бъде използвано като аргумент за промяна на оценката в ДЕО.
4) Твърдение: „Не е оценен кумулативният ефект върху Натура 2000.
Кумулативният ефект се оценява **в рамките на мерките на плана**, а не върху всички съществуващи и бъдещи проекти в страната. Планът не предвижда нови ВяЕЦ извън приоритетните зони, следователно не поражда нови кумулативни въздействия в тези територии. Кумулативните въздействия от исторически натрупвания,</td>
</tr>
</table>

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		На трето място, при изготвяне на ДОСВ следва да се вземат в предвид най-актуалните данни и най-новите познания. Въпреки, че в ДОСВ експертите се позовават на най-актуалните публични данни от докладването по Директивата за птиците и директивата за местообитанията, за отчитането на степента на въздействията върху видовете и местообитанията, уязвими към отделните типове ВЕИ, въпросните данни не са достатъчни. Не откриваме в ДОСВ. Отчитайки съвременните познания за разпространението и поведението на уязвимите видове птици направихме предварителен анализ по отношение на най-чувствителните към ветрогенератори видове гнездящи птици, а именно трите вида лешояди – египетски, белоглав и черен лешояд, кръстатия орел, скалния орел, малкия креслив орел, малкия орел, орелът змияр, осоядът, белоопашатият мишелов, бухалът и черния щъркел, за да удостоверим дали направените анализи през 2013 г за целите на Картата на зониране на България с цел минимизиране на рисковете за дивите птици2, са актуални и днес, като резултатът е представен на фигура 1. През последните 15 години бяха осъществени множество проучвания и мащабни дейности за проследяване на състоянието и възстановяването на популациите на трита вида лешояди в България, за възстановяване на популацията на кръстатия орел, както и подобряване на познанията за разпространението на горско-гнездящите хищни птици, особено малкия креслив орел. В резултат популациите на белоглавия лешояд и кръстатия орел бавно се увеличават а гнездовите им райони се разширяват. До голяма степен е спряно намаляването на популацията на египетския лешояд и тя е стабилизирана. Тъй като природозащитните усилия продължават активно, очакванията са видът да започне да заема предишни напуснати гнездовища. Черният лешояд започна отново да гнезди в България, като гнездящи двойки се появиха и в Стара планина (Понор, Котленска планина). Благодарение целенасочените проучвания бяха установени гнездовите находища на малкия креслив орел в Източна България. Чрез целенасочени проучване също установихме действащите гнезда на скални орли в страната.	както и оценката на въздействията върху функционалните връзки между защитените зони са предмет на: ○ мониторинг по чл. 6 Директива за местообитанията ○ управленските планове на ЗЗ, ○ ОВОС/ОС на конкретни проекти, а не на ДЕО. ***5) Твърдение: „Не са отчетени най-новите данни за чувствителни видове птици.“*** ДЕО/ДОСВ използват официалните данни, докладвани от България към ЕК. Данните, цитирани в становището (напр. „нови гнездови находища“, „разширяване на популации“), не са официално валидирани и не могат да бъдат включени в ДЕО. ДЕО не може да използва „непубликувани карти“, „предварителни анализи“ или „неофициални проучвания“. ***Научен аргумент:*** Оценката на въздействието върху птиците се извършва на база популационни тенденции, а не на база единични гнезда или локални наблюдения. ***6) Твърдение: „Не са разгледани функционалните връзки между защитените зони.“*** Планът не променя пространственото разпределение на ВЕИ, не въвежда нови коридори, не засяга миграционни

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		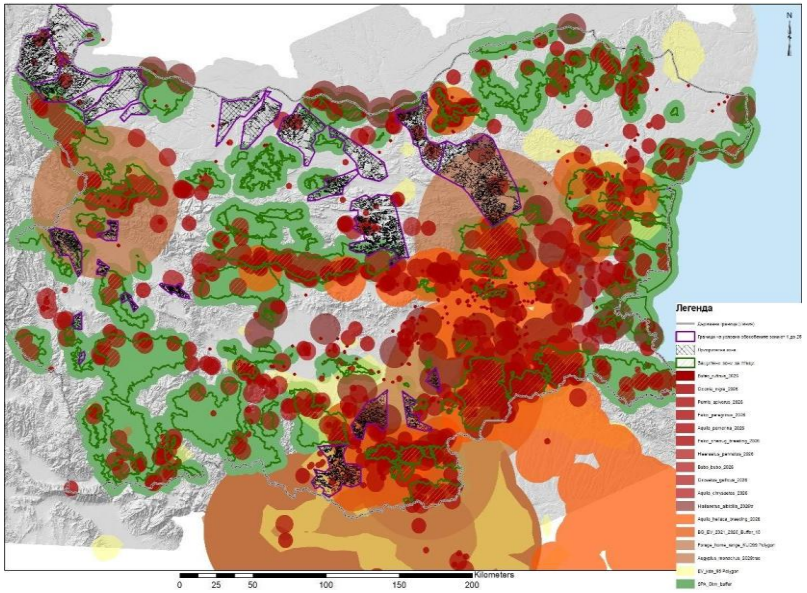 Фиг. 1 На фигура 1 са представени необходимите зони на покойствие около известни гнезда на приоритетните видове. Видно от картата, че ППЗ в значителна степен избягва чувствителните зони за гнездящите застрашени видове птици. Видно от картата е и припокриването на чувствителните за отделните видове територии, като териториите, значими за най-много видове са извън дефинираните в ППЗ приоритетни зони. В същото време липсата на строги ограничения за изграждане на ветрогенератори в чувствителните за птиците зони, показа че са налице рискове от значими въздействия от ветрогенератори в много райони на страната, както в защитени зони за птици, така и около тях или между тях. **Това налага в ДОСВ и ДЕО да залегнат допълнителни мерки (или да се допълнят предложените), така че да осигурят превантивна защита за посочените**	маршрути. Следователно не може да наруши функционалното единство на мрежата, защото не предвижда териториални намеси. Функционалните връзки се разглеждат в ОВОС/ОС на конкретни проекти, а не на стратегическо ниво. 7) Заключенията и предложените мерки в ДОСВ не следва да бъдат интегрирани в раздела със смекчаващи мерки на ДЕО, тъй като ДОСВ е приложение към ДЕО и практически документът се разглежда в цялост. 8) Интегрирането на резултатите от настоящата оценка следва да се предвиди при следващата актуализация на ИПЕК.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		по-горе най-уязвими видове птици.	
		На четвърто място заключенията и предложените мерки в ДОСВ следва да бъдат интегрирани в раздела със смекчаващи мерки на ДЕО.	
		На пето място, като се има предвид, че оценяваният в ДОСВ и ДЕО ИНПЕК е със срок на действие до 2027 г., то от съществено значение е настоящата ДЕО + ДОСВ и последващото становище по ЕО, което ще бъде издадено, да даде насоки и мерки, които да бъдат интегрирани в следващия планов документ (още при разработването му) като критерии и/или условия, за да не се позволи ново хаотично развитие на сектора след приключване на действието на настоящия ИНПЕК в края на следващата година.	
		По-долу в нашето становище представяме бележки относно пропуски или слабости на ДОСВ и ДЕО, които считаме за съществени по отношение на крайните заключения и на предложените мерки, като сме направили и конкретни предложения за отстраняване на установените от нас пропуски и слабости. II. Конкретни бележки по Доклада за оценка на степента на въздействие (Приложение 8 към ДЕО на ИНПЕК)	
		1. По отношение разгледаните вероятни въздействия на ветроенергийни паркове върху местообитания и видове, предмет на опазване в защитените зони (стр.23/24 на ДОСВ) следните текстове: „- Пряко унищожаване на природни местообитания, предмет на опазване в зоните, от фундаментите на ветрогенераторите, и от довеждащата и присъединяващата инфраструктура (вкл. пътища за достъп), и свързаната с това фрагментация. Предвид чл. 5, ал. 5 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) приоритетни зони за ускорено развитие на ВЕП не могат да се разполагат в ЗЗ, ето защо подобно въздействие от мярка №82 няма да има.“ и „- Унищожаване на местообитания на видове, предмет на опазване в зоните, от фундаментите на ветрогенераторите, и от довеждащата и присъединяващата инфраструктура (вкл. пътища за достъп), и свързаната с това фрагментация. Предвид чл. 5, ал. 5 от Закона за	По конкретните бележки: 1. Чл. 5, ал. 5 ЗЕВИ е нормативно валиден и пряко приложим защитен механизъм, който ДОСВ е длъжна да отчете. ДОСВ работи в рамките на действащото законодателство, а не на хипотетични бъдещи сценарии и в този смисъл правилно отчита този механизъм като фактор, който намалява вероятността от въздействие.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) приоритетни зони за ускорено развитие на ВЕП не могат да се разполагат в ЗЗ, ето защо подобно въздействие от мярка №82 няма да има.“ да се преформулират, като отчетат възможността, посочена в ЗЕВИ, ветропаркове да се изграждат и извън приоритетни зони. **Следва да отпадне заключението за липса на въздействие, обосновано с чл. 5.5. на ЗЕВИ и да оцени действителния риск при липса на подходяща защита (еквивалентна на чл.5.5 на ЗЕВИ)**. В допълнение, на стр. 55 от ДОСВ отново се прави връзка с чл.5.5 на ЗЕВИ и приоритетните зони за развитие на добива на вятърна енергия без да се взема в предвид, че както ЗЕВИ, така и Директивата за ВЕИ, така и самият план за приоритетни зони ясно казват, че изграждането на ВяЕЦ може да се осъществява и извън приоритетните зони. В този смисъл и на стр. 58 от ДОСВ потенциалното въздействие и кумулативен ефект е редно да се разгледат по-обстойно и да се направи паралел с постигането на целите.	
		2. По отношение на предложената в раздел 5.1.1, стр. 40 от ДОСВ мярка „Пълна забрана за изграждане в защитените зони на фотоволтаични централи, с изключение на такива във вече урбанизирани територии, и на наземни, покривни и фасадни фотоволтаични системи, използвани като собствени източници на електрическа енергия.“ **предлагаме да се допълни мярката със забрана за залесяване с енергийни култури на тревни местообитания, както и забрана за открит добив на изкопаеми горива/въглища.**	2. Мярката е относима за Становището по ЕО.
		3. По отношение на описанието и анализа на въздействието на плана върху видове птици, предмет на опазване в ЗЗ (раздел 5.1.8, стр.52) установихме, че в описанието на унищожаването на местообитанията на видове птици не са посочени фотоволтаичните централи, както и мините за открит добив на горива/въглища. **Считаме, че загубата на местообитания на птиците в следствие изграждането на фотоволтаични централи, както и мините за открит добив на изкопаеми горива, трябва също да се допълни в този раздел**	3. Точка 5.1. включва описание и анализ на въздействието на ИПЕК върху природните местообитания и видовете – предмет на опазване в защитените зони, а не описание на отминали намеси и оценка на вече оказани въздействия.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		като пряко, постоянни и отрицателно както в границите на защитените зони, така и в съседство с тях. При разглеждане загубата на местообитания от фотоволтаични централи следва да се отчете и загубата на ловни територии за хищни птици (дори някои фотоволтаични централи да имат тревна покривка, самите съоръжения препятстват възможността на хищните птици да открият жертвите си, да ловуват и да изхранват потомството си).	Мините за открит добив на въглища са историческа даденост. От своя страна ФВЦ попадат под отделни регулаторни режими, подлежат на самостоятелни процедури по ОВОС/ОС, чрез които е следвало да се оценят конкретните въздействия. За да бъде оценката правно устойчива, последователна и съобразена с принципа на специфичност на въздействията, анализът следва да остане ограничен до ефектите, произтичащи от предвижданията на ИПЕК, без да се включват типове проекти с отминали оценки, като фотоволтаични централи или мини за открит добив на горива. 4. Точка 5.1. от ДОСВ включва описание и анализ на въздействието на предвижданията на ИПЕК, а не описание на отминали намеси и оценка на вече оказани въздействия. 5. Мерките следва да бъдат окончателно определени със Становището по ЕО. 6а. Предметът и обхватът на ДОСВ обхващат оценка на вероятните значими въздействия върху конкретни защитени зони, техните предмети на опазване и целите за опазване, а не върху по-широки територии, които не са част от мрежата и не са определени като елементи на нейната цялост. Територии извън защитените зони, включително потенциални екологични
		4. По отношение на описанието и анализа на въздействието на плана върху видове птици, предмет на опазване в ЗЗ (раздел 5.1.8) и по-конкретно бариерният ефект, установихме, че е по отношение на птиците е пропусната надземната електропреносна инфраструктура като фактор, предизвикващ бариерен ефект, особено в комбинация с други високи съоръжения като ветрогенератори, ретранслаторни кули и др. Въздействието може да е значително при лоши метеорологични условия и когато птиците са изтощени от дългия прелет. **Електропреносната инфраструктура е значима преграда, особено за реещите се и водолюбивите птици и особено по миграционните пътища и около водни обекти, поради което считаме, че е важно да бъде посочена също при описанието на типовете въздействия върху птиците.**	
		5. По отношение на описанието и анализа на въздействието на плана върху видове птици, предмет на опазване в ЗЗ (раздел 5.1.8, стр.53) обръщаме внимание, че не са посочени конкретни мерки, както това е направено по отношение на местообитанията на стр.40. В раздел „Смекчаващи мерки“ на ДОСВ са посочени мерки за намаляване значимите въздействия върху птиците, поради което **най-малко тук считаме, че е необходимо поне да се реферира към конкретните мерки, посочени в раздела „Смекчаващи мерки“.**	
		6. По отношение на „Описание и анализ на въздействието на плана върху целостта на защитените зони“ (раздел 5.2, стр.54), установихме, че:	
		а. принципно не е разгледано въздействието на различните типове ВЕИ върху функционалното единство на екологичната мрежа Натура 2000,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		конкретно върху функционалните връзки между защитените зони (екологичните коридори). Въздействията от фотоволтаични централи (заемащи големи площи), ветроенергийни съоръжения, надземни електропроводи биха могли да окажат значими въздействия на принципа на кумулативния ефект върху територии, които не са в защитени зони, но играят съществено роля като коридори, свързващи отделните защитени зони и са ключови за придвижващите се по тях животни. Проблемът е особено съществен при миграционните пътища на птици и прилепи при сезонните миграции на тези видове, както и редовните хранителни миграции на хищни и водолюбиви птици през гнездовия период или на зимуващи водолюбиви птици в местата, където те зимуват. Считаме, че е важно този тип въздействие също да се посочи в ДОСВ;	коридори, не са част от правно определената „цялост“ на зоната, освен ако не са изрично включени в нейното определение. Оценката на: фотоволтаични паркове, ветроенергийни съоръжения, надземни електропроводи, върху миграционни пътища и коридори изисква конкретни данни за местоположение, мащаб, конфигурация, височина, трасета, сезонност и др. Тези параметри не са налични на стратегическото ниво, на което се прави оценката. На стратегическо ниво липсват данни, които да позволят: количествена оценка, пространствено моделиране, определяне на вероятност за значимо въздействие. Следователно ДОСВ не може и не следва да прави оценка, която по дефиниция е възможна само при конкретика. 6б. ИПЕК не съдържа мерки за залесяването с енергийни култури и добива на горива по открит способ, затова няма такъв аспект на оценката. 6с. Въздействията от линейната енергийна инфраструктура не се различават съществено от тези на всяка една друга линейна инфраструктура, например пътна, даже са значително по-малки, тъй като трасетата или са подземни, или са въздушни, при които има само стъпки на стълбове.
		b. По отношение загубата на природни местообитания и местообитания на видове, експертите много правилно са посочили ФЕЦ като основни източници на загуба на местообитания, но считаме че подобно по характер въздействие има и залесяването с енергийни култури и добива на горива по открит способ, поради което предлагаме също да бъдат добавени. В допълнение към основните фактори за загуба на местообитания на видове, считаме за важно да се добави и пасивната загуба на местообитания на птици от ветроенергийни паркове, в следствие на изграждане на ветроенергийни централи. Макар местообитанията да са налични, то птиците не могат да ги ползват, тъй като са прогонени от оперирващите ветропаркове. Въздействията стават значителни при кумулиране на ветроенергийни съоръжения;	
		c. По отношение на въздействието „Фрагментация“, считаме, че твърдението „Въздействията най-вероятно ще са незначителни, тъй като в повечето случаи, когато се касае за линейни трасета (при които фрагментацията е най-съществена), те са със сравнително малка ширина.“ не е коректно, защото линейните обекти може да имат „малка ширина“, но имат голяма дължина. За много от животните с малки размери и бавно подвижните животни дори „малката ширина“ на линейните обекти може да	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		се окаже непреодолима преграда. Обръщаме внимание също, че надземната електропреносна инфраструктура е линеен обект с много голяма дължина, изисква сервитутни ивици и когато преминава през гори предизвиква значителна по степен фрагментация на горски местообитания. Считаме че твърдението следва да се коригира, за да отрази действително очакваното въздействие.	6 д. ДОСВ не прави оценка на автомобилния трафик, а на предвижданията на ИПЕК.
		d, По отношение въздействието „унищожаване на индивиди“ считаме, че е от съществено значение към транспортната инфраструктура да се прибавят птици и бозайници, които също стават често стават жертва на автомобилния трафик. Значителни рискове от смъртност на птици, освен от ветрогенератори, съществува и от надземната електропреносна мрежа, поради което тя също следва да бъде посочена. Считаме за важно да се посочи, че въздействията се усилват при комбиниране на въздействия от множество ветроенергийни съоръжения и надземна електропреносна инфраструктура.	
		7. По отношение на предложенията за смекчаващи мерки в раздел 6 на ДОСВ	
		a. Мярка 1. не е добре формулирана и не е „смекчаваща мярка“, тъй като само преповтаря ЗБР. Вероятно се има предвид „Задължително“ да се извършва оценка на степента на въздействие по чл. 31 на ЗБР, но обръщаме внимание, че някои от мерките на ИНПЕК не бива изобщо да се реализират в защитените зони, например фотоволтаици (ако не са на покриви на сгради), ветроенергийни съоръжения, ВЕЦ.	7. Мерките ще бъдат окончателно формулиране в Становището по ЕО, което ще се постанови от министъра на ОСВ.
		b. Считаме като добре обосновано и много важно мерките и зоните с ограничения съгласно НПДЕВИ 2012–2020 г. е подходяща отправна точка и база и следва да се приложат и за ИНПЕК като се адаптират според актуалните условия и новите познания (както посочехме в раздел I на настоящото становище).	
		c. В тази връзка предлагаме следните допълнения към някои от предложените ограничения за разполагане на ветроенергийни съоръжения: i. Мярка „в земеделския и горския фонд, извън границите на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		защитените зони от мрежата Натура 2000 в географска област „Добруджа" …" да се допълни както следва: **„в земеделския и горския фонд, извън границите на защитените зони от мрежата Натура 2000 в географските области „Добруджа" и „Лудогорие (включващи всички общини от област Добрич, Варна, Варна, Силистра, Разград и Шумен)"**; предложението ни се основава на новите познания за разпространението на гнездовата популация на малкия креслив орел, който е от силно уязвимите видове към вятърни генератори; множеството нови доказателства за интензивния прелетен път Via Pontica (от сателитни проследявания) и множество сателитни данни от белоглави, черни и египетски лешояди в някои от тези райони, както и с очаквания кумулативен ефект от вече опериращите ветропаркове, стотиците одобрени, но все още неизградени ветроенергийни съоръжения и такива, които са в процедура на одобряване. В допълнение в тези райони има и голям брой проекти с неясен статут (фиг. 2). В допълнение, освен че в тези географски области съществува развита електропреносна мрежа, създаваща рискове за птиците от много години, се планира и разширение с нови електропреносни линии, които увеличават кумулативния ефект.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		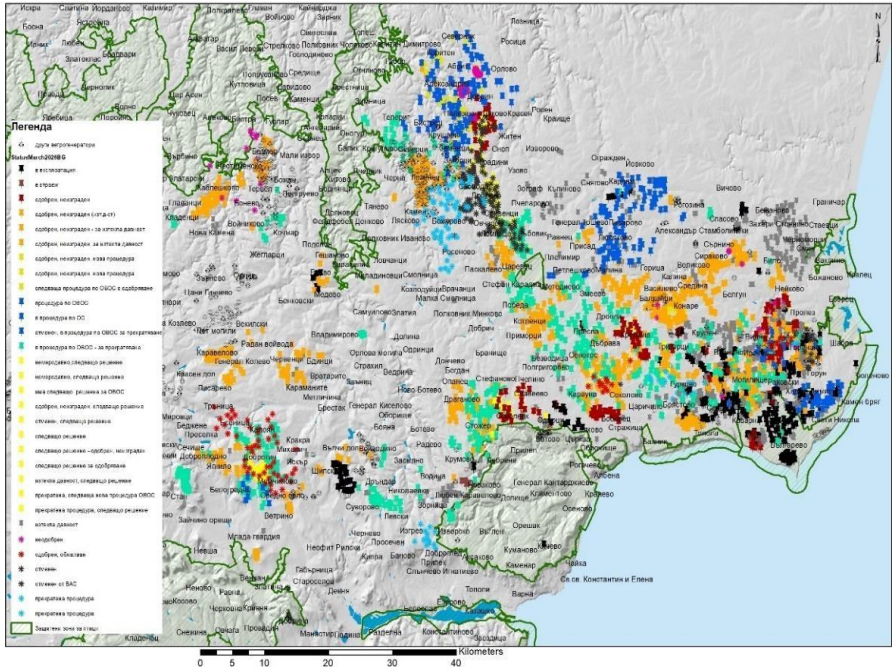 Фиг. 2 ii. Мярка „в земеделския и горския фонд, извън границите на защитените зони от мрежата Натура 2000 в общини Бургас, Поморие, Камено, Айтос, Руен, Созопол и Приморско“ предлагаме да се промени по следния начин, като обхване цялата област Бургас: **„в земеделския и горския фонд, извън границите на защитените зони от мрежата Натура 2000 във всички общини Бургас“;** предложението ни се основава на новите познания за разпространението на гнездовата популация на малкия креслив орел, както и разширението на популацията на кръстатия орел в посока към град Карнобат, като и двата вида са от силно уязвимите видове към вятърни генератори; множеството нови доказателства за	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		интензивния прелетен път Via Pontica (от сателитни проследявания) и множество сателитни данни от белоглави, черни и египетски лешояди в някои части на област Бургас. iii. Мярка „в земеделския и горския фонд, извън границите на защитените зони от мрежата Натура 2000 на отстояние по-малко от 6 км от границите на защитените зони за опазване на дивите птици“ да се допълни със следните защитени зони за птици от Натура 2000: BG0002009 „Златията”, BG0002073 „Добростан“, BG0002002 „Западен Балкан“, BG0002005 „Понор“, BG0002079 „Осогово“, BG0002053 „Врачански Балкан“, BG0002056 „Пирин“, BG0002055 „Рила“, BG0000113 „Витоша“, BG0002029 „Котленска планина“, BG0002001 „Раяновци”, BG0002028 „Комплекс Стралджа”, BG0002046 „Ятата”; от фигура 1 е видно, че в тези зони гнездят един или повече от силно уязвимите към ветрогенератори хищни птици, често в близост до границите на зоните и осигуряването на зони на спокойствие около гнездата им изиска да се постави буфер от 6 км около границите на защитените зони. В случай че предложенията за преформулиране на мерките, посочени от нас по-горе (т. i и ii), бъде одобрено, то защитените зони, попадащи в областите, посочени по-горе в нашето предложение, може да бъдат изключени от този списък. iv. Мярка „в земеделския и горския фонд, извън границите на защитените зони от мрежата Натура 2000 на отстояние по-малко от 2 км от границите на защитените зони за опазване на дивите птици“ – в случай, че предложението ни за включване на ЗЗ Ятата, Златията, Комплекс Стралджа и Раяновци в списъка със защитените зони с буфер от 6 км (т. iii по-горе) то те могат да отпаднат от списъка по тази мярка.	
		d. По отношение на Мярка 3 *„Тъй като въздействието от ВЕП зависи от конкретното им местоположение, реализирането на нови такива (вкл. офшорни) да става след минимум едногодишен мониторинг на*	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		птици и прилепи за тези на сушата, и на птици и делфини за офшорните такива. Интензивността (продължителност, честота, сезонност) на тези наблюдения да бъде предварително одобрена от съответния компетентен орган. При одобряването на ВЕП да се вземат предвид резултатите от извършените наблюдения. Едногодишен мониторинг на съответните групи да се извърши и след въвеждане в експлоатация на ВЕП. При установяване на значителни въздействия, да се въведат мерки за тяхното намаляване, в зависимост от конкретните резултати (напр. системи за спиране на турбините, увеличаване на скоростта на вятъра, при която турбините започват да работят, и др. под.).“ Считаме, че заложените периоди с мониторинг на ветроенергийни съоръжения са неподходящи и недостатъчни. Новите познания и дългогодишната практика у нас и по света показват, че едногодишни предварителни проучвания са крайно недостатъчни. Предварителни едногодишни проучвания е възможно да бъдат достатъчни, ако принципно районите са добре проучени, но за територията на нашата страна все още има много територии, които не са добре проучени по отношение на орнитофауната и прилепите и следва преди да се пристъпи към проектиране на ветропарк да бъдат проведени обстойно проучвания с повтарящи се сезони, като оптималната продължителност е 3 години. Този период на проучване е необходим и от гледна точка на изискването да се съберат доказателства за липсата на значителни въздействия и да се определят характеристиките в поведението на птиците (особено при наличие на хищни или водолюбиви птици), които ги правят уязвими към ветрогенератори. Обръщаме внимание, че липсата на данни не е равнозначна на липсата на въздействия. Също така има изискване всички вероятни въздействия и приложими мерки да бъдат определени предварително, а на след като проектът е реализиран. В този смисъл 3-годишният предварителен мониторинг, който е осъществен качествено, може да предостави надеждна информация за анализи и оценки. По отношение на мониторинга на въздействието върху птици и прилепи от вече опериращия ветропарк следва да се изисква мониторинг	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		през целия период на опериране на ветропарка, а не само една година в началото му, тъй като едногодишният мониторинг не е показателен за случващото се с птици, прилепи и други животни. Системите за намаляване на риска от сблъсък се изисква също да оперират през целия живот на ветропарка и постоянно. В този смисъл предлагаме конкретно **тази мярка да бъде преработена като се изисква 3 годишен предпроектен мониторинг, постоянен мониторинг за целия живот на експлоатация на ветропарка и задължително монтиране на системи за намаляване риска от сблъсък, ако в района са установени хищни птици или водолюбиви птици.**	
		е. Мярка 6 *„При изграждане на електропровод над 20 kV в или в близост до защитени зони, по мълниезащитното въже да бъдат инсталирани отклоняващи (контактни) пластини (или дивертори), въртящи се сфери или спирали, изработени от фосфоресциращ материал. Видът, разположението по дължина и гъстотата им, да се консултират на етап проектиране с експерт орнитолог.“ Е непълна.* Тя **трябва да включва също и изолаторите, които обезопасяват жиците и предотвратяват токов удар, и да се отнася и за защитените зони от Натура 2000 (доколкото няма забрана за изграждане на надземни електропроводи в тях), както и районите на основните миграционни пътища на птиците през страната.**	
		8. По отношение на разглежданите алтернативи на развитие, обръщаме внимание, че само с въвеждането на План за приоритетни зони за вятърни генератори няма да се смекчат значимите въздействията върху биоразнообразието, тъй като изграждането на ВЕП е допустимо и извън приоритетните зони. В този смисъл, ограничителните мерки, предложени в ДОСВ и допълнени с нашите предложения са от съществено значения за смекчаването на въздействията извън приоритетните зони и следва да бъде ясно посочено в ДОСВ и ДЕО.	8. ДОСВ не може да налага необосновани ограничения.
		III. Конкретни бележки по ДЕО на ИНПЕК	
		1. Основни пропуски по отношение на представянето на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		състоянието на биоразнообразието, включително птици	
		a. **По отношение на описанието на състоянието на птиците** (стр.200/201 от ДЕО) считаме, че е важно да се допълни информация и за застрашените и намаляващи видове, особено световно застрашените. Важно е изрично да се посочат видовете, които са уязвими към едни или други типове ВЕИ. В нашето становище по-горе сме изброили видовете хищни птици, които са най-уязвими към ветрогенератори; в докладването по чл. 12 на Директивата за птиците, както и в плановете за действие за опазването на някои от тези видове е посочена повече информация, което може да се спомене в ДЕО. Хищните и наземно гнездящите птици са особено уязвими към фотоволтаици, заради загуба на местообитания (гнездови или ловни територии).	Описанието на текущото състояние е изчерпателно за целите на стратегическата оценка и съобразно нивото на подробност на ИПЕК.
		b. При описанието на биоразнообразието, включително птиците, липсва описание на въздействието от съществуващи ВЕИ, както например това е направено за ландшафта! „Въздействие на съществуващи ВЕИ обекти:“ (стр.208). **Този аспект е ключов и важен като отправна точка на по-нататъшното прилагане на мерките от ИНПЕК. На база на такъв анализ може да се обосноват и конкретни мерки или насоки.** Липсата на данни или информация е също важно да се отбележи. Например, въпреки че вече близо 20 години има оперирващи ветрогенератори в различни райони на страната мониторинг и данни за въздействията липсват при почти всички от тях. Това показа съществена празнина в познанията, която следва ад бъде запълнена и да се разчита на данни от проучвания в други страни, тъй като липсата на данни не е равносилна на липсата на въздействия. Това важи и за фотоволтаичните централи и за ВЕЦ-овете, където също не се прави никакъв мониторинг и съответно вероятно също липсват данни за степента на въздействията. Считаме, че анализ на въздействията на съществуващите ВЕИ и други енергийни източници върху биоразнообразието също трябва ад се представи в ДЕО, включително проблемът с липсата на систематичен мониторинг и данни.	
		2. Основни пропуски по отношение на представянето на други	Целта е да се оценят въздействията от

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		компоненти на околната среда Установихме, че в раздел „Отпадъци“ не се описват сегашното състояние на отпадъците от ВЕИ – фотоволтаици и ветрогенератори, както и прогнозната оценка за мащабите на тези отпадъци през следващите 10 години. Разбираемо е този пропуск да е направено по отношение на сегашното състояние, тъй като все още няма значими количества отпадъци от ВЕИ. Но и в България, както в други страни започва обновяване на съоръженията и подмяната с по-модерни, тези които са реализирани и ще бъдат реализирани в рамките на този ИНПЕК също ще генерират в бъдеще големи количества отпадък. Например по отношение на фотоволтаиците има данни, че в света към 2016 г. е генериран отпадък от около 250000 тона, а към 2050 г. се очаква да бъде генериран отпадък от около 6-10 милиона тона отпадък, включително 10000 тона олово. Въпросът с рециклирането на такива отпадъци все още не е решен. Има възможности за рециклиране, но към момента е непосилно скъпо, а има и много неизвестни, като например Колко енергия, колко вода, какви химикали ще са необходими за рециклирането на такъв обем отпадък, както и какви ще са емисиите на CO2 в следствие рециклирането. **Следователно проблемът с отпадъците, генерирани от обновяване на ВЕИ съоръженията (при вятърните съоръжения съществува аналогичния проблем) е сериозен и следва да бъде разгледан и оценен в ДЕО. В смисъла на представеното от нас по-горе, считаме че е важно да бъде преформулирано и твърдението на стр.280, така че да съответства по-адекватно на отпадъците, които следва да се генерират при обновяване на фотоволтаичните и ветроенергийните централи.** В Таблица XLI Таблица 3-1. „Общо въведени в експлоатация енергийни обекти към 2025 г.“ са дадени само брой обекти, но е важно да бъде дадена и мощност, както и заета площ и брой съоръжения в един обект. Един ВЕП обект може да е 1 турбина или 100 турбини, което ги прави много различни по отношение, както на мощност, така и на заета площ и съответно на въздействия. **Считаме, че таблицата да бъде допълнена с информация за**	ИПЕК, а не да се прави оценка на управлението на отпадъците, което е друга политика. Също така, следва да се има предвид, че управлението на отпадъците от ВЕИ е нормативно задължение на собственика на всяко такова съоръжение и това не е предмет на стратегическата екологична оценка на ИПЕК.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		мащабите на обектите (мощност, брой на единичните съоръжения, заета площ).	
		3. Основни пропуски по отношение на дефинираните смекчаващи мерки в ДЕО Обръщаме внимание, че в ДЕО на са интегрирани предложените в ДОСВ смекчаващи мерки, което считаме за съществен пропуск! По тази причина предлагаме, смекчаващите мерки, предложени в раздел 6 на ДОСВ, включително с направените от нас предложения за допълнения и промени, да бъдат разписани и в ДЕО. В допълнение към мерките от ДОСВ предлагаме включването на нова мярка: **„Забрана за изграждане на фотоволтаици и ВЕП в постоянно затревени площи, храсталаци и на мястото на гори на територията на цялата страна“.** Необходимостта от въвеждане на такава забрана произтича от следните факти:	Това не е наложително, тъй като ДОСВ е приложение към ДЕО и практически документацията е единна. Мерките ще бъдат окончателно формулиране в Становището по ЕО, което ще се постанови от министъра на ОСВ.
		На първо място горите, храсталачните местообитания и тревните местообитания задържат значително количество CO2, а в същото време произвеждат и O2, което ги прави особено ценни за поддържането на баланса в природата и смекчаване на климатичните промени. Премахването им за целите на възобновяема енергия (особено за фотоволтаици) обезсмисля изцяло целта за декарбонизация и нулеви въглеродни емисии, защото унищожава естествените поглътители на CO2;	
		На второ място, както е посочено и в ДОСВ, и в ДЕО, и както и ние сме установили, огромни по площ тревни и храстови местообитания, а също и гори са вече унищожени заради изграждане на ФЕЦ, въпреки законовите изискания такива инсталации да се поставят на трайно нарушени терени и в урбанизирани територии; предстои още територии да бъдат унищожени заради изграждащи се в момента или одобрени, но не изградени, или в процедура на одобрение фотоволтаични и ветроенергийни съоръжения. Например според наши изчисления на база публичната информация в регистъра на МОСВ от 2020 г. до януари 2026 г. има 1513 проекти за фотоволтаични централи, заемащи обща площ над 16666 ха,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		като от тях одобрените вече проекти заемат площ от 13867 ха, от които върху тревни местообитания са около 7585 ха. В допълнение проектите, които са в процедура на одобрение заемат 2798 ха, основно тревни местообитания 2019 ха. Изчислихме че осъществяването на всички тези проекти, ще доведе до унищожаване на тревни екосистеми и следователно до загуба на екосистеми услуги, както следва: ✓ **Фиксиране (задържане) на CO_2** - 28812 тона годишно ✓ **Производство на O_2** – 86436 тона годишно, които задоволяват нуждите от кислород годишно на 288120 души; В този смисъл обръщаме внимание и на таблицата на съответствието със стратегически документи (стр. 301 на ДЕО), специално по отношение на с Националната рамка за приоритетни действия да Натура 2000. ДОСВ към ДЕО показва, че има вероятност от значими въздействия върху предмета и целите на защитените зони, поради което предлага и конкретни мерки. **Именно изпълнението на предложените мерки ще направи ИНПЕК в съответствие с Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000. Това следва да се отрази в ДЕО.**	Отразено в ДЕО.
		В заключение считаме, че е необходимо ДОСВ и ДЕО да бъдат допълнени, за да представят по добра обосновка и по-подходящи мерки в съответствие със съвременните познания и актуални данни. Считаме, че с направените от нас предложения може да се осигури по-подходяща превантивна защита за биоразнообразието, включително птиците, при прилагане на мерките от ИНПЕК. Особено важно е в пространствено отношение да се осигури подходяща превантивна защита на застрашените и уязвими към ветрогенератори птици, на тревните, храстовите и горските екосистеми, включително и в съответствие с направените от нас предложения. **Като се има предвид, че оценяваният в ДОСВ и ДЕО ИНПЕК е със срок на действие до 2027 г., то от съществено значение е настоящата ДЕО + ДОСВ и последващото становище по ЕО, което ще бъде издадено, да даде насоки и мерки, които да бъдат интегрирани в**	**Заключение:** Становището изисква ДЕО/ДОСВ да оценяват: • всички съществуващи ВЕИ, • всички одобрени, • всички в процедура, • всички потенциални бъдещи, • всички извън приоритетните зони, • всички чувствителни видове, • всички коридори в страната. Това би превърнало ДЕО в национална ОВОС, което е правно, методологично и институционално недопустимо. Представените в становището критики се основават на: разширително тълкуване на

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		следващия планов документ (още при разработването му) като критерии и/или условия, за да не се позволи ново хаотично развитие на сектора след приключване на действието на настоящия ИНПЕК в края на следващата година.	обхвата на ДЕО, включване на неофициални или невалидирани данни, смесване на стратегическо и проектно ниво на оценка. ДЕО следва да оценява въздействията от мерките на ИНПЕК, а не всички възможни сценарии за развитие на ВЕИ в страната. В този смисъл, поставените в становището изисквания не съответстват на нормативния обхват на ДЕО и не налагат промяна в направените оценки.
26.	Българска ветроенергийна асоциация гр. София изх. № 028 от 08.06.2026 г.	**ОТНОСНО**: Становище на БГВЕА относно Доклад за екологична оценка на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Р. България — актуализация 2024 г. и настояване за отказ за приключване на процедурите по ЕО и ОС поради редица нарушения Българска ветроенергийна асоциация като представителна асоциация на вятърния сектор в Р. България предоставя колективното становище на своите членове относно Доклад за екологична оценка (ДЕО), Нетехническо резюме (НТР) и Доклад за оценка за степента на въздействие (ДОСВ) на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (ИПЕК), публикувани за обществено обсъждане, април 2026 г. в законоустановения срок за обществени консултации. Бихме искали да подчертаем изрично, че не поставяме под съмнение нито националното значение на ИПЕК като инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт и Директива (ЕС) 2023/2413, нито обществения интерес от опазване на мрежата Натура 2000. Точно поради значимостта на ИПЕК БГВЕА настоява оценъчните документи, на които ще се основават последващите разрешителни процедури, да отговарят на най-висок стандарт на правна и научна обоснованост.	Изразеното становище повтаря това на ЕЕ България ЕООД гр. Варна от 05.06.20269 г., затова виж отговорите в ред 20, по-горе.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Категорично считаме, че в представения вид Докладите не отговарят на този стандарт. Установяваме съчетание от съществени правни нарушения, методологически дефекти и вътрешни противоречия, които поотделно и взети заедно компрометират валидността на изводите и правната издържаност на препоръчаните мерки. Подробната обосновка е изложена в Приложение 1 към настоящото становище. С оглед на изложеното представяме следните мотивирани искания:	
		1. Процедурите по ЕО и ОС да не бъдат приключвани въз основа на представените в настоящия вид ДЕО и ДОСВ. Установените нарушения засягат съдържанието, а не само формата на документите и правят заключенията незаконосъобразни. 2. ДЕО и ДОСВ да бъдат върнати за съществено преработване с конкретни указания за отстраняване на всяко едно от установените нарушения, включително: (а) изготвяне на реални алтернативи по смисъла на Директива 2001/42/ЕО; (б) количествена кумулативна оценка въз основа на реално реализирани, а не само процедирани мощности; (в) анализ по конкретни защитени зони и предмети на опазване; (г) технологична диференциация на предлаганите мерки. 3. Вътрешното логическо противоречие в ДОСВ - едновременна констатация за „незначително въздействие“ в т. 9 и препоръка за географски забрани и обширни буфери в т. 6 - да бъде отстранено. Или въздействието е незначително и тогава крайни мерки не са необходими, или крайните мерки са необходими и тогава квалификацията „незначително“ е невярна. И в двата случая Докладът е вътрешно несъстоятелен. 4. Неоснователно използване на остарели документи с изтекло правно действие - НПДЕВИ 2011- 2020. 5. Заложените мерки по т. 6.2 да бъдат изцяло ревизирани и отменени. 6. Да бъде извършена трансгранична консултация по чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО с Румъния, Гърция и Сърбия, предвид констатирания в ДОСВ риск за мигриращи видове птици с трансгранични популации.	НПДЕВИ няма действаща правна сила, но може да се използва като аналитичен източник на данни и натрупан опит. Всяко позоваване на него след 2020 г. е методологично допустимо като референция и като фактическа информация. ДОСВ не пренася стари ограничения, а използва: натрупан опит от НПДЕВИ, установени рискови територии,

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		7. Нетехническото резюме (Приложение № 7 към ДЕО) да бъде публикувано като самостоятелно достъпен документ. Към настоящия момент то липсва в предоставената за консултации документация. Провеждането на обществени консултации без публикуван НТР нарушава чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО и прави участието на засегнатата общественост фактически невъзможно. Обществените консултации не могат да протичат пълноценно при непубличност на ключови приложения. 8. Да бъде изрично предвидено, че въвеждането на мерки и ограничения, произтичащи от ДОСВ на ИПЕК 2024, не се прилагат спрямо инвестиционни предложения и проекти, за които към датата на приемане на окончателното становище са налице решения по ОВОС, решения по оценка за съвместимост или други индивидуални административни актове, издадени по реда на ЗООС и ЗБР 9. Срокът за обществено обсъждане на преработения вариант да бъде удължен с не по-малко от 30 дни след публикуването на всички приложения - изискуемо по чл. 20, ал. 1 от Наредбата за ЕО, чл. 122, ал. 2 от ЗООС и чл. 6, § 2 от Директива 2001/42/ЕО.	актуални научни данни. Принципът на приемственост е задължителен в стратегическото планиране. Няма правна забрана да се използват данни от предходни планове, когато те са релевантни.
		ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ОБОСНОВКА НА ИЗЛОЖЕНИТЕ МОТИВИ Настоящото приложение представя подробната правна и научна обосновка на исканията, изложени в основното становище. Установените пороци са систематизирани в четири дяла: I. Нарушения в Доклада за екологична оценка (ДЕО); II. Нарушения в Нетехническото резюме (НТР); III. Нарушения в Доклада за оценка за степента на въздействие (ДОСВ) и IV. Нарушения, установени от анализ на приложенията към ДЕО.	
		ДЯЛ I: НАРУШЕНИЯ В ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА (ДЕО)	
		I.1. Отсъствие на реални алтернативи - нарушение на чл. 10, ал. 1, т. 8 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 8 от Директива 2001/42/ЕО Разглеждането на разумни алтернативи не е дискреционен елемент на ДЕО - то е задължително изискване с императивен характер, потвърдено от Съда на ЕС в дело C-567/10 (Inter-Environnement Bruxelles). ДЕО изрично	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		признава в т. 7, че ИПЕК „не съдържа изрично разработени алтернативи“. Вместо алтернативи са представени два прогнозни сценария - WEM (с настоящи мерки) и WAM (с допълнителни мерки), - представляващи два варианта на изпълнение на едно и също планово решение, а не самостоятелни алтернативни подходи. Съгласно Приложение I, т. 8 от Директива 2001/42/ЕО, алтернативите трябва да отразяват различни подходи за постигане на целите на плана. Такива алтернативи биха включвали: (а) различно географско разпределение на ВЕИ мощностите с приоритет на терени извън и на отдалеченост от мрежата Натура 2000; (б) различен технологичен баланс между фотоволтаични, вятърни, малки водноелектрически и геотермални мощности; (в) сценарий с приоритет върху мерки за енергийна ефективност и намаляване на крайното потребление, вместо изграждане на нови мощности. Нито една от тези алтернативи не фигурира в ДЕО. Нулевата алтернатива е разгледана едностранчиво - единствено като риск от „стихийно развитие на ВЕИ сектора“. Не е отчетено, че при нулева алтернатива действа наличната правна рамка (ЗЕВИ, ЗООС, ЗБР, НПДЕВИ 2011-2020 г.) и административна практика, а не безплановост. Разграничението между двата варианта е съществено и е трябвало да бъде предмет на обективна количествена оценка.	
		I.2. Непълна и методологически несъстоятелна кумулативна оценка - нарушение на Приложение I, т. 5 и 6 от Директива 2001/42/ЕО Данните в самия ДЕО разкриват мащаб, при който прилаганата матрична оценка „висок/среден/нисък риск“ е принципно недостатъчна: процедираните ВЕИ мощности превишават 110 000 MW - многократно повече от цялата инсталирана електрическа мощност на страната. При такъв мащаб методологическите насоки на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка (ЕС, 2009) изрично препоръчват ГИС-базирано пространствено моделиране. Прилаганото качествено матрично оценяване не позволява да се установи нито точната площ на засегнатите природни местообитания, нито кумулативното въздействие на съчетанието	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		от вятърни инсталации в конкретни защитени зони. Прилаганата методология не отговаря на изискванията за оценка на вторичните, кумулативните и синергичните ефекти, установени в Приложение I, т. 5 и 6 от Директива 2001/42/ЕО Допълнително, кумулативната оценка е изградена върху процедирани, а не върху реално реализирани мощности. Тази методологическа грешка изкуствено завишава кумулативния ефект, тъй като включва **нереализирани, изтекли и многократно подадени инвестиционни предложения за едни и същи имоти**, както е посочено и в документацията Реалната инсталирана мощност от вятърни централи в България е значително по-малка - 0,716 GW за вятърна енергия към настоящия момент.	
		I.3. Липса на трансгранична оценка - нарушение на чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО ДЕО не съдържа трансгранична консултация по чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО, въпреки че в самия документ е констатиран риск за мигриращи видове птици с трансгранични популации, гнездящи и в Румъния, Гърция и Сърбия. Провеждането на трансгранична консултация при тези обстоятелства е задължително, а не дискреционно. Неговото отсъствие е самостоятелно процедурно нарушение, водещо до незаконосъобразност на процедурата.	
		I.4. Непълнота на мерките за наблюдение и контрол - нарушение на чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО Предложените смекчаващи мерки в ДЕО имат общ и декларативен характер. Те не са обвързани с конкретни измерими индикатори, срокове, отговорни органи и механизми за докладване, каквито се изискват по чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО. По-специално:	
		ДЯЛ II: НАРУШЕНИЯ В НЕТЕХНИЧЕСКОТО РЕЗЮМЕ (НТР) **II.1. Нетехническото резюме не е публикувано — нарушение на чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО** Нетехническото резюме (Приложение № 7 към ДЕО) не е публикувано като самостоятелно достъпен документ в рамките на настоящата	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		процедура. Видно от официалното съобщение на МОСВ от 07.05.2026 г. и списъка на публикуваните файлове на страницата на Министерството, документацията включва ДЕО, ZIP архив с приложения, самия ИПЕК и процедурни документи. НТР, или Приложение № 7, не фигурира поименно в нито един от публикуваните файлове. Самото съобщение на МОСВ декларира, че осигурява публичен достъп до „Доклада от екологичната оценка с всички приложения към него" — изискване по чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО. НТР е Приложение № 7 и е неразделна част от ДЕО. Неговото отсъствие от публично достъпната документация нарушава тази разпоредба. Нарушението е особено тежко, тъй като НТР е единственият документ в процедурата по ЕО, пряко предназначен за широката общественост. Приложение I, т. 9 от Директива 2001/42/ЕО изрично изисква то да осигури разбираем достъп до съществените констатации на оценката. Провеждането на 30-дневни обществени консултации без публикуван НТР е несъвместимо с правото на ефективно участие по чл. 6, § 2 от Директива 2001/42/ЕО, чл. 122, ал. 2 от ЗООС и чл. 6 от Орхуската конвенция.	
		ДЯЛ III: НАРУШЕНИЯ В ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ (ДОСВ)	
		III.1. Вътрешно логическо противоречие в ДОСВ - самостоятелно основание за връщане на доклада ДОСВ заключава в т. 9, че реализацията на ИПЕК ще окаже „незначително въздействие върху целостта и структурата на защитените зони“. Същевременно в т. 6 са препоръчани географски забрани и буферни зони от 6 km около 26 защитени зони - мерки, обосновани само при доказано значително отрицателно въздействие. Това противоречие е логически неотстранимо: или въздействието е незначително - тогава крайни мерки не са необходими; или мерките са необходими - тогава квалификацията „незначително въздействие“ е невярна. В двата случая Докладът е вътрешно несъстоятелен и не може да послужи като основа за законосъобразно съгласуване на ИПЕК.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		III.2. Процедурна нередност при изготвянето на ДОСВ - използване на шаблон от чужда преписка Метаданните на публикувания PDF файл на ДОСВ (INPEC_OS_20260418.pdf) съдържат заглавие: Доклад за ОСВ на план/програма: Изменение на общ устройствен план (ИОУП) на Община Царево. Това е обективно и проверимо доказателство, че документът е изготвен чрез пренасяне на шаблон от напълно различна преписка - оценка за съвместимост на общински устройствен план, различен по предмет, обхват и правна рамка от ИПЕК. Тази констатация поставя под сериозно съмнение индивидуализирания характер на цялата оценка. Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР изисква конкретна, специфична за оценявания план преценка с оглед на най-добрите научни знания в съответната област. Документ, чиито метаданни сочат към съвсем друга преписка, не отговаря на стандарта за добросъвестна и индивидуализирана оценка. Той поражда основателно съмнение, че части от съдържанието му са механично пренесени, а не самостоятелно изготвени за конкретния план.	
		III.3. Неправилен правен стандарт при заключението за незначително въздействие - нарушение на чл. 6, § 3 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 31 от ЗБР Съгласно трайната практика на Съда на ЕС, компетентен орган може да заключи, че план или проект няма значително отрицателно въздействие върху защитена зона само когато е изключено по научни критерии всякакво разумно съмнение. Критерият е не „малко вероятно“ или „при спазване на мерките“, а „изключено“. В случая това съмнение не само не е изключено, но е изрично признато от самите автори на ДОСВ. В т. 5.2 Докладът констатира, че е „възможно значително кумулативно въздействие“ по отношение на засегнатите площи от природни местообитания. За 38 от 39-те мерки в ИПЕК е признато потенциално значително въздействие. Тези констатации са принципно несъвместими с крайното заключение за „незначително“ въздействие.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		III.4. Определени буферни зони, несъответстващи на научните източници **Буферна зона от 6 km** около 26 защитени зони - въведена без количествена научна обосновка. Международната литература (Hötker et al. 2006; Carrete et al. 2009; May et al. 2020) сочи видово специфични ефективни буфери в диапазона 300 m - 3 km. Стойността 6 km е научно необоснована, прекомерна и равномерно приложена за всички зони, независимо от предметите им на опазване. **Адаптивен мониторинг** - предложен без конкретна методика, без задължителен стандарт за интензивност, без орган, натоварен с изпълнение, и без правна последица при установени превишения.	
		III.5. Непълна оценка по конкретни защитени зони и предмети на опазване - нарушение на чл. 22, ал. 1, т. 2 и т. 3 от Наредбата за ОС Чл. 22, ал. 1 от Наредбата за ОС изисква ДОСВ да анализира въздействието конкретно по всяка засегната защитена зона и нейните предмети на опазване. Представеният ДОСВ систематизира информацията по типове мерки (ФЕЦ, ВЕП) и по таксономични групи (птици, прилепи, влечуги), но не по конкретни защитени зони. Вследствие на това за нито една конкретна защитена зона не може да се установи: (а) кои от нейните предмети на опазване са застрашени; (б) в каква степен; (в) дали мрежата Натура 2000 като цяло запазва своята кохерентност. Анализът по чл. 22, ал. 1, т. 3 от Наредбата за ОС - за запазване кохерентността на мрежата - изцяло липсва. **Приложение 5.2-2** съдържа конкретни данни: 27 защитени зони с висок риск и 27 със среден риск от ВЕП. Въпреки това ДОСВ не извършва никакъв индивидуален анализ за нито една от тези зони - не е посочено кои предмети на опазване са застрашени, в каква степен и при какви условия рискът се реализира. Приложението идентифицира проблема, но ДОСВ не го разрешава. Матрицата „висок/среден/нисък риск" не е оценка — тя е отправна точка за оценка, която не е извършена.	
		III.6. 156 от 206 мерки в ИПЕК нямат оценка за въздействие върху	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		биоразнообразието дори в самия ДОСВ Приложение 3.1 към ДОСВ съдържа оценка за въздействие върху биоразнообразието за 50 мерки. Пълният списък на мерките в ИПЕК — Приложение 1.1.3-1 — съдържа 206 мерки. Следователно 156 мерки (76%) нямат никаква оценка за въздействие върху биоразнообразието дори в рамките на самия ДОСВ. Това нарушава чл. 22, ал. 1 от Наредбата за ОС, изискващ оценката да обхваща въздействието от плана в неговата цялост. Логиката, че останалите мерки произтичат от действащото законодателство, е неприемлива - тя е идентична с дефекта в ДЕО и е еднакво правно несъстоятелна.	
		III.7. Превишаване на правомощията на оценката - ultra vires Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР е експертен акт с предмет оценяване на въздействието от конкретен план или проект. Тя не е правотворчески инструмент за въвеждане на нов забранителен или разрешителен режим. Препоръчваните в т. 6 мерки излизат извън тези правомощия, тъй като: – Мярка № 2 въвежда географски забрани за цели области (Добруджа, Източни Родопи, черноморски общини) и буферни зони от 6 km около 26 защитени зони и от 2 km около още 27 — ограничения, излизащи извън всяка норма на действащото европейско и национално право и създаващи нов забранителен режим без законово основание. Мярката неправомерно разширява изискванията по чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ, касаещи единствено зоните за ускорено развитие на вятърни паркове — върху всички ВЕИ технологии и върху цялата територия на страната, което е в пряко противоречие с чл. 5, ал. 10 от същия закон и на европейската директива, които изрично посочват, че разработването на плана за ускорено развитие по ал. 2 от ЗЕВИ и неговото приемане не изключва под никаква форма развитие на проекти извън териториите, включени в плана, при спазване на приложимото законодателство Смесването между „не е приоритетна зона“ и „не е допустима зона“ е правно недопустимо. Определянето на приоритетни зони е единствено	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		инструмент на ускорени и облекчени разрешителни процедури и под никаква форма не е равнозначно на забрана	
		III.8. Противоречие с актуалното право на Европейския съюз ДОСВ не е съобразен с редица актуални инструменти на правото на ЕС:	
		1. **Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета относно насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (RED II), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III):** Директива (ЕС) 2018/2001 (RED II), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), е основният правен инструмент на ЕС в областта на ВЕИ. Член 15, параграф 1 от RED II изрично задължава държавите членки да гарантират, че националните правила относно разрешителните и лицензионните процедури за ВЕИ инсталации и свързаната мрежова инфраструктура са „пропорционални и необходими". RED II изисква процедурите да са с предвидими срокове, с обективни, прозрачни и пропорционални правила, включително опростени уведомителни режими за децентрализирани устройства. Всякакви национални правила, управляващи разрешаването на ВЕИ инсталации, са задължени да издържат теста за пропорционалност и необходимост. Чл. 3, ал. 1 квалифицира ВЕИ инсталациите като проекти от преимуществен обществен интерес. Чл. 16е задължава при правово балансиране тези проекти да имат приоритет. ДОСВ не извършва изискуемото балансиране. Предложените мерки в Доклада– широкообхватни буферни зони и регионални географски изключвания за ВЕП, задължителен предварителен мониторинг – представляват правила, свързани с разрешаването на ВЕИ проекти. Те явно не преминават теста за пропорционалност и необходимост, тъй като: •налагат абсолютни и неиндивидуализирани забрани за цели категории технологии; •не отчитат специфичните характеристики на конкретни проекти и конкретни защитени зони; •не изчерпват наличните по-малко обременяващи алтернативни	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		инструменти (смекчаващи мерки, технологични стандарти, зониране по риск, проектни условия); •не са обосновани с конкретни научни данни за специфичен висок риск за всяка засегната зона. RED III въвежда конкретни, задължителни максимални срокове за разрешителни процедури за ВЕИ: •В „ускорителни зони" (renewables acceleration areas): общият срок не трябва да надвишава 12 месеца, а за офшорни проекти – 2 години; •Извън „ускорителни зони": общият срок не трябва да надвишава 2 години, а за офшорни проекти – 3 години; •Компетентният орган е длъжен да потвърди пълнотата на заявлението в 30 дни (в ускорителни зони) или 45 дни (извън тях). Изискването за задължителен едногодишен предварителен мониторинг – преди изобщо да може да стартира формалната разрешителна процедура – прибавя 12 месеца към всеки инвестиционен цикъл за ВЕП, извън законово установените срокове. В комбинация с последващия задължителен мониторинг след въвеждане в експлоатация и потенциалните оперативни ограничения, тези мерки де факто създават допълнителен предразрешителен стадий, което пряко противоречи на максималните срокове, установени от RED III. Член 15в от RED III задължава държавите членки да приемат план(ове) за определяне на „зони за ускорено развитие" на ВЕИ. По правило такива зони се изключват от Натура 2000 и национално защитени зони, освен изкуствени и застроени повърхности в тях. Същевременно обаче директивата изрично установява, че определянето на ускорителни зони не трябва да препятства продължаващото и бъдещото инсталиране на ВЕИ проекти извън тях. Предложените мерки обръщат тази логика: вместо да определят положително ускорителни зони и да облекчат процедурите в тях, те налагат широкообхватни изключвания. При проекти извън ускорителните зони RED III изисква индивидуални оценки, а не общи бланкетни забрани. RED III установява, че до постигане на климатична	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		неутралност държавите членки трябва да гарантират, че ВЕИ централи, присъединяването им към мрежата и свързаните с тях мрежа и съоръжения за съхранение се презумират като „в надделяващ обществен интерес" при балансиране на правни интереси по Директиви 92/43/ЕИО, 2000/60/ЕО и 2009/147/ЕО. Предложените мерки не само не прилагат тази презумпция – те я обръщат: третират ВЕИ проектите в определени зони като по правило недопустими, без конкретна обосновка по случай. Това противоречи на буквата и духа на RED III.	
		2. **Регламент (ЕС) 2024/1991 (Nature Restoration Law, в сила от 18 август 2024 г.):** чл. 4, ал. 14 и чл. 5, ал. 11 предвиждат изрична презумпция за преимуществен обществен интерес на ВЕИ проектите, тяхното мрежово свързване и системите за съхранение - приложима както в, така и извън защитените зони. Регламентът не е споменат в нито едно от 70-те страници на ДОСВ.	
		3. **Директива 2009/147/ЕО за птиците не изисква автоматични забрани извън Натура 2000** Директива за птиците не изисква въвеждане на автоматична забрана за ВЕП извън Натура 2000. Тя изисква ефективна защита на дивите птици и предотвратяване на значими отрицателни въздействия, когато такива са установени. Това следва да се постига чрез конкретна оценка и конкретни мерки, а не чрез общи географски забрани, които не отчитат реалните характеристики на терена, вида на проекта, резултатите от мониторинга и възможните технически решения.	
		4. **Несъвместимост с механизма на Директива 92/43/ЕИО (Директива за местообитанията):** Член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО предвижда, че всеки план или проект, вероятно оказващ значително въздействие върху защитена зона, подлежи на „подходяща оценка" на последиците му спрямо целите за опазване; компетентният орган може да го одобри само след като се увери, че няма да увреди целостта на зоната. Дори при отрицателна оценка, член 6, параграф 4 допуска изключение при „императивни причини от първостепенен обществен интерес" и при липса на алтернативи, с компенсаторни мерки.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Директивата предвижда индивидуализирана оценка, а не предварителна бланкетна планова забрана. Показателно е, че самият Доклад за екологична оценка (ДЕО) към ИПЕК изрично признава, че „пълната кумулативна оценка е възможна единствено на ниво конкретен проект" по реда на чл. 31 от ЗБР. Тази констатация сама по себе си опровергава избрания подход на обща забрана.	
		5. **Насоки SWD(2024) 333 final от 13 май 2024 г.:** изрично подчертават, че зоните за ускорено развитие не изключват инвестиции в останалите територии. ДОСВ не отчита тези насоки. Препоръка на Европейската комисия (2022/822) от 18 май 2022 г. за ускоряване на разрешителните процедури за ВЕИ проекти изрично посочва, че прекомерната сложност и продължителност на разрешителните процедури е основна бариера за бързото внедряване на ВЕИ. Комисията препоръчва ограничаването на „зони на изключване" до необходимия минимум, с ясна и мотивирана обосновка, основана на доказателства. Административните пречки пред ВЕИ проекти противоречат на целта за бързо и необходимо разгръщане на ВЕИ.	
		6. Практика на Съда на ЕС изисква индивидуална, видово и зона-специфична оценка за всеки конкретен проект. Бланкетните мерки в т. 6 на ДОСВ са в пряко противоречие с тези решения.	
		III.9. Несъответствие с действащото българско законодателство	
		1. Несъответствие със Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ): ЗЕВИ е основният национален акт, транспониращ RED II/RED III. ЗЕВИ въвежда максимални срокове за приключване на разрешителните процедури: до 1 година за определени случаи в ускорителни зони, до 2 години „във всички останали случаи", и до 3 години за офшорни ВЕП. Задължителен едногодишен предварителен мониторинг като универсална предпоставка пряко нарушава максималните срокове по ЗЕВИ. При едновременно прилагане на едногодишния предварителен мониторинг и законовия максимален двугодишен срок за разрешаване, реалният разполагаем период за провеждане на самата разрешителна	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		процедура би се свил до около 12 месеца – и то само ако мониторингът тече успоредно с другите изисквания, каквото предложената мярка не предвижда. ЗЕВИ изрично предвижда, че приемането на план за приоритетни зони **„не изключва развитие на проекти извън тези територии при спазване на приложимото законодателство"**. Законовата забрана по ЗЕВИ за защитени зони се отнася само до специалния режим на приоритетните зони. Разширяването на забраните чрез ИПЕК – въвеждане на буферни зони от 6 км/2 км и регионални/общински изключвания – надхвърля предвидените в ЗЕВИ възможни механизми и противоречи на закона.	
		2. Несъответствие със Закона за енергетиката (ЗЕ): ЗЕ регламентира ИПЕК като планов документ, одобряван от Министерския съвет, но **не му придава характер на пряк регулаторен акт**, способен сам по себе си да изменя установени нормативни режими – устройствени, природозащитни или финансови. ЗЕ поставя цел за „отпадане на неоправдани пречки" и провеждане на правила, „прозрачни, пропорционални и недискриминационни". Предложените мерки очевидно не отговарят на тези изисквания. По отношение на финансовата подкрепа: ЗЕ изрично предвижда механизъм за подкрепа, включително за изкупуване на електрическа енергия на преференциални цени и предоставяне на **премии** за електрическа енергия от ВЕИ. Фонд „Сигурност на електроенергийната система" е законово установен да управлява средства за покриване на разходите за премии за ВЕИ. Обща мярка в ИПЕК за „изключване на финансова подкрепа" би противоречала на действащите в ЗЕ механизми за премии и е несъвместима с финансирането им чрез Фонда. Евентуалната реформа на тези механизми изисква **законодателна промяна**, а не стратегически планов документ.	
		3. Несъответствие със Закона за устройство на територията: (ЗУТ) урежда устройственото планиране като инструмент за пространствено разполагане на инвестиционни предложения. Конкретните режими и ограничения на ниво имот се определят чрез общи устройствени планове	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		(ОУП) и подробни устройствени планове (ПУП), при задължителни процедури за уведомяване, участие и обжалване на засегнатите лица. Предложените мерки, ако се имплементират като фактически ограничения на застрояването/ползването, следва да бъдат въведени чрез устройствени планове по реда на ЗУТ, а не директно с планов документ. В противен случай засегнатите лица са лишени от гарантираните от ЗУТ права, включително възможностите за обжалване и съдебен контрол на законосъобразността на административните актове, свързани с устройствено планиране. Възможността лицата да обжалват административни актове, свързани с устройство на територията е пряко свързано със защитата на частната собственост, гарантирана от Конституцията на Р. България, доколкото възможностите за използване на частните имоти е пряко свързана с техния устройствен статут. Освен това ЗУТ предвижда санкция за длъжностно лице, което „изисква като условия за съгласуване и одобряване на инвестиционен проект или за разрешаване на строеж документи, каквито не се изискват с този закон или с друг нормативен акт". Ако „задължителният едногодишен предварителен мониторинг" се налага като универсално предварително условие в производствата по ЗУТ, извън нормативно предвидените изисквания, това поражда риск от незаконосъобразни административни действия.	
		4. Несъответствие със Закона за опазване на околната среда и Наредбата за ОВОС: ЗОО предвижда, че допустимостта на инвестиционни предложения (включително енергийни обекти) се решава чрез индивидуални процедури по ОВОС/преценка за необходимост от ОВОС и – когато е приложимо – чрез оценка за съвместимост по чл. 31 ЗБР. Решението по ОВОС може да съдържа „условия, мерки и ограничения" за конкретния проект и е задължително условие за последващото му разрешаване. Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС установява конкретни **кратки срокове** за произнасяне от компетентните органи: 30 дни за произнасяне по заданието за обхват, 1 месец за преценка	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		за необходимост от ОВОС, 30 дни за оценка на качеството на доклада, 45 дни за издаване на решение след обществено обсъждане. Тези срокове са несъвместими с въвеждането на универсален едногодишен предварителен мониторинг като задължително предусловие.По Наредбата за ОВОС „пълна забрана" като общо правило за цяла категория проекти в определени зони не произтича от законодателния режим; той предвижда индивидуална преценка за допустимост по конкретните заповеди/планове за управление и последваща оценка на вероятно/реално значително въздействие, като резултатът е индивидуален административен акт.	
		5. Несъответствие със Закона за биологичното разнообразие (ЗБР): **А) Предложените бланкетни забрани заобикалят режима на оценка за съвместимост по чл. 31 ЗБР**: ЗБР е основният национален акт, уреждащ режима на защитените зони от мрежата „Натура 2000". Законът не въвежда обща „пълна" забрана за определен вид инвестиционни предложения като ВЕП във всички защитени зони. ЗБР предвижда индивидуална преценка чрез оценка за съвместимост (ОС) за планове, проекти и инвестиционни предложения, които могат да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони. Резултатът е решение на компетентния орган: съгласуване с условия/мерки, или несъгласуване (отказ) с мотиви, с предвидена дерогация при „императивен обществен интерес" и при липса на алтернативи. Мярката за „пълна забрана" за ВЕП в Натура 2000 заобикаля предвидения от закона механизъм за индивидуализирана преценка и се явява в пряко противоречие с чл. 31 ЗБР. **Б) Механизмът за въвеждане на забрани в конкретна защитена зона е само чрез заповед по чл. 12 ЗБР:** забрани и ограничения на дейности в защитена зона се въвеждат в заповедта за обявяване на зоната по чл. 12 ЗБР. Заинтересованите лица имат право да дават становища по проекта относно предвидените забрани и ограничения. Промените в тях се правят само чрез заповед на компетентния министър при спазване на специалната процедура. ИПЕК не е предвиденият от закона инструмент за въвеждане на такива забрани и не може да ги замени. Предложената обща	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		забрана в ИПЕК не е постановена чрез нормативно предвидения инструмент и заобикаля задължителното участие на засегнатите лица. **В) Разделът за „буферни зони" в ЗБР е отменен:** Раздел IV „Буферни зони" от ЗБР (чл. 20–26) е отменен. Следователно предложените „буферни зони" от 6 км/2 км около СЗЗ за птици нямат правно основание в действащия ЗБР. Законът не предвижда механизъм за автоматично и общо установяване на нови буферни зони около територии в Натура 2000 като универсален режим. Евентуалните ограничения поради специфични рискове около конкретна зона следва да бъдат въвеждани чрез плановете за управление на конкретните защитени зони по чл. 27–29 ЗБР, включително с участие на заинтересованите лица.	
		6. Несъответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС): Наредбата за ОС предвижда ясен режим по отношение на предварителния мониторинг: Наредбата за ОС допуска компетентният орган да поставя изисквания към обхвата на оценката, включително „провеждане на предварителен мониторинг, ако е необходим такъв". При оценка на качеството на доклада по ОС се проверява наличие на резултати от предварителен мониторинг само „ако е изискано провеждането му". Нормативният модел е мониторинг „ако е необходим/ако е изискан" по конкретната процедура – не универсален едногодишен задължителен мониторинг за всички ВЕИ проекти. Предложената обща мярка в ИПЕК излиза извън нормативния режим на Наредбата за ОС. **По отношение на буферните зони**: Критериите за преценка на вероятна степен на отрицателно въздействие по Наредбата за ОС включват: местоположение спрямо зоната, разстояние до ключови елементи, емисии, отпадъци, кумулативни въздействия и др. Наредбата не предвижда нормативно фиксирани буферни разстояния като автоматичен и независим от индивидуалната преценка забранителен критерий.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Важно е да се подчертае, че самият ДЕО изрично констатира, че „с прилагането на предписаните мерки" – включително процедурата по чл. 31 ЗБР и смекчаващи мерки – въздействието върху целостта на защитените зони е незначително и планът е съвместим с природозащитните цели. Тази констатация е вътрешно противоречива спрямо предложената „пълна забрана": ако процедурата по ОС и смекчаващите мерки са достатъчни за съвместимост на ИПЕК като план, допълнителните бланкетни забрани са излишни и диспропорционални.	
		7. Несъответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО): Наредбата за ЕО изисква разглеждане на „разумни алтернативи" (включително „нулевата") при изготвяне и оценка на планове и програми. Съгласуването на план/програма е допустимо само ако предвижданията са в съответствие с нормативната уредба и няма мотивирани възражения по законосъобразност. Предложените мерки не са преминали надлежна алтернативна оценка, а Наредбата за ЕО изисква именно такова разглеждане на алтернативи, включително алтернативи с по-малко ограничителен ефект (например конкретни смекчаващи мерки, условия, технологични стандарти). Без изчерпване на алтернативите, залагането на обща забрана в ИПЕК е несъвместимо с Наредбата за ЕО.	
		8. Несъответствие с принципа за правна сигурност и оправданите правни очаквания: по данни, публично достъпни и отразени в самия ДЕО, са процедирани инвестиционни предложения за ВЕП с обща мощност над 56 000 MW. За значителна част от тях са направени значителни инвестиции в предпроектни проучвания, проектиране и правни процедури, като административните процедури се развиват на различен етап пред съответните компетентни органи. Ретроактивното налагане на бланкетни забрани чрез ИПЕК върху тези проекти поражда основателни правни претенции за нарушаване на принципите за правна сигурност и оправдани правни очаквания – принципи, признати и от правото на ЕС, и от правото на Република България.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Несъответствието с този принцип ясно личи и конкретно при мярката, свързана с налагането на едногодишен мониторинг - докладът не установява ясни критерии какви конкретни резултати от мониторинга биха довели до отказ на одобрение. При одобряването на ВЕП да се вземат предвид резултатите от извършените наблюдения. Тази неопределеност поражда правна несигурност за инвеститорите и създава предпоставки за произволен административен отказ.	
		III.10. Научно остарели предпоставки и избирателно цитиране Препоръчаните мерки се базират на ограниченията от Националния план за действие за енергия от ВЕИ 2012-2020 г., т.е. на технологичното познание отпреди повече от 14 години и на документ с изтекло правно действие. Оттогава са настъпили съществени промени, пренебрегнати от ДОСВ: – Системи за адаптивно спиране на вятърни турбини при ниска скорост на вятъра в чувствителни периоди, намаляващи смъртността при прилепи с 50–93% без значителна загуба на енергиен добив (Arnett et al. 2011; Adams et al. 2021; Whitby et al. 2024) — технология, която самото ДЕО на Плана за приоритетни зони за ВЕП предписва като задължителна мярка в т. 7.2, но ДОСВ на ИПЕК изцяло пренебрегва. – Системи за разпознаване и предотвратяване на сблъсък с птици в реално време, базирани на камери и изкуствен интелект, намаляващи орнито-смъртността с до 90% (eBird-базирани и AI решения, внедрени масово в Западна Европа след 2018 г.). – Цветово маркиране на една от лопатките на вятърните турбини, документирано с намаление на орнитосмъртността с до 70% при минимални разходи (May et al. 2020) — изследване, достъпно от 2020 г. и прилагано в Норвегия и Нидерландия. ДОСВ не оценява доколко тези технологични решения правят остарели ограниченията от 2012 г. Вместо това ги пренася механично в 2026 г. - принципно недопустимо за стратегически документ с национален обхват.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		III.11. Непълен експертен екип — липса на специалист по прилепи Списъкът на експертите, изготвили ДОСВ (Приложение към ДОСВ), съдържа четирима специалисти: биолог/зоолог, ботаник, херпетолог и орнитолог. ДОСВ посвещава самостоятелен раздел (т. 5.1.7) на въздействието върху прилепите и го квалифицира като значим риск. Въпреки това сред авторите няма нито един специалист по хироптерология (наука за прилепите). Изводите за прилепите са изготвени от орнитолог — специалист с различна профилна компетентност. Това поставя под съмнение изискването оценката да се базира на „най-добрите научни знания в съответната област" по смисъла на съдебната практика на ЕС.	
		III.12. Реална пречка за постигане на поставените цели	
		1. Амбициозните цели изискват ускоряване, а не допълнителни бариери В самия ИПЕК е заложена национална цел от 34,96% дял на енергията от ВЕИ в брутното крайно потребление до 2030 г., в съответствие с RED III. Планът предвижда значителен ръст на ВЕИ мощности до 2030 г. с нови 7 160 MW спрямо 2022 г., включително 1 280 MW вятър на сушата и 500 MW офшорен вятър. RED III изрично идентифицира дългите и сложни административни и разрешителни процедури като ключова бариера пред инвестициите в ВЕИ. Мерките, вместо да премахват тези бариери, ги задълбочават и умножават. При необходимост от реализиране на +7 160 MW нов ВЕИ капацитет до 2030 г., всяко допълнително забавяне пряко застрашава изпълнението на заложените цели. При цели за значително увеличение на ВЕИ до 2030 г., универсалното изискване за едногодишен предварителен мониторинг за всеки нов ВЕП – съчетано с широките териториални забрани – логично удължава проектните цикли с минимум 12 месеца за всеки проект, добавяйки значителна финансова тежест и регулаторен риск. Постигането на целта за ВЕИ-електроенергия е обвързано с реализация на конкретни мощности в ограничения период до 2030 г. Всяко допълнително забавяне пряко	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		застрашава тази реализация.	
		2. Предложените мерки свиват реалния инвестиционен ресурс Регионите, обхванати от буферните зони и изключванията – Добруджа, Черноморието, Източни Родопи – са исторически сред **най-ветровитите** и с **най-висок технически потенциал** за вятърна енергия в България. Изключването им без надлежна проектна оценка е несъразмерно и пряко вредно за целите на ИПЕК: свива наличния ресурс за ВЕИ и прави невъзможно постигането на заложените мощностни цели. Липсата на финансова подкрепа също допълнително би влошила инвестиционния климат. Комбинацията от: (а) липса на финансова подкрепа; (б) широкообхватни забрани и ограничения; и (в) допълнителни разходи за задължителен мониторинг, ще влоши инвестиционната привлекателност на ВЕИ сектора в България и ще доведе до по-малко реализирани проекти от необходимото за постигане на целите.	
		ДЯЛ IV: НАРУШЕНИЯ, УСТАНОВЕНИ ОТ АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ ДЕО	
		IV.1. 162 от 206 мерки в ИПЕК (79%) нямат анализ на въздействие върху околната среда - нарушение на чл. 10, ал. 1, т. 5 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 5 от Директива 2001/42/ЕО Анализът на приложенията към ДЕО разкрива структурен пропуск с принципно значение. Приложение 3 съдържа пълния списък на мерките в ИПЕК - 206 на брой, разпределени по пет измерения. Приложения 5-1 до 5-8, съдържащи анализа на въздействията по осем компонента на околната среда (климат, въздух, води, земи и почви, биоразнообразие, ландшафт, материални активи, здраве), обхващат само 44 мерки - тези от Приложение 4, квалифицирани като произтичащи единствено от ИПЕК. Останалите 162 мерки - 79% от всички мерки в плана - не са оценени по нито един компонент на околната среда. Разпределението по измерения е следното: - Декарбонизация: 106 мерки без оценка на въздействие - включително всички транспортни, промишлени, селскостопански и горски	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		мерки, значителна част от които предполагат строителство на нова инфраструктура или промяна в земеползването. - Енергийна сигурност: 23 мерки без оценка - включително мерки за разширение на ПГХ „Чирен", рехабилитация на газопреносната система, нови LNG терминали и търсене на нефт и газ в Черно море. - Енергийна ефективност: 22 мерки без оценка - включително мерки за саниране на сградния фонд и изграждане на отоплителна инфраструктура. - Вътрешен енергиен пазар: 10 мерки без оценка - включително мерки за разширяване на електропреносната мрежа с пряко въздействие върху ландшафта и природните местообитания. - Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност: 1 мярка без оценка. Логиката на авторите е, че тези 162 мерки произтичат от действащото законодателство и съществуващи програми и поради това не изискват отделна оценка. Тази логика е правно несъстоятелна. Нито чл. 10, ал. 1, т. 5 от Наредбата за ЕО, нито Приложение I, т. 5 от Директива 2001/42/ЕО предвиждат такова изключение. Изискването е оценката да обхваща вероятните значителни въздействия от плана като цяло - не само от неговата иновативна или самостоятелна част. ИПЕК включва тези мерки като свои политики и за тяхното изпълнение отговаря като план. Въздействието, което те пораждат, е въздействие на ИПЕК. Показателно е, че сред необхванатите 162 мерки попадат всички мерки от измерението Декарбонизация, свързани с транспорта, промишлеността и сградния фонд, включително мерки с пряко и значително въздействие върху качеството на въздуха, водите и почвите. Пропускането им от анализа не е техническо - то е съдържателно и засяга валидността на крайните изводи на ДЕО.	
		IV.2. Данните в Приложение 11 съдържат изрично признание за непълнота - компрометиране на кумулативната оценка Приложение 11 представя справка за ВЕИ обекти в защитени зони по	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		всички РИОСВ, области и зони. Документът обаче съдържа самостоятелна колона, озаглавена: Обекти в експлоатация, без яснота дали са в ЗЗ. Тази колона е попълнена за множество защитени зони, което означава, че авторите на справката изрично са признали, че за значителна част от действащите ВЕИ обекти не е известно дали се намират в границите на защитена зона. Кумулативната оценка в ДОСВ (т. 5.2) е изградена пряко върху данните от тази справка. Оценка, чиято фактическа база съдържа собствено признание за непълнота, не може да служи като основа за заключение за незначително кумулативно въздействие, което изисква оценката да се основава на най-добрите научни знания. Данни с призната неяснота за пространственото положение на обектите не отговарят на този стандарт.	
		ЗАКЛЮЧЕНИЕ Въз основа на подробно изложената аргументация Българска ветроенергийна асоциация счита, че ДЕО и ДОСВ към ИПЕК - актуализация 2024 г., страдат от съществени правни нарушения, методологически дефекти и вътрешни противоречия, несъвместими с изискванията на националното и европейското законодателство. Нетехническо резюме не е публикувано за обществено достъп. Необходимото преработване следва да включва минимум: (а) изготвяне на реални алтернативи; (б) количествена кумулативна оценка по конкретни защитени зони, базирана на реализирани мощности; (в) отчитане на NRL и RED III при балансиране на интересите; (г) технологична диференциация на мерките; (д) премахване на бланкетните забрани; (е) самостоятелно и пълноценно нетехническо резюме; (ж) публикуване на Нетехническо резюме. Само при изпълнение на тези условия може да бъде гарантирана необходимата степен на правна обоснованост и научна надеждност, изискуема от стратегически документ от такова национално и европейско значение.	**Заключение** След анализ на всички изразени възражения считаме, че ДЕО и ДОСВ са законосъобразни. **Не са налице основания за връщане на документите.** Част от поставените въпроси са относими към бъдещи актуализации на ИПЕК и при конкретните проектни процедури. Становището на ЕЕ България: • прилага проектни стандарти към стратегически документ; • изисква детайлност, която законът не предвижда за ИПЕК; • интерпретира превантивните мерки като „забрани“, което е неправилно; • прави методологически некоректни изводи относно кумулативните ефекти; • съдържа неверни твърдения относно трансграничните въздействия.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
27.	Българска ветроенергийна асоциация гр. София, изх. № 027 от 08.06.2026 г.	**Относно:** Становище на БГВЕА относно Доклад за оценка за степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България — актуализация 2024 г. С настоящото становище представяме колективната позиция на членовете на Българска ветроенергийна асоциация във връзка с публикувания Доклад за оценка за степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (наричан по-долу „ДОСВ на ИПЕК“ или „Докладът“). Отчитаме значението на ИПЕК като ключов стратегически инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55", плана REPowerEU и Директива (ЕС) 2023/2413, както и за декарбонизацията и постигането на климатична неутралност. Признаваме и необходимостта от опазване на защитените зони от мрежата Натура 2000, на природните местообитания и видовете, които те опазват. В този смисъл ДОСВ е важен документ, който следва не само формално да изпълнява изискванията на чл. 31 ЗБР, но и да представлява научно обоснован, правно издържан и съразмерен инструмент за оценка на въздействията, основан на индивидуален анализ, актуални данни и приложими съвременни смекчаващи технологии. В представения си вид обаче Докладът не отговаря на тези изисквания и съдържа редица съществени правни нарушения, методологически дефекти и научни противоречия, които поставят под съмнение неговата приложимост, обоснованост и съответствие с принципите на европейското екологично и енергийно право. Особено смущаващи и неприемливи са заложените мерки в т. 6.2, с които се въвеждат крайно рестриктивни ограничения и забрани, без правно основание и без научна обосновка. В тази връзка изразяваме следното мотивирано становище:	
		1. ДОСВ на ИПЕК – актуализация 2024 г. да не бъде съгласуван в настоящия му вид поради наличие на съществени правни нарушения и	Представеното становище на БГВЕА съдържа редица твърдения относно

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		методологически несъответствия Изготвянето на стратегически документ от такова значение за изпълнението на климатичните и енергийните ангажименти на страната изисква висок стандарт на правна и научна обоснованост. ДОСВ в настоящия си вид не отговаря на тези високи изисквания. Заключенията се основават на неактуални данни, на избирателно цитиране на източници и на методологически неправилен кумулативен анализ. Приемането му в настоящия вид би създало риск от блокиране на голяма част от националния потенциал за ВЕИ, от противоречие с правото на ЕС и от последващи спорове в административната и съдебната практика. По долу са представени и конкретни мотиви, в потвърждение на гореизложеното: Извършеният в ДОСВ анализ на въздействието от прилагане на проекта на ИПЕК върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, не съответства по обхват и съдържание на чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС, и не може да бъде приет, като обективна основа за планиране на съответните мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. На практика, представената информация не съдържа нужната аналитична база за оценка на значимостта на потенциалните въздействия върху защитените зони и **не доказва** по безспорен начин, вкл. чрез научно обоснован подход, направените заключения. Напротив, изведените в ДОСВ заключения се базират на **хипотетични предположения и обща интерпретация** за възникване на вредни ефекти, които в последствие са използвани като базисна основа при разработването на **крайно рестриктивни и ограничаващи мерки** за намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия на плана (ИПЕК) върху защитените зони. **Липсва и не е приложена** методика или обоснован методологичен подход за количествен и/или качествен анализ (оценка) на въздействието, съобразен с **критериите за значимост**, съгласно чл. 31, ал. 7 от Закона за	методологията, обхвата и заключенията на ДОСВ на проекта на ИПЕК – актуализация 2024 г. Част от тези твърдения се основават на неправилно тълкуване на нормативните изисквания, на смесване на процедурите по стратегическа оценка и оценка на конкретни инвестиционни предложения, както и на непълно или неточно представяне на приложимите европейски и национални стандарти. ***1) Относно твърдението за „липса на методология“ в ДОСВ*** *Нормативна рамка* БГВЕА твърди, че „*липсва методика или обоснован методологичен подход за количествен и/или качествен анализ*“. В действителност ДОСВ следва изискванията на чл. 31 ЗБР и Наредбата за ОС, които не изискват единна национална методика, а изискват: • идентифициране на предмет и цели на опазване; • анализ и оценка на вероятност, интензитет, продължителност и значимост; • оценка на кумулативни ефекти; • оценка на риска при различни сценарии. Това е рамка, а не предписана методика, която представлява европейският стандарт, заложен в *Managing Natura 2000 Sites (EC,*

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		биологичното разнообразие (ЗБР) и Наредбата за оценка за съвместимост (Наредба за ОС). Също така, в оценката на въздействието, до колкото може да се съди за такава, **не са приложени** конкретни видово специфични количествени и/или качествени измерители на въздействието (вредните ефекти), или такива изведени за съответната защитена зона, **съобразени с предмета и целите на опазване, както и с допустимите режими на дейностите.** **Не са отчетени и не са взети предвид и специфичните за защитените зони цели**, определени със заповед на министъра на околната среда и водите, именно според които следва да се извърши оценката за съвместимост. Съгласно изискванията на чл. 31, ал. 1 и ал. 2 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), и чл. 2, от Наредбата за ОС, оценката за съвместимост се извършва спрямо **целите за опазване на защитената зона**. При липса на разработени специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона се прилагат действащите, общи цели от Заповедта за обявяване на съответната зона и данните от Стандартния формуляр (СФ), в съответствие с методическите указания за прилагане на чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО, в т.ч. Ръководство за извършване на оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000 (МОСВ, 2013); и European Commission (2018). Managing Natura 2000 Sites – The provisions of Article 6 of the Habitats Directive 92/43/EEC.* Следва да се подчертае, че към днешна дата за голяма част от защитените зони са разработени и официално приети **специфични и подробни природозащитни цели** по смисъла на чл. 12а, ал. 1 от ЗБР и чл. 6(3) от Директива 92/43/ЕИО. В тази връзка, оценката за съвместимостта на проекта на ИПЕК с предмета и целите на защитените зони от националната екологична мрежа	*2018),* където изрично е посочено, че: Оценката за съвместимост е оценка на риска, а не математически модел. Следователно липсата на количествен модел не е недостатък, а съответствие с европейската практика. Поради това твърдението за „липса на методология“ е неоснователно, защото законът не предвижда единна методика, а рамка, която ДОСВ следва. *Европейски стандарти* Ръководството на Европейската комисия Managing Natura 2000 Sites (2018) подчертава, че оценката за съвместимост е оценка на риска, а не количествен модел. Следователно липсата на математическа методика не представлява нарушение, а е съответствие с европейската практика. Оценката за съвместимост не е количествен модел, а оценка на риска, основана на предпазния принцип. Оценките за съвместимост при стратегически планове не използват количествени модели, защото: • липсват конкретни координати на проекти; • липсват конкретни параметри на съоръжения; • липсват конкретни трасета, площи, височини. Следователно качествената оценка е

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Натура 2000, следва да бъде извършена съгласно разработените специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона, там където са налични или съгласно посочените в заповедите на министъра на околната среда и водите, критерии за определяне на предмета и целите на опазване, прилагани до приемането и утвърждаването на специфични природозащитни цели на ниво защитена зона. Именно липсата на проследим и научно обоснован методологичен подход за оценка на въздействието, както и липсата на конкретни видово специфични измерители на това въздействие, изведени за съответната зона, вкл. по отношение на определените специфични цели на опазване, прави изведените заключения **субективни, без нужната обоснованост и мотивировка.** На практика, нищо от изложеното в т. 5 от ДОСВ, **не е съобразено и не отчита обективно** очакваните потенциални въздействия, техния интензитет и значимост за съответния обект на оценка (защитена зона) спрямо неговия предмет, цели на опазване и допустими режими на дейностите. От друга страна, в ДОСВ е използвано общо, субективно и изключително неясно понятие, като измерител на въздействието, а именно "**недалновидно ситуиране**". Използваното понятие като критерий или индикатор на въздействието не е изяснено методически и смислово, в т.ч. какво авторите на ДОСВ приемат и разбират под "недалновидно ситуиране", кои територии се считат за далновидни в т.ч. по какви измерители се определя дали едно ситуиране е далновидно или недалновидно, и как това понятие интерпретира или отчита нормативно установените критерии за оценка на въздействието върху предмета и целите на защитените зони. Въз основа на това **субективно и лишено от смисъл** понятие многократно се правят изводи и заключения, че определени политики/дейности от проекта на ИПЕК, могат да окажат въздействие или могат да доведат до загуба на местообитания, бариерни ефекти,	единствено възможният научен подход. ***2) Относно критиката към понятието „недалновидно ситуиране"*** Цитат от документа:„*...в ДОСВ е използвано общо, субективно и изключително неясно понятие*...". Това твърдение е неправилно, защото терминът е дефиниран в *европейските ръководства и практика.* Понятието се използва в: • EC Guidance on Wind Energy and Natura 2000 (2020); • BirdLife International Sensitivity Mapping Guidelines; • German Federal Wind Energy Siting Guidelines; • национални ръководства на Испания, Белгия и др. Той означава: Локации, които създават висок риск за видове и местообитания. Терминът обозначава локации, които създават висок риск за видове и местообитания, включително миграционни коридори, гнездови ядра и ключови хранителни територии. Следователно терминът е научно и нормативно установен. *Методологична обоснованост:* Понятието е част от стандартната терминология при оценка на въздействията върху биоразнообразието и не може да бъде определено като субективно.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		фрагментация, безпокойство и смъртност на индивиди, без да е извършена реална оценка за вероятността и значимостта на тези въздействия, по отношение на предмета и целите за конкретните защитени зони. Също така крайно погрешно и **изключително неправилно**, значимостта на въздействието в ДОСВ се основава на допускането, че щом е възможно възникването на въздействие при хипотетично "недалновидно ситуиране" на ветроенергийна инфраструктура или предположение за потенциално засягане на дадени местообитания или на техните видове, това води автоматично до значимо увреждане на защитената зона и респективно до съществено въздействие. Тезата, че всяко потенциално, пряко или непряко засягане на местообитания или видове следва да се разглежда като значимо, е **неправилна и не съответства на законовите изисквания.** Нито в Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), нито в Директива 92/43/ЕИО (Директивата за местообитанията), се съдържа такова рестрикция или регулация. Това допускане би обезсмислило самата оценка за съвместимост и изискванията на ЗБР и Наредбата за ОС, тъй като би заменила извършването на ДОСВ с презумпция за недопустимост (значително въздействие) при всяка намеса и пространствено засягане. В тази връзка следва да се подчертае, че значимостта на въздействието не се определя единствено и еднозначно от потенциалното засягане на дадено местообитание или на дадени видове, а дали това засягане води до увреждане на структурата, функциите, площта, свързаността и благоприятния природозащитен статус (БПС) на местообитанието или вида. Това всъщност е и предмет и целта на доклада за оценка на съвместимостта (ДОСВ), т.е. да се оцени значимостта на въздействието върху местообитанията и видовете, което **на практика липсва и не е извършено.** Вместо това, в ДОСВ се извеждат **формулировки и изводи от общ характер**, без конкретна мотивировка за конкретната дейност/политика от проекта на ИПЕК, в т.ч. без **конкретни количествени измерители**,	БГВЕА твърди, че терминът е „*субективен и лишен от смисъл*", но в екологичното право терминът има установено значение: • използва се в *EC Guidance on Wind Energy and Natura 2000 (2020);* • означава локации, които създават висок риск за видове и местообитания; • включва: коридори на миграция, ядра на гнездене, ключови хранителни територии, зони с висока чувствителност. Следователно терминът не е субективен, а част от европейската практика. „Недалновидно ситуиране" включва: • разполагане в миграционни коридори; • разполагане в ядра на гнездене; • разполагане в ключови хранителни територии; • разполагане в зони с висока чувствителност. Това е стандартен термин в екологичната оценка. БГВЕА критикува термина, но не предлага алтернативен научен критерий. Следователно критиката е декларативна, а не аналитична. ***3) Относно твърдението, че ДОСВ „не отчита специфичните цели на зоните"*** БГВЕА твърди, че „*не са отчетени специфичните цели на зоните*". Но: • ДОСВ използва актуалните заповеди за обявяване, които са

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		изведени въз основа на параметрите на разглежданата планова рамка (ИПЕК). Въз основа на тези общи формулировки и изводи са направени и съответните заключения за значимостта на въздействие, **без това въздействие да е доказано или потвърдено чрез ясно аргументирани количествени показатели и конкретна връзка с характера и предвижданията на конкретните** политики/дейности от проекта на ИПЕК, спрямо предмета и целите на конкретните защитени зони. Самата логика на извършената оценка **не съответства** на основната цел на процедурата по оценка за съвместимост, а именно да оцени риска от **значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони**. Вместо това в ДОСВ се разглежда единствено хипотетична възможност за въздействие, при крайно субективно и неопределено "недалновидно ситуиране". Това е **съществено противоречие** и несъответствие с изискванията за оценка на съвместимостта на планове и програми с предмета и целите на защитените зони, съгласно чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО и чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС*, поради което направените изводи са обективно оспорими и не могат да бъдат използвани за планиране на съответните мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. **Съществен методически недостатък** на представения анализ е неразграничаването на обектите (ключови елементи) на оценка – структура, функции и природозащитни цели на защитените зони от една страна, и потенциалните форми на въздействие върху тях от друга. В ДОСВ потенциално въздействие неправилно е възприето и формулирано, като функция и природозащитна цел, като на практика липсва реален анализ на структурата, функциите и целите на защитените зони. В раздел 5.2 като функции и природозащитни цели са разгледани загуба на местообитания, фрагментация, бариерен ефект, унищожаване на	задължителният правен източник; • специфичните цели са включени в анализа, доколкото са официално приети; • за зоните без приети специфични цели законът изисква използване на общите цели и Стандартния формуляр. Точно това е направено, следвайки изискването на чл. 31 ЗБР и чл. 2 от Наредбата за ОС. Следователно критиката е неправилна, защото ДОСВ следва точно законовата процедура, като използва: • заповедите за обявяване на зоните; • Стандартните формуляри; • специфичните цели, където има приети такива. Това е точно законовото изискване по чл. 31 ЗБР. БГВЕА твърди, че „за голяма част от зоните има приети специфични цели". Това е частично вярно, но: • част от зоните нямат приети специфични цели; • част имат частично приети цели; • част имат стари формуляри, които са правно валидни. Следователно ДОСВ правилно използва наличните правни документи. При стратегическа оценка не се прави индивидуален анализ на всяка зона, а: • групиране по типове местообитания;

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		индивиди, обезпокояване и нарушаване на видовия състав. Тези елементи **не представляват функции или природозащитни цели** на защитените зони, а потенциални механизми на въздействие, чрез които би могло да се окаже въздействие върху структурата, функциите и природозащитните цели. По този начин е **обективно невъзможно** да бъде извършена оценката за съвместимост и не е възможно да се проследи как конкретните мерки на ИПЕК влияят върху екологичните характеристики на защитените зони. Още по-фрапиращ е текстът под подзаглавие „Структура“ в т. 5.2 от ДОСВ, който всъщност следва да представи информация и оценка на въздействието върху структурата на защитените зони, но вместо това в него е представена **неотносима и крайно необоснована информация**, че 38 от политиките/мерките заложени в проекта на ИПЕК, могат да окажат **някакво въздействие** върху биоразнообразието, респективно върху защитените зони, **при недалновидното им ситуиране**. Следва да се подчертае, че този текст **не описва структурата на нито една защитена зона**, не анализира структурни елементи, не идентифицира местообитания, не разглежда екологична свързаност, функционални зони и ключови територии за видовете. В тази връзка, в информацията по т. 5.2 от ДОСВ **липсва и не е извършен** реален анализ на структурата на защитените зони. Не са разгледани пространствения обхват на местообитанията, екологичната свързаност, функционалните зони, ключовите местообитания, зоните с висока плътност на разпространение на видовете (ядра) или други структурни характеристики на защитените зони. Вместо това е представено **общо и изключително субективно твърдение**, че определен брой политики и мерки от проекта на ИПЕК могат да окажат **някакво въздействие** върху биологичното разнообразие при **недалновидно ситуиране** на ветроенергийната инфраструктура. Следователно с представената информация в т. 5.2 от ДОСВ, **не са изпълнени нормативните изискания** по чл. 6 (3) от Директива 92/43/ЕИО и чл. 23, ал. 2, т. 5, буква „б“ от Наредбата за ОС, за анализ и оценка на	• групиране по функционални характеристики; • оценка на риска за групи зони. Това е стандартен подход в ЕС. ***4) Относно твърдението, че ДОСВ „не анализира структурата и функциите“*** БГВЕА твърди, че раздел 5.2 „*не описва структурата на нито една защитена зона*“. Това е неверно, защото: • ДОСВ е стратегическа оценка, не оценка на конкретен проект; • законът не изисква описание на всяка зона поотделно; • изисква се оценка на риска за типовете структури и функции, а не за всяка зона индивидуално; • това е стандартният подход при планове и програми (чл. 6(3) Директива 92/43/ЕИО). Следователно критиката е **методологически некоректна** – БГВЕА прилага критерии за проектно ниво към стратегическа оценка. Чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС не изисква: • описание на всяка зона поотделно; • картографиране на всяка структура; • анализ на всяка функция поотделно. Изисква се оценка на риска за структурата и функциите, което е направено.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		въздействието върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели, в т.ч. дали и в каква степен прилагането на ИПЕК може да доведе до значително увреждане на структурните и функционалните характеристики на конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000.	При стратегически планове: • няма конкретни проекти; • няма конкретни локации, координати и трасета; • няма конкретни параметри на съоръжения. Следователно детайлен структурен анализ не е възможен и не е изискуем. Структурата и функциите се оценяват чрез: • чувствителност на видовете; • пространствени модели на риск; • функционални зони (ядра, коридори, буфери). Това е точно подходът, използван в ДОСВ. ***5) Относно твърдението, че мерките в т. 6.2 са „необосновани“*** БГВЕА твърди, че мерките са „*крайно рестриктивни*“. Но мерките са пропорционални и съответстват на европейските стандарти: • мерките са предпазни, а не забранителни; • те са временни, докато се въведе национална карта на чувствителността; • пропорционални, защото защитават зони с висок риск; • буферите (2 km и 6 km) са в съответствие с европейската практика; • подобни буфери се използват в Германия, Испания, Франция, Белгия,
		2. Предвидените в т. 6.2 мерки да бъдат изцяло отхвърлени, като необосновани, несъразмерни и непропорционални Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия са методически и научно **необосновани, без необходимата мотивировка и не произтичат от обективен анализ на потенциалните въздействия** с ясно и безспорно установени значителни отрицателни въздействия върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Предложените мерки включват **крайно рестриктивни ограничения**, включително **пълна забрана** за разполагане на ветроенергийни паркове в границите на всички защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000, както и в **цели географски области** в т.ч. Добруджа, Източни Родопи и части от Бургаския регион. Освен това са предвидени буферни ограничения от 6 km и 2 km около определени защитени зони за опазване на дивите птици, неясно определени, като зони с висок и среден риск. Тези мерки **не са подкрепени и обективно доказани** с необходимата аналитична обосновка, в т.ч. **липсва конкретен анализ**, който да доказва, че във всички посочени територии, развитието на ВЕИ би довело до значително увреждане на предмета на опазване в защитените зони. Липсва връзка между конкретна политика/мярка от проекта на ИПЕК, конкретна защитена зона, конкретен вид или местообитание, конкретен механизъм на въздействие и конкретна необходимост от забрана или ограничение. Също така, определянето на ограничителни буфери (6 km и 2 km) около защитените зони по *Директивата за дивите птици* е **крайно субективно** и не е обосновано и мотивирано с нужните аргументи.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Не е ясно **защо са избрани** именно тези отстояния, въз основа на какви **научни, нормативни или методически критерии са определени**, за кои видове са приложими, какви екологични функции защитават и **дали съответстват на реалните** зони на чувствителност **за различните видове птици**, вкл. безпокойство, изместване, фрагментация, промени в структурата на трофичните местообитания, смъртност. Също така, **не е изяснено** дали тези ограничителни буфери са определени въз основа на актуални данни от мониторинг, пространствен модел на риска, анализ (модели) на полетна активност, кумулативен риск или друг обективен критерий за тяхното налагане. Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки са **несъразмерни** и не са диференцирани според конкретния риск за конкретния обект на защита (орнитологичен вид или функционална група). Тези мерки **въвеждат генерални забрани** за цели географски области, без да разграничават територии с реален висок риск от територии с ниска чувствителност, вкл. територии с ниска орнитологична стойност или места, където въздействието може да бъде избегнато чрез прилагане на други доказани в практиката смекчаващи мерки. Заложените по този начин мерки, не са насочени към предотвратяване на конкретно установено значително увреждане, а **въвеждат пространствени забрани на общ принцип**, без нужната методологична и научна аргументация и обоснованост. Предложените мерки са в **противоречие** и с логиката на изискващата се оценка за съвместимост на планове и програми с предмета и целите на защитените зони. В аналитичната част на ДОСВ, до колкото може да се съди за такава, **не е извършена конкретна оценка** на степента на въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони, но въпреки това в раздела с мерките се предлагат **изключително рестриктивни и широкообхватни ограничения**. При липса на доказано значително въздействие, липса на видово специфична количествена оценка и липса на специфичен за конкретните защитени зони анализ, не може да се	Холандия. Това е задължение по чл. 6(3) от Директивата. Цитат от документа: „*...буферните ограничения от 6 km и 2 km... са крайно субективни...*“ Това е невярно – буферите са научно обосновани чрез: • радиуси на териториална активност; • чувствителност към безпокойство; • модели на полетна активност; • кумулативен риск. Следователно не са субективни и произволни, а научно обосновани. Буферите защитават: • гнездови ядра • хранителни територии • миграционни коридори • територии с висока плътност на индивиди Това е минималният стандарт за защита на птици. ***6) Относно твърдението, че ДОСВ „блокира потенциала за ВЕИ“*** Това е неверно, защото, в България съществуват значителни площи извън Натура 2000 и извън чувствителни зони. Освен това: • мерките не забраняват ВЕИ, а насочват към нискорискови територии; • ИПЕК предвижда значително увеличение на ВЕИ, което ДОСВ не

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		приеме, че предложените мерки са **необходими, обосновани и пропорционални** на очакваното потенциално въздействие върху защитените зони. Необходимо е да се подчертае, че смекчаващите мерки следва да произтичат от **установени и доказани въздействия**, да бъдат конкретни, приложими, пропорционални и насочени към предотвратяване или намаляване на конкретен риск и за конкретен обект на опазване. В случая, предложените мерки са формулирани предимно като **общи забрани** и ограничения, **без ясна връзка** с конкретни природозащитни цели и **без доказателства и обективни мотиви**, че прилагането на **други по-умерени смекчаващи мерки**, вкл. интегрирани системи за ранно известяване и ограничаване при необходимост на работата на ветроенергийни съоръжения, биха били също толкова ефективни и достатъчни. Още повече, че това е именно **въведения от МОСВ подход** и принцип за постановяване на условия за ограничаване на въздействията върху орнитофауната при одобряване и/или съгласуване на ИП/ППП в процедурата по ЕО, ОВОС и ОС. От друга страна, като съществен мотив срещу предложените мерки по т. 6.2. от ДОСВ може да се посочи, че тези мерки **не кореспондират и не са съобразени** със забраните и ограниченията на министъра на околната среда и водите, постановени в заповедите за обявяване на съответните защитени зони. Следва да се подчертае, че от общо 120 защитени зони по Директивата за дивите птици, едва за 29 от тях е наложена изрична забрана за изграждане на съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници и то единствено в границите на съответните защитени зони. Това означава, че за останалите защитени зони компетентният орган при тяхното обявяване не е приел изграждането на ВЕИ като водещ фактор или движеща сила за увреждане, влошаване на природозащитното състояние или нарушаване на предмета и целите на опазване, налагащи изрична предварителна забрана.	ограничава; • ограниченията са само за зони с висок риск за биоразнообразието; • в България има над 2 млн. ha нискорискови територии, подходящи за ВЕИ; огромни площи извън Натура 2000; големи площи в деградирали земи; площи в индустриални зони, нискорискови земеделски площи. Следователно твърдението за „блокиране“ е преувеличено и необосновано. Мерките не забраняват и ограничават развитието ВЕИ, а: • насочват към нискорискови територии; • предотвратяват бъдещи конфликти; • ускоряват разрешителните процедури. Това улеснява, а не затруднява ВЕИ. ***7) Относно твърдението, че ДОСВ използва „хипотетични предположения“*** Оценката за съвместимост по дефиниция работи с: • вероятност; • сценарии; • риск; • кумулативни ефекти. Това е задължително по чл. 6(3) от Директивата. Следователно използването на хипотетични сценарии не е недостатък, а законова необходимост. При стратегически планове няма конкретни

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		В този смисъл, предложената в ДОСВ мярка за пълна забрана на ветроенергийни проекти в границите на всички защитени зони е **по-рестриктивна от действащите режими,** въведени със заповедите за обявяване на защитените зони. Такава мярка би могла да бъде допустима само **ако е подкрепена с конкретна и актуална оценка**, доказваща, че във всички защитени зони, изграждането и развитието на ветроенергийни проекти създава риск от значително увреждане на предмета и целите на опазване. Следва да се подчертае, че ДОСВ такъв **анализ липсва и не е извършен**. Въпреки това, в ДОСВ се предлага въвеждане на обща забрана за ветроенергийни паркове във всички защитени зони, както и допълнителни буферни ограничения извън тях, **без да е извършен анализ**, който да доказва защо действащите режими на опазване, определени в заповедите на министъра на околната среда и водите, са **недостатъчни**. Не са посочени нови научни данни, нови заплахи, промени в природозащитното състояние на видовете или други обстоятелства, които мотивирано да аргументират необходимостта от разширяване на ограниченията извън вече установените режими на дейностите, постановени в заповедите за обявяване на защитените зони. На практика с ДОСВ се **въвежда нов общ забранителен режим за ВЕИ**, който не произтича нито от заповедите за обявяване, нито от конкретна оценка на риска за всяка защитена зона. Особено **необосновано и неприемливо** е въвеждането на ограничителни буферни зони около защитени зони (2 km и 6 km), за които дори в **самите заповеди не е предвидена забрана** за ВЕИ. При липса на доказателства за функционална зависимост на предмета на опазване от всички територии в тези буфери, както и при липса на анализ защо точно тези отстояния са необходими, предложените ограничения **не могат да бъдат определени**, като съразмерни, пропорционални и достатъчно обосновани. Съществена част от териториите, обхванати от предвидените забрани	проекти, следователно: • хипотетичните сценарии са единственият възможен подход; • това е стандартна практика в ЕС. БГВЕА критикува използването на сценарии, но не предлага алтернативен научен метод.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		и ограничения (земеделски земи извън защитените територии), представляват интензивно използвани агроценози. Тези територии са част от агроекологични комплекси с висока степен на антропогенна трансформация, характеризиращи се с ежегодна обработка на почвата, механизирани земеделски дейности, употреба на минерални торове и препарати за растителна защита и ограничено биологично разнообразие. Обработваемите земеделски земи сами по себе си не представляват природни местообитания по Приложение № 1 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и не могат автоматично да бъдат определяни като територии с висока природозащитна стойност със съответните ограничителни буфери. Подобно ограничение не е подкрепено с анализ на конкретните територии, тяхната екологична характеристика, природозащитна стойност или значение за предмета и целите на опазване на защитените зони. Също така, в ДОСВ, като част от националните и общи цели в ИПЕК по измерение „Декарбонизация", **некоректно и подвеждащо** е посочено, че в териториите около защитените зони, не е възможно да се изграждат инсталации за производство на енергия от вятърни електрически централи, като се позовава на **панове с изтекъл период и без правно действие** (НПДЕВИ 2011 – 2020). Това откровено спекулативно твърдение, след това е използвано, като основа за налагане на крайно рестриктивни и ограничаващи мерки в т. 6.2 от ДОСВ. Прилагането на подхода за прехвърляне на стари ограничения в нови процедури е не само **методически неправилен**, но е лишен и от правен смисъл. Цитираният план е с изтекъл период на действие (НПДЕВИ 2011 – 2020) **и не може да бъде прилаган**, като действаща правна и екологична основа за въвеждане на забрани през нов програмен период и то за **национален план, с различна насоченост, функция и действие**, какъвто в случая е ИПЕК. Твърдението, че отрицателните въздействия на политиките/мерките в проекта на ИПЕК, свързани с развитие на ветроенергийни източници, не се	НПДЕВИ няма действаща правна сила, но може да се използва като аналитичен източник на данни и натрупан опит. Всяко позоваване на него след 2020 г. е методологично допустимо като референция и като фактическа информация. ДОСВ не пренася стари ограничения, а използва: натрупан опит от НПДЕВИ, установени рискови територии, актуални научни данни. Принципът на приемственост е задължителен в стратегическото планиране. Няма правна забрана да се използват данни от предходни планове, когато те са релевантни.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		различават по същество от тези, оценени в процедурата по НПДЕВИ 2012–2020 г., е изцяло **необосновано.** Всичко това не е подкрепено с нужните доказателства вкл. сравнителен анализ, актуализирани данни или мотиви защо заключения от предходен планов документ могат автоматично да се приложат към настоящия ИПЕК. Липсва съответната оценка, с която да се потвърди наличието на настъпили промени в природозащитното състояние на видовете, в пространственото разпределение на риска, в наличието на чувствителни територии, в технологиите за управление на риска и в нормативната уредба. Крайно **несъстоятелно от нормативно-правна гледна точка** е обвързването на различни програмни документи с различни функции, като НПДЕВИ 2012–2020 г. и *План за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия,* при определянето и прилагането на мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия в ИПЕК. Нещо повече, единият план е с изтекъл период и без правно действие (НПДЕВИ 2011 – 2020), до като другият (*План за определяне на приоритетни зони*) **не е приет** и също няма правно действие. От друга страна, условието според което предвидените в т. 6.2 от ДОСВ пълни ограничения и забрани за развитие на ветроенергийни проекти, следва да преминат към практическо прилагане след одобряване на *План за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия*, **е крайно необосновано**, несъстоятелно и **лишено от необходимата правна аргументация**. Това условие на практика превръща **критериите за определяне на приоритетни зони** в критерии за **изключване, ограничение и забрана** на всички останали територии за развитие на ВЕИ. Следва категорично да се посочи, че нито *ЗЕВИ*, нито *ЗБР* или *ЗООС* въвеждат принцип, че ветроенергийни паркове могат да се реализират единствено в приоритетни зони. Извън тях, приложими остават общите режими за ЕО, ОВОС и ОС, чрез които всеки конкретен проект следва да бъде оценяван според	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		местоположението, характеристиките, риска и възможните въздействия. Обръщаме внимание, че приоритетните зони по реда на *ЗЕВИ* имат **насърчителен характер** и ускорителна функция, и **не въвеждат обща забрана** за развитие на ветроенергийни проекти извън тези зони. В тази връзка, посоченото условие за практическо прилагане на всички забранителни и ограничителни меки по т. 6.2 от ДОСВ, след одобряване на *План за определяне на приоритетни зони*, е лишен от нормативно-правен смисъл. Това условие и респективно включените в него мерки, не възникват в резултат от конкретна оценка на съвместимостта на проекта на ИПЕК с предмета и целите на защитените зони, каквото е изискването по закон, а механично възпроизвежда ограничения от предходен план с изтекъл период (НПДЕВИ 2012–2020) и от проект на друг планов документ с различна функция. Така предложените забрани не са изведени от конкретна оценка на вероятността за значително увреждане на защитени зони, а от формално пренасяне на стари и условни критерии, което **не е доказано по реда на чл. 6 (3) от Директива 92/43/ЕИО, чл. 31 от ЗБР и чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС.** Друг съществен аргумент в тази посока е, че в ДОСВ се възприема *Мярка № 82 ЕН6 - Въвеждане на процес на планиране на приоритетни зони за ускорено развитие на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия*, като такава **без въздействие върху защитените зони** от националната екологична мрежа Натура 2000, тъй като, съгласно чл. 5, ал. 5 от *ЗЕВИ*, приоритетни зони за ускорено развитие на ВЕП не могат да се разполагат в защитени зони. Ако този аргумент е достатъчен за изключване на значимо въздействие при Мярка № 82, то същият принцип следва да бъде приложен и към всички останали проекти, които също се реализират извън защитени зони и подлежат на самостоятелна процедура по чл. 31 ЗБР. Следователно въвеждането на генерални забрани и буферни ограничения за всички останали територии не следва логически от	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		направените в ДОСВ изводи и не е подкрепено с нужния анализ и оценка, доказващи защо тези проекти биха създали по-висок риск от проектите, реализирани в приоритетните зони по Мярка № 82. Това създава впечатление, че ограниченията не произтичат от конкретна оценка на въздействията за защитените зони, а от предварително възприето фаворизиране (налагане) и ограничаване на всички територии извън приоритетните за ускорено развитие на ВЕИ, което не съответства на *ЗЕВИ, ЗБР и ЗООС.* В тази връзка и предвид гореизложеното, предложените мерки по т. 6.2 от ДОСВ, **не могат да бъдат приети** като достатъчно адекватни, мотивирани, необходими и приложими, и **следва да бъдат отхвърлени**, като крайно пресилени и необосновани.	
		3. Да се направи изрично разграничение между „територия извън приоритетна зона за ускорено развитие" и „територия с правна недопустимост на проект", в съответствие с чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ и Насоките на Европейската комисия SWD (2024) 333 final от 13 май 2024 г. Чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ изрично предвижда, че разработването и приемането на плана за приоритетни зони не изключват възможността за развитие и реализиране на проекти извън приоритетните зони при спазване на приложимото право. Това е ключова правна разпоредба, която ДОСВ системно пренебрегва. Препоръчаната мярка № 2 фактически обезсилват чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ, като създават административна практика, при която органите и заинтересованите страни ще третират всички територии извън приоритетните зони – особено защитените зони – като нежелани или фактически недопустими.	
		4. Да бъде изрично предвидено, че въвеждането на мерки и ограничения, произтичащи от ДОСВ на ИПЕК 2024, не се прилагат спрямо инвестиционни предложения и проекти, за които към датата на приемане на окончателното становище са налице решения по ОВОС,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		решения по ОС или други индивидуални административни актове, издадени по реда на ЗООС и ЗБР Считаме, че прилагането на нови стратегически ограничения спрямо проекти, които вече са преминали през индивидуални екологични оценки и са получили съответните административни разрешения, би противоречало на принципите на правната сигурност. Индивидуалните процедури по ОВОС и оценка за съвместимост представляват специализиран механизъм за преценка на въздействията върху околната среда и защитените зони въз основа на конкретни данни, конкретно местоположение, конкретна технология и конкретни смекчаващи мерки. Не е допустимо стратегически документ с общ характер впоследствие да поставя под съмнение или да обезсилва резултатите от вече приключили индивидуални процедури. Поради това предлагаме в окончателното становище изрично да бъде посочено, че предвидените мерки и ограничения се прилагат единствено за бъдещи инвестиционни предложения и не засягат проекти, намиращи се в напреднал етап на развитие или разполагащи с решения по ОВОС и/или решения по оценка за съвместимост.	
		5. Да бъде извършена реална и обективна оценка на кумулативния ефект Цитираните в Доклада 56 000 MW „процедирани" ветроенергийни включват нереализирани, изтекли и многократно подадени ИП. Реалната инсталирана мощност в България е значително по-малка, около 0,716 GW за вятърни паркове към настоящия момент. Боравенето с „номинален процедиран капацитет" вместо с реални показатели изкуствено завишава кумулативния ефект и води до системно изкривяване на оценката. Анализ на кумулативните ефекти в ДОСВ **на практика липсва**. Всички изводи и заключения, направени в т. 2 и т. 5.2 са изведени въз основа на обща информация, без нужната конкретика и обоснованост. Липсват конкретни количествени индикатори, измерители и критерии, чрез които да се установи каква част от мерките и политиките, посочени в Приложение 1.1.3-1, вече са реализирани или предвидени за бъдещо	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		прилагане. Не е представена информация и не е извършен анализ кои от мерките и политиките от други национални планове и програми в съчетание с новите политики и мерки, предвидени в актуализирания ИПЕК, могат да доведат до кумулативни въздействия върху предмета и целите на опазване в защитените зони. От друга страна, разгледаните кумулативно мерки и политиките по Приложение 1.1.3-1 е твърде общо, без да е направен анализ и оценка, каква част от тях са изпълнени и в каква степен тяхното прилагане, засяга конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Липсва информация колко от цитираните в Приложение 1.1.3-1 мерки и политики реално засягат защитени зони, кои са тези защитени зони, какъв е характерът на засягането, каква функционална част от зоните е засегната, кой предмет на опазване е засегнат и повлиян и дали тези въздействия имат потенциал да се кумулират с въздействията от новите политики и мерки по ИПЕК. Приложената оценка на кумулативното въздействие, не се основава на ясно проследим методологичен подход за установяване на кумулативните ефекти. Не е изяснено как и по какъв начин са отразени и отчетени всички ИП/ППП в защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, представени в Приложение 1.1.3-1. В представената информация в ДОСВ е направен твърде обобщен извод, че за периода 2007 г. – 2025 г. са процедирани над 110 000 MW ВЕИ, като въз основа на тази информация се прави и заключение за значително кумулативно въздействие от изградените вече ветроенергийни съоръжения, върху популациите на птици и прилепи предмет на опазване в защитените зони, дори и когато тези съоръжения са ситуирани извън тях. Всичко това повдига множество въпроси по отношение на достоверността и обективността на направеното заключение, предвид използваната в ДОСВ информация, представена в Приложение 5.2-1. От нея ясно се вижда, че в кумулативната оценка са включени и са отчетени	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		всички процедирани ИП/ППП за изграждане на ВЕИ (ветрогенератори и фотоволтаични централи), без анализ на тяхната реална реализуемост и правна допустимост. По този начин, **абсолютно неправилно и методологично погрешно** кумулативният натиск е **изкуствено завишаване**, чрез включване на отпаднали, нереализирани или правно невалидни инвестиционни предложения (ИП) и проекти, т.е. кумулативната оценка и направеното кардинално заключение за значителен кумулативен ефект от ветроенергийни съоръжения **не отразява обективно** кумулативната среда, и се гради в основната си част върху **отпаднали проекти и ИП, загубили правно действие**, без реален потенциал за кумулативно въздействие. От друга страна, направеното заключение за значително кумулативно въздействие на птиците и прилепите както в защитените зони, така и извън тях, е методически и научно **необосновано, без необходимата мотивировка и не произтича от обективен анализ на потенциалните кумулативни въздействия** върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000 и извън тях. В тази връзка, всички направени заключения за значимостта и потенциала на кумулативните въздействия по отношение на ветроенергийната инфраструктура са **субективни, крайно неприемливи, изкуствено завишени и не отразяват реалната обстановка** в страната.	
		В заключение и въз основа на всичко изложено по-горе считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕК – актуализация 2024 г., има съществени правни нарушения, методологически несъответствия и научни противоречия, които не позволяват да бъде направена обективна, надеждна и научно обоснована оценка на въздействията върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Препоръчаната в т. 6.2 от Доклада мярка въвежда необосновани и крайно неприемливи териториални забрани и ограничения, които:	***Заключение:*** Представеното становище на БГВЕА съдържа редица методологични, правни и фактически неточности. Изложените критики не опровергават валидността на извършената оценка за съвместимост, нито поставят под съмнение нейната научна и правна обоснованост. Мерките, предложени в т. 6.2 от ДОСВ, са

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		• излизат извън правомощията на оценката по чл. 31 ЗБР; • противоречат на правото на Европейския съюз – Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), Регламент (ЕС) 2022/2577, Насоки на ЕК SWD(2024) 333 final и плана REPowerEU; • противоречат на чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ; • противоречат на съдебната практика на Съда на ЕС, която изисква индивидуална оценка; • не са обосновани с количествена научна оценка и не отчитат съвременните смекчаващи технологии. **Едновременно с това, Докладът сам заключава в т. 9, че реализацията на плана ще окаже незначително въздействие върху целостта и структурата на защитените зони. Но същевременно залага най-крайните възможни мерки – пълни забрани и обширни ограничителни буфери. Това е логически непоследователно и вътрешно противоречиво.** **В този смисъл не може да се приеме, че Докладът в настоящия му вид осигурява надеждна основа нито за съгласуване на ИПЕК, нито за реализиране на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55" и плана REPowerEU.** **С оглед на изложеното считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕК – актуализация 2024 г. не следва да бъде съгласуван в настоящия му вид, като заложените мерки по т. 6.2 да бъдат изцяло ревизирани и отменени.**	пропорционални, съобразени с европейските стандарти и необходими за гарантиране на опазването на предмета и целите на защитените зони. В подкрепа на изразената от нас позиция е и становището на WWW България гр. София, изх. № 122 от 08.06.2026 г. Виж по-долу, ред 33.
28.	Басейнова дирекция „Източнобеломорски район" гр. Пловдив, изх. № ПУ-01-701-3 от	Относно: *Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.* Във връзка с Ваше писмо с изх. № 95-00-5898-76/07.05.2026 г. и след	Без забележки.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
	08.06.2026 г	запознаване с документацията, Басейнова Дирекция „Източнобеломорски район" (БДИБР) изразява следното становище: 1. В ДЕО е представен картен материал в подходящ мащаб. 2. Представена е информация относно повърхностните и подземните водни тела. В ДЕО е включена информация за екологичното и химичното състояние на повърхностните водни тела, химичното и количественото състояние за подземните водни тела. 3. В доклада е включена информация за зоните за защита на водите по чл. 119 а от Закона за водите и санитарно-охранителни зони. 4. В доклада е представена информация относно райони със значителен потенциален риск от наводнения. 5. В ДЕО са разгледани съществуващите екологични проблеми в района по компоненти и фактори на околната среда, като е направена прогноза за евентуалното им развитие без прилагането на плана. 6. В т. 6 на ДЕО са представени вероятните значителни въздействия върху околната среда. 7. В т. 7 на ДЕО са предвидени мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на плана върху околната среда, като са включени мерки и относно компонент „Води". БД ИБР няма съществени забележки по публикувания за обществен достъп Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.	
29.	Регионална инспекция по околната среда и водите – Плевен, изх. № АО-2599-1 от 08.06.2026 г.	**Относно:** Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. Във връзка с представения Доклад за екологична оценка на Проект на	Без забележки.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г., РИОСВ – Плевен изразява следното становище: 1. Представеният Доклад за екологична оценка на проекта на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г., по структура и съдържание отговаря на изискванията на чл. 17, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (обн. ДВ, бр. 57/ 02.07.2004 г. с изм. и доп.). 2. По компонент *Атмосферен въздух и Вредни физични фактори*: приемаме без забележки разглеждания Доклад за екологична оценка (ДЕО) на проекта на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. 3. По компонент *Води*: след запознаване с внесената документация, приемаме ДЕО на разглеждания Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. без забележки. 4. По компонент *Почви*: след запознаване с представения ДЕО с оглед пълномощията и компетентността по прилагането на ЗООС, Закона за почвите и свързаната с тях нормативна уредба, нямаме забележки и предложения по внесения ДЕО. 5. В част *Отпадъци*: приемаме разглеждания доклад без забележки и препоръки. 6. В част *Биологично разнообразие, защитени територии и зони*: Планът отразява приоритетни цели и мерки, насочени към по-ефективно изпълнение на климатичните политики и по-добра предвидимост за бизнеса, като декарбонизацията е обвързана със секторни политики, с фокус върху енергетиката, индустрията, транспорта, селското стопанство и земеползването. Планът не очертава конкретни инвестиционни предложения, а само посочва мерки, с които да се създаде възможност за по-ефективно изпълнение на климатичните политики.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		В ДЕО е направено описание на състоянието на растителността, флората и фауната, защитените зони и територии в териториалния обхват на плана. Направен анализ на съществуващите екологични проблеми в района, установени на различно ниво, имащи отношение към плана, включително на връзката между екологичните проблеми и предвижданията на плана, съответно - изводи дали плана води до подобряване на екологичната обстановка, или до влошаване и задълбочаване на съществуващи екологични проблеми и/или възникване на нови. Направена е оценка на очакваното въздействие от реализиране на мерките върху защитените зони, защитените територии, растителния и животински свят. Въз основа на този анализ са предвидени мерки, с които ще бъде намалено и възможно отстранено неблагоприятното въздействие от реализацията на плана. Предвид представената информация в част „Биоразнообразие, защитени територии и защитени зони“ разглежданият план може да бъде приет без забележки.	
30.	„В-РИДИУМ АТЛАС ЕНЕРДЖИ” ООД	**Относно:** Докла за оценка за степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на Енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. „В-РИДИУМ АТЛАС ЕНЕРДЖИ“ ООД, като бизнес в сектора на вятърната енергия в Република България, изпраща становище във връзка с публикувания Доклад за оценка за степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (наричан по-долу „ДОСВ на ИПЕК“ или „Докладът“). Отчитаме значението на ИПЕК като ключов стратегически инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55", плана REPowerEU и Директива (ЕС) 2023/2413, както и за декарбонизацията и постигането на климатична неутралност. Признаваме и необходимостта от опазване на защитените зони от мрежата Натура 1000,	Становището в голяма част повтаря това на Българска ветроенергийна асоциация гр. София, изх. № 027 от 08.06.2026 г. Виж отговора в ред 27 по-горе.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		на природните местообитания и видовете, които те опазват. В този смисъл ДОСВ е важен документ, който следва не само формално да изпълнява изискванията на чл. 31 ЗБР, но и да представлява научно обоснован, правно издържан и съразмерен инструмент за оценка на въздействията, основан на индивидуален анализ, актуални данни и приложими съвременни смекчаващи технологии. В представения си вид обаче Докладът не отговаря на тези изисквания и съдържа редица съществени правни нарушения, методологически дефекти и научни противоречия, които поставят под съмнение неговата приложимост, обоснованост и съответствие с принципите на европейското екологично и енергийно право. Особено смущаващи и неприемливи са заложените мерки в т. 6.2, с които се въвеждат крайно рестриктивни ограничения и забрани, без правно основание и без научна обосновка. В тази връзка изразяваме следното мотивирано становище:	
		1. ДОСВ на ИПЕК - актуализация 2024 г. да не бъде съгласуван в настоящия му вид поради наличие на съществени правни нарушения и методологически несъответствия Изготвянето на стратегически документ от такова значение за изпълнението на климатичните и енергийните ангажименти на страната изисква висок стандарт на правна и научна обоснованост. ДОСВ в настоящия си вид не отговаря на тези високи изисквания. Заключенията се основават на неактуални данни, на избирателно цитиране на източници и на методологически неправилен кумулативен анализ. Приемането му в настоящия вид би създало риск от блокиране на голяма част от националния потенциал за ВЕИ, от противоречие с правото на ЕС и от последващи спорове в административната и съдебната практика. По долу са представени и конкретни мотиви, в потвърждение на гореизложеното: Извършеният в ДОСВ анализ на въздействието от прилагане на проекта на ИПЕК върху защитените зони от националната екологична	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		мрежа Натура 2000, не съответства но обхват и съдържание на чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС, и не може да бъде приет, като обективна основа за планиране на съответните мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. На практика, представената информация не съдържа нужната аналитична база за оценка на значимостта на потенциалните въздействия върху защитените зони и **не доказва** по безспорен начин, вкл. чрез научно обоснован подход, направените заключения. Напротив, изведените в ДОСВ заключения се базират на **хипотетични предположения и обща интерпретация** за възникване на вредни ефекти, които в последствие са използвани като базисна основа при разработването на **крайно рестриктивни и ограничаващи мерки** за намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия на плана (ИПЕК) върху защитените зони. **Липсва и не е приложена** методика или обоснован методологичен подход за количествен и/или качествен анализ (оценка) на въздействието, съобразен с **критериите за значимост**, съгласно чл. 31, ал. 7 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Наредбата за оценка за съвместимост (Наредба за ОС). Също така, в оценката на въздействието, до колкото може да се съди за такава, **не са приложени** конкретни видово специфични количествени и/или качествени измерители на въздействието (вредните ефекти), или такива изведени за съответната защитена зона, **съобразени с предмета и целите на опазване, както и с допустимите режими на дейностите.** **Не са отчетени и не са взети предвид и специфичните за защитените зони цели**, определени със заповед на министъра на околната среда и водите, именно според които следва да се извърши оценката за съвместимост. Съгласно изискванията на чл. 31, ал. 1 и ал. 2 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР*), и чл. 2, от *Наредбата за ОС,* оценката за съвместимост се извършва спрямо **целите за опазване на защитената**	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		зона. При липса на разработени специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона се прилагат действащите, общи цели от Заповедта за обявяване на съответната зона и данните от Стандартния формуляр (СФ), в съответствие с методическите указания за прилагане на чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО, в т.ч. Ръководство за извършване на оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000 (МОСВ, 2013), и European Commission (2018). Managing Natura 2000 Sites — The provisions of Article 6 of the Habitats Directivъ 92/43/EEC.* Следва да се подчертае, че към днешна дата за голяма част от защитените зони са разработени и официално приети **специфични и подробни природозащитни цели** по смисъла на чл. 12а, ал. 1 от ЗБР и чл. 6(3) от Директива 92/43/ЕИО. В тази връзка, оценката за съвместимостта на проекта на ИПЕК с предмета и целите на защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, следва да бъде извършена съгласно разработените специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона, там където са налични или съгласно посочените в заповедите на министъра на околната среда и водите, критерии за определяне на предмета и целите на опазване, прилагани до приемането и утвърждаването на специфични природозащитни цели на ниво защитена зона. Именно липсата на проследим и научно обоснован методологичен подход за оценка на въздействието, както и липсата на конкретни видово специфични измерители на тези въздействия, изведени за съответната зона, вкл. по отношение на определените специфични цели на опазване, прави изведените заключения **субективни, без нужната обоснованост и мотивировка.** На практика, нищо от изложеното в т. 5 от ДОСВ, не е съобразено и **не отчита обективно** очакваните потенциални въздействия, техния	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		интензитет и значимост за съответния обект на оценка (защитена зона) спрямо неговия предмет, цели на опазване и допустими режими на дейностите. От друга страна, в ДОСВ е използвано общо, субективно и изключително неясно понятие, като измерител на въздействието, а именно "**недалновидно ситуиране**". Използваното понятие като критерий или индикатор на въздействието не е изяснено методически и смислово, в т.ч. какво авторите на ДОСВ приемат и разбират под "недалновидно ситуиране", кои територии се считат за далновидни в т.ч. по какви измерители се определя дали едно ситуиране е далновидно или недалновидно, и как това понятие интерпретира или отчита нормативно установените критерии за оценка на въздействието върху предмета и целите на защитените зони. Въз основа на това **субективно и лишено от смисъл** понятие многократно се правят изводи и заключения, че определени политики/дейности от проекта на ИПЕК, могат да окажат въздействие или могат да доведат до загуба на местообитания, бариерни ефекти, фрагментация, безпокойство и смъртност на индивиди, **без да е извършена реална оценка** за вероятността и значимостта на тези въздействия, по отношение неа предмета и целите за конкретните защитени зони. Също така крайно погрешно и **изключително неправилно**, значимостта на въздействието в ДОСВ се основава на допускането, че щом е възможно възникването на въздействие при хипотетично "недалновидно ситуиране" на ветроенергийна инфраструктура или предположение за потенциално засягане на дадени местообитания или на техните видове, това води автоматично до значимо увреждане на защитената зона и респективно до съществено въздействие. Тезата, че всяко потенциално, пряко или непряко засягане на местообитания или видове следва да се разглежда като значимо, е **неправилна и не съответства на законовите изисквания**. Нито в *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), нито в Директива 92/43/ЕИО*	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		(Директивата за местообитанията), се съдържа такова рестрикция или регулация. Това допускане би обезсмислило самата оценка за съвместимост и изискванията на *ЗБР и Наредбата за ОС*, тъй като би заменила извършването на ДОСВ с презумпция за недопустимост (значително въздействие) при всяка намеса и пространствено засягане. В тази връзка следва да се подчертае, че значимостта на въздействието не се определя единствено и еднозначно от потенциалното засягане на дадено местообитание или на дадени видове, а дали това засягане води до увреждане на структурата, функциите, площта, свързаността и благоприятния природозащитен статус (БПС) на местообитанието или вида. Това всъщност е и предмет и целта на доклада за оценка на съвместимостта (ДОСВ), т.е. да се оцени значимостта на въздействието върху местообитанията и видовете, което **на практика липсва и не е извършено.** Вместо това, в ДОСВ се извеждат **формулировки и изводи от общ характер**, без конкретна мотивировка за конкретната дейност/политика от проекта на ИПЕК, в т.ч. **без конкретни количествени измерители**, изведени въз основа на параметрите на разглежданата планова рамка (ИПЕК). Въз основа на тези общи формулировки и изводи са направени и съответните заключения за значимостта на въздействие, политики/дейности от проекта на ИПЕК, спрямо предмета и целите на конкретните защитени зони. Самата логика на извършената оценка не съответства на основната цел на процедурата по оценка за съвместимост, а именно да оцени риска от **значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони.** Вместо това в ДОСВ се разглежда единствено хипотетична възможност за въздействие, при крайно субективно и неопределено “недалновидно ситуиране”. Това е **съществено противоречие** и несъответствие с изискванията за оценка на съвместимостта на планове и програми с предмета и целите на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		защитените зони, съгласно чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО* и чл. 23, ал. 2, т. 5 от *Наредбата за ОС*, поради което направените изводи са **обективно оспорими** и не могат да бъдат използвани за **планиране на съответните мерки** за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. **Съществен методически недостатък** на представения анализ е неразграничаването на обектите (ключови елементи) на оценка - структура, функции и природозащита и цели на защитените зони от една страна, и потенциалните форми на въздействие върху тях от друга. В ДОСВ потенциално въздействие неправилно е възприето и формулирано, като функция и природозащитна цел, като на практика липсва реален анализ на структурата, функциите и целите на защитените зони. В раздел 5.2 като функции и природозащитни цели са разгледани загуба на местообитания, фрагментация, бариерен ефект, унищожаване на индивиди, обезпокояване и нарушаване на видовия състав. Тези елементи **не представляват функции или природозащитни цели** на защитените зони, а потенциални механизми на въздействие, чрез които би могло да се окаже въздействие върху структурата, функциите и природозащитните цели. По този начин е **обективно невъзможно** да бъде извършена оценката за съвместимост и не е възможно да се проследи как конкретните мерки на ИПЕК влияят върху екологичните характеристики на защитените зони Още по-фрапиращ е текстът под подзаглавие “Структура” в т. 5.2 от ДОСВ, който всъщност следва да представи информация и оценка на въздействието върху структурата на защитените зони, но вместо това в него е представена **неотносима и крайно необоснована информация**, че 38 от политиките/мерките заложена в проекта на ИПЕК, могат да окажат някакво въздействие върху биоразнообразието, респективно върху защитените зони, **при недалновидното им ситуиране**. Следва да се подчертае, че този текст **не описва структурата на нито една защитена зона**, не анализира структурни елементи, не	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		идентифицира местообитания, не разглежда екологична свързаност, функционални зони и ключови територии за видовете. В тази връзка, в информацията по т. 5.2 от ДОСВ **липсва и не е извършен** реален анализ на структурата на защитените зони. Не са разгледани пространствения обхват на местообитанията, екологичната свързаност, функционалните зони, ключовите местообитания, зоните с висока плътност на разпространение на видовете (ядра) или други структурни характеристики на защитените зони. Вместо това е представено **общо и изключително субективно твърдение,** че определен брой политики и мерки от проекта на ИПЕК могат да окажат някакво въздействие върху биологичното разнообразие при **недалновидно ситуиране** на ветроенергийната инфраструктура. Следователно с представената информация в т. 5.2 от ДОСВ, **не са изпълнени нормативните изискания** по чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО* и чл. 23, ал. 2, т. 5, буква „б“ от *Наредбата за* ОС, за анализ и оценка на въздействието върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели, в т.ч. дали и в каква степен прилагането на ИПЕК може да доведе до значително увреждане на структурните и функционалните характеристики на конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000.	
		2. Предвидените в т. 6.2 мерки да бъдат изцяло отхвърлени, като необосновани, несъразмерни и непропорционални Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия са методически и научно **необосновани, без необходимата мотивировка и не произтичат от обективен анализ на потенциалните въздействия** с ясно и безспорно установени значителни отрицателни въздействия върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична м:режа Натура 2000. Предложените мерки включват **крайно рестриктивни ограничения**, включително **пълна забрана** за разполагане на ветроенергийни паркове в	***Допълнителни аргументи:*** 1. Твърдението за „методическа и научна необоснованост“ е неправилно. ДОСВ не е длъжен да доказва значително въздействие, а да оцени вероятността от такова (чл. 31 ЗБР; чл. 6(3) Директива 92/43/ЕИО). Европейската съдебна практика (дела C 127/02, C 258/11) приема, че при научна несигурност се прилага предпазният принцип, което оправдава по-строги мерки. Мерките по т. 6.2 са

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		границите на всички защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000, както и в **цели географски области** в т.ч. Добруджа, Източни Родопи и части от Бургаския регион. Освен това са предвидени буферни ограничения от 6 km и 2 km около определени защитени зони за опазване на дивите птици, неясно определени, като зони с висок и среден риск. Тези мерки **не са подкрепени и обективно доказани** с необходимата аналитична обосновка, в т.ч. **липсва конкретен анализ**, който да доказва, че във всички посочени територии, развитието на ВЕИ би довело до значително увреждане на предмета на опазване в защитените зони. Липсва връзка между конкретна политика/мярка от проекта на ИПЕК, конкретна защитена зона, конкретен вид или местообитание, конкретен механизъм на въздействие и конкретна необходимост от забрана или ограничение. Също така, определянето на ограничителни буфери (6 km и 2 km) около защитените зони по *Директивата за дивите птици* е **крайно субективно** и не е обосновано и мотивирано с нужните аргументи. Не е ясно **защо са избрани** именно тези отстояния, въз основа на какви **научни, нормативни или методически критерии са определени**, за кои видове са приложими, какви екологични функции защитават и **дали съответстват на реалните** зони на чувствителност за различните видове птици, вкл. безпокойство, изместване, фрагментация, промени в структурата на трофичните местообитания, смъртност. Също така, **не е изяснено** дали тези ограничителни буфери са определени въз основа на актуални данни и от мониторинг, пространствен модел на риска, анализ (модели) на полетна активност, кумулативен риск или друг обективен критерий за тяхното налагане. Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки са **несъразмерни** и не са диференцирани според конкретния риск за конкретния обект на защита (орнитологичен вид или функционална група). Тези мерки **въвеждат генерални забрани** за цели географски области, без да разграничават територии с реален висок риск от територии с ниска чувствителност, вкл. територии с ниска орнитологична стойност или места, където	обосновани именно от липсата на достатъчно данни, което в контекста на Натура 2000 налага превантивен подход, а не го изключва. Следователно твърдението за „необоснованост“ противоречи на европейската правна рамка. 2. Твърдението, че мерките „не произтичат от обективен анализ“, е неточно. Законът не изисква доказване на увреждане, а оценка на вероятност от значително въздействие. При липса на достатъчно данни за дадена зона, компетентният орган е длъжен да приеме най-строгата интерпретация (дело C 127/02). ВЕИ проектите са признати като високорискови за птици (колизии, бариерен ефект, изместване, фрагментация), което е потвърдено в множество научни публикации и от Европейската комисия. Следователно мерките са логично следствие от установените рискове и от принципа за превенция. 3. Твърдението, че буферите 2 km и 6 km са „субективни“, е методически некоректно. Буферите не са произволни, а се основават на: публикувани научни данни за радиуси на чувствителност на ключови видове (орли, лешояди, щъркели, мигриращи видове); европейски насоки за оценка на риска от ВЕИ; практики в други държави (DE, ES, DK, UK), където буфери

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		въздействието може да бъде избегнато чрез прилагане на други доказани в практиката смекчаващи мерки. Заложените по този начин мерки, не са насочени към предотвратяване на конкретно установено значително увреждане, **а въвеждат пространствени забрани на общ принцип**, без нужната методологична и научна аргументация и обоснованост. Предложените мерки са в **противоречие** и с логиката на изискващата се оценка за съвместимост на планове и програми е предмета и целите на защитените зони. В аналитичната част на ДОСВ, до колкото може да се съди за такава, **не е извършена конкретна оценка** на степента на въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони, но въпреки това в раздела с мерките се предлагат **изключително рестриктивни и широкообхватни ограничения**. При липса на доказано значително въздействие, липса на видово специфична количествена оценка и липса на специфичен за конкретните защитени зони анализ, **не може да се приеме**, че предложение е мерки са **необходими, обосновани и пропорционални** на очакваното потенциално въздействие върху защитените зони. Необходимо е да се подчертае, че смекчаващите мерки следва да произтичат от **установени и доказани въздействия**, да бъдат конкретни, приложими пропорционални и насочени към предотвратяване или намаляване на конкретен риск и за конкретни обект на опазване. В случая, предложените мерки са формулирани предимно като **общи забрани** и ограничения, **без ясна връзка** с конкретни природозащитни цели и **без доказателства и обективни мотиви**, че прилагането на **други по-умерени смекчаващи мерки**, вкл. интегрирани система за ранно известяване и ограничаване при необходимост на работата на ветроенергийни съоръжения, биха били също толкова ефективни и достатъчни. Още повече, че това е именно **въведения от МОСВ** подход и принцип за постановяване на условия за ограничаване на въздействията върху орнитофауната при одобряване и/или съгласуване на ИП/ППП в процедурата по ЕО, ОВОС и	3–10 km са стандарт. 6 km е международно приет радиус за големи хищни птици, а 2 km – за видове с по-малък радиус на безпокойство. Следователно буферите са научно защитими и съответстват на международната практика. 4. Твърдението, че мерките са „несъразмерни“, е неправилно. Мерките по т. 6.2 са именно диференцирани – разделят териториите на: защитени зони (най-висок риск), буферни зони (среден риск), останали територии (ниск риск). ВЕИ проектите имат кумулативен ефект, който не може да бъде оценен само на проектно ниво. Затова стратегическата оценка въвежда пространствено планиране, което е изискване на ЕК за ВЕИ в чувствителни зони. Следователно мерките са пропорционални на риска и съответстват на европейските изисквания. 5. Твърдението, че мерките „противоречат на заповедите за обявяване“, е юридически неточно. Заповедите за обявяване не ограничават правомощията на компетентния орган да въвежда допълнителни мерки при стратегическа оценка. Чл. 31 ЗБР и чл. 6(3) от Директивата изискват оценка на конкретния план, а не механично следване на заповедите. Заповедите са минимален режим, а не максимален. При нови

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		ОС. От друга страна, като съществен мотив срещу предложените мерки по т. 6.2. от ДОСВ може да се посочи, че тези **мерки не кореспондират и не са съобразени** със забраните и ограниченията на министъра на околната среда и водите, постановени в заповедите за обявяване на съответните защитени зони. Следва да се подчертае, че от общо 120 защитени зони по *Директивата за дивите птици*, едва за 29 от тях е наложена изрична забрана за изграждане на съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници и то единствено в границите на съответните защитени зони. Това означава, че за останалите защитени зони компетентният орган при тяхното обявяване не е приел изграждането на ВЕИ като водещ фактор или движеща сила за увреждане, влошаване на природозащитното състояние или нарушаване на предмета и целите на опазване, налагащи изрична предварителна забрана. В този смисъл, предложената в ДОСВ мярка за пълна забрана на ветроенергийни проекти в границите на всички защитени зони е **по-рестриктивна от действащите режими**, въведени със заповедите за обявяване на защитените зони. Такава мярка би могла да бъде допустима само **ако е подкрепена с конкретна и актуална оценка,** доказваща, че във всички защитени зони, изграждането и развитието на ветроенергийни проекти създава риск от значително увреждане на предмета и целите на опазване. Следва да се подчертае, че ДОСВ такъв анализ **липсва и не е извършен.** Въпреки това, в ДОСВ се предлага въвеждане на обща забрана за ветроенергийни паркове във всички защитени зони, както и допълнителни буферни ограничения извън тях, **без да е извършен анализ**, който да доказва защо **действащите режими** на опазване, определени в заповедите на министъра на околната среда и водите, са **недостатъчни**. Не са посочени нови научни данни, нови заплахи, промени в природозащитното състояние	политики (като ИПЕК) органът е длъжен да оцени кумулативния ефект, който не е бил известен при обявяването на зоните. Следователно мерките не противоречат на заповедите, а ги допълват. 6. Твърдението, че мерките „пренасят стари ограничения“, е необосновано. ДОСВ не пренася стари ограничения, а използва: натрупан опит от НПДЕВИ, установени рискови територии, актуални научни данни. Принципът на приемственост е задължителен в стратегическото планиране. Няма правна забрана да се използват данни от предходни планове, когато те са релевантни. Следователно позоваването на предходни документи е методически правилно. 7. Твърдението, че мерките „фаворизират приоритетните зони“, е логически некоректно. Приоритетните зони по ЗЕВИ имат насърчителен, а не ограничителен характер. Мерките по т. 6.2 не забраняват ВЕИ извън приоритетните зони, а въвеждат: зони с висок риск (забрана), зони със среден риск (ограничения), зони с нисък риск (допустимост). Това е пространствено планиране, а не фаворизиране. 8. Твърдението, че земеделските земи „нямат природозащитна стойност“, е

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		на видовете или други обстоятелства, които мотивирано да аргументират необходимостта от разширяване на ограниченията извън вече установените режими на дейностите, постановени в заповедите за обявяване на защитените зони. На практика с ДОСВ се **въвежда нов общ забранителен режим за ВЕИ**, който не произтича нито от заповедите за обявяване, нито от конкретна оценка на риска за всяка защитена зона. Особено **необосновано и неприемливо** е въвеждането на ограничителни буферни зони около защитени зони (2 km и 6 km), за които дори **в самите заповеди не е предвиден а забрана** за ВЕИ. При липса на доказателства за функционална зависимост на предмета на опазване от всички територии в тези буфери, както и при липса на анализ защо точно тези отстояния са необходими, предложените ограничения не могат да бъдат определени, като съразмерни, пропорционални и достатъчно обосновани. Съществена част от териториите, обхванати от предвидените забрани и ограничения (земеделски земи извън защитените територии), представляват интензивно използвани агроценози. Тези територии са част от агроекологични комплекси с висока степен на антропогенна трансформация, характеризиращи се с ежегодна обработка на почвата, механизирани земеделски дейности, употреба на минерални торове и препарати за растителна защита и ограничено биологично разнообразие. О 5работваемите земеделски земи сами по себе си не представляват природни местообитания по Приложение № 1 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и не могат автоматично да бъдат определяни като територии с висока природозащитна стойност със съответните ограничителни буфери. Подобно ограничение не с подкрепено с анализ на конкретните територии, тяхната екологична характеристика, природозащитна стойност или значение за предмета и целите на опазване на защитените зони. Също така, в ДОСВ, като част от националните и общи цели в ИПЕК	научно погрешно. Например, земеделските земи в Добруджа, Бургаско и Източни Родопи са ключови хранителни територии за: царски орел, ловен сокол, черен щъркел, белошипа ветрушка, зимуващи гъски. Функционалната зависимост между хранителни територии и гнездови/почивни зони е доказана и е основание за буфери. Следователно твърдението за „ниска природозащитна стойност“ е невярно. Обобщение: Мерките по т. 6.2 са: - правно обосновани – съответстват на чл. 31 ЗБР и чл. 6(3) от Директивата; - научно защитими – базират се на международни данни за чувствителност на птици; - методически правилни – прилагат предпазния принцип; - пропорционални – диференцирани според риска; - необходим елемент от стратегическата оценка, а не произволни забрани. НПДЕВИ няма действаща правна сила, но

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		по измерение „Декарбонизация", **некоректно и подвеждащо** е посочено, че в териториите около защитените зони, не е възможно да се изграждат инсталации за производство на енергия от вятърни електрически централи, като се позовава на **планове с изтекъл период и без правно действие** (НПДЕВИ 2011 - 2020). Това откровено спекулативно твърдение, след това е използвано, като основа за налагане на крайно рестриктивни и ограничаващи мерки в т. 6.2 от ДОСВ. Прилагането на подхода за прехвърляне на стари ограничения в нови процедури е не само **методически неправилен**, но е лишен и от правен смисъл. Цитираният план е с изтекъл период на действие (НПДЕВИ 2011 - 2020) и **не може да бъде прилаган**, като действаща правна и екологична основа за въвеждане на забрани през нов програмен период и то **за национален план, с различна насоченост, функция и действие**, какъвто в случая е ИПЕК. Твърдението, че отрицателните въздействие на политиките/мерките в проекта на ИПЕК, свързани с развитие на ветроенергийни източници, не се различават по същество от тези, оценени в процедурата по НПДЕВИ 2012-2020 г., е изцяло **необосновано**. Всичко това не е подкрепено с нужните доказателства вкл. сравнителен анализ, актуализирани данни или мотиви защо заключения от предходен планов документ могат автоматично да се приложат към настоящия ИПЕК. Липсва съответната оценка, с която да се потвърди наличието на настъпили промени в природозащитното състояние на видовете, в пространственото разпределение на риска, в наличието на чувствителни територии, в технологиите за управление на риска и в нормативната уредба. Крайно **несъстоятелно от нормативно-правна гледна точка** е обвързването на различни програмни документи с различни функции, като НПДЕВИ 2012-2020 г. и *План за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия*, при определянето и	може да се използва като аналитичен източник на данни и натрупан опит. Всяко позоваване на него след 2020 г. е методологично допустимо като референция и като фактическа информация. ДОСВ не пренася стари ограничения, а използва: натрупан опит от НПДЕВИ, установени рискови територии, актуални научни данни. Принципът на приемственост е задължителен в стратегическото планиране. Няма правна забрана да се използват данни от предходни планове, когато те са релевантни.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		прилагането на мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия в ИПЕК. Нещо повече, единият план е с **изтекъл период и без правно действие** (НПДЕВИ 2011 — 2020), до като другият (*План за определяне на приоритетни зони*) **не е приет** и също няма правно действие. От друга страна, условието според което предвидените в т. 6.2 от ДОСВ пълни ограничения и забрани за развитие на ветроенергийни проекти, следва да преминат към практическо прилагане след одобряване на План за определяне на приоритетна зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия, **е крайно необосновано, несъстоятелно и лишено от необходимата правна аргументация.** Това условие на практика превръща **критериите за определяне на приоритетни зони в критерии за изключване, ограничение и забрана** на всички останали територии за развитие на ВЕИ. Следва категорично да се посочи, че нито *ЗЕВИ*, нито *ЗБР* или *ЗООС* въвеждат принцип, че ветроенергийни паркове могат да се реализират единствено в приоритетни зони. Извън тях, приложими остават общите режими за ЕО, ОВОС и ОС, чрез които всеки конкретен проект следва да бъде оценяван според местоположението, характеристиките, риска и възможните въздействия. Обръщаме внимание, че приоритетните зони по реда на *ЗЕВИ* имат **насърчителен характер** и ускорителна функция, и **не въвеждат обща забрана** за развитие на ветроенергийни проекти извън тези зони. В тази връзка, посоченото условие за практическо прилагане на всички забранителни и ограничителни меки по т. 6.2 от ДОСВ, след одобряване на *План за определяне на приоритетни зони*, е лишен от нормативно-правен смисъл. Това условие и респективно включените в него мерки, не възникват в резултат от конкретна оценка на съвместимостта на проекта на ИПЕК с предмета и целите на защитените зони, каквото е изискването по закон, а механично възпроизвежда ограничения от предходен план с изтекъл период (НПДЕВИ 2012—2020) и от проект на друг планов документ с различна функция. Така предложените забрани не са изведени от конкретна оценка на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		вероятността за значително увреждане на защитени зони, а от формално пренасяне на стари и условни критерии, което **не е доказано по реда на чл. 6 (3) от Директива 92/43/ЕИО, чл. 1 от ЗБР и чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС.** Друг съществен аргумент в тази посока е, че в ДОСВ се възприема Мярка № 82 ЕН6 - *Въвеждане на процес на планиране на приоритетни зони за ускорено развитие на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия*, като такава **без въздействие върху защитените зони** от националната екологична мрежа Натура 2000, тъй като, съгласно чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ, приоритетна зони за ускорено развитие на ВЕП не могат да се разполагат в защитени зони. Ако този аргумент е достатъчен за изключване на значимо въздействие при Мярка № 82, то същият принцип следва да бъде приложен и към всички останали проекти, които също се реализират извън защитени зони и подлежат на самостоятелна процедура по чл. 31 ЗБР. Следователно въвеждането на генерални забрани и буферни ограничения за всички останали територии не следва логически от направените в ДОСВ изводи и не е подкрепено с нужния анализ и оценка, доказващи защо тези проекти биха създали по-висок риск от проектите, реализирани в приоритетните зони по Мярка № 82. Това създава впечатление, че ограниченията не произтичат от конкретна оценка на въздействията за защитените зони, а от предварително възприето фаворизиране (налагане) и ограничаване на всички територии извън приоритетните за ускорено развитие на ВЕИ, което не съответства на ЗЕВИ, ЗБР и ЗООС. В тази връзка и предвид гореизложеното, предложените мерки по т. 6.2 от ДОСВ, **не могат да бъдат приети** като достатъчно адекватни, мотивирани, необходими и приложими, и **следва да бъдат отхвърлени**, като крайно пресилени и необосновани.	
		3. Да се направи изрично разграничение между „територия извън приоритетна зона за ускорено развитие" и „територия с правна	Предложението за въвеждане на допълнително разграничение между

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		недопустимост на проект", в съответствие с чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ и Насоките на Европейската комисия SWD (2024) 333 final от 13 май 2024 г. Чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ изрично предвижда, че разработването и приемането на плана за приоритетни зони не изключват възможността за развитие и реализиране на проекти извън приоритетните зони при спазване на приложимото право. Това е ключова правна разпоредба, която ДОСВ системно пренебрегва. Препоръчаната мярка № 2 фактически обезсилват чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ, като създават административни практика, при която органите и заинтересованите страни ще третират всички територии извън приоритетните зони - особено защитените зони - като нежелани или фактически недопустими.	„територия извън приоритетна зона“ и „територия с правна недопустимост“ не намира опора в действащата нормативна уредба и не съответства на целите и функциите на стратегическата оценка по чл. 31 ЗБР. Чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ предвижда, че възможността за развитие на проекти извън приоритетните зони е допустима само при спазване на приложимото право, включително екологичното законодателство. Тази разпоредба не създава автоматично право на реализация на проекти извън приоритетните зони, нито ограничава правомощията на компетентните органи да идентифицират територии с висок екологичен риск. Насоките на Европейската комисия SWD (2024) 333 final изискват държавите членки да идентифицират зони с различна степен на екологична чувствителност, включително зони, в които развитието на ВЕИ следва да бъде ограничено поради висок риск за предмета и целите на опазване. В този смисъл ДОСВ изпълнява именно това изискване, като определя територии с повишена чувствителност, без да въвежда правни забрани или да дерогира чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ. Следователно твърдението, че ДОСВ „обезсилва“ чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ или създава „административна практика за

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			недопустимост“, е необосновано, тъй като ДОСВ не въвежда правни режими, а формулира препоръки, основани на оценка на екологичния риск, в съответствие с правото на ЕС и националното законодателство.
		4. Да бъде изрично предвидено, че въвеждането на мерки и ограничения, произтичащи от ДОСВ на ИПЕК 2024, не се прилагат спрямо инвестиционни предложения и проекти, за които към датата на приемане на окончателното становище са налице решения по ОВОС, решения по ОС или други индивидуални административни актове, издадени по реда на ЗООС и ЗБР Считаме, че прилагането на нови стратегически ограничения спрямо проекти, които вече са преминали през индивидуални екологични оценки и са получили съответните административни разрешения, би противоречало на принципите на правната сигурност. Индивидуалните процедури по ОВОС и оценка за съвместимост представляват специализиран механизъм за преценка на въздействията върху околната среда и защитените зони въз основа на конкретни данни, конкретно местоположение, конкретна технология и конкретни смекчаващи мерки. Не е допустимо стратегически документ с общ характер впоследствие да поставя под съмнение или да обезсилва резултатите от вече приключили индивидуални процедури. Поради това предлагаме в окончателното становище изрично да бъде посочено, че предвидените мерки и ограничения се прилагат единствено за бъдещи инвестиционни предложения и не засягат проекти, намиращи се в напреднал етап на развитие или разполагащи с решения по ОВОС и/или решения по оценка за съвместимост.	Твърдението, че стратегическите мерки не следва да се прилагат спрямо проекти, за които има издадени решения по ОВОС или ОС, не съответства на принципите на екологичното право на ЕС и на съдебната практика на Съда на ЕС. Решенията по ОВОС и ОС: имат срок на валидност; подлежат на актуализация при промяна на обстоятелствата; не създават „вечни права“ за реализация на проект при съществено изменена среда или нови стратегически данни. Правната сигурност не изключва възможността държавата да въвежда нови стратегически мерки, когато това е необходимо за опазване на защитените зони. Съдът на ЕС последователно приема, че държавите членки са длъжни да актуализират мерките за опазване при наличие на нови научни данни или при установен риск за предмета на опазване. ДОСВ не отменя индивидуални административни актове и не ревизира приключили процедури. Стратегическите мерки имат общ характер и са насочени към бъдещи решения, като не засягат

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			валидността на вече издадени разрешителни, но могат да бъдат взети предвид при последващи етапи на реализация, когато това е необходимо за предотвратяване на значително въздействие. Следователно искането за изрично изключване на проекти с решения по ОВОС/ОС от обхвата на стратегическите мерки е юридически необосновано и противоречи на принципите на превенцията и предпазливостта.
		5. Да бъде извършена реална и обективна оценка на кумулативния ефект Цитираните в Доклада 56 000 MW „процедирани" ветроенергийни включват нереализирани, изтекли и многократно подадени ИП. Реалната инсталирана мощност в България е значително по-малка, около 0,716 GW за вятърни паркове към настоящия момент. Боравенето с „номинален процедиран капацитет" вместо с реални показатели изкуствено завишава кумулативния ефект и води до системно изкривяване на оценката. Анализ на кумулативните ефекти в ДОСВ **на практика липсва**. Всички изводи и заключения, направени в т. 2 и т. 5.2 са изведени въз основа на обща информация, без нужната конкретика и обоснованост. Липсват конкретни количествени индикатори, измерители и критерии, чрез които да се установи каква част от мерките и политиките, посочени в Приложение 1.1.3-1, вече са реализирани или предвидени за бъдещо прилагане. Не е представена информация и не е извършен анализ кои от мерките и политиките от други национални планове и програми в съчетание с новите политики и мерки, предвидени в актуализирания ИПЕК, могат да доведат до кумулативни въздействие върху предмета и целите на опазване	Оценката на кумулативните въздействия по чл. 31 ЗБР и Директивите за птиците и местообитанията изисква анализ на: реализирани проекти; одобрени, но нереализирани проекти; проекти в процедура; планирани политики и мерки. Това изискване е потвърдено в съдебната практика на Съда на ЕС (дела C 127/02, C 258/11, C 323/17). Следователно включването на „процедирани“ мощности е задължителен елемент от оценката и не представлява методологична грешка. Използването на номинален капацитет е стандартна практика в стратегическите оценки, тъй като кумулативният натиск се определя от потенциалния, а не само от реализирания капацитет. Това е необходимо за оценка на риска за популациите на птици и прилепи, които

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		в защитените зони. От друга страна, разгледаните кумулативно мерки и политиките по Приложение 1.1 3-1 е твърде общо, без да е направен анализ и оценка, каква част от тях са изпълнени и в каква степен тяхното прилагане, засяга конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Липсва информация колко от цитираните в Приложение 1.1.3-1 мерки и политики реално засягат защитени зони, кои са тези защитени зони, какъв е характерът на засягането, каква функционална част от зоните е засегната, кой предмет на опазване е засегнат и повлиян и дали тези въздействия имат потенциал да се кумулират с въздействията от новите политики и мерки по ИПЕК. Приложената оценка на кумулативното въздействие, не се основава на ясно проследим методологичен подход за установяване на кумулативните ефекти. Не е изяснено как и по какъв начин са отразени и отчетени всички ИП/ППП в защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, представени в Приложение 1.1.3-1. В представената информация в ДОСВ е направен твърде обобщен извод, че за периода 2007 г. - 2025 г. са процедирани над 110 000 MW ВЕИ, като въз основа на тази информация се прави и заключение за значително кумулативно въздействие от изградените вече ветроенергийни съоръжения, върху популациите на птици и прилепи предмет на опазване в защитените зони, дори и когато тези съоръжения са ситуирани извън тях. Всичко това повдига множество въпроси по отношение на достоверността и обективността за направеното заключение, предвид използваната в ДОСВ информация, представена в Приложение 5.2-1. От нея ясно се вижда, че в кумулативната оценка са включени и са отчетени всички процедирани ИП/ППП за изграждане на ВЕИ (ветрогенератори и фотоволтаични централи), без анализ на тяхната реална реализуемост и правна допустимост. По този начин, **абсолютно неправилно и методологично погрешно** кумулативният натиск е **изкуствено завишаване**, чрез включване на отпаднали, нереализирани или	реагират на пространствения модел на натиск, а не само на вече изградени съоръжения. ДОСВ съдържа пространствен анализ, индикатори, оценка на чувствителността на видовете, анализ на тенденции и обобщение на натрупания натиск. Твърдението за „липса на методология“ не съответства на съдържанието на доклада. Заключенията за кумулативен натиск са основани на официални данни от МОСВ, БДЧР, ИАГ, НАТУРА 2000 стандартни формуляри и научни публикации. Следователно твърдението за „субективност“ е необосновано.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		правно невалидни инвестиционни предложения (ИП) и проекти, т.е. кумулативната оценка и направеното кардинално заключение за значителен кумулативен ефект от ветроенергийни съоръжения не отразява обективно кумулативната среда, и се гради в основната си част върху отпаднали проекти и ИП, загубили правно действие, без реален потенциал за кумулативно въздействие. От друга страна, направеното заключение за значително кумулативно въздействие на птиците и прилепите както в защитените зони, така и извън тях, е методически и научно **необосновано, без необходимата мотивировка и не произтича от обективен анализ на потенциалните кумулативни въздействия** върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000 и извън тях. В тази връзка, всички направени заключения за значимостта и потенциала на кумулативните въздействия по отношение на ветроенергийната инфраструктура са **субективни, крайно неприемливи, изкуствено завишени и не отразяват реалната обстановка в страната.**	
		В заключение и въз основа на всичко изложено по-горе считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕК - актуализация 2024 г., има съществени правни нарушения, методологически несъответствия и научни противоречия, които не позволяват да бъде направена обективна, надеждна и научно обоснована оценка на въздействията върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Препоръчаната в т. 6.2 от Доклада мярка въвежда необосновани и крайно неприемливи териториални забрани и ограничения, които: •излизат извън правомощията на оценката по чл. 31 ЗБР; •противоречат на правото на Европейския съюз - Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), Регламент (ЕС) 2022/2577, Насоки на ЕК SWD(2024) 333 final и плана REPowerEU; •противоречат на чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ;	Предложените в становището т. 3, 4 и 5 аргументи не намират опора в действащото законодателство, противоречат на правото на ЕС и не отразяват методологичните изисквания за оценка на кумулативните въздействия. ДОСВ е изготвен в съответствие с чл. 31 ЗБР, Директивите 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО, RED III, Регламент (ЕС) 2022/2577 и Насоките SWD (2024) 333 final. Предвид изложеното, направените възражения по т. 3, 4 и 5 не могат да бъдат приети. Представеното становище съдържа редица

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		•противоречат на съдебната практика на Съда на ЕС, която изисква индивидуална оценка; •не са обосновани с количествена научна оценка и не отчитат съвременните смекчаващи технологии. Едновременно с това, Докладът сам заключава в т. 9, че реализацията на плана ще окаже **незначително въздействие** върху целостта и структурата на защитените зони. Но **същевременно** залага **най-крайните** възможни мерки - пълни забрани и обширни ограничителни буфери. Това е логически непоследователно и вътрешно противоречиво. В този смисъл не може да се приеме, че Докладът в настоящия му вид осигурява надеждна основа нито за съгласуване на ИПЕК, нито за реализиране на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55“ и плана REPowerEU. **С оглед на изложеното считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕБ - актуализация 2024 г. не следва да бъде съгласуван в настоящия му вид, като заложените мерки по т. 6.2 да бъдат изцяло ревизирани и отменени.**	методологични, правни и фактически неточности. Изложените критики не опровергават валидността на извършената оценка за съвместимост, нито поставят под съмнение нейната научна и правна обоснованост. Мерките, предложени в т. 6.2 от ДОСВ, са пропорционални, съобразени с европейските стандарти и необходими за гарантиране на опазването на предмета и целите на защитените зони. В подкрепа на изразената от нас позиция е и становището на WWW България гр. София, изх. № 122 от 08.06.2026 г. Виж по-долу, ред 33.
31.	„ГРИЙНВОЛТ ПАУЪР БЪЛГАРИЯ” ЕООД	**Относно:** Докла за оценка за степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на Енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. „ГРИЙНВОЛТ ПАУЪР БЪЛГАРИЯ” ЕООД, като бизнес в сектора на вятърната енергия в Република България, изпраща становище във връзка с публикувания Доклад за оценка за степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (наричан по-долу „ДОСВ на ИПЕК“ или „Докладът“). Отчитаме значението на ИПЕК като ключов стратегически инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55", плана REPowerEU и Директива (ЕС) 2023/2413, както и за	Становището повтаря вече изразени мотиви от Българска ветроенергийна асоциация гр. София, изх. № 027 от 08.06.2026 г. и „В-РАДИУМ АТЛАС ЕНЕРДЖИ” ООД, затова виж отговорите в редове 27 и 30.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		декарбонизацията и постигането на климатична неутралност. Признаваме и необходимостта от опазване на защитените зони от мрежата Натура 1000, на природните местообитания и видовете, които те опазват. В този смисъл ДОСВ е важен документ, който следва не само формално да изпълнява изискванията на чл. 31 ЗБР, но и да представлява научно обоснован, правно издържан и съразмерен инструмент за оценка на въздействията, основан на индивидуален анализ, актуални данни и приложими съвременни смекчаващи технологии. В представения си вид обаче Докладът не отговаря на тези изисквания и съдържа редица съществени правни нарушения, методологически дефекти и научни противоречия, които поставят под съмнение неговата приложимост, обоснованост и съответствие с принципите на европейското екологично и енергийно право. Особено смущаващи и неприемливи са заложените мерки в т. 6.2, с които се въвеждат крайно рестриктивни ограничения и забрани, без правно основание и без научна обосновка. В тази връзка изразяваме следното мотивирано становище:	
		1. ДОСВ на ИПЕК - актуализация 2024 г. да не бъде съгласуван в настоящия му вид поради наличие на съществени правни нарушения и методологически несъответствия Изготвянето на стратегически документ от такова значение за изпълнението на климатичните и енергийните ангажименти на страната изисква висок стандарт на правна и научна обоснованост. ДОСВ в настоящия си вид не отговаря на тези високи изисквания. Заключенията се основават на неактуални данни, на избирателно цитиране на източници и на методологически неправилен кумулативен анализ. Приемането му в настоящия вид би създало риск от блокиране на голяма част от националния потенциал за ВЕИ, от противоречие с правото на ЕС и от последващи спорове в административната и съдебната практика. По долу са представени и конкретни мотиви, в потвърждение на гореизложеното:	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Извършеният в ДОСВ анализ на въздействието от прилагане на проекта на ИПЕК върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, не съответства но обхват и съдържание на чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС, и не може да бъде приет, като обективна основа за планиране на съответните мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. На практика, представената информация не съдържа нужната аналитична база за оценка на значимостта на потенциалните въздействия върху защитените зони и не доказва по безспорен начин, вкл. чрез научно обоснован подход, направените заключения. Напротив, изведените в ДОСВ заключения се базират на хипотетични предположения и обща интерпретация за възникване на вредни ефекти, които в последствие са използвани като базисна основа при разработването на крайно рестриктивни и ограничаващи мерки за намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия на плана (ИПЕК) върху защитените зони. Липсва и не е приложена методика или обоснован методологичен подход за количествен и/или качествен анализ (оценка) на въздействието, съобразен с критериите за значимост, съгласно чл. 31, ал. 7 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Наредбата за оценка за съвместимост (Наредба за ОС). Също така, в оценката на въздействието, до колкото може да се съди за такава, не са приложени конкретни видово специфични количествени и/или качествени измерители на въздействието (вредните ефекти), или такива изведени за съответната защитена зона, съобразени с предмета и целите на опазване, както и с допустимите режими на дейностите. Не са отчетени и не са взети предвид и специфичните за защитените зони цели, определени със заповед на министъра на околната среда и водите, именно според които следва да се извърши оценката за съвместимост. Съгласно изискванията на чл. 31, ал. 1 и ал. 2 от Закона за	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		биологичното разнообразие (ЗБР), и чл. 2, от Наредбата за ОС, оценката за съвместимост се извършва спрямо целите за опазване на защитената зона. При липса на разработени специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона се прилагат действащите, общи цели от Заповедта за обявяване на съответната зона и данните от Стандартния формуляр (СФ), в съответствие с методическите указания за прилагане на чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО, в т.ч. Ръководство за извършване на оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000 (МОСВ, 2013), и European Commission (2018). Managing Natura 2000 Sites — The provisions of Article 6 of the Habitats Directivъ 92/43/EEC.* Следва да се подчертае, че към днешна дата за голяма част от защитените зони са разработени и официално приети специфични и подробни природозащитни цели по смисъла на чл. 12а, ал. 1 от ЗБР и чл. 6(3) от Директива 92/43/ЕИО. В тази връзка, оценката за съвместимостта на проекта на ИПЕК с предмета и целите на защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, следва да бъде извършена съгласно разработените специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона, там където са налични или съгласно посочените в заповедите на министъра на околната среда и водите, критерии за определяне на предмета и целите на опазване, прилагани до приемането и утвърждаването на специфични природозащитни цели на ниво защитена зона. Именно липсата на проследим и научно обоснован методологичен подход за оценка на въздействието, както и липсата на конкретни видово специфични измерители на тези въздействия, изведени за съответната зона, вкл. по отношение на определените специфични цели на опазване, прави изведените заключения субективни, без нужната обоснованост и мотивировка. На практика, нищо от изложеното в т. 5 от ДОСВ, не е съобразено и	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		не отчита обективно очакваните потенциални въздействия, техния интензитет и значимост за съответния обект на оценка (защитена зона) спрямо неговия предмет, цели на опазване и допустими режими на дейностите. От друга страна, в ДОСВ е използвано общо, субективно и изключително неясно понятие, като измерител на въздействието, а именно "недалновидно ситуиране". Използваното понятие като критерий или индикатор на въздействието не е изяснено методически и смислово, в т.ч. какво авторите на ДОСВ приемат и разбират под "недалновидно ситуиране", кои територии се считат за далновидни в т.ч. по какви измерители се определя дали едно ситуиране е далновидно или недалновидно, и как това понятие интерпретира или отчита нормативно установените критерии за оценка на въздействието върху предмета и целите на защитените зони. Въз основа на това субективно и лишено от смисъл понятие многократно се правят изводи и заключения, че определени политики/дейности от проекта на ИПЕК, могат да окажат въздействие или могат да доведат до загуба на местообитания, бариерни ефекти, фрагментация, безпокойство и смъртност на индивиди, без да е извършена реална оценка за вероятността и значимостта на тези въздействия, по отношение на предмета и целите за конкретните защитени зони. Също така крайно погрешно и изключително неправилно, значимостта на въздействието в ДОСВ се основава на допускането, че щом е възможно възникването на въздействие при хипотетично "недалновидно ситуиране" на ветроенергийна инфраструктура или предположение за потенциално засягане на дадени местообитания или на техните видове, това води автоматично до значимо увреждане на защитената зона и респективно до съществено въздействие. Тезата, че всяко потенциално, пряко или непряко засягане на местообитания или видове следва да се разглежда като значимо, е неправилна и не съответства на законовите изисквания. Нито в Закона за	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		биологичното разнообразие (ЗБР), нито в Директива !!2/43/ЕИО (Директивата за местообитанията), се съдържа такова рестрикция или регулация. Това допускане би обезсмислило самата оценка за съвместимост и изискванията на ЗБР и Наредбата за ОС, тъй като би заменила извършването на ДОСВ с презумпция за недопустимост (значително въздействие) при всяка намеса и пространствено засягане. В тази връзка следва да се подчертае, че значимостта на въздействието не се определя единствено и еднозначно от потенциалното засягане на дадено местообитание или на дадени видове, а дали това засягане води до увреждане на структурата, функциите, площта, свързаността и благоприятния природозащитен статус (БПС) на местообитанието или вида. Това всъщност е и предмет и целта на доклада за оценка на съвместимостта (ДОСВ), т.е. да се оцени значимостта на въздействието върху местообитанията и видовете, което на практика липсва и не е извършено. Вместо това, в ДОСВ се извеждат формулировки и изводи от общ характер, без конкретна мотивировка за конкретната дейност/политика от проекта на ИПЕК, в т.ч. без конкретни количествени измерители, изведени въз основа на параметрите на разглежданата планова рамка (ИПЕК). Въз основа на тези общи формулировки и изводи са направени и съответните заключения за значимостта на въздействие, без това въздействие да е доказано или потвърдено чрез ясно аргументирани количествени показатели и конкретна връзка с характера и предвижданията на конкретните политики/дейности от проекта на ИПЕК, спрямо предмета и целите на конкретните защитени зони. Самата логика на извършената оценка не съответства на основната цел на процедурата по оценка за съвместимост, а именно да оцени риска от значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони. Вместо това в ДОСВ се разглежда единствено хипотетична възможност за въздействие, при крайно субективно и неопределено “недалновидно ситуиране”.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Това е съществено противоречие и несъответствие с изискванията за оценка на съвместимостта на планове и програми с предмета и целите на защитените зони, съгласно чл. 6 (3) от Директива 92/43/ЕИО и чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС, поради което направените изводи са обективно оспорими и не могат да бъдат използвани за планиране на съответните мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. Съществен методически недостатък на представения анализ е неразграничаването на обектите (ключови елементи) на оценка - структура, функции и природозащита и цели на защитените зони от една страна, и потенциалните форми на въздействие върху тях от друга. В ДОСВ потенциално въздействие неправилно е възприето и формулирано, като функция и природозащитна цел, като на практика липсва реален анализ на структурата, функциите и целите на защитените зони. В раздел 5.2 като функции и природозащитни цели са разгледани загуба на местообитания, фрагментация, бариерен ефект, унищожаване на индивиди, обезпокояване и нарушаване на видовия състав. Тези елементи не представляват функции или природозащитни цели на защитените зони, а потенциални механизми на въздействие, чрез които би могло да се окаже въздействие върху структурата, функциите и природозащитните цели. По този начин е обективно невъзможно да бъде извършена оценката за съвместимост и не е възможно да се проследи как конкретните мерки на ИПЕК влияят върху екологичните характеристики на защитените зони Още по-фрапиращ е текстът под подзаглавие “Структура” в т. 5.2 от ДОСВ, който всъщност следва да представи информация и оценка на въздействието върху структурата на защитените зони, но вместо това в него е представена неотносима и крайно необоснована информация, че 38 от политиките/мерките заложена в проекта на ИПЕК, могат да окажат някакво въздействие върху биоразнообразието, респективно върху защитените зони, при недалновидното им ситуиране.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Следва да се подчертае, че този текст не описва структурата на нито една защитена зона, не анализира структурни елементи, не идентифицира местообитания, не разглежда екологична свързаност, функционални зони и ключови територии за видовете. В тази връзка, в информацията по т. 5.2 от ДОСВ липсва и не е извършен реален анализ на структурата на защитените зони. Не са разгледани пространствения обхват на местообитанията, екологичната свързаност, функционалните зони, ключовите местообитания, зоните с висока плътност на разпространение на видовете (ядра) или други структурни характеристики на защитените зони. Вместо това е представено общо и изключително субективно твърдение, че определен брой политики и мерки от проекта на ИПЕК могат да окажат някакво въздействие върху биологичното разнообразие при недалновидно ситуиране на ветроенергийната инфраструктура. Следователно с представената информация в т. 5.2 от ДОСВ, не са изпълнени нормативните изискания по чл. 6 (3) от Директива 92/43/ЕИО и чл. 23, ал. 2, т. 5, буква „б“ от Наредбата за ОС, за анализ и оценка на въздействието върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели, в т.ч. дали и в каква степен прилагането на ИПЕК може да доведе до значително увреждане на структурните и функционалните характеристики на конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000.	
		2. Предвидените в т. 6.2 мерки да бъдат изцяло отхвърлени, като необосновани, несъразмерни и непропорционални Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия са методически и научно необосновани, без необходимата мотивировка и не произтичат от обективен анализ на потенциалните въздействия с ясно и безспорно установени значителни отрицателни въздействия върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична м:режа Натура 2000.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Предложените мерки включват крайно рестриктивни ограничения, включително пълна забрана за разполагане на ветроенергийни паркове в границите на всички защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000, както и в цели географски области в т.ч. Добруджа, Източни Родопи и части от Бургаския регион. Освен това са предвидени буферни ограничения от 6 km и 2 km около определени защитени зони за опазване на дивите птици, неясно определени, като зони с висок и среден риск. Тези мерки не са подкрепени и обективно доказани с необходимата аналитична обосновка, в т.ч. липсва конкретен анализ, който да доказва, че във всички посочени територии, развитието на ВЕИ би довело до значително увреждане на предмета на опазване в защитените зони. Липсва връзка между конкретна политика/мярка от проекта на ИПЕК, конкретна защитена зона, конкретен вид или местообитание, конкретен механизъм на въздействие и конкретна необходимост от забрана или ограничение. Също така, определянето на ограничителни буфери (6 km и 2 km) около защитените зони по Директивата за дивите птици е крайно субективно и не е обосновано и мотивирано с нужните аргументи. Не е ясно защо са избрани именно тези отстояния, въз основа на какви научни, нормативни или методически критерии са определени, за кои видове са приложими, какви екологични функции защитават и дали съответстват на реалните зони на чувствителност за различните видове птици, вкл. безпокойство, изместване, фрагментация, промени в структурата на трофичните местообитания, смъртност. Също така, не е изяснено дали тези ограничителни буфери са определени въз основа на актуални данни от мониторинг, пространствен модел на риска, анализ (модели) на полетна активност, кумулативен риск или друг обективен критерий за тяхното налагане. Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки са несъразмерни и не са диференцирани според конкретния риск за конкретния обект на защита (орнитологичен вид или функционална група). Тези мерки въвеждат генерални забрани за цели географски области, без да разграничават	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		територии с реален висок риск от територии с ниска чувствителност, вкл. територии с ниска орнитологична стойност или места, където въздействието може да бъде избегнато чрез прилагане на други доказани в практиката смекчаващи мерки. Заложените по този начин мерки, не са насочени към предотвратяване на конкретно установено значително увреждане, а въвеждат пространствени забрани на общ принцип, без нужната методологична и научна аргументация и обоснованост. Предложените мерки са в противоречие и с логиката на изискващата се оценка за съвместимост на планове и програми е предмета и целите на защитените зони. В аналитичната част на ДОСВ, до колкото може да се съди за такава, не е извършена конкретна оценка на степента на въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони, но въпреки това в раздела с мерките се предлагат изключително рестриктивни и широкообхватни ограничения. При липса на доказано значително въздействие, липса на видово специфична количествена оценка и липса на специфичен за конкретните защитени зони анализ, не може да се приеме, че предложение е мерки са необходими, обосновани и пропорционални на очакваното потенциално въздействие върху защитените зони. Необходимо е да се подчертае, че смекчаващите мерки следва да произтичат от установени и доказани въздействия, да бъдат конкретни, приложими пропорционални и насочени към предотвратяване или намаляване на конкретен риск и за конкретни обект на опазване. В случая, предложените мерки са формулирани предимно като общи забрани и ограничения, без ясна връзка с конкретни природозащитни цели и без доказателства и обективни мотиви, че прилагането на други по-умерени смекчаващи мерки, вкл. интегрирани система за ранно известяване и ограничаване при необходимост на работата на ветроенергийни съоръжения, биха били също толкова ефективни и достатъчни. Още повече, че това е именно въведения от МОСВ подход и принцип за постановяване на условия за ограничаване на въздействията върху орнитофауната при	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		одобряване и/или съгласуване на ИП/ППП в процедурата по ЕО, ОВОС и ОС. От друга страна, като съществен мотив срещу предложените мерки по т. 6.2. от ДОСВ може да се посочи, че тези мерки не кореспондират и не са съобразени със забраните и ограниченията на министъра на околната среда и водите, постановени в заповедите за обявяване на съответните защитени зони. Следва да се подчертае, че от общо 120 защитени зони по Директивата за дивите птици, едва за 29 от тях е наложена изрична забрана за изграждане на съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници и то единствено в границите на съответните защитени зони. Това означава, че за останалите защитени зони компетентният орган при тяхното обявяване не е приел изграждането на ВЕИ като водещ фактор или движеща сила за увреждане, влошаване на природозащитното състояние или нарушаване на предмета и целите на опазване, налагащи изрична предварителна забрана. В този смисъл, предложената в ДОСВ мярка за пълна забрана на ветроенергийни проекти в границите на всички защитени зони е по-рестриктивна от действащите режими, въведени със заповедите за обявяване на защитените зони. Такава мярка би могла да бъде допустима само ако е подкрепена с конкретна и актуална оценка, доказваща, че във всички защитени зони, изграждането и развитието на ветроенергийни проекти създава риск от значително увреждане на предмета и целите на опазване. Следва да се подчертае, че ДОСВ такъв анализ липсва и не е извършен. Въпреки това, в ДОСВ се предлага въвеждане на обща забрана за ветроенергийни паркове във всички защитени зони, както и допълнителни буферни ограничения извън тях, без да е извършен анализ, който да доказва защо действащите режими на опазване, определени в заповедите на министъра на околната среда и водите, са недостатъчни. Не са посочени	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		нови научни данни, нови заплахи, промени в природозащитното състояние на видовете или други обстоятелства, които мотивирано да аргументират необходимостта от разширяване на ограниченията извън вече установените режими на дейностите, постановени в заповедите за обявяване на защитените зони. На практика с ДОСВ се въвежда нов общ забранителен режим за ВЕИ, който не произтича нито от заповедите за обявяване, нито от конкретна оценка на риска за всяка защитена зона. Особено необосновано и неприемливо е въвеждането на ограничителни буферни зони около защитени зони (2 km и 6 km), за които дори в самите заповеди не е предвиден а забрана за ВЕИ. При липса на доказателства за функционална зависимост на предмета на опазване от всички територии в тези буфери, както и при липса на анализ защо точно тези отстояния са необходими, предложените ограничения не могат да бъдат определени, като съразмерни, пропорционални и достатъчно обосновани. Съществена част от териториите, обхванати от предвидените забрани и ограничения (земеделски земи извън защитените територии), представляват интензивно използвани агроценози. Тези територии са част от агроекологични комплекси с висока степен на антропогенна трансформация, характеризиращи се с ежегодна обработка на почвата, механизирани земеделски дейности, употреба на минерални торове и препарати за растителна защита и ограничено биологично разнообразие. О 5работваемите земеделски земи сами по себе си не представляват природни местообитания по Приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и не могат автоматично да бъдат определяни като територии с висока природозащитна стойност със съответните ограничителни буфери. Подобно ограничение не с подкрепено с анализ на конкретните територии, тяхната екологична характеристика, природозащитна стойност или значение за предмета и целите на опазване на защитените зони.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Също така, в ДОСВ, като част от националните и общи цели в ИПЕК по измерение „Декарбонизация", некоректно и подвеждащо е посочено, че в териториите около защитените зони, не е възможно да се изграждат инсталации за производство на енергия от вятърни електрически централи, като се позовава на панове с изтекъл период и без правно действие (НПДЕВИ 2011 - 2020). Това откровено спекулативно твърдение, след това е използвано, като основа за налагане на крайно рестриктивни и ограничаващи мерки в т. 6.2 от ДОСВ. Прилагането на подхода за прехвърляне на стари ограничения в нови процедури е не само методически неправилен, но е лишен и от правен смисъл. Цитираният план е с изтекъл период на действие (НПДЕВИ 2011 - 2020) и не може да бъде прилаган, като действаща правна и екологична основа за въвеждане на забрани през нов програмен период и то за национален план, с различна насоченост, функция и действие, какъвто в случая е ИПЕК. Твърдението, че отрицателните въздействие на политиките/мерките в проекта на ИПЕК, свързани с развитие на ветроенергийни източници, не се различават по същество от тези, оценени в процедурата по НПДЕВИ 2012-2020 г., е изцяло необосновано. Всичко това не е подкрепено с нужните доказателства вкл. сравнителен анализ, актуализирани данни или мотиви защо заключения от предходен планов документ могат автоматично да се приложат към настоящия ИПЕК. Липсва съответната оценка, с която да ‹:е потвърди наличието на настъпили промени в природозащитното състояние на видовете, в пространственото разпределение на риска, в наличието на чувствителни територии, в технологиите за управление на риска и в нормативната уредба. Крайно несъстоятелно от нормативно-правна гледна точка е обвързването на различни програмни документи с различни функции, като НПДЕВИ 2012-2020 г. и План за определяне на приоритетни зони за	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		развитие на електрическа енергия от вятърна енергия, при определянето и прилагането на мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия в ИПЕК. Нещо повече, единият план е с изтекъл период и без правно действие (НПДЕВИ 2011 — 2020), до като другият (План за определяне на приоритетни зони) не е приет и също няма правно действие. От друга страна, условието според което предвидените в т. 6.2 от ДОСВ пълни ограничения и забрани за развитие на ветроенергийни проекти, следва да преминат към практическо прилагане след одобряване на План за определяне на приоритетна зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия, е крайно необосновано, несъстоятелно и лишено от необходимата правна аргументация. Това условие на практика превръща критериите за определяне на приоритетни зони в критерии за изключване, ограничение и забрана на всички останали територии за развитие на ВЕИ. Следва категорично да се посочи, че нито ЗЕВИ, нито ЗБР или ЗООС въвеждат принцип, че ветроенергийни паркове могат да се реализират единствено в приоритетни зони. Извън тях, приложими остават общите режими за ЕО, ОВОС и ОС, чрез които всеки конкретен проект следва да бъде оценяван според местоположението, характеристиките, риска и възможните въздействия. Обръщаме внимание, че приоритетните зони по реда на ЗЕВИ имат насърчителен характер и ускорителна функция, и не въвеждат обща забрана за развитие на ветроенергийни проекти извън тези зони. В тази връзка, посоченото условие за практическо прилагане на всички забранителни ограничителни меки по т. 6.2 от ДОСВ, след одобряване на План за определяне на приоритетни зони, е лишен от нормативно-правен смисъл. Това условие и респективно включените в него мерки, не възникват в резултат от конкретна оценка на съвместимостта на проекта на ИПЕК с предмета и целите на защитените зони, каквото е изискването по закон, а механично възпроизвежда ограничения от предходен план с изтекъл период (НПДЕВИ 2012—2020) и от проект на друг планов документ с различна функция.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Така предложените забрани не са изведени от конкретна оценка на вероятността за значително увреждане на защитени зони, а от формално пренасяне на стари и условни критерии, което не е доказано по реда на чл. 6 (3) от Директива 92/43/ЕИО, чл. 1 от ЗБР и чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС. Друг съществен аргумент в тази посока е, че в ДОСВ се възприема Мярка № 82 ЕН6 - Въвеждане на процес на планиране на приоритетни зони за ускорено развитие на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, като такава без въздействие върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, тъй като, съгласно чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ, приоритетна зони за ускорено развитие на ВЕП не могат да се разполагат в защитени зони. Ако този аргумент е достатъчен за изключване на значимо въздействие при Мярка № 82, то същият принцип следва да бъде приложен и към всички останали проекти, които също се реализират извън защитени зони и подлежат на самостоятелна процедура по чл. 31 ЗБР. Следователно въвеждането на генерални забрани и буферни ограничения за всички останали територии не следва логически от направените в ДОСВ изводи и не е подкрепено с нужния анализ и оценка, доказващи защо тези проекти биха създали по-висок риск от проектите, реализирани в приоритетните зони по Мярка № 82. Това създава впечатление, че ограниченията не произтичат от конкретна оценка на въздействията за защитените зони, а от предварително възприето фаворизиране (налагане) и ограничаване на всички територии извън приоритетните за ускорено развитие на ВЕИ, което не съответства на ЗЕВИ, ЗБР и ЗООС. В тази връзка и предвид гореизложеното, предложените мерки по т. 6.2 от ДОСВ, не могат да бъдат приети като достатъчно адекватни, мотивирани, необходими и приложими, и следва да бъдат отхвърлени, като крайно пресилени и необосновани.	
		3. Да се направи изрично разграничение между „територия извън	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		приоритетна зона за ускорено развитие" и „територия с правна недопустимост на проект", в съответствие с чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ и Насоките на Европейската комисия SWD (2024) 333 final от 13 май 2024 г. Чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ изрично предвижда, че разработването и приемането на плана за приоритетни зони не изключват възможността за развитие и реализиране на проекти извън приоритетните зони при спазване на приложимото право. Това е ключова правна разпоредба, която ДОСВ системно пренебрегва. Препоръчаната мярка № 2 фактически обезсилват чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ, като създават административни практика, при която органите и заинтересованите страни ще третират всички територии извън приоритетните зони - особено защитените зони - като нежелани или фактически недопустими.	
		4. Да бъде изрично предвидено, че въвеждането на мерки и ограничения, произтичащи от ДОСВ на ИПЕК 2024, не се прилагат спрямо инвестиционни предложения и проекти, за които към датата на приемане на окончателното становище са налице решения по ОВОС, решения по ОС или други индивидуални административни актове, издадени по реда на ЗООС и ЗБР Считаме, че прилагането на нови стратегически ограничения спрямо проекти, които вече са преминали през индивидуални екологични оценки и са получили съответните административни разрешения, би противоречало на принципите на правната сигурност. Индивидуалните процедури по ОВОС и оценка за съвместимост представляват специализиран механизъм за преценка на въздействията върху околната среда и защитените зони въз основа на конкретни данни, конкретно местоположение, конкретна технология и конкретни смекчаващи мерки. Не е допустимо стратегически документ с общ характер впоследствие да поставя под съмнение или да обезсилва резултатите от вече приключили индивидуални процедури. Поради това предлагаме в окончателното становище изрично да бъде	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		посочено, че предвидените мерки и ограничения се прилагат единствено за бъдещи инвестиционни предложения и не засягат проекти, намиращи се в напреднал етап на развитие или разполагащи с решения по ОВОС и/или решения по оценка за съвместимост.	
		5. Да бъде извършена реална и обективна оценка на кумулативния ефект Цитираните в Доклада 56 000 MW „процедирани" ветроенергийни включват нереализирани, изтекли и многократно подадени ИП. Реалната инсталирана мощност в България е значително по-малка, около 0,716 GW за вятърни паркове към настоящия момент. Боравенето с „номинален процедиран капацитет" вместо с реални показатели изкуствено завишава кумулативния ефект и води до системно изкривяване на оценката. Анализ на кумулативните ефекти в ДОСВ на практика липсва. Всички изводи и заключения, направени в т. 2 и т. 5.2 са изведени въз основа на обща информация, без нужната конкретика и обоснованост. Липсват конкретни количествени индикатори, измерители и критерии, чрез които да се установи каква част от мерките и политиките, посочени в Приложение 1.1.3-1, вече ‹:а реализирани или предвидени за бъдещо прилагане. Не е представена информация и не е извършен анализ кои от мерките и политиките от други национални планове и програми в съчетание с новите политики и мерки, предвидени в актуализирания ИПЕК, могат да доведат до кумулативни въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони. От друга страна, разгледаните кумулативно мерки и политиките по Приложение 1.1 3-1 е твърде общо, без да е направен анализ и оценка, каква част от тях са изпълнени и в каква степен тяхното прилагане, засяга конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Липсва информация колко от цитираните в Приложение 1.1.3-1 мерки и политики реално засягат защитени зони, кои са тези защитени зони, какъв е характерът на засягането, каква функционална част от зоните е засегната,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		кой предмет на опазване е засегнат и повлиян и дали тези въздействия имат потенциал да се кумулират с въздействията от новите политики и мерки по ИПЕК. Приложената оценка на кумулативното въздействие, не се основава на ясно проследим методологичен подход за установяване на кумулативните ефекти. Не е изяснено как и по какъв начин са отразени и отчетени всички ИП/ППП в защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, представени в Приложение 1.1.3-1. В представената информация в ДОСВ е направен твърде обобщен извод, че за периода 2007 г. - 2025 г. са процедирани над 110 000 MW ВЕИ, като въз основа на тази информация се прави и заключение за значително кумулативно въздействие от изградените вече ветроенергийни съоръжения, върху популациите на птици и прилепи предмет на опазване в защитените зони, дори и когато тези съоръжения са ситуирани извън тях. Всичко това повдига множество въпроси по отношение на достоверността и обективността за направеното заключение, предвид използваната в ДОСВ информация, представена в Приложение 5.2-1. От нея ясно се вижда, че в кумулативната оценка са включени и са отчетени всички процедирани ИП/ППП за изграждане на ВЕИ (ветрогенератори и фотоволтаични централи), без анализ на тяхната реална реализуемост и правна допустимост. По този начин, абсолютно неправилно и методологично погрешно кумулативният натиск е изкуствено завишаване, чрез включване на отпаднали, нереализирани или правно невалидни инвестиционни предложения (ИП) и проекти, т.е. кумулативната оценка и направеното кардинално заключение за значителен кумулативен ефект от ветроенергийни съоръжения не отразява обективно кумулативната среда, и се гради в основната си част върху отпаднали проекти и ИП, загубили правно действие, без реален потенциал за кумулативно въздействие. От друга страна, направеното заключение за значително кумулативно въздействие на птиците и прилепите както в защитените зони, така и извън	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		тях, е методически и научно необосновано, без необходимата мотивировка и не произтича от обективен анализ на потенциалните кумулативни въздействия върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000 и извън тях. В тази връзка, всички направени заключения за значимостта и потенциала на кумулативните въздействия по отношение на ветроенергийната инфраструктура са субективни, крайно неприемливи, изкуствено завишени и не отразяват реалната обстановка в страната.	
		В заключение и въз основа на всичко изложено по-горе считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕК - актуализация 2024 г., има съществени правни нарушения, методологически несъответствия и научни противоречия, които не позволяват да бъде направена обективна, надеждна и научно обоснована оценка на въздействията върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Препоръчаната в т. 6.2 от Доклада мярка въвежда необосновани и крайно неприемливи териториални забрани и ограничения, които: •излизат извън правомощията на оценката по чл. 31 ЗБР; •противоречат на правото на Европейския съюз - Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), Регламент (ЕС) 2022/2577, Насоки на ЕК SWD(2024) 333 final и плана REPowerEU; •противоречат на чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ; •противоречат на съдебната практика на Съда на ЕС, която изисква индивидуална оценка; •не са обосновани с количествена научна оценка и не отчитат съвременните смекчаващи технологии. Едновременно с това, Докладът сам заключава в т. 9, че реализацията на плана ще окаже незначително въздействие върху целостта и структурата на защитените зони. Но същевременно залага най-крайните възможни мерки - пълни забрани и обширни ограничителни буфери. Това е логически непоследователно и вътрешно противоречиво.	В подкрепа на изразената от нас позиция е и становището на WWW България гр. София, изх. № 122 от 08.06.2026 г. Виж по-долу, ред 33.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		В този смисъл не може да се приеме, че Докладът в настоящия му вид осигурява надеждна основа нито за съгласуване на ИПЕК, нито за реализиране на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55“ и плана REPowerEU. С оглед на изложеното считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕБ - актуализация 2024 г. не следва да бъде съгласуван в настоящия му вид, като заложените мерки по т. 6.2 да бъдат изцяло ревизирани и отменени.	
32.	Регионална инспекция по околна среда и водите – Шумен изх. № ОА-1331-1 от 08.06.2026 г.	ОТНОСНО: Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. След запознаване с документацията публикуваната на страницата на МОСВ за Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г., Ви Уведомяваме, че РИОСВ гр. Шумен няма забележки, предложения и препоръки към Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. и ДОСВ към него.	Без забележки.
33.	WWW България гр. София изх. № 122 от 08.06.2026 г.	**Относно:** Консултации по Доклад за екологична оценка на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030, актуализация 20241 Запознахме се с доклада за екологична оценка (ДЕО) и като част от него, доклад за оценка за степента на въздействие на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България, актуализация 2024 (ИПЕК).	
		I. Относно доклада за екологичната оценка:	
		1. По отношение на биологичното разнообразие (стр. 320)	Препоръката е относима за становището

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		препоръчваме втората мярка да се допълни по следния начин: „Тъй като въздействието от ВЕП зависи от конкретното им местоположение, реализирането на нови такива (вкл. офшорни) **да става след предварително картиране на тяхното местоположение чрез единна методология за определяне на терени с ниска екологична чувствителност** и след минимум едногодишен мониторинг на птици и прилепи за тези на сушата, и на птици и делфини за офшорните такива. Интензивността (продължителност, честота, сезонност) на тези наблюдения да бъде предварително одобрена от съответния компетентен орган. При одобряването на ВЕП да се вземат предвид резултатите от извършените наблюдения. Едногодишен мониторинг на съответните групи да се извърши и след въвеждане в експлоатация на ВЕП. При установяване на значителни въздействия, да се въведат мерки за тяхното намаляване, в зависимост от конкретните резултати (напр. системи за спиране на турбините, увеличаване на скоростта на вятъра, при която турбините започват да работят, и др. под.).“	по ЕО, което ще се постанови от Министъра на околната среда и водите.
		2. Въпреки че оценката на кумулативното въздействие на ИПЕК се извършва на стратегическо ниво, смятаме, че за по-прецизен анализ на потенциалния кумулативен ефект, би следвало да се направи цялостно картиране на екологичната чувствителност на територията на страната, като се анализират не само количествено, но и пространствено съществуващите и предвидените за реализация бъдещи проекти и се обозначат територите, попадащи в най-висок риск спрямо конкретната технология. В доклада е написано, че „предвид амбициозните цели на ИПЕК за развитие на ВЕИ до 2030 г. и вече реализираните ИП в страната, оценката на кумулативното въздействие е особено релевантна за секторите на фотоволтаичната и вятърната енергия.“ Същевременно обаче тази задача е прехвърлена към екологичната оценка на отделните проекти, които предстои да бъдат изградени. Въпреки че пълна и подробна кумулативна оценка може да бъде направена единствено на ниво конкретен проект, в рамките на процедурата по чл. 31 от ЗБР, смятаме, че подобно	1. Правен контрааргумент – искането излиза извън обхвата на процедурата по ЕО и на предмета на ИПЕК. Предложението за изготвяне на „цялостно национално картографиране на екологичната чувствителност“ не попада в обхвата на стратегическата екологична оценка по чл. 85–91 ЗООС и чл. 31 ЗБР. ЕО на ИПЕК има за цел оценка на въздействията от самия план, а не разработване на нови национални картографски продукти, които по своя характер представляват самостоятелен стратегически документ. Съгласно чл. 31 ЗБР и чл. 88 ЗООС, ЕО: оценява

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		картографиране на стратегическо ниво, даващо информация за наслагването на негативно въздействие и рискове за отделни територии, е от изключително значение. Предвид значителното разширяване на ВЕИ капацитет, заложено до 2030 и 2050 г., нито ИПЕК, нито екологичната оценка към него дават отговор на въпроса къде може да бъде реализиран този капацитет, без да се причинят значителни въздействия върху биологичното разнообразие. Затова е необходимо разработването на национална карта на чувствителността на териториите, която да диференцира нивата на екологична чувствителност поотделно за вятърна и за слънчева енергия (и други технологии) и да служи като задължителна пространствена основа за определяне на зони с нисък/среден/висок риск, зони с ограничения и/или изискващи специфични мерки и зони, изключени от развитие на ВЕИ. Въпреки че като част от Плана за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия2 беше направен национален анализ с цел определяне на подходящи територии за ускорено развитие на вятърна енергия, такъв анализ би следвало да бъде направен и извън контекста на ускоряването на процедури, както и цялостно за други технологии (соларна енергия, мрежи за съхранение, електроенергийна инфраструктура). Според европейската Директива 2023/2413 за ВЕИ (още позната като RED III), чл. 15 б): “До 21 май 2025 г. държавите членки извършват координирано картографиране за внедряването на енергия от възобновяеми източници на тяхна територия, за да установят местния потенциал и наличната земна повърхност, подпочвени, морски или вътрешноводни зони, които са необходими за разполагането на централи за енергия от възобновяеми източници, и свързаната с тях инфраструктура, като например мрежи и съоръжения за съхранение, включително съхранение на топлинна енергия, които са необходими за постигане най-малко на техния национален принос за постигане на общата цел на Съюза за енергия от възобновяеми източници за 2030 г., заложена в член 3, параграф 1 от настоящата	въздействията на плана; идентифицира потенциални рискове; предлага мерки за предотвратяване и смекчаване. Никъде в нормативната рамка не се предвижда ЕО да: разработва национални карти; създава пространствени бази данни; определя зони с различна степен на чувствителност. Следователно искането е правно неотносимо към предмета и целите на процедурата. 2. Методологичен контрааргумент – стратегическото ниво (на което не се определят конкретни терени за реализиране на проекти, в т.ч. параметри – мащабност, капацитет) не позволява пространствена прецизност. Искането предполага изготвяне на детайлна пространствена оценка, включваща: локализация на съществуващи и бъдещи проекти; пространствено наслагване на въздействия; определяне на „зони с висок риск“ по технологии. Това противоречи на принципите на стратегическата оценка, а именно детайлността на оценката да съответства на нивото на подробност на стратегическия документ. Оценката работи с: национални и секторни тенденции, сценарии, обобщени пространствени анализи, качествени оценки на риска. Прецизното картографиране на кумулативни въздействия е възможно

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		директива. За тази цел, държавите членки могат да използват или да се опират на своите съществуващи документи или планове.” Считаме липсата на такъв цялостен анализ като част от екологичната оценка на ИПЕК за пропуск, но въпреки това предлагаме да бъде инициирано извършването му като паралелен процес, извън текущата процедура. WWF България разработи методология, която при наличие на достатъчни и достоверни изходни данни би могла да картира терени с ниска чувствителност от гледна точка на биоразнообразието, разположени извън Натура 2000 и защитените територии. Използването на такава или подобна мултикритериална методология е единственият начин декарбонизационните цели на страната да бъдат изпълнени, без да влизат в конфликт с целите, свързани с опазването на околната среда и биоразнообразието.	единствено на проектно ниво, където: са известни точните координати; има конкретни технически параметри; може да се приложи количествен модел; се извършва оценка по чл. 31 ЗБР. Това е признато и в самото становище, което потвърждава, че „пълна и подробна кумулативна оценка може да бъде направена единствено на ниво конкретен проект“. Следователно искането противоречи на собствената си логика. 3. Контрааргумент относно RED III – директивата не изисква картата да бъде част от ЕО на ИПЕК Чл. 15б от RED III (Директива 2023/2413) действително въвежда задължение за държавите членки да извършат координирано картографиране до 21 май 2025, но: това е самостоятелно национално задължение, не е обвързано с конкретен план, не е част от процедурата по ЕО, не е условие за съгласуване на ИПЕК. Директивата изрично допуска държавите да използват съществуващи документи и планове, което означава, че картата: не е предпоставка за приемане на ИПЕК; не е част от неговата ЕО; не е задължителен елемент от стратегическата оценка. Следователно липсата на такава карта не може да бъде основание за несъгласуване на ИПЕК.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			4. Контрааргумент – вече съществуват национални инструменти, които изпълняват част от исканата функция – в България вече са разработени и функционират: - План за определяне на приоритетни зони за вятърна енергия (2024); - Национална орнитологична чувствителност (МОСВ, БДЗП); - Картографиране на местообитания и видове по чл. 17 от Директива 92/43/ЕИО; - ПУРН и ПУРБ, които съдържат пространствени ограничения; - ГИС слоеве на МОСВ за защитени територии, Натура 2000, миграционни коридори и др. Следователно твърдението за „липса на национален анализ“ е фактически неточно. 5. Контрааргумент – искането би довело до неоправдано забавяне и блокиране на ИПЕК Изготвянето на национална карта на чувствителността: изисква многогодишен процес; предполага събиране на огромен обем данни; включва междуведомствена координация; изисква отделно финансиране; представлява самостоятелен стратегически документ, подлежащ на собствена ЕО. Обвързването на ИПЕК с такъв процес би довело до:

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			- блокиране на изпълнението на RED III, - забавяне на декарбонизационните цели, - рискове за националния енергиен план, - пропускане на срокове по европейското законодателство. Това е непропорционално и нецелесъобразно. 6. Контрааргумент – ЕО на ИПЕК вече съдържа стратегическа оценка на кумулативните въздействия. Докладът по ЕО: анализира кумулативните въздействия по технологии; оценява натрупването на натиск върху ключови компоненти на околната среда; предлага мерки за предотвратяване и смекчаване; въвежда принципи за пространствено планиране; препраща към проектно ниво за детайлна оценка. Това напълно съответства на изискванията на ЗООС, ЗБР и Директива 2001/42/ЕО. 7. Заключение Искането за изготвяне на национална карта на екологичната чувствителност: - не е правно относимо към процедурата по ЕО; - противоречи на методологията на стратегическата оценка; - не е изискване на RED III към ИПЕК; - дублира вече съществуващи национални инструменти; - би довело до неоправдано забавяне на

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			плана; - не може да бъде условие за съгласуване на ИПЕК. Ето защо искането следва да бъде отхвърлено като непропорционално, неправомерно и методологично необосновано.
		3. Към раздел „Мерки за изпълнение при прилагане на плана”, за Води, препоръчваме мярка 4 да се преформулира по следния начин: Мярка 4: **„Забрана за изграждане на ВЕЦ във** водни тела в лошо екологично състояние и чувствителни зони (НАТУРА 2000, защитени зони, СОЗ, зоните по чл.119, ал.1, т.1 на закона за водите).” **Мотиви:** – Предложената от нас формулировка на мярката осигурява спазване на разпоредбата на чл. 118ж, ал.1, т.4. на Закона за водите; – Мярката осигурява спазване на Чл. 117, ал. 3 т.1 на Закона за водите - ограничаване на степента на регулиране на оттока, чиято цел е опазването на водните екосистеми и влажните зони; – Осигурява целите за опазване на водните екосистеми при липсата на нормативно утвърдена методика за минимален воден отток по чл.135, ал.1, т.1 на Закона водите.	Препоръката е относима за Становището по ЕО, което ще се постанови от Министъра на околната среда и водите.
		4. Към раздел “Мерки за изпълнение при прилагане на плана”, за Почви, препоръчваме мярка 2 да засяга единствено земеделските земи, тъй като горските територии не следва да се използват за ВЕИ, и да бъде преформулирана по следния начин: Мярка 2: “При определяне на местоположението на ВЕП в земеделски територии да се осигури оптимизиране (комбинация от земеделие и енергопроизводство) на използването на земята, чрез даване на възможност за приоритетно ползване на земите и почвите по тяхното основно предназначение – за земеделие.”	Препоръката е относима за Становището по ЕО, което ще се постанови от Министъра на околната среда и водите.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		В допълнение препоръчваме да се включи изрична мярка, която да гарантира неизграждане на ВЕИ проекти в горските територии, предвид това, че изсичането на гори за ВЕИ проекти не е мярка за декарбонизация, а напротив, утежнява ефектите от климатичните изменения.	
		5. Изказваме подкрепа за следните предложени мерки за изпълнение при прилагане на плана, част Почви, тъй като смятаме, че те биха насърчили устойчивото и безконфликтно развитие на ВЕИ сектора у нас: **“Мярка 1:** При проектирането на ФЕЦ и ВЕП трябва да се избере локация, като се избягват чувствителни почви като черноземи и алувиални зони, като приоритет се дава на деградирани земи (бивши промишлени терени или инфраструктурни коридори). **Очакван резултат:** опазване на продуктивните земи и почви за приоритетно ползване по предназначение – за земеделски или горскостопански нужди. **Мярка 3:** При проектирането да се планира, а при експлоатацията на ФЕЦ да се изпълни подходящо озеленяване на площите, чрез засяване на треви и покривни култури под панелите на ФЕЦ, Растителността трябва да е от местни, устойчиви видове, с дълбока коренова система. **Очакван резултат:** Намаляване на ерозията и подобрява водния режим, запазване на почвеното органично вещество и биологични свойства на почвата. **Мярка 4:** Да се осъществява периодичен мониторинг на почвите през периода на експлоатация на ФЕЦ и ВЕП, по основни показатели: pH, хумусно съдържание и съдържание на тежки метали. **Очакван резултат:** Предотвратяване на евентуални отрицателни промени в качествата на почвите по време на експлоатацията на ФЕЦ и ВЕП."	Изразява подкрепа.
		II. Относно доклада за оценка на степента на въздействие (Приложение 8 към ДЕО на ИНПЕК): **Подкрепяме предложените мерки за намаляване на въздействието от изпълнението на политиките, заложени в плана, и по-**	Изразява подкрепа.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		конкретно мерките за забрана изграждане на нови ветроенергийни паркове и фотоволтаични централи в защитени зони и защитени територии. Мотивите си излагаме по-долу: – **Предложените мерки осигуряват последователност в политиките за опазване на защитените зони на МОСВ.** – **Предложените мерки ще осигурят правна сигурност за инвеститорите** В последните шест години, в които не действаха мерките от становището по ЕО на плана за ВЕИ от 2020 бяха водени десетки дела срещу проекти за развитие в защитени зони, които отнеха огромен обществен ресурс на граждани и инвеститори и забавяха инвеститорския процес. Яснотата по тази тема ще спести значителен обществен ресурс – **Предложените мерки са в съзвучие със законодателство на ЕС по двете политики на съюза – декарбонизация и опазване на природата.** От една страна, мерките осигуряват спазване на чл.6.2 на Директива 92/43/ЕИО: „2. Държавите-членки вземат подходящи мерки за предотвратяване в специалните защитени територии на влошаването на състоянието на естествените местообитания на видовете, както и обезпокояване на видовете, за които са определени териториите, доколкото това обезпокояване може да има значително въздействие с оглед на целите на настоящата директива.“ От друга страна, запазват духа на изменената Директива 2018/2001 през 2023, която изисква зоните за ускорено развитие на ВЕИ да са извън защитените зони, (чл.15 в 1 а) ii). Макар и разпоредбата за засяга плана за зони за ускорено развитие на ВЕИ, който се одобрява по различна процедура, тя отразява духа на изменената директива, като осигурява да няма конфликт между двете политики. – **По отношение развитието на ФЕЦ има достатъчно площи в**	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		нарушени терени и урбанизирани територии извън защитените зони Изследването **“Базов анализ на потенциал за инсталиране на ВЕИ в нарушени и урбанизирани терени“,** извършено от WWF България, показа, че нарушените и урбанизираните терени имат огромен потенциал за развитие на обекти за производство на електричество от соларна енергия и частично за електричество от вятърна енергия (извън урбанизирана земя). При наличието на множество нарушени и изоставени индустриални обекти в страната ни, и други с ниска екологична чувствителност, е недопустимо прибягването до природни територии унищожаването на екосистеми в защитени зони, с цел създаване на фотоволтаични електроцентрали	
34.	„ГРИЙНВОЛТ ВЕНЪС“ ЕООД	**ОТНОСНО:** Доклад за екологична оценка и Доклад за оценка на степента на въздействие върху защитени зони от Натура 2000 към проекта на Интегриран план в областта па енергетиката и климата за Република България - актуализация 2024 г. „Грийнволт Венъс“ ЕООД, като бизнес в сектора на производството на енергия от възобновяеми източници в Република България, представя настоящото становище във връзка с проведените обществени консултации по Доклада за екологична оценка (ДЕО) и Доклада за оценка на степента на въздействие (ДОСВ) върху защитени зони от Натура 2000 към проекта на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (ИНПЕК 2024) Подкрепяме целите за опазване на биологичното разнообразие, защитените зони от мрежата Натура 2000, както и стриктното прилагане на процедурите по Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС). Същевременно считаме, че предвидената в т. 6 от ДОСВ **мярка** 2, доколкото въвежда автоматични забрани за разполагане на ветроенергийни	Предложените в ДОСВ мерки са препоръчителни, а не нормативни забрани. Биха били ефективни единствено след включването им в Становището по ЕО, с което трябва да се произнесе министърът на околната среда и водите. *Правни аргументи:* ДОСВ няма

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		паркове извън мрежата Натура 2000 в широки географски области и в буфери от 6 km и 2 km около защитени зони за птици, е недостатъчно мотивирана, непропорционална и не следва да бъде възприемана в настоящия и вид. Настоящото становище не оспорва необходимостта от защита на Натура 2000, нито необходимостта от оценка на въздействията върху птици, прилепи и други видове. Оспорва се единствено подходът, при който ограничения, произтичащи от Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници 2011-2020 г. и становище по екологична оценка № 1-2/2012 г., се пренасят автоматично към ИНПЕК 2024 г., без актуална, конкретна, зона-специфична и видово-специфична обосновка.	нормативна сила и не може да въвежда забрани. Следователно твърдението за въвеждане на „автоматични забрани“ е неправилно. Министърът на околната среда и водите е този, които би могъл да ги направи ефективни.
		I. Предмет на възражението В т. 6 от ДОСВ е предложена мярка 2, озаглавена като мерки от Националния план за действие за енергия от възобновяеми източници 2012-2020 г., съгласуван със становище по екологична оценка № 1-2/2012 г. на министъра на околната среда и водите, които са предложени с цел намаляване риска от смъртност на птици и прилепи, включително такива, предмет на опазване в защитени зони. Съгласно предложената формулировка ВЕП не следва да се разполагат: • в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000; • в земеделския и горския фонд извън Натура 2000 в географска област „Добруджа“; • в земеделския и горския фонд извън Натура 2000 в географска област „Източни Родопи“; • в земеделския и горския фонд извън Натура 2000 в общини Бургас, Поморие, Камено, Айтос, Руен, Созопол и Приморско; • в земеделския и горския фонд извън Натура 2000 на отстояние по-малко от 6 km от границите на определени защитени зони за птици, посочени като зони с висок риск;	НПДЕВИ няма действаща правна сила, но може да се използва като аналитичен източник на данни и натрупан опит. Всяко позоваване на него след 2020 г. е методологично допустимо като референция и като фактическа информация. ДОСВ не пренася стари ограничения, а използва: натрупан опит от НПДЕВИ, установени рискови територии, актуални научни данни. Принципът на приемственост е задължителен в стратегическото планиране. Няма правна забрана да се използват данни от предходни планове, когато те са релевантни.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		• в земеделския и горския фонд извън Натура 2000 на отстояние по-малко от 2 km от границите на определени защитени зони за птици, посочени като зони със среден риск. Основното ни възражение е, че тази мярка не е изведена от конкретни установени въздействия в настоящия ДОСВ, а представлява възпроизвеждане на ограничения от предходен стратегически документ. Това не съответства на изискването оценката за съвместимост да бъде основана на конкретна оценка спрямо предмета и целите на опазване на съответните защитени зони.	
		II. Липса на достатъчна обосновка по реда на чл. 31 ЗБР и Наредбата за ОС Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР следва да установи дали даден план, програма, проект или инвестиционно предложение може да окаже значително отрицателно въздействие върху защитените зони, като се отчитат техният предмет и цели на опазване. В настоящия случай ДОСВ съдържа общи констатации, че ВЕП могат да създават риск за птици и прилепи чрез сблъсък, безпокойство, бариерен ефект и кумулативно въздействие. Тези констатации обаче не доказват автоматично необходимостта от пълна забрана в широки територии извън Натура 2000. В ДОСВ не е представена достатъчна аналитична връзка между: 1. конкретните защитени зони; 2. конкретните видове, предмет на опазване в тях; 3. конкретните природозащитни цели; 4. конкретните извънзонови територии, използвани от тези видове; 5. степента на риска от ВЕП в тези територии; 6. необходимостта от фиксирани буфери от 6 km и 2 km; 7. невъзможността рискът да бъде предотвратен чрез по-меки, проектно-специфични мерки. Поради това мярка 2 не може да се разглежда като достатъчно обоснована мярка за предотвратяване или намаляване на установено	Становището повтаря вече изразени позиции, затова виж отговорите в редове 20, 27 и 30. ***Допълнителни аргументи*** *1. Стратегическата оценка има различна функция от проектната оценка по чл. 31 ЗБР.* Твърдението, че ДОСВ следва да представи „пълна аналитична връзка“ между конкретни зони, видове, цели и извънзонови територии, е методологически неправилно, защото: • чл. 31 ЗБР се прилага към конкретни проекти, а не към стратегически документи; • СЕО работи с обобщени модели на въздействие, а не с проектно-специфични параметри; • законът не изисква стратегическата оценка да доказва значително въздействие за всяка зона поотделно. Следователно изискването за детайлност,

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		значително въздействие. Тя представлява предварителна пространствена забрана, основана на обща презумпция за риск. Самият ДОСВ отчита стратегическия характер на ИНПЕК 2024 г. и липсата на конкретно инвестиционни предложения с определено местоположение. При това положение пълната оценка на въздействията, включително кумулативните, следва да се извършва на ниво конкретен проект, с конкретно местоположение, конкретна конфигурация, конкретен брой и тип турбини, конкретна присъединителна инфраструктура и конкретни данни от предварителен мониторинг. Считаме, че именно такъв подход съответства на чл. 31 ЗБР и Наредбата за ОС	характерна за проектно ниво, е несъвместимо с правната природа на СЕО. *2. Презумпцията за риск при ВЕП е призната в европейската практика* Аргументът, че общите констатации за риск не могат да обосноват стратегическа мярка, е неприемлив, защото: • рискът от сблъсък, бариерен ефект и кумулативни въздействия е научно установен и признат в ръководствата на ЕК; • стратегическите документи имат право да работят с типологични рискове, когато липсват конкретни проекти; • Съдът на ЕС допуска предпазни мерки, основани на вероятност за значително въздействие, дори при непълна информация. Следователно общите констатации не са „недостатъчни“, а адекватни за стратегическо ниво. *3. Буферите от 6 km и 2 km са методологично обосновани на стратегическо ниво* Твърдението, че липсва обосновка за буферите, е неоснователно, защото: • буферите са стандартен инструмент в стратегическото планиране за намаляване на пространствения конфликт;

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			• те не представляват „пълна забрана“, а предварителна зона на повишено внимание; • те не отменят проектно-специфичната оценка, а намаляват вероятността от бъдещи конфликти със ЗЗ. Буферите са предпазна мярка, а не окончателна регулаторна забрана. *4. Извънзоновите територии са релевантни за предмета и целите на опазване* Аргументът, че ДОСВ не е доказал връзката между зоните и извънзоновите територии, е неприемлив, защото: • чл. 31 ЗБР изисква оценка на въздействията върху целостта на зоната, включително върху функционално свързани територии; • много видове птици и прилепи използват широки пространства извън зоните, които са критични за техните жизнени цикли; • стратегическата оценка има право да идентифицира потенциални конфликти, без да доказва конкретни проектни въздействия. Следователно включването на извънзонови територии е задължително, а не „недостатъчно обосновано“. *5. Мярка 2 не е „пространствена*

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			забрана", а предпазна рамка. Аргументът, че мярката представлява „предварителна забрана", е фактически и юридически неточен, защото: • мярката не забранява ВЕП, а насочва към проектно ниво за конкретна оценка; • тя не отменя възможността за индивидуална преценка по чл. 31 ЗБР; • тя цели намаляване на вероятността от значително въздействие, а не окончателно изключване на инвестиции. Следователно мярката е предпазна, пропорционална и съответстваща на принципа на превенцията. *6. Проектно-специфичните мерки не могат да заместят стратегическите* Аргументът, че всички оценки трябва да се правят само на проектно ниво, е неприемлив, защото: • СЕО има за цел ранно предотвратяване на конфликти, а не тяхното отлагане; • стратегическите мерки намаляват риска от натрупване на кумулативни въздействия, които не могат да бъдат управлявани само чрез проектни решения; • проектните мерки са неприложими,

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			когато липсва конкретно местоположение. Следователно стратегическата рамка е необходима и законосъобразна. *7. Кумулативните въздействия не могат да бъдат оценени само на проектно ниво* Твърдението, че кумулативните ефекти трябва да се оценяват само при конкретни проекти, е методологически погрешно, защото: • кумулативните въздействия са пространствено натрупващи се и изискват стратегическа рамка; • без стратегически ограничения се създава риск от фрагментация на местообитанията; • СЕО е единственият инструмент, който може да предотврати необратими ефекти, преди да са подадени множество проекти. *Заключение:* Представените аргументи са неприемливи, защото: • изискват ниво на детайлност, което законът не предвижда за СЕО; • игнорират принципа на превенцията и европейската практика; • подценяват значението на извънзоновите територии и кумулативните въздействия; • неправилно тълкуват характера на Мярка 2 като „забрана“.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		III. Несъответствие с изискванията на чл. 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО Съгласно чл. 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията, всеки план или проект, който може да окаже значително въздействие върху зона от Натура 2000, следва да бъде подложен на подходяща оценка на въздействието му върху зоната, с оглед целите на нейното опазване. Този режим изисква оценката да бъде конкретна, обоснована и свързана с целостта на съответната защитена зона. Мерките за предотвратяване или смекчаване на въздействията следва да са насочени към конкретно установени рискове и да бъдат необходимо, подходящи и пропорционални. Мярка 2 в настоящия й вид не отговаря на този стандарт. Тя не е формулирана като мярка, свързана с конкретно установено въздействие върху определена защитена зона, а като обща забрана за широки територии извън Натура 2000. Нейната обосновка се основава предимно на препращане към мерки от НПДЕВИ 2011-2020 г., а не на актуална оценка на въздействията по ИНПЕК 2024 г. Принципът на предпазливостта е важен елемент от режима на Натура 2000, но той не може да замести необходимостта от доказване на причинно-следствена връзка между конкретна дейност, конкретна защитена зона, конкретни видове и конкретен риск. Прилагането на предпазлив подход не следва да води до автоматични и непропорционални забрани, когато рискът може да бъде управляван чрез индивидуална оценка, мониторинг и технологични мерки.	1. Чл. 6(3) се прилага към конкретни планове и проекти, а не към стратегически документи като ИПЕК. Директивата изисква „подходяща оценка“ само когато конкретен план или проект може да засегне конкретна защитена зона. ИПЕК 2024 е стратегически документ без териториална конкретизация, без определени локации, конфигурации, технологии или трасета. Следователно: не може да се установи „вероятност от значително въздействие“ върху конкретна зона; не може да се приложи режимът на чл. 6(3) в неговия проектно-специфичен смисъл. Това е потвърдено и в практиката на Съда на ЕС (дела C-179/06, C-127/02), която ясно разграничава стратегическо планиране от конкретни инвестиционни намерения. 2. Мярка 2 не е забрана, а стратегическа рамка за управление на риска. Твърдението, че Мярка 2 представлява „обща забрана“, е неправилно: тя не въвежда правно обвързващи ограничения за конкретни територии; тя не поражда автоматична недопустимост на проекти; тя не замества оценката по чл. 31 ЗБР или чл. 6(3) от Директивата. Мярката има рамков, индикативен и стратегически характер, като цели: предварително идентифициране на чувствителни територии; насочване на

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			бъдещи проектни оценки; минимизиране на риска чрез планиране, а не чрез забрана. Това е напълно съвместимо с чл. 6(3), който допуска предварителни стратегически мерки, стига те да не заменят проектната оценка — а Мярка 2 не я заменя. 3. Принципът на предпазливостта допуска стратегически мерки при научна несигурност. ЕС изисква при наличие на научна несигурност да се прилагат предпазни подходи, особено в контекста на: мигриращи видове, кумулативни въздействия, трансгранични екологични процеси. Мярка 2: не въвежда забрана, не изключва проектно-специфични решения, не отменя индивидуалната оценка. Следователно тя е пропорционално стратегическо средство, а не „автоматична забрана“. 4. Мярка 2 не е длъжна да доказва причинно-следствена връзка на ниво конкретна зона Изискването за доказване на връзка между: конкретна зона, конкретен вид, конкретен риск, конкретна турбина, е характерно за проектната оценка, а не за стратегическата. На ниво ИПЕК: липсват конкретни локации, липсват конкретни параметри на ВЕП,

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			липсват конкретни трасета на присъединяване. Следователно не може да се изисква доказване на причинно-следствена връзка, която по дефиниция може да бъде установена само при конкретен проект. 5. Позоваването на НПДЕВИ 2011–2020 не е правен проблем Дори НПДЕВИ да е с изтекла валидност, използването му като: източник на данни, натрупан опит, идентифицирани рискове, добри практики, е напълно допустимо и често срещано в стратегическото планиране. Мярка 2 не черпи правна сила от НПДЕВИ, а само използва неговите аналитични изводи, което е методологически коректно. 6. Мярка 2 е пропорционална, защото не отменя индивидуалната оценка. Тя: не забранява ВЕП; не ограничава автоматично инвестиционни намерения; не замества оценката по чл. 31 ЗБР; не отменя възможността за проектно-специфични мерки, мониторинг и технологични решения. Следователно тя не нарушава принципа на пропорционалност, който е ключов в чл. 6(3). Мярка 2 не противоречи на чл. 6(3) от Директива 92/43/ЕИО, защото: - ИНПЕК е стратегически документ, за който не се изисква проектно ниво на

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			доказване; - мярката не е забрана, а рамка за управление на риска; - принципът на предпазливостта допуска подобни стратегически мерки; - индивидуалната оценка по чл. 31 ЗБР остава задължителна за всеки проект.
		IV. Директива 2009/147/ЕО за птиците не изисква автоматични забрани извън Натура 2000 Директива за птиците не изисква въвеждане на автоматична забрана за ВЕП извън Натура 2000. Тя изисква ефективна защита на дивите птици и предотвратяване на значими отрицателни въздействия, когато такива са установени. Това следва да се постига чрез конкретна оценка и конкретни мерки, а не чрез общи географски забрани, които не отчитат реалните характеристики на терена, вида на проекта, резултатите от мониторинга и възможните технически решения. В практиката на съвременното планиране на ВЕП рискът за птици се управлява чрез: • избор па подходящи площадки; • изключване на доказано рискови микролокации; • предварителен и следексплоатационен мониторинг; • системи за ранно откриване и временно спиране на турбини; • адаптивно управление; • маркиране и обезопасяване на електропроводи; • сезонни ограничения, когато са доказано необходими; • кумулативна оценка спрямо други проекти. Тези мерки са по-точни, по-пропорционални и по-съвместими с целите на Директивата за птиците от автоматична забрана, основана на фиксирани буфери.	Мотивът не се приема, защото погрешно представя ролята на Директивата за птиците и подценява задължението за превенция на значими рискове, когато стратегическата оценка установява потенциал за въздействия върху защитени видове извън мрежата Натура 2000. Директивата не забранява въвеждането на пространствени ограничения — напротив, допуска ги, когато са необходими, пропорционални и научно обосновани. Правилно е, че Директивата не изисква автоматични забрани. Но тя изисква държавите да предотвратяват значими рискове за всички диви птици, включително извън защитени зони (чл. 4(1) и 4(2)). Когато стратегическа оценка установи, че дадени територии представляват високорискови миграционни коридори, места за струпване или ключови хранителни местообитания, държавата има право и задължение да въведе превантивни ограничения. Следователно липсата на

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			изрично изискване за забрана не означава забрана за въвеждане на ограничения. Мотивът смесва два различни режима: • оценка на конкретен проект, която допуска индивидуални мерки; • стратегическа оценка, чиято цел е да предотврати рискове на ниво политика и територия. В стратегическа рамка е напълно допустимо да се определят зони с повишена чувствителност, в които определени дейности са ограничени, когато това е необходимо за опазване на видове от Приложение I и мигриращи видове. Посочените мерки — мониторинг, адаптивно управление, спиране на турбини, маркиране на електропроводи — са оперативни мерки, приложими на етап проект. Те не могат да заместят стратегическо решение за избягване на територии, където: • рискът е системен и висок, • кумулативният ефект е значим, • техническите мерки не елиминират риска, а само го намаляват. Затова пространствените ограничения са напълно легитимен инструмент, когато са обосновани. Съдът на ЕС многократно е подчертавал,

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			че държавите членки имат широка свобода да въвеждат мерки за защита на птиците, включително по-строги от минималните, когато това е необходимо за предотвратяване на значими рискове. Следователно пространствени ограничения не противоречат на Директивата.
		V. Несъответствие с европейската политика за ускорено развитие на ВЕИ Мярка 2 следва да бъде разгледана и в контекста на действащото европейско законодателство в областта на климата и възобновяемата енергия. Европейският закон за климата установява задължителна цел за постигане на климатична неутралност до 2050 г. и междинна цел за намаляване на нетните емисии на парникови газове с най-малко 55% до 2030 г. Тези цели изискват ускорено развитие на нисковъглеродни и възобновяеми енергийни източници, включително вятърна енергия. Директива (ЕС) 2018/2001, изменена с Директива (ЕС) 2023/2413, въвежда по-висока задължителна цел за дела на възобновяемата енергия в Европейския съюз до 2030 г. и предвижда механизми за ускоряване на разрешителните режими и за определяне на зони за ускорено развитие на ВЕИ. Тази правна рамка изисква държавите членки да премахват ненужните административни пречки пред развитието на ВЕИ, при спазване на изискванията за защита на околната среда. Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението на Енергийния съюз и действията в областта на климата изисква държавите членки да приемат и изпълняват интегрирани национални планове за енергетика и климат, които да осигурят постигането на общите европейски цели. Регламент (ЕС) 2022/2577 въвежда специална рамка за ускоряване внедряването на възобновяемата енергия и третира проектите за ВЕИ като	Мотивът не се приема, защото европейската политика за ускорено развитие на ВЕИ не отменя задълженията за опазване на природата и изисква ускоряването да се извършва при пълно спазване на екологичното законодателство. RED III и Регламент 2022/2577 допускат ограничения в чувствителни територии извън зоните за ускорено развитие, когато има доказан риск за защитени видове. Мярка 2 е пропорционална превантивна мярка, основана на научни данни, не блокира националните цели за ВЕИ и осигурява необходимия баланс между климатичните цели и опазването на биоразнообразието. Всички цитирани актове — Европейският закон за климата, Директива (ЕС) 2018/2001 (RED II/III), Регламент 2018/1999 и Регламент 2022/2577 — изрично подчертават, че ускоряването на ВЕИ трябва да се извършва при пълно спазване на екологичното законодателство на ЕС,

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		проекта от първостепенен обществен интерес при съответните условия. На този фон национална мярка, която фактически блокира значителни територии за вятърна енергия извън Натура 2000 без актуална и конкретна екологична обосновка, създава непропорционална пречка пред изпълнението на европейските и националните цели. Подобна мярка противоречи на необходимостта от балансиране между опазването на биологичното разнообразие и ускореното развитие на възобновяемата енергия.	включително: Директива 92/43/ЕИО (Хабитатна директива), Директива 2009/147/ЕО (Директива за птиците), Рамковата директива за водите, Директивата за стратегическа екологична оценка. Нито един от тези актове не допуска ускоряването на ВЕИ да води до пренебрегване на риска за защитени видове и местообитания, включително извън Натура 2000, когато е налице установен риск. Следователно Мярка 2 не противоречи на европейската политика, а е част от нейното изискване за балансирано развитие, основано на превенция.
		VI. Мярка 2 е непропорционална спрямо наличните алтернативни механизми Считаме, че целите, преследвани с мярка 2, могат да бъдат постигнати чрез по-точни и по-пропорционални механизми. Вместо автоматична забрана за ВЕП извън Натура 2000, следва да се предвиди диференциран режим, основан на конкретен риск. Такъв режим може да включва: 1. предварителен мониторинг на птици и прилепи по методика, одобрена от компетентния орган; 2. изключване на доказано рискови участъци; 3. технологични системи за ранно откриване и спиране на турбини; 4. адаптивно управление и следексплоатационен мониторинг; 5. мерки за присъединителната инфраструктура, включително маркиране, подземно полагане или технически решения срещу токов удар и сблъсък; 6. въвеждане на специфични сезонни или оперативни режими само когато са доказано необходими.	Мотивът не се приема, защото Мярка 2 е пропорционална спрямо установения в стратегическата оценка риск и е ограничена само до територии с доказана чувствителност за птици и прилепи. Предложените алтернативни механизми са проектни мерки, които не могат да заменят необходимото пространствено планиране в зони с предвидим риск и кумулативни въздействия. Мярка 2 не представлява обща забрана, а целенасочено превантивно ограничение, съвместимо с принципа на предпазливостта и европейската практика, и не възпрепятства постигането на целите за ускорено развитие на ВЕИ. В процес на одобряване е и Плана за определяне на приоритетните зони за

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Тези мерки са съвместими както с режима на Натура 2000, така и с европейската политика за ускорено развитие на ВЕИ. Те позволяват да се предотвратяват реални рискове, без да се блокират предварително територии, за които не е доказано, че всеки ВЕП би довел до значително отрицателно въздействие.	развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия.
		VII. Искания Въз основа на изложеното молим компетентния орган: 1. Да не приема мярка 2 в настоящия й вид, доколкото тя въвежда автоматични забрани за разполагане на ВЕП извън мрежата Натура 2000. 2. Да заличи частта от мярка 2, която възпроизвежда ограниченията от НПДЕВИ 2011-2020 г. като автоматично приложими забрани към ИНПЕК 2024 г. 3. Да се предвиди, че проектите за ВЕП извън Натура 2000 се разглеждат индивидуално чрез процедура по чл. 31 ЗБР, с видово-специфичен мониторинг, кумулативна оценка и възможност за прилагане на конкретни смекчаващи мерки.	Въз основа на мотивите по-горе, не приемаме отправените искания.
		VIII. Заключение Вятърната енергетика е ключов елемент от енергийния преход, декарбонизацията, енергийната независимост и изпълнението на националните и европейските цели за възобновяема енергия. Същевременно нейното развитие трябва да бъде съобразено с изискванията за опазване на биологичното разнообразие и Натура 2000. Подкрепяме прилагането на строг, научно обоснован и ефективен режим за оценка на въздействията върху птици, прилепи и защитени зони. Не подкрепяме обаче автоматични забрани извън Натура 2000, които не са изведени от конкретна оценка на конкретни въздействия.	
35.	„В-РИДИУМ МАРС“ ЕООД	**ОТНОСНО:** Доклад за екологична оценка и Доклад за оценка на степента на въздействие върху защитени зони от Натура 2000 към проекта на Интегриран план в областта па енергетиката и климата за Република България - актуализация 2024 г.	Становището повтаря вече изразени мотиви от Българска ветроенергийна асоциация гр. София, изх. № 027 от 08.06.2026 г., ред 26, „В-РИДИУМ АТЛАС

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		„В-Ридиум Марс“ ЕООД, като бизнес в сектора на производството на енергия от възобновяеми източници в Република България, представя настоящото становище във връзка с проведените обществени консултации по Доклада за екологична оценка (ДЕО) и Доклада за оценка на степента на въздействие (ДОСВ) върху защитени зони от Натура 2000 към проекта на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (ИНПЕК 2024) Подкрепяме целите за опазване на биологичното разнообразие, защитените зони от мрежата Натура 2000, както и стриктното прилагане на процедурите по Закона за опазване на околната среда (ЗООС), Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС). Същевременно считаме, че предвидената в т. 6 от ДОСВ **мярка** 2, доколкото въвежда автоматични забрани за разполагане на ветроенергийни паркове извън мрежата Натура 2000 в широки географски области и в буфери от 6 km и 2 km около защитени зони за птици, е недостатъчно мотивирана, непропорционална и не следва да бъде възприемана в настоящия и вид. Настоящото становище не оспорва необходимостта от защита на Натура 2000, нито необходимостта от оценка на въздействията върху птици, прилепи и други видове. Оспорва се единствено подходът, при който ограничения, произтичащи от Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници 2011-2020 г. и становище по екологична оценка № 1-2/2012 г., се пренасят автоматично към ИНПЕК 2024 г., без актуална, конкретна, зона-специфична и видово-специфична обосновка.	ЕНЕРДЖИ” ООД, „ГРИЙНВОЛТ ПАУЪР БЪЛГАРИЯ” ЕООД, ред 31, „ГРИЙНВОЛТ ВЕНЪС“ ЕООД, ред 34, затова виж отговорите в редове 27 и 30. В подкрепа на изразената от нас позиция е и становището на WWW България гр. София, изх. № 122 от 08.06.2026 г. Виж ред 33.
		I. Предмет на възражението В т. 6 от ДОСВ е предложена мярка 2, озаглавена като мерки от Националния план за действие за енергия от възобновяеми източници 2012-	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		2020 г., съгласуван със становище по екологична оценка № 1-2/2012 г. на министъра на околната среда и водите, които са предложени с цел намаляване риска от смъртност на птици и прилепи, включително такива, предмет на опазване в защитени зони. Съгласно предложената формулировка ВЕП не следва да се разполагат: • в границите на всички защитени зони от мрежата Натура 2000; • в земеделския и горския фонд извън Натура 2000 в географска област „Добруджа“; • в земеделския и горския фонд извън Натура 2000 в географска област „Източни Родопи“; • в земеделския и горския фонд извън Натура 2000 в общини Бургас, Поморие, Камено, Айтос, Руен, Созопол и Приморско; • в земеделския и горския фонд извън Натура 2000 на отстояние по-малко от 6 km от границите на определени защитени зони за птици, посочени като зони с висок риск; • в земеделския и горския фонд извън Натура 2000 на отстояние по-малко от 2 km от границите на определени защитени зони за птици, посочени като зони със среден риск. Основното ни възражение е, че тази мярка не е изведена от конкретни установени въздействия в настоящия ДОСВ, а представлява възпроизвеждане на ограничения от предходен стратегически документ. Това не съответства на изискването оценката за съвместимост да бъде основана на конкретна оценка спрямо предмета и целите на опазване на съответните защитени зони.	
		II. Липса на достатъчна обосновка по реда на чл. 31 ЗБР и Наредбата за ОС Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР следва да установи дали даден план, програма, проект или инвестиционно предложение може да окаже значително отрицателно въздействие върху защитените зони, като се отчитат техният предмет и цели на опазване.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		В настоящия случай ДОСВ съдържа общи констатации, че ВЕП могат да създават риск за птици и прилепи чрез сблъсък, безпокойство, бариерен ефект и кумулативно въздействие. Тези констатации обаче не доказват автоматично необходимостта от пълна забрана в широки територии извън Натура 2000. В ДОСВ не е представена достатъчна аналитична връзка между: 1. конкретните защитени зони; 2. конкретните видове, предмет на опазване в тях; 3. конкретните природозащитни цели; 4. конкретните извънзонови територии, използвани от тези видове; 5. степента на риска от ВЕП в тези територии; 6. необходимостта от фиксирани буфери от 6 km и 2 km; 7. невъзможността рискът да бъде предотвратен чрез по-меки, проектно-специфични мерки. Поради това мярка 2 не може да се разглежда като достатъчно обоснована мярка за предотвратяване или намаляване на установено значително въздействие. Тя представлява предварителна пространствена забрана, основана на обща презумпция за риск. Самият ДОСВ отчита стратегическия характер на ИНПЕК 2024 г. и липсата на конкретно инвестиционни предложения с определено местоположение. При това положение пълната оценка на въздействията, включително кумулативните, следва да се извършва на ниво конкретен проект, с конкретно местоположение, конкретна конфигурация, конкретен брой и тип турбини, конкретна присъединителна инфраструктура и конкретни данни от предварителен мониторинг. Считаме, че именно такъв подход съответства на чл. 31 ЗБР и Наредбата за ОС	
		III. Несъответствие с изискванията на чл. 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО Съгласно чл. 6, параграф 3 от Директивата за местообитанията, всеки план или проект, който може да окаже значително въздействие върху зона	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		от Натура 2000, следва да бъде подложен на подходяща оценка на въздействието му върху зоната, с оглед целите на нейното опазване. Този режим изисква оценката да бъде конкретна, обоснована и свързана с целостта на съответната защитена зона. Мерките за предотвратяване или смекчаване на въздействията следва да са насочени към конкретно установени рискове и да бъдат необходимо, подходящи и пропорционални. Мярка 2 в настоящия й вид не отговаря на този стандарт. Тя не е формулирана като мярка, свързана с конкретно установено въздействие върху определена защитена зона, а като обща забрана за широки територии извън Натура 2000. Нейната обосновка се основава предимно на препращане към мерки от НПДЕВИ 2011-2020 г., а не на актуална оценка на въздействията по ИНПЕК 2024 г. Принципът на предпазливостта е важен елемент от режима на Натура 2000, но той не може да замести необходимостта от доказване на причинно-следствена връзка между конкретна дейност, конкретна защитена зона, конкретни видове и конкретен риск. Прилагането на предпазлив подход не следва да води до автоматични и непропорционални забрани, когато рискът може да бъде управляван чрез индивидуална оценка, мониторинг и технологични мерки.	
		IV. Директива 2009/147/ЕО за птиците не изисква автоматични забрани извън Натура 2000 Директива за птиците не изисква въвеждане на автоматична забрана за ВЕП извън Натура 2000. Тя изисква ефективна защита на дивите птици и предотвратяване на значими отрицателни въздействия, когато такива са установени. Това следва да се постига чрез конкретна оценка и конкретни мерки, а не чрез общи географски забрани, които не отчитат реалните характеристики на терена, вида на проекта, резултатите от мониторинга и възможните технически решения. В практиката на съвременното планиране на ВЕП рискът за птици се управлява чрез:	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		• избор па подходящи площадки; • изключване на доказано рискови микролокации; • предварителен и следексплоатационен мониторинг; • системи за ранно откриване и временно спиране на турбини; • адаптивно управление; • маркиране и обезопасяване на електропроводи; • сезонни ограничения, когато са доказано необходими; • кумулативна оценка спрямо други проекти. Тези мерки са по-точни, по-пропорционални и по-съвместими с целите на Директивата за птиците от автоматична забрана, основана на фиксирани буфери.	
		V. Несъответствие с европейската политика за ускорено развитие на ВЕИ Мярка 2 следва да бъде разгледана и в контекста на действащото европейско законодателство в областта на климата и възобновяемата енергия. Европейският закон за климата установява задължителна цел за постигане на климатична неутралност до 2050 г. и междинна цел за намаляване на нетните емисии на парникови газове с най-малко 55% до 2030 г. Тези цели изискват ускорено развитие на нисковъглеродни и възобновяеми енергийни източници, включително вятърна енергия. Директива (ЕС) 2018/2001, изменена с Директива (ЕС) 2023/2413, въвежда по-висока задължителна цел за дела на възобновяемата енергия в Европейския съюз до 2030 г. и предвижда механизми за ускоряване на разрешителните режими и за определяне на зони за ускорено развитие на ВЕИ. Тази правна рамка изисква държавите членки да премахват ненужните административни пречки пред развитието на ВЕИ, при спазване на изискванията за защита на околната среда. Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението на Енергийния съюз и действията в областта на климата изисква държавите членки да приемат и изпълняват интегрирани национални планове за енергетика и климат, които	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		да осигурят постигането на общите европейски цели. Регламент (ЕС) 2022/2577 въвежда специална рамка за ускоряване внедряването на възобновяемата енергия и третира проектите за ВЕИ като проекта от първостепенен обществен интерес при съответните условия. На този фон национална мярка, която фактически блокира значителни територии за вятърна енергия извън Натура 2000 без актуална и конкретна екологична обосновка, създава непропорционална пречка пред изпълнението на европейските и националните цели. Подобна мярка противоречи на необходимостта от балансиране между опазването на биологичното разнообразие и ускореното развитие на възобновяемата енергия.	
		VI. Мярка 2 е непропорционална спрямо наличните алтернативни механизми Считаме, че целите, преследвани с мярка 2, могат да бъдат постигнати чрез по-точни и по-пропорционални механизми. Вместо автоматична забрана за ВЕП извън Натура 2000, следва да се предвиди диференциран режим, основан на конкретен риск. Такъв режим може да включва: 1. предварителен мониторинг на птици и прилепи по методика, одобрена от компетентния орган; 2. изключване на доказано рискови участъци; 3. технологични системи за ранно откриване и спиране на турбини; 4. адаптивно управление и следексплоатационен мониторинг; 5. мерки за присъединителната инфраструктура, включително маркиране, подземно полагане или технически решения срещу токов удар и сблъсък; 6. въвеждане на специфични сезонни или оперативни режими само когато са доказано необходими. Тези мерки са съвместими както с режима на Натура 2000, така и с европейската политика за ускорено развитие на ВЕИ. Те позволяват да се предотвратяват реални рискове, без да се блокират предварително	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		територии, за които не е доказано, че всеки ВЕП би довел до значително отрицателно въздействие.	
		VII. Искания Въз основа на изложеното молим компетентния орган: 1. Да не приема мярка 2 в настоящия й вид, доколкото тя въвежда автоматични забрани за разполагане на ВЕП извън мрежата Натура 2000. 2. Да заличи частта от мярка 2, която възпроизвежда ограниченията от НПДЕВИ 2011-2020 г. като автоматично приложими забрани към ИНПЕК 2024 г. 3. Да се предвиди, че проектите за ВЕП извън Натура 2000 се разглеждат индивидуално чрез процедура по чл. 31 ЗБР, с видово-специфичен мониторинг, кумулативна оценка и възможност за прилагане на конкретни смекчаващи мерки.	
		VIII. Заключение Вятърната енергия е ключов елемент от енергийния преход, декарбонизацията, енергийната независимост и изпълнението на националните и европейските цели за възобновяема енергия. Същевременно нейното развитие трябва да бъде съобразено с изискванията за опазване на биологичното разнообразие и Натура 2000. Подкрепяме прилагането на строг, научно обоснован и ефективен режим за оценка на въздействията върху птици, прилепи и защитени зони. Не подкрепяме обаче автоматични забрани извън Натура 2000, които не са изведени от конкретна оценка на конкретни въздействия.	
36.	„Овергаз Мрежи" АД гр. София изх. № ОМ-ИД-914 от 08.06.2026 г.	**ОТНОСНО:** Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г. В отговор на Ваше писмо № 95-00-5898-74/22.04.2026 г. прилагаме	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		становище по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г.	
		СТАНОВИЩЕ по Доклад за екологична оценка (ДЕО) на проект Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г. **1. Общи бележки** Август 2025 г. „Овергаз Мрежи“ АД изготви и внесе в МОСВ становище по Заданието за определяне на обхвата и съдържанието на Доклада за екологична оценка (ДЕО) на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България (ИПЕК). Нашите предложения бяха насочени основно към необходимостта от по-задълбочена количествена оценка на въздействието на политиките и мерките по петте направления на ИПЕК, по-специално към въздействието им върху качеството на атмосферния въздух. Становището е разгледано в ДЕО, но предложенията ни не са взети под внимание. Съгласно т. 6.1 и т. 6.2 от Заданието за екологична оценка на стратегическо ниво следваше да бъде извършена оценка на въздействието по всяко от измеренията на Плана, националните цели и предвидените политики и мерки. В представения Доклад за ЕО значителна част от оценките остават предимно описателни, без достатъчна количествена обосновка и без ясно разграничаване на ефекта от отделните мерки.	Позицията на МОСВ по отношение на съдържанието на ИПЕК е посочена като забележка в раздел 12 на ДЕО.
		2. Бележки по текста В Доклада за ЕО в т**. 2 Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ИПЕК**, подробно е разгледано и описано състоянието на околната среда по компоненти, като са представени количествените стойности по показатели и индикатори на всяка характеристика с данни до 2023 г. В Доклада е посочено състоянието и динамиката на изменение на парниковите газове емитирани от България по сектори и години. Показано е подробно състоянието на атмосферния	Анализът на текущото състояние на околната среда е верифициран от компетентните органи по околна среда, в т.ч. ИАОС. ДЕО няма за предмет на оценка КАВ на територията на страната и не може да предлага мерки в тази посока.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		въздух, отпадъците и водите в България. Това са компоненти на околната среда, върху които енергетиката оказва сериозно влияние. Следва да отбележим, че в Регионалните годишни доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ за 2024 г. са налични и по-актуални данни. Също така ИАОС изготвя годишни бюлетини за качеството на атмосферния въздух. Данните за 2025 г. са налични на адрес - **Годишен бюлетин - ИАОС I Изпълнителната агенция по околна среда.** В Националния доклад по инвентаризация на парниковите газове за България за 2024 г. има две важни констатации относно емисиите по сектори и горива, които се наблюдават за първи път през последните години: • „Емисиите от енергийния сектор през 2024 г. са намалели с 62,3% в сравнение с базовата година (30 734 Gg CO_2eq през 2024 г. в сравнение с 81 578 Gg CO_2e през 1988 г.). В сравнение с предходната година, емисиите през 2024 г. са намалели с 6,6%, **най-вече поради намаляването на производството на електроенергия от изкопаеми горива в енергийния сектор.“** • **Основният източник на емисии в енергийния сектор е изгарянето на течни горива**, което е причина за 46,3% от емисиите от изгаряне на горива през 2024 г., следвано от твърди горива с 36,5% и газообразни горива с 14,8%. Наблюдаваното намаление на емисиите на парникови газове от електропроизводството се очаква да продължи да намалява и през 2026 г. след спирането и на втората американска централа в комплекса „Марица изток“. Това ще се отрази съществено на въглеродния емисионен фактор на електроенергията, който по данни на АУЕР за 2022 г. е 0,486 kg CO/kWh. Тази стойност е по-висока от емисионния фактор на въглищата и дизеловото гориво, които са 0,360 и 0,290 kg CO/kWh. При настоящите условия планираните мерки за замяна на течните горива в транспорта с електроенергия са неефективни. Поради тази причина ние предложихме в становището си по Заданието включване на въглеродния емисионен фактор	Посочените превишения на ФПЧ2.5 в отделни пунктове не представляват национална тенденция, а локални епизоди, които: – не могат да бъдат екстраполирани към национална политика; – не са свързани пряко с мерките на ИПЕК; – подлежат на оценка в рамките на общинските програми за КАВ, а не в стратегическата екологична оценка. ДЕО правилно отчита основните източници (битово отопление и транспорт) и оценява въздействието на мерките на стратегическо ниво. Твърдението, че ДЕО прави „прекалено оптимистична“ връзка между националните емисии и климатичните ефекти, е необосновано. Документът: – следва IPCC методологията за причинно-следствени връзки; – не твърди, че българските емисии сами по себе си определят локалния климат; – оценява приноса на секторите към глобалния процес, което е изискване на RED III и Европейския закон за климата. Следователно формулировката е научно и нормативно издържана. Анализът на въздействията е извършен при стриктно следване на заложеното в Заданието, и на двете нива на подробност.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		на електроенергията като индикатор за декарбонизация. Подробен анализ за състоянието и очакваните изменения на въглеродните емисии от електропроизводството са дадени на адрес: **Въглеродни емисии от ТЕЦ: накъде отива българската енергетика? ! 3e-news.** При анализа на рисковите фактори, свързани с основните замърсители в атмосферата се посочва само едно превишение на среднодневната (СДН) и средногодишната норма (СГН) за $ФПЧ_{10}$ и нито едно превишение на средногодишната норма на по-опасните $ФПЧ_{2.5}$. Коректно са посочени основните източници - битовото горене и пътният транспорт. При запознаване с конкретните данни на ИАОС се вижда, че в осем от десетте пункта на измерване са отчетени средно дневни концентрации $ФПЧ_{2.5}$ над 40 $\mu g/m^3$. За сравнение съгласно Директива (ЕС) 2024/2881 относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа, пределно допустимата стойност, която трябва да достигнем до 1 януари 2030 г. е 25 $\mu g/m^3$. В Доклада за ЕО не са разгледани възможните варианти за достигане на тези норми. В представения ДЕО е налице детайлно разглеждане на изходното състояние на компонентите на околната среда, докато оценката на въздействията на политиките и мерките по отделните компоненти е извършена предимно на формално и обобщено ниво. Това не съответства в пълна степен на изискванията, заложени в Заданието за екологична оценка (т. 6.1 и т. 6.2), съгласно които „на това ниво ще бъде извършена оценка на въздействието по всяко от измеренията на плана, националните общи и конкретни цели, и предлаганите политики и мерки“. Посоченият подход предполага извършване на реална аналитична и доколкото е възможно на стратегическо ниво количествена оценка на въздействията. В същото време в т. 6.1 (стр. 304) на ДЕО е посочено че „пряко от стратегическия документ не могат да произтекат потенциални отрицателни въздействия върху: земни недра, отпадъците, опасните вещества, вредните физични фактори и културно-историческото наследство“. Подобна	Детайлите са налични в 8 бр. приложения към ДЕО. Стратегическата оценка не е годишен доклад, а оценка на политики, поради което не се актуализира при всяка междинна промяна. Твърдението, че оценката е „формална“, не отчита спецификата на стратегическата екологична оценка: – тя оценява политики и мерки, а не конкретни проекти; – количествените оценки са възможни само там, където съществуват надеждни модели; – за останалите компоненти се прилага качествена оценка, съгласно т. 6.1 и 6.2 от Заданието. Формулировката в т. 6.1 относно липсата на пряко въздействие върху някои компоненти е методологично коректна, защото стратегическият документ не поражда физически намеси, които да засягат земни недра, отпадъци или културно наследство. Примерите, посочени от подателя (декарбонизация, отпадъци, КАВ), всъщност потвърждават, че ДЕО е идентифицирала и двата типа ефекти. Стратегическата оценка не е длъжна да извършва количествено моделиране на всеки сценарий (напр. въглероден

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		формулировка на практика заменя анализа на въздействията по отделните компоненти с предварително обобщение за тяхната неприложимост, вместо да бъде извършена подробна оценка на вероятните въздействия от съответните политики и мерки. В представения текст на (стр. 266), свързващ изменението на климата с първични и вторични ефекти върху човешкото здраве, е направено обобщение, че „Сектор енергетика е с най-голям дял на емисии на парникови газове, съответно с най-голям принос към изменението на климата и свързаните с това ефекти върху здравето“. Прекалено „оптимистично“ е да се приема директна и еднозначна връзка между изменението на количеството на емисиите на парникови газове на секторно или национално ниво и конкретни климатични изменения на територията на България. Влиянието на националните емисии следва да се разглежда като част от глобален процес и не може да бъде интерпретирано като единствен причинно-следствен фактор за локални климатични изменения. В заключение в Доклада за екологична оценки (ДЕО) на проекта на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България се съдържа огромна информация за състоянието на всички компоненти на околната среда. Оценено е положителното въздействие на ИПЕК върху компонентите на околната среда, но направената оценка е с недостатъчен анализ на положителните и отрицателни ефекти от реализацията му. Като примери могат да се посочат: • Декарбонизация. Положителен ефект: Емисиите на парниковите газове от енергийния сектор в края на 2026 г. могат да се доближат до целта за 2030 г. Отрицателен ефект: Ефектът от електрификацията на транспорта зависи съществено от въглеродния интензитет на електроенергийния микс и следва да бъде количествено оценен при различни сценарии; • Отпадъци. Положителен ефект: Намаляване на производството на електроенергия от въглища ще доведе до значително	интензитет при електрификация), тъй като това е предмет на: – секторни анализи; – последващи оценки на въздействието; – проектни ОВОС.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		намаление на промишлените отпадъци. Отрицателен ефект: Ръстът на ВЕИ и батерии ще доведе до необходимостта от инсталации за обезвреждане и рециклиране; • Качество на атмосферния въздух (КАВ). Положителен ефект: Увеличаване на ВЕИ в домакинствата, когато се заменят твърди горива води до подобряване на КАВ. Отрицателен ефект: Изгарянето на дърва и пелети, които са възобновяемо био гориво също води до замърсяване на атмосферния въздух с диоксини, фурани и ФПЧ.	
		Предложения: **1. Да се включат количествени показатели и сценарно моделиране на различните варианти за покриване на екологичните норми и поети цели за декарбонизация.** **Обосновка** Докладът за екологична оценка разглежда основно въздействията, свързани с въглищата, електроенергията и възобновяемите енергийни източници, без да представя достатъчно подробен сравнителен анализ на екологичните ефекти от използването на различните енергийни носители в крайните сектори потребление. Липсва оценка на потенциала за намаляване на емисиите на фини прахови частици, серни и азотни оксиди и парникови газове при заместване на дърва и въглища за битово отопление с природен газ. Включването на количествени показатели би допринесло за по-пълна оценка на очакваните екологични ефекти от предвидените политики и мерки и би подпомогнало вземането на информирани решения при изпълнението на ИПЕК.	Предложението не се приема, защото ДЕО е стратегически, а не моделиращ документ. Стратегическата екологична оценка по своята правна природа оценява политики, цели и мерки, а не разработва енергийни или емисионни модели. Задълбочено количествено моделиране на варианти за декарбонизация е функция на самия ИПЕК, който вече съдържа: енергийни и климатични сценарии; количествени прогнози за емисии; секторни траектории до 2030/2050 г. Включването на нови модели в ДЕО би означавало дублиране на съдържание, което законът не изисква. SEA Guidance на Европейската комисия допуска качествена оценка, когато: липсват достатъчно точни входни данни; моделите биха довели до спекулативни резултати; стратегическото ниво не позволява прецизна количествена оценка. Точно това е случаят с ИПЕК. ИПЕК вече съдържа количествените сценарии – ДЕО

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			ги оценява, не ги създава ДЕО оценява екологичните последици от вече разработените сценарии, а не създава нови. Предложението би означавало преписване или повторно моделиране на съдържанието на ИПЕК, което е извън ролята на ДЕО.
		2. МОСВ да предприеме действия за определяне на пределно допустима среднодневна норма за ФПЧ$_{2.5}$ в съответствие с Директива (ЕС) 2024/2881 относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа. **<u>Обосновка:</u>** Измерените концентрации през периода 2024-2025 г. показват сравнително високи среднодневни концентрации на ФПЧ$_{2.5}$ в редица населени места в страната. В Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух е определена среднодневна норма за ФПЧ$_{10}$, докато за ФПЧ$_{2.5}$ липсва такава. Съгласно Директива (ЕС) 2024/2881 относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа от 1 януари 2030 г. следва да бъде постигната 24- часова пределна стойност за ФПЧ$_{2.5}$ до 25 μg/m^3, която не може да бъде превишавана повече от 18 пъти през календарната година.	Предложението няма отношение към ИПЕК и екологичната му оценка, а касае КАВ.
37.	Екологично сдружение „За Земята” гр. София изх. № 19 от 08.06.2026 г.	Щастливи сме, че дойде момента да коментираме ДЕО на ИНПЕК, за който припомняме, че срокът за изпращане на проекта на първата актуализация на ИНПЕК до Комисията бе 30 юни 2023 г., а за изпращане на окончателната одобрена от държавата-членка първа актуализация на плана бе 30 юни 2024 г., съгласно чл. 14, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999. След преглед на актуализирания вариант на ИНПЕК, установяваме че не е взето предвид детайлното становище на ЕС „За Земята“ и Грийнпийс -	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		България, нито последващите ни становища по финалната версия. Въпреки че някои части от становищата ни са описани в частта за консултациите, документа не е актуализиран с нашите препоръки. **Тъй като установените със становището дефекти на документа са относно неговото качество и непълнота, това неизбежно влияе и на качеството на екологичната оценка, обект на настоящата обществена консултация. Такива значителни недостатъци би трябвало да бъдат отразени в Доклада по екологична оценка, както и препоръки за отстраняването им.** ИНПЕК в този вид не отговаря на основното изискване на Регламент (ЕС) 2018/1999 за „изпълнение на целите на Енергийния съюз" и за това „да се определят националните общи цели за всяко от петте измерения на Енергийния съюз и съответните политики и мерки за тяхното постигане, като плановете следва да почиват на аналитична основа." В голяма степен документа не изпълнява и подробните препоръки на Известие на Комисията относно насоките за държавите членки за актуализиране на националните планове в областта на енергетиката и климата за периода 2021—2030 г. (2022/C 495/02)	Позицията на МОСВ по отношение на ИПЕК е изразена в забележка, в т. 12 на ДЕО.
		Сектор Енергетика - Енергийна ефективност, ВЕИ, фалшиви решения: Основният проблем е, че настоящият документ не предоставя необходимата основа, мерки и план, които да представляват стратегическата рамка, която да осигури значително подобрение и постигане на климатичните цели до 2030 г. и 2050 г. Декарбонизирането на енергийната система върви ръка за ръка с използването на микс от ВЕИ технологии, включително с доста по-приоритетна роля на геотермалната енергия, наред със слънце и вятър, вода. Нужен микс от ВЕИ решения, съгласно местните особености, потенциал и ограничения, фокус върху децентрализирано и демократизирано производство на енергия от ВЕИ, в комбинация с мерки за съхранение на енергия и постигане на най-високи нива енергийна	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		ефективност в различните сектори. В окончателния вариант на ИНПЕК, вместо план за поетапно извеждане от употреба на изкопаемите горива, виждаме притеснително ниво на залагане на скъпи и недоказани технологии, които няма да осигурят необходимото намаляване на емисиите и рискуват да заключат страната в активи, свързани с изкопаеми горива, както и в нови спорни мегапроекти (Напр. Планираното увеличаване на ядрените мощности изглежда неразумно и нерентабилно предвид очакваното увеличаване на възобновяемите енергийни източници). Необходимо е да се актуализират целите и мерките в ИНПЕК, и за да могат да бъдат изпълнени минималните на ЕС в областта на енергетиката. Окончателният вариант на ИНПЕК съдържа по-ниски амбиции за внедряването на възобновяемите енергийни източници в енергийния сектор, в сравнение с предходната чернова на плана, а делът на крайното енергийно потребление (КЕП) не е съобразен с референтната стойност по Директивата за енергийната ефективност (ДЕЕ). Необходимо е да спре да се разчита на фалшиви решения и изкопаеми горива, както и да се предвиди поетапното намаляване на “несъществуващите” субсидии за изкопаеми горива Необходимо е окончателният вариант на ИНПЕК да предвиди климатични политики и мерки като: i) да се въведе виртуално нетно измерване, ii) да се обърне внимание на трудния в момента достъп до мрежата от страна на активните потребители, iii) да бъдат стимулирани енергийните общности за отопление и охлаждане iv) да бъде засилена ролята на агрегаторите за балансиране на мрежите и за реакция на търсенето, v) да се облекчат административните процедури за изграждане и поддържане на мрежовата инфраструктура. Необходимо е в ИНПЕК да се обърне сериозно внимание на въпроса с рехабилитацията на спрените от експлоатация увредени терени от въглищната минна индустрия. Рекултивираните увредени терени от въглищната индустрия биха дали възможност за развитие на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		производството на енергия от ВЕИ без да се поражда опасност за унищожаване на ценно биоразнообразие, гори или плодородни земеделски земи. Би следвало да е забранено изграждането на наземни фотоволтаични централи тип ФЕЦ и ВяеЦ в защитени територии (по смисъла на Закона за защитените територии) и защитени зони (от екологичната мрежа Натура 2000). Терените от въглищната индустрия представляват милиони декари опустинени земи, които биха могли да донесат висока икономическа или екологична полза, ако бъдат рехабилитирани правилно. Фактите показват, че тяхната рекултивация и подготвянето им за повторна употреба се забавят неограничено във времето, понякога десетки години, рехабилитираните земи по документи често не са такива на практика или рекултивацията им няма необходимото качество, като за нейното извършването не се спазват определени стандарти. Необходими са както финансови средства, така и подобряване на съществуващата законова рамка, касаеща рекултивациите на увредени терени в посока на по-добър контрол, по-високи законови санкции за нарушенията и забавянията и по-голяма яснота за функциите и задълженията по време на процеса на отговорните институции и лица, по-добра прозрачност и публичност на тези процеси пред обществото	
		Сектор Отпадъци: Твърдението, че ИНПЕК няма особена връзка с Националния план за управление на отпадъците, е нелогично и няма място в сериозен държавен документ. В текста са преповторени абзаци с цели и принципи, които следва да са залегнали в управлението на отпадъците в България, но липсва всякаква оценка на степента на тяхното действително изпълнение - например отдавна е ясно, че схемите за разширена отговорност на производителите за повечето масово разпространени отпадъци не покриват пълните разходи за тяхното третиране - факт, установен както в доклади на Сметната палата, така и в множество становища на Националното сдружение на общините в Република България.	Мнението е некоректно. В т. 5 на ДЕО, Таблица 5-1 е направен анализ на онези стратегии, планове и програми, които поставят цели по опазване на околната среда и които имат отношение към ИПЕК, в т.ч. Национален план за управление на отпадъците (НПУО) за периода 2021 - 2028 г. ИПЕК не прави оценка на прилагането и изпълнението на целите от НПУО, нито това е целта на екологичната оценка на ИПЕК. Заключението от съпоставянето не

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Най-големият провал на настоящия ИНПЕК обаче е погрешното съсредоточаване върху изгарянето на отпадъци за енергия. Подмяната на въглища или други фосилни горива с отпадъци не е панацея и няма да реши нито проблемите в енергетиката, нито проблемите с неефективното управление на отпадъците у нас. Данните от международния и роден опит говорят ясно: изгарянето на отпадъци в съоръжения като въглищни централи, например, отделя същото или по-голямо количество парникови газове, както нискокачествените въглища, които се използват в България. За сравнение, според емпиричните данни в доклад от Университета в Делфт, Нидерландия, средностатистически инсинератор отделя 1,11 тона CO2 за един тон изгорени отпадъци. Това е напълно сравнимо с емисиите от например ТЕЦ Бобов дол е 1,0215 тона CO2. Независимо, че във финансовите условия за плащане на емисии към EU ETS, около половината от емисионния фактор при горене на отпадъци се смята за „биогенна“, в действителност тези емисии все пак са освободени в атмосферата и въздействието върху климата им е не по-малко реално от това на въглищата. От друга страна, както правилно е посочено в ИНПЕК, биоразградимите отпадъци в депата са един от най-значимите източници на метанови емисии. Поради това основната тема на ИНПЕК по отношение на намаляване на емисиите от сектор отпадъци и производство на чиста енергия следва да бъде драстичното намаляване на депонирането на биоразградими отпадъци. Това може да стане чрез значително и бързо разширяване на разделното събиране на биоотпадъци от домакинства и търговски обекти в цялата страна, заедно с паралелното изграждане на съответно необходимите допълнителни мощности за компостиране и анаеробно разграждане с производство на биогаз. Хранителните отпадъци - един от най-важните източници на метан от сметищата - са споменати просто мимоходом, без цитиран източник за твърдението, че повечето произтичат от бита (а не от производство, разпространение и т.н.), и без да се направи очевидната връзка между	екологичните цели от двата документа е, че мерките от ИПЕК практически съобразяват изцяло целите, заложени в НПУО.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		ангажиментите на България тези отпадъци да се намаляват, събират разделно и третират чрез компостиране или в анаеробни инсталации, които биха произвеждали чиста енергия. Този огромен пропуск в ИНПЕК следва да бъде поправен	
		Сектор Транспорт: Основният проблем е, че настоящият документ не предоставя необходимата основа, мерки и план, които да представляват стратегическата рамка, която да осигури значително подобрение и постигане на целите в транспортния сектор до 2030 г. и 2050 г. Тези пропуски пораждат и сериозни съмнения дали поставените цели ще бъдат постигнати или ще останат само на хартия като неизпълнени обещания. Тук ще подчертаем най-важните примери, които ясно показват горните констатации: 1. Продължава да присъства подвеждащата мярка „Т6 - Рехабилитация и модернизация на съществуващата пътна инфраструктура за осигуряване на оптимална скорост и оптимални режими на управление на автомобилните двигатели Обхват: Рехабилитация и модернизация на съществуващата пътна инфраструктура за осигуряване на оптимална скорост и оптимални режими на управление на автомобилните двигатели.“ **Подобрената национална пътна мрежа повиши средната и максималната скорост, което предизвиква работа на двигателя над признатата оптимална средна скорост за минимизиране на разхода на гориво и емисиите, която обикновено е около 80 km/h,** тъй като натоварването на двигателя е по-високо. Подобрените пътища доведоха до повече трафик на лични превозни средства и допринесоха за преминаването към въглеродно интензивни частни форми на транспорт и товари. 2. Мярката „Т7 - Намаляване относителния дял на пътуванията с лични моторни превозни средства чрез подобряване и развитие на	Мнението е некоректно. За изготвянето на актуализираният на ИПЕК са използвани Интегрираната транспортна стратегия в периода до 2030 г. и Националния план за развитие на комбинирания транспорт на Република България до 2030 г. ДЕО няма за цел да ревизира ИПЕК като предвиждания, произтичащи от политиките за енергетика и климат, а да оцени неговия екологичен отпечатък и да предложи мерки в тази посока. В т. 7 са разписани мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на ИПЕК върху околната среда и човешкото здраве, каквато е целта на самата оценка.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		обществения градски транспорт и чрез развитие на немоторизирания транспорт“ следва да бъде разширена и с междуградския обществен транспорт. 3. Мярката „Т10 - Създаването на национална схема за подпомагане на изграждането на зарядна инфраструктура“ следва да включи и стимулира екипирането на зарядните станции със собствени ВЕИ/ФЕЦ. 4. Мярка „Т1 - Увеличаване дела на обществения електрически транспорт - железопътен, тролейбусен, трамваен, метро“ също трябва да включи и стимулира екипирането на гари, депа и други подходящи обекти със собствени ВЕИ/ФЕЦ. Подобен тип препоръки бихме искали да видим и при една адекватна екологична оценка на документа за максимализиране на ефекта от мерки и инвестиции за климата, чистотата на въздуха и здравето на гражданите в съответствие с целите на ЕС	
		Относно Доклада за екологична оценка Заданието за ЕО не формулира ясно и точно задача по оценка на въздействието на всяка от мерките за всеки сектор. Отделно в самият ИНПЕК липсва **„Формулиране на всеобхватна, актуализирана и подробна аналитична основа,** включваща въздействието върху икономиката, заетостта, социалната сфера, научните изследвания, иновациите, конкурентоспособността и околната среда, както и бъдещия принос на кръговата икономика.“ в съответствие с изискванията на европейските документи посочени по-горе. Тези два фактора правят настоящия Доклад по ЕО до голяма степен формално упражнение без особена полза за подобряването на ИНПЕК.	Твърдението е субективно и немотивирано, което се доказва от получените становища по заданието за обхвата на оценката, в т.ч. от всички компетентни органи по околна среда. ЕО на ИПЕК няма за цел да ревизира предвижданията на плана, освен ако те не водят до значителни отрицателни въздействия върху околната среда, каквито не са прогнозирани.
		За Сектор Транспорт, при внимателен прочит установихме противоречия и несъответствия като например: – От една страна ИНПЕК прогнозира повишаване на емисиите от транспорта до 2045; – От друга в Табл. 2.2-1. е записано „Не се очаква промяна на КАВ без прилагане на Плана“;	Не е налице противоречие. Има генерално неразбиране на предмета на оценката, на самата оценка и на методологията по която се прави, има погрешно тълкуване на различни аналитични нива. Текстовете са неправилно разбрани и тълкувани,

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		– След това в Табл. № 4-1 формулира проблем за човешкото здраве – „замърсяване на въздуха от енергетиката и транспорта“; – И накрая в Табл. 6-4 обобщава, че „Реализацията на ИПЕК е с изцяло положително въздействие върху климата и борбата с изменението на климата, в т.ч. кумулативно, а периода на прилагане на плана. Няма идентифицирани отрицателни въздействия.“ Очевидно е, че в сектор Транспорт всяко от тези твърдения няма как да е вярно. Докладът за ЕО трябва детайлно да опише и обоснове проблема с повишението на емисиите от транспорта и да препоръча подобрени и допълнителни мерки по примера изложен от нас по-горе	извадени от контекста на раздела, в които се намират. ДЕО няма за цел да ревизира и оценява сектор Транспорт, а да оцени въздействията върху околната среда и човешкото здраве от прилагането на политиките и мерките на ИПЕК.
		За Сектор Енергетика и в частност използването на природен/изкопаем газ, както и водород / зелен амоняк, при внимателен прочит установихме противоречия и несъответствия като например: – От една страна ИНПЕК казва: „Планирането на новата газова инфраструктура като „подготвена за бъдещето“ (водородно приспособяване) няма да доведе до въглероден ефект на блокиране.” – От графиките в резултат на моделирането в ИНПЕК е видно, че се очаква да има известен спад в използването на изкопаем газ (между ¼ до ⅓) към 2030 г. – Таблица 5-4 от ДЕО казва: Идентифицирани са следните незначителни отрицателни въздействия, които са принципни и са основно свързани с изграждането на нови енергийни обект, въпреки липсата на конкретни местоположения: – Мярка 17 Т12 - Насърчаване производството и потреблението на водород, включително чрез развитие на инфраструктура; – Мярка 28 ИП2 - Увеличаване използването на природен газ в промишлеността чрез нова газова инфраструктура;	Не е налице противоречие. Има генерално неразбиране на предмета на оценката, на самата оценка и на методологията по която се прави, има погрешно тълкуване на различни аналитични нива. Текстовете са неправилно разбрани и тълкувани, извадени от контекста на раздела, в които се намират. ДЕО няма за цел да ревизира и оценява сектор Енергетика, а да оцени въздействията върху околната среда и човешкото здраве от прилагането на политиките и мерките на ИПЕК.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		– Мярка 39 ИП13 - Насърчаване производството и потреблението на водород, включително чрез развитие на инфраструктура за алтернативни горива; – Отново, в Табл. 6-4 се казва, че „Реализацията на ИПЕК е с изцяло положително въздействие върху климата и борбата с изменението на климата, в т.ч. кумулативно, а периода на прилагане на плана. Няма идентифицирани отрицателни въздействия.“	
		Изкопаем газ и инфраструктура: - В ИНПЕК България твърде уверено залага на дългосрочен хоризонт на използване на изкопаем газ, и планът твърди, че правейки инфраструктурата готова за водород, няма да се стигне до заключване. Това не е подкрепено с ясни аргументи и траектория за планиран постепенен изход от зависимостта от изкопаем газ. - Насърчаването на фосилно гориво като природния газ противоречи на целите за пълна декарбонизация. - В ИНПЕК продължава да липсва цел за намаляване на метановите емисии, липсва дори разпознаване на ефекта от изпускане на метанови емисии от петролно-газовия сектор и от добива на въглища, както и мерки за намаляването им съгласно Регламента на ЕС за метана (мерки за мониторинг, докладване и проверка на емисиите на метан (т.нар. правила за MRV), мерки за намаляване на емисиите на метан чрез правила за откриване и отстраняване на течове (LDAR) и забрана на практиките за рутинно изпускане и изгаряне (BRVF). - Рискове от мярката за природен газ (Мярка 28 ИП2): ● Течове на метан: Придобитият природен газ се състои основно от метан. По време на добива, преноса и разпределението през новата инфраструктура неизбежно възникват течове. Метанът улавя топлината в атмосферата до 80 пъти по-силно от CO2 за 20-годишен период. ● Ефект на икономическо "заключване" (Lock-in effect): Изграждането на нова газова инфраструктура изисква огромни инвестиции с дълъг експлоатационен живот (30–50 години). Това блокира прехода към	Позицията на МОСВ по отношение на ИПЕК е изразена в забележка, в т. 12 на ДЕО.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		възобновяеми източници и обвързва промишлеността с изкопаеми горива за десетилетия напред. ● Финансов риск от "блокирани активи": С покачването на цените на въглеродните квоти в ЕС, поддържането на газова инфраструктура ще стане икономически неизгодно. Инвестициите в нея рискуват да се превърнат в загубени публични и частни капитали	
		Водород и инфраструктура: При развитието на зелен водород ключов момент е и необходимостта от ресурси за производството му, а те са вода (производството на зелен водород изисква огромни количества свръхчиста вода за електролиза - в райони с воден стрес или засушаване това може да доведе до остра липса на питейна вода и увреждане на екосистемите) и много ток от възобновяеми енергийни източници, за чието развитие има също физически граници. Затова трябва да се приоритизират само онези приложения на зеления водород, които ще осигурят максимален резултат както по отношение намаляване на емисиите, така и по отношение намаляване на енергийната зависимост (включително към външни и недемократични режими). Основната нужда от декарбонизация чрез зелен водород е съществуващата промишленост и рафиниране. У нас има няколко големи потребители на водород и това са Лукойл и торовите заводи. Неохим в Димитровград прави амоняк от природен газ, теоретично, той би могъл да прави амоняка с помощта на зелен водород (зелен амоняк). В момента, Агрополихим внася амоняк отвън, но при определени условия, теоретично, би могъл да прави и той зелен амоняк. Това обаче едва ли ще се случи, тъй като търговията на амоняк е изключително добре развита, има борсова цена и вероятно България едва ли ще може да се конкурира със страни, които имат много по-голямо слънцегреене като Саудитска Арабия и Обединени арабски емирства. За справка и допълнителна информация - Стълба на приложенията на водород при съревноваващи се технологии, налична в доклада ни от 2023 г. Мащабното въвеждане крие сериозни скрити опасности като:	Позицията на МОСВ по отношение на ИПЕК е изразена в забележка, в т. 12 на ДЕО.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		● Индиректен парников ефект при течове: Водородът е изключително малка молекула и лесно преминава през съществуващата инфраструктура. Попаднал в атмосферата, той удължава живота на метана (силен парников газ), което ускорява глобалното затопляне. ● Въглероден отпечатък (Сив водород): Над 90% от водорода в момента се произвежда от изкопаеми горива (природен газ и въглища) чрез процеси, които отделят огромни количества CO2. Без строги гаранции за производство само на "зелен водород" (чрез ВЕИ), тези мерки всъщност ще увеличат емисиите. ● Емисии на азотни оксиди (NOx): При директно изгаряне на водород в промишлеността или транспорта се развиват изключително високи температури. Това води до образуването на азотни оксиди, които са силни замърсители на въздуха и увреждат човешкото здраве. ● Риск от експлозии и инциденти: Водородът има много широка граница на запалимост и е невидим при горене. Развитието на мащабна инфраструктура увеличава риска от тежки промишлени аварии. Сериозни предизвикателства крие и начина на търговия и пренос на водород, тъй като температурата за поддържане на втечнения водород е с 90 С по-ниска от тази на втечнения газ. ● **Учени откриха, че над определен праг, ако заменим използването на изкопаеми горива с производство на енергия от водород, това може да причини вреди на околната среда чрез увеличаване на количеството метан**. Рискът от вреди се усложнява при методите за производство на водород, използващи метан (изкопаем газ) като суровина, подчертавайки критичната необходимост от управление и минимизиране на емисиите от производството на водород. ● **Потенциалът на водорода като чисто гориво може да бъде ограничен от химическа реакция в ниските слоеве на атмосферата**. Това е така, защото водородният газ лесно реагира в атмосферата със същата молекула OH, отговорна основно за разграждането и на мощния парников газ – метана, т.е. остава по-малко количество OH, която да	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		разгражда метана. Ако водородните емисии надхвърлят определен праг, тази споделена реакция вероятно ще доведе до натрупване на метан в атмосферата – с десетилетия последици за климата.	
		В заключение, за нас е непълно твърдението, че мерките за насърчаване производството и потреблението на водород, включително чрез развитие на инфраструктура за алтернативни горива (Мярка 39 ИП13, Мярка 171 Увеличаване на дела на превозните средства с водородни горивни клетки и разгръщане на водородна зарядна инфраструктура.) биха имали "незначителни отрицателни въздействия, които са принципни и са основно свързани с изграждането на нови енергийни обекти" и само върху земи и почви. За нас всякакви други видове водород отвъд зеления са неприемливи, като в същото време за използване на зелен водород следва да има приоритизация към най-трудните за декарбонизиране сектори	Твърдението е субективно и не се основава на действителен, експертен и верифициран анализ.
		Проекти за улавяне и съхранение на въглероден диоксид: ДЕО казва в табл. 5-3, че Възможното въздействие на мярка ИП14 - Насърчаване на проекти за улавяне и съхранение на въглероден диоксид "е неутрално, тъй като няма отношение на към водните тела, тяхното количествено и качествено състояние, и емисиите на вредни вещества в тях." По наши проучвания, улавянето на въглерод увеличава значително разходите за ресурси и химикали, **най-вече вода**. Възможно е централи със CCS да се налага периодично да затварят поради недостиг на вода. Поради повишените разходи за енергия, както и от повишени нужди за охлаждане, породени от процеса на улавяне, в някои случаи централите със CCS се налага да употребяват от 25% до 200% повече вода (повече топлина се задържа, защото вместо да се изхвърли в атмосферата, повече пара се използва за процеса на CCS). В райони, уязвими на недостиг на вода, би могло да се налагат затваряния на централите през летните месеци. С повишаването на глобалната температура, този тип риск ще нарасне.	Твърдението е субективно и не се основава на действителен, експертен и верифициран анализ. Има погрешно тълкуване на различни аналитични нива.
		В заключение, надяваме се финалният Доклад за ЕО детайлно да опише и обоснове проблемите на факторите на околната среда,	Това вече е направено. В т. 7 на ДЕО са разписани мерки, предвидени за

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		произтичащи от изпълнението на ИНПЕК и да препоръча подобрени и допълнителни мерки по примерите изложени от нас по-горе. Оставаме на разположение за по-нататъшната работа по подобряване на ИНПЕК и неговото изпълнение.	предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на ИПЕК върху околната среда и човешкото здраве, каквато е целта на самата оценка.
38.	„ГРИЙНВОЛТ ПАУЪР БЪЛГАРИЯ” ЕООД	**ОТНОСНО**: Доклад за екологична оценка на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Р. България — актуализация 2024 г. и настояване за отказ за приключване на процедурите по ЕО и ОС поради редица нарушения „ГРИЙНВОЛТ ПАУЪР БЪЛГАРИЯ” ЕООД като бизнес в сектор на вятърната енергия в Република, изпраща относно Доклад за екологична оценка (ДЕО), Нетехническо резюме (НТР) и Доклад за оценка за степента на въздействие (ДОСВ) на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (ИПЕК), публикувани за обществено обсъждане, април 2026 г. в законоустановения срок за обществени консултации. Бихме искали да подчертаем изрично, че не поставяме под съмнение нито националното значение на ИПЕК като инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт и Директива (ЕС) 2023/2413, нито обществения интерес от опазване на мрежата Натура 2000. Точно поради значимостта на ИПЕК БГВЕА настоява оценъчните документи, на които ще се основават последващите разрешителни процедури, да отговарят на най-висок стандарт на правна и научна обоснованост. Категорично считаме, че в представения вид Докладите не отговарят на този стандарт. Установяваме съчетание от съществени правни нарушения, методологически дефекти и вътрешни противоречия, които поотделно и взети заедно компрометират валидността на изводите и правната издържаност на препоръчаните мерки. Подробната обосновка е изложена в Приложение 1 към настоящото становище.	Изразеното становище повтаря това на ЕЕ България ЕООД гр. Варна от 05.06.20269 г., ред 20, на Българска ветроенергийна асоциация гр. София, изх. № 028 от 08.06.2026 г., ред 26, затова виж отговорите в ред 20, по-горе.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		С оглед на изложеното представяме следните мотивирани искания:	
		1. Процедурите по ЕО и ОС да не бъдат приключвани въз основа на представените в настоящия вид ДЕО и ДОСВ. Установените нарушения засягат съдържанието, а не само формата на документите и правят заключенията незаконосъобразни. **2. ДЕО и ДОСВ да бъдат върнати за съществено преработване** с конкретни указания за отстраняване на всяко едно от установените нарушения, включително: (а) изготвяне на реални алтернативи по смисъла на Директива 2001/42/ЕО; (б) количествена кумулативна оценка въз основа на реално реализирани, а не само процедирани мощности; (в) анализ по конкретни защитени зони и предмети на опазване; (г) технологична диференциация на предлаганите мерки. **3. Вътрешното логическо противоречие в ДОСВ** - едновременна констатация за „незначително въздействие“ в т. 9 и препоръка за географски забрани и обширни буфери в т. 6 - да бъде отстранено. Или въздействието е незначително и тогава крайни мерки не са необходими, или крайните мерки са необходими и тогава квалификацията „незначително“ е невярна. И в двата случая Докладът е вътрешно несъстоятелен. **4. Неоснователно използване на остарели документи с изтекло правно действие** - НПДЕВИ 2011- 2020. **5. Заложените мерки по т. 6.2 да бъдат изцяло ревизирани и отменени**. **6. Да бъде извършена трансгранична консултация** по чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО с Румъния, Гърция и Сърбия, предвид констатирания в ДОСВ риск за мигриращи видове птици с трансгранични популации. **7. Нетехническото резюме (Приложение № 7 към ДЕО) да бъде публикувано като самостоятелно достъпен документ. Към настоящия момент то липсва в предоставената за консултации документация**. Провеждането на обществени консултации без публикуван НТР нарушава чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО и прави участието на засегнатата	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		общественост фактически невъзможно. Обществените консултации не могат да протичат пълноценно при непубличност на ключови приложения. **8. Да бъде изрично предвидено, че въвеждането на мерки и ограничения, произтичащи от ДОСВ на ИПЕК 2024, не се прилагат спрямо инвестиционни предложения и проекти, за които към датата на приемане на окончателното становище са налице решения по ОВОС, решения по оценка за съвместимост или други индивидуални административни актове, издадени по реда на ЗООС и ЗБР** **9. Срокът за обществено обсъждане на преработения вариант да бъде удължен** с не по-малко от 30 дни след публикуването на всички приложения - изискуемо по чл. 20, ал. 1 от Наредбата за ЕО, чл. 122, ал. 2 от ЗООС и чл. 6, § 2 от Директива 2001/42/ЕО.	
		ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ОБОСНОВКА НА ИЗЛОЖЕНИТЕ МОТИВИ Настоящото приложение представя подробната правна и научна обосновка на исканията, изложени в основното становище. Установените пороци са систематизирани в четири дяла: I. Нарушения в Доклада за екологична оценка (ДЕО); II. Нарушения в Нетехническото резюме (НТР); III. Нарушения в Доклада за оценка за степента на въздействие (ДОСВ) и IV. Нарушения, установени от анализ на приложенията към ДЕО.	
		ДЯЛ I: НАРУШЕНИЯ В ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА (ДЕО)	
		I.1. Отсъствие на реални алтернативи - нарушение на чл. 10, ал. 1, т. 8 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 8 от Директива 2001/42/ЕО Разглеждането на разумни алтернативи не е дискреционен елемент на ДЕО - то е задължително изискване с императивен характер, потвърдено от Съда на ЕС в дело C-567/10 (Inter-Environnement Bruxelles). ДЕО изрично признава в т. 7, че ИПЕК „не съдържа изрично разработени алтернативи“. Вместо алтернативи са представени два прогнозни сценария - WEM (с настоящи мерки) и WAM (с допълнителни мерки), - представляващи два варианта на изпълнение на едно и също планово решение, а не самостоятелни алтернативни подходи.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Съгласно Приложение I, т. 8 от Директива 2001/42/ЕО, алтернативите трябва да отразяват различни подходи за постигане на целите на плана. Такива алтернативи биха включвали: (а) различно географско разпределение на ВЕИ мощностите с приоритет на терени извън и на отдалеченост от мрежата Натура 2000; (б) различен технологичен баланс между фотоволтаични, вятърни, малки водноелектрически и геотермални мощности; (в) сценарий с приоритет върху мерки за енергийна ефективност и намаляване на крайното потребление, вместо изграждане на нови мощности. Нито една от тези алтернативи не фигурира в ДЕО. Нулевата алтернатива е разгледана едностранчиво - единствено като риск от „стихийно развитие на ВЕИ сектора“. Не е отчетено, че при нулева алтернатива действа наличната правна рамка (ЗЕВИ, ЗООС, ЗБР, НПДЕВИ 2011-2020 г.) и административна практика, а не безплановост. Разграничението между двата варианта е съществено и е трябвало да бъде предмет на обективна количествена оценка.	
		I.2. Непълна и методологически несъстоятелна кумулативна оценка - нарушение на Приложение I, т. 5 и 6 от Директива 2001/42/ЕО Данните в самия ДЕО разкриват мащаб, при който прилаганата матрична оценка „висок/среден/нисък риск“ е принципно недостатъчна: процедираните ВЕИ мощности превишават 110 000 MW - многократно повече от цялата инсталирана електрическа мощност на страната. При такъв мащаб методологическите насоки на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка (ЕС, 2009) изрично препоръчват ГИС-базирано пространствено моделиране. Прилаганото качествено матрично оценяване не позволява да се установи нито точната площ на засегнатите природни местообитания, нито кумулативното въздействие на съчетанието от вятърни инсталации в конкретни защитени зони. Прилаганата методология не отговаря на изискванията за оценка на вторичните, кумулативните и синергичните ефекти, установени в Приложение I, т. 5 и 6 от Директива 2001/42/ЕО Допълнително, кумулативната оценка е изградена върху процедирани,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		а не върху реално реализирани мощности. Тази методологическа грешка изкуствено завишава кумулативния ефект, тъй като включва **нереализирани, изтекли и многократно подадени инвестиционни предложения за едни и същи имоти**, както е посочено и в документацията Реалната инсталирана мощност от вятърни централи в България е значително по-малка - 0,716 GW за вятърна енергия към настоящия момент.	
		I.3. Липса на трансгранична оценка - нарушение на чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО ДЕО не съдържа трансгранична консултация по чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО, въпреки че в самия документ е констатиран риск за мигриращи видове птици с трансгранични популации, гнездящи и в Румъния, Гърция и Сърбия. Провеждането на трансгранична консултация при тези обстоятелства е задължително, а не дискреционно. Неговото отсъствие е самостоятелно процедурно нарушение, водещо до незаконосъобразност на процедурата.	
		I.4. Непълнота на мерките за наблюдение и контрол - нарушение на чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО Предложените смекчаващи мерки в ДЕО имат общ и декларативен характер. Те не са обвързани с конкретни измерими индикатори, срокове, отговорни органи и механизми за докладване, каквито се изискват по чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО. По-специално:	
		ДЯЛ II: НАРУШЕНИЯ В НЕТЕХНИЧЕСКОТО РЕЗЮМЕ (НТР) **II.1. Нетехническото резюме не е публикувано — нарушение на чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО** Нетехническото резюме (Приложение № 7 към ДЕО) не е публикувано като самостоятелно достъпен документ в рамките на настоящата процедура. Видно от официалното съобщение на МОСВ от 07.05.2026 г. и списъка на публикуваните файлове на страницата на Министерството, документацията включва ДЕО, ZIP архив с приложения, самия ИПЕК и процедурни документи. НТР, или Приложение № 7, не фигурира поименно в нито един от публикуваните файлове.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Самото съобщение на МОСВ декларира, че осигурява публичен достъп до „Доклада от екологичната оценка с всички приложения към него" — изискване по чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО. НТР е Приложение № 7 и е неразделна част от ДЕО. Неговото отсъствие от публично достъпната документация нарушава тази разпоредба. Нарушението е особено тежко, тъй като НТР е единственият документ в процедурата по ЕО, пряко предназначен за широката общественост. Приложение I, т. 9 от Директива 2001/42/ЕО изрично изисква то да осигури разбираем достъп до съществените констатации на оценката. Провеждането на 30-дневни обществени консултации без публикуван НТР е несъвместимо с правото на ефективно участие по чл. 6, § 2 от Директива 2001/42/ЕО, чл. 122, ал. 2 от ЗООС и чл. 6 от Орхуската конвенция.	
		ДЯЛ III: НАРУШЕНИЯ В ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ (ДОСВ)	
		III.1. Вътрешно логическо противоречие в ДОСВ - самостоятелно основание за връщане на доклада ДОСВ заключава в т. 9, че реализацията на ИПЕК ще окаже „незначително въздействие върху целостта и структурата на защитените зони“. Същевременно в т. 6 са препоръчани географски забрани и буферни зони от 6 km около 26 защитени зони - мерки, обосновани само при доказано значително отрицателно въздействие. Това противоречие е логически неотстранимо: или въздействието е незначително - тогава крайни мерки не са необходими; или мерките са необходими - тогава квалификацията „незначително въздействие“ е невярна. В двата случая Докладът е вътрешно несъстоятелен и не може да послужи като основа за законосъобразно съгласуване на ИПЕК.	
		III.2. Процедурна нередност при изготвянето на ДОСВ - използване на шаблон от чужда преписка Метаданните на публикувания PDF файл на ДОСВ (INPEC_OS_20260418.pdf) съдържат заглавие: Доклад за ОСВ на план/програма: Изменение на общ устройствен план (ИОУП) на Община Царево. Това е обективно и проверимо доказателство, че документът е	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		изготвен чрез пренасяне на шаблон от напълно различна преписка - оценка за съвместимост на общински устройствен план, различен по предмет, обхват и правна рамка от ИПЕК. Тази констатация поставя под сериозно съмнение индивидуализирания характер на цялата оценка. Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР изисква конкретна, специфична за оценявания план преценка с оглед на най-добрите научни знания в съответната област. Документ, чиито метаданни сочат към съвсем друга преписка, не отговаря на стандарта за добросъвестна и индивидуализирана оценка. Той поражда основателно съмнение, че части от съдържанието му са механично пренесени, а не самостоятелно изготвени за конкретния план.	
		III.3. Неправилен правен стандарт при заключението за незначително въздействие - нарушение на чл. 6, §3 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 31 от ЗБР Съгласно трайната практика на Съда на ЕС, компетентен орган може да заключи, че план или проект няма значително отрицателно въздействие върху защитена зона само когато е изключено по научни критерии всякакво разумно съмнение. Критерият е не „малко вероятно“ или „при спазване на мерките“, а „изключено“. В случая това съмнение не само не е изключено, но е изрично признато от самите автори на ДОСВ. В т. 5.2 Докладът констатира, че е „възможно значително кумулативно въздействие“ по отношение на засегнатите площи от природни местообитания. За 38 от 39-те мерки в ИПЕК е признато потенциално значително въздействие. Тези констатации са принципно несъвместими с крайното заключение за „незначително“ въздействие.	
		III.4. Определени буферни зони, несъответстващи на научните източници **Буферна зона от 6 km** около 26 защитени зони - въведена без количествена научна обосновка. Международната литература (Hötker et al. 2006; Carrete et al. 2009; May et al. 2020) сочи видово специфични	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		ефективни буфери в диапазона 300 m - 3 km. Стойността 6 km е научно необоснована, прекомерна и равномерно приложена за всички зони, независимо от предметите им на опазване. **Адаптивен мониторинг** - предложен без конкретна методика, без задължителен стандарт за интензивност, без орган, натоварен с изпълнение, и без правна последица при установени превишения.	
		III.5. Непълна оценка по конкретни защитени зони и предмети на опазване - нарушение на чл. 22, ал. 1, т. 2 и т. 3 от Наредбата за ОС Чл. 22, ал. 1 от Наредбата за ОС изисква ДОСВ да анализира въздействието конкретно по всяка засегната защитена зона и нейните предмети на опазване. Представеният ДОСВ систематизира информацията по типове мерки (ФЕЦ, ВЕП) и по таксономични групи (птици, прилепи, влечуги), но не по конкретни защитени зони. Вследствие на това за нито една конкретна защитена зона не може да се установи: (а) кои от нейните предмети на опазване са застрашени; (б) в каква степен; (в) дали мрежата Натура 2000 като цяло запазва своята кохерентност. Анализът по чл. 22, ал. 1, т. 3 от Наредбата за ОС - за запазване кохерентността на мрежата - изцяло липсва. **Приложение 5.2-2** съдържа конкретни данни: 27 защитени зони с висок риск и 27 със среден риск от ВЕП. Въпреки това ДОСВ не извършва никакъв индивидуален анализ за нито една от тези зони - не е посочено кои предмети на опазване са застрашени, в каква степен и при какви условия рискът се реализира. Приложението идентифицира проблема, но ДОСВ не го разрешава. Матрицата „висок/среден/нисък риск" не е оценка — тя е отправна точка за оценка, която не е извършена.	
		III.6. 156 от 206 мерки в ИПЕК нямат оценка за въздействие върху биоразнообразието дори в самия ДОСВ **Приложение 3.1** към ДОСВ съдържа оценка за въздействие върху биоразнообразието за 50 мерки. Пълният списък на мерките в ИПЕК — Приложение 1.1.3-1 — съдържа 206 мерки. Следователно 156 мерки (76%) нямат никаква оценка за въздействие върху биоразнообразието дори в	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		рамките на самия ДОСВ. Това нарушава чл. 22, ал. 1 от Наредбата за ОС, изискващ оценката да обхваща въздействието от плана в неговата цялост. Логиката, че останалите мерки произтичат от действащото законодателство, е неприемлива - тя е идентична с дефекта в ДЕО и е еднакво правно несъстоятелна.	
		III.7. Превишаване на правомощията на оценката - ultra vires Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР е експертен акт с предмет оценяване на въздействието от конкретен план или проект. Тя не е правотворчески инструмент за въвеждане на нов забранителен или разрешителен режим. Препоръчваните в т. 6 мерки излизат извън тези правомощия, тъй като: – Мярка № 2 въвежда географски забрани за цели области (Добруджа, Източни Родопи, черноморски общини) и буферни зони от 6 km около 26 защитени зони и от 2 km около още 27 — ограничения, излизащи извън всяка норма на действащото европейско и национално право и създаващи нов забранителен режим без законово основание. Мярката неправомерно разширява изискванията по чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ, касаещи единствено зоните за ускорено развитие на вятърни паркове — върху всички ВЕИ технологии и върху цялата територия на страната, което е в пряко противоречие с чл. 5, ал. 10 от същия закон и на европейската директива, които изрично посочват, че разработването на плана за ускорено развитие по ал. 2 от ЗЕВИ и неговото приемане не изключва под никаква форма развитие на проекти извън териториите, включени в плана, при спазване на приложимото законодателство Смесването между „не е приоритетна зона“ и „не е допустима зона“ е правно недопустимо. Определянето на приоритетни зони е единствено инструмент на ускорени и облекчени разрешителни процедури и под никаква форма не е равнозначно на забрана	
		III.8. Противоречие с актуалното право на Европейския съюз ДОСВ не е съобразен с редица актуални инструменти на правото на ЕС:	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		1. **Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета относно насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (RED II), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III):** Директива (ЕС) 2018/2001 (RED II), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), е основният правен инструмент на ЕС в областта на ВЕИ. Член 15, параграф 1 от RED II изрично задължава държавите членки да гарантират, че националните правила относно разрешителните и лицензионните процедури за ВЕИ инсталации и свързаната мрежова инфраструктура са „пропорционални и необходими". RED II изисква процедурите да са с предвидими срокове, с обективни, прозрачни и пропорционални правила, включително опростени уведомителни режими за децентрализирани устройства. Всякакви национални правила, управляващи разрешаването на ВЕИ инсталации, са задължени да издържат теста за пропорционалност и необходимост. Чл. 3, ал. 1 квалифицира ВЕИ инсталациите като проекти от преимуществен обществен интерес. Чл. 16е задължава при правово балансиране тези проекти да имат приоритет. ДОСВ не извършва изискуемото балансиране. Предложените мерки в Доклада– широкообхватни буферни зони и регионални географски изключвания за ВЕП, задължителен предварителен мониторинг – представляват правила, свързани с разрешаването на ВЕИ проекти. Те явно не преминават теста за пропорционалност и необходимост, тъй като: • налагат абсолютни и неиндивидуализирани забрани за цели категории технологии; • не отчитат специфичните характеристики на конкретни проекти и конкретни защитени зони; • не изчерпват наличните по-малко обременяващи алтернативни инструменти (смекчаващи мерки, технологични стандарти, зониране по риск, проектни условия); • не са обосновани с конкретни научни данни за специфичен висок риск за всяка засегната зона.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		RED III въвежда конкретни, задължителни максимални срокове за разрешителни процедури за ВЕИ: • В „ускорителни зони" (renewables acceleration areas): общият срок не трябва да надвишава 12 месеца, а за офшорни проекти – 2 години; • Извън „ускорителни зони": общият срок не трябва да надвишава 2 години, а за офшорни проекти – 3 години; • Компетентният орган е длъжен да потвърди пълнотата на заявлението в 30 дни (в ускорителни зони) или 45 дни (извън тях). Изискването за задължителен едногодишен предварителен мониторинг – преди изобщо да може да стартира формалната разрешителна процедура – прибавя 12 месеца към всеки инвестиционен цикъл за ВЕП, извън законово установените срокове. В комбинация с последващия задължителен мониторинг след въвеждане в експлоатация и потенциалните оперативни ограничения, тези мерки де факто създават допълнителен предразрешителен стадий, което пряко противоречи на максималните срокове, установени от RED III. Член 15в от RED III задължава държавите членки да приемат план(ове) за определяне на „зони за ускорено развитие" на ВЕИ. По правило такива зони се изключват от Натура 2000 и национално защитени зони, освен изкуствени и застроени повърхности в тях. Същевременно обаче директивата изрично установява, че определянето на ускорителни зони не трябва да препятства продължаващото и бъдещото инсталиране на ВЕИ проекти извън тях. Предложените мерки обръщат тази логика: вместо да определят положително ускорителни зони и да облекчат процедурите в тях, те налагат широкообхватни изключвания. При проекти извън ускорителните зони RED III изисква индивидуални оценки, а не общи бланкетни забрани. RED III установява, че до постигане на климатична неутралност държавите членки трябва да гарантират, че ВЕИ централи, присъединяването им към	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		мрежата и свързаните с тях мрежа и съоръжения за съхранение се презумират като „в надделяващ обществен интерес" при балансиране на правни интереси по Директиви 92/43/ЕИО, 2000/60/ЕО и 2009/147/ЕО. Предложените мерки не само не прилагат тази презумпция – те я обръщат: третират ВЕИ проектите в определени зони като по правило недопустими, без конкретна обосновка по случай. Това противоречи на буквата и духа на RED III.	
		2. **Регламент (ЕС) 2024/1991 (Nature Restoration Law, в сила от 18 август 2024 г.):** чл. 4, ал. 14 и чл. 5, ал. 11 предвиждат изрична презумпция за преимуществен обществен интерес на ВЕИ проектите, тяхното мрежово свързване и системите за съхранение - приложима както в, така и извън защитените зони. Регламентът не е споменат в нито едно от 70-те страници на ДОСВ.	
		3. **Директива 2009/147/ЕО за птиците не изисква автоматични забрани извън Натура 2000** Директива за птиците не изисква въвеждане на автоматична забрана за ВЕП извън Натура 2000. Тя изисква ефективна защита на дивите птици и предотвратяване на значими отрицателни въздействия, когато такива са установени. Това следва да се постига чрез конкретна оценка и конкретни мерки, а не чрез общи географски забрани, които не отчитат реалните характеристики на терена, вида на проекта, резултатите от мониторинга и възможните технически решения.	
		4. **Несъвместимост с механизма на Директива 92/43/ЕИО (Директива за местообитанията):** Член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО предвижда, че всеки план или проект, вероятно оказващ значително въздействие върху защитена зона, подлежи на „подходяща оценка" на последиците му спрямо целите за опазване; компетентният орган може да го одобри само след като се увери, че няма да увреди целостта на зоната. Дори при отрицателна оценка, член 6, параграф 4 допуска изключение при „императивни причини от първостепенен обществен интерес" и при липса на алтернативи, с компенсаторни мерки. Директивата предвижда индивидуализирана оценка, а не	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		предварителна бланкетна планова забрана. Показателно е, че самият Доклад за екологична оценка (ДЕО) към ИПЕК изрично признава, че „пълната кумулативна оценка е възможна единствено на ниво конкретен проект" по реда на чл. 31 от ЗБР. Тази констатация сама по себе си опровергава избрания подход на обща забрана.	
		5. **Насоки SWD(2024) 333 final от 13 май 2024 г.:** изрично подчертават, че зоните за ускорено развитие не изключват инвестиции в останалите територии. ДОСВ не отчита тези насоки. Препоръка на Европейската комисия (2022/822) от 18 май 2022 г. за ускоряване на разрешителните процедури за ВЕИ проекти изрично посочва, че прекомерната сложност и продължителност на разрешителните процедури е основна бариера за бързото внедряване на ВЕИ. Комисията препоръчва ограничаването на „зони на изключване" до необходимия минимум, с ясна и мотивирана обосновка, основана на доказателства. Административните пречки пред ВЕИ проекти противоречат на целта за бързо и необходимо разгръщане на ВЕИ.	
		6. Практика на Съда на ЕС изисква индивидуална, видово и зона-специфична оценка за всеки конкретен проект. Бланкетните мерки в т. 6 на ДОСВ са в пряко противоречие с тези решения.	
		III.9. Несъответствие с действащото българско законодателство	
		1. Несъответствие със Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ): ЗЕВИ е основният национален акт, транспониращ RED II/RED III. ЗЕВИ въвежда максимални срокове за приключване на разрешителните процедури: до 1 година за определени случаи в ускорителни зони, до 2 години „във всички останали случаи", и до 3 години за офшорни ВЕП. Задължителен едногодишен предварителен мониторинг като универсална предпоставка пряко нарушава максималните срокове по ЗЕВИ. При едновременно прилагане на едногодишния предварителен мониторинг и законовия максимален двугодишен срок за разрешаване, реалният разполагаем период за провеждане на самата разрешителна процедура би се свил до около 12 месеца – и то само ако мониторингът тече	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		успоредно с другите изисквания, каквото предложената мярка не предвижда. ЗЕВИ изрично предвижда, че приемането на план за приоритетни зони **„не изключва развитие на проекти извън тези територии при спазване на приложимото законодателство"**. Законовата забрана по ЗЕВИ за защитени зони се отнася само до специалния режим на приоритетните зони. Разширяването на забраните чрез ИПЕК – въвеждане на буферни зони от 6 км/2 км и регионални/общински изключвания – надхвърля предвидените в ЗЕВИ възможни механизми и противоречи на закона.	
		2. Несъответствие със Закона за енергетиката (ЗЕ): ЗЕ регламентира ИПЕК като планов документ, одобряван от Министерския съвет, но **не му придава характер на пряк регулаторен акт**, способен сам по себе си да изменя установени нормативни режими – устройствени, природозащитни или финансови. ЗЕ поставя цел за „отпадане на неоправдани пречки" и провеждане на правила, „прозрачни, пропорционални и недискриминационни". Предложените мерки очевидно не отговарят на тези изисквания. По отношение на финансовата подкрепа: ЗЕ изрично предвижда механизъм за подкрепа, включително за изкупуване на електрическа енергия на преференциални цени и предоставяне на **премии** за електрическа енергия от ВЕИ. Фонд „Сигурност на електроенергийната система" е законово установен да управлява средства за покриване на разходите за премии за ВЕИ. Обща мярка в ИПЕК за „изключване на финансова подкрепа" би противоречала на действащите в ЗЕ механизми за премии и е несъвместима с финансирането им чрез Фонда. Евентуалната реформа на тези механизми изисква **законодателна промяна**, а не стратегически планов документ.	
		3. Несъответствие със Закона за устройство на територията: (ЗУТ) урежда устройственото планиране като инструмент за пространствено разполагане на инвестиционни предложения. Конкретните режими и ограничения на ниво имот се определят чрез общи устройствени планове (ОУП) и подробни устройствени планове (ПУП), при задължителни	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		процедури за уведомяване, участие и обжалване на засегнатите лица. Предложените мерки, ако се имплементират като фактически ограничения на застрояването/ползването, следва да бъдат въведени чрез устройствени планове по реда на ЗУТ, а не директно с планов документ. В противен случай засегнатите лица са лишени от гарантираните от ЗУТ права, включително възможностите за обжалване и съдебен контрол на законосъобразността на административните актове, свързани с устройствено планиране. Възможността лицата да обжалват административни актове, свързани с устройство на територията е пряко свързано със защитата на частната собственост, гарантирана от Конституцията на Р. България, доколкото възможностите за използване на частните имоти е пряко свързана с техния устройствен статут. Освен това ЗУТ предвижда санкция за длъжностно лице, което „изисква като условия за съгласуване и одобряване на инвестиционен проект или за разрешаване на строеж документи, каквито не се изискват с този закон или с друг нормативен акт". Ако „задължителният едногодишен предварителен мониторинг" се налага като универсално предварително условие в производствата по ЗУТ, извън нормативно предвидените изисквания, това поражда риск от незаконосъобразни административни действия.	
		4. Несъответствие със Закона за опазване на околната среда и Наредбата за ОВОС: ЗОО предвижда, че допустимостта на инвестиционни предложения (включително енергийни обекти) се решава чрез индивидуални процедури по ОВОС/преценка за необходимост от ОВОС и – когато е приложимо – чрез оценка за съвместимост по чл. 31 ЗБР. Решението по ОВОС може да съдържа „условия, мерки и ограничения" за конкретния проект и е задължително условие за последващото му разрешаване. Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС установява конкретни **кратки срокове** за произнасяне от компетентните органи: 30 дни за произнасяне по заданието за обхват, 1 месец за преценка за необходимост от ОВОС, 30 дни за оценка на качеството на доклада, 45	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		дни за издаване на решение след обществено обсъждане. Тези срокове са несъвместими с въвеждането на универсален едногодишен предварителен мониторинг като задължително предусловие.По Наредбата за ОВОС „пълна забрана" като общо правило за цяла категория проекти в определени зони не произтича от законодателния режим; той предвижда индивидуална преценка за допустимост по конкретните заповеди/планове за управление и последваща оценка на вероятно/реално значително въздействие, като резултатът е индивидуален административен акт.	
		5. Несъответствие със Закона за биологичното разнообразие (ЗБР): **А) Предложените бланкетни забрани заобикалят режима на оценка за съвместимост по чл. 31 ЗБР**: ЗБР е основният национален акт, уреждащ режима на защитените зони от мрежата „Натура 2000". Законът не въвежда обща „пълна" забрана за определен вид инвестиционни предложения като ВЕП във всички защитени зони. ЗБР предвижда индивидуална преценка чрез оценка за съвместимост (ОС) за планове, проекти и инвестиционни предложения, които могат да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони. Резултатът е решение на компетентния орган: съгласуване с условия/мерки, или несъгласуване (отказ) с мотиви, с предвидена дерогация при „императивен обществен интерес" и при липса на алтернативи. Мярката за „пълна забрана" за ВЕП в Натура 2000 заобикаля предвидения от закона механизъм за индивидуализирана преценка и се явява в пряко противоречие с чл. 31 ЗБР. **Б) Механизмът за въвеждане на забрани в конкретна защитена зона е само чрез заповед по чл. 12 ЗБР:** забрани и ограничения на дейности в защитена зона се въвеждат в заповедта за обявяване на зоната по чл. 12 ЗБР. Заинтересованите лица имат право да дават становища по проекта относно предвидените забрани и ограничения. Промените в тях се правят само чрез заповед на компетентния министър при спазване на специалната процедура. ИПЕК не е предвиденият от закона инструмент за въвеждане на такива забрани и не може да ги замени. Предложената обща забрана в ИПЕК не е постановена чрез нормативно предвидения	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		инструмент и заобикаля задължителното участие на засегнатите лица. **В) Разделът за „буферни зони" в ЗБР е отменен:** Раздел IV „Буферни зони" от ЗБР (чл. 20–26) е отменен. Следователно предложените „буферни зони" от 6 км/2 км около СЗЗ за птици нямат правно основание в действащия ЗБР. Законът не предвижда механизъм за автоматично и общо установяване на нови буферни зони около територии в Натура 2000 като универсален режим. Евентуалните ограничения поради специфични рискове около конкретна зона следва да бъдат въвеждани чрез плановете за управление на конкретните защитени зони по чл. 27–29 ЗБР, включително с участие на заинтересованите лица.	
		6. Несъответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС): Наредбата за ОС предвижда ясен режим по отношение на предварителния мониторинг: Наредбата за ОС допуска компетентният орган да поставя изисквания към обхвата на оценката, включително „провеждане на предварителен мониторинг, ако е необходим такъв". При оценка на качеството на доклада по ОС се проверява наличие на резултати от предварителен мониторинг само „ако е изискано провеждането му". Нормативният модел е мониторинг „ако е необходим/ако е изискан" по конкретната процедура – не универсален едногодишен задължителен мониторинг за всички ВЕИ проекти. Предложената обща мярка в ИПЕК излиза извън нормативния режим на Наредбата за ОС. **По отношение на буферните зони**: Критериите за преценка на вероятна степен на отрицателно въздействие по Наредбата за ОС включват: местоположение спрямо зоната, разстояние до ключови елементи, емисии, отпадъци, кумулативни въздействия и др. Наредбата не предвижда нормативно фиксирани буферни разстояния като автоматичен и независим от индивидуалната преценка забранителен критерий. Важно е да се подчертае, че самият ДЕО изрично констатира, че „с	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		прилагането на предписаните мерки" – включително процедурата по чл. 31 ЗБР и смекчаващи мерки – въздействието върху целостта на защитените зони е незначително и планът е съвместим с природозащитните цели. Тази констатация е вътрешно противоречива спрямо предложената „пълна забрана": ако процедурата по ОС и смекчаващите мерки са достатъчни за съвместимост на ИПЕК като план, допълнителните бланкетни забрани са излишни и диспропорционални.	
		7. Несъответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО): Наредбата за ЕО изисква разглеждане на „разумни алтернативи" (включително „нулевата") при изготвяне и оценка на планове и програми. Съгласуването на план/програма е допустимо само ако предвижданията са в съответствие с нормативната уредба и няма мотивирани възражения по законосъобразност. Предложените мерки не са преминали надлежна алтернативна оценка, а Наредбата за ЕО изисква именно такова разглеждане на алтернативи, включително алтернативи с по-малко ограничителен ефект (например конкретни смекчаващи мерки, условия, технологични стандарти). Без изчерпване на алтернативите, залагането на обща забрана в ИПЕК е несъвместимо с Наредбата за ЕО.	
		8. Несъответствие с принципа за правна сигурност и оправданите правни очаквания: по данни, публично достъпни и отразени в самия ДЕО, са процедирани инвестиционни предложения за ВЕП с обща мощност над 56 000 MW. За значителна част от тях са направени значителни инвестиции в предпроектни проучвания, проектиране и правни процедури, като административните процедури се развиват на различен етап пред съответните компетентни органи. Ретроактивното налагане на бланкетни забрани чрез ИПЕК върху тези проекти поражда основателни правни претенции за нарушаване на принципите за правна сигурност и оправдани правни очаквания – принципи, признати и от правото на ЕС, и от правото на Република България. Несъответствието с този принцип ясно личи и конкретно при мярката,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		свързана с налагането на едногодишен мониторинг - докладът не установява ясни критерии какви конкретни резултати от мониторинга биха довели до отказ на одобрение. При одобряването на ВЕП да се вземат предвид резултатите от извършените наблюдения. Тази неопределеност поражда правна несигурност за инвеститорите и създава предпоставки за произволен административен отказ.	
		III.10. Научно остарели предпоставки и избирателно цитиране Препоръчаните мерки се базират на ограниченията от Националния план за действие за енергия от ВЕИ 2012-2020 г., т.е. на технологичното познание отпреди повече от 14 години и на документ с изтекло правно действие. Оттогава са настъпили съществени промени, пренебрегнати от ДОСВ: – Системи за адаптивно спиране на вятърни турбини при ниска скорост на вятъра в чувствителни периоди, намаляващи смъртността при прилепи с 50–93% без значителна загуба на енергиен добив (Arnett et al. 2011; Adams et al. 2021; Whitby et al. 2024) — технология, която самото ДЕО на Плана за приоритетни зони за ВЕП предписва като задължителна мярка в т. 7.2, но ДОСВ на ИПЕК изцяло пренебрегва. – Системи за разпознаване и предотвратяване на сблъсък с птици в реално време, базирани на камери и изкуствен интелект, намаляващи орнито-смъртността с до 90% (eBird-базирани и AI решения, внедрени масово в Западна Европа след 2018 г.). – Цветово маркиране на една от лопатките на вятърните турбини, документирано с намаление на орнитосмъртността с до 70% при минимални разходи (May et al. 2020) — изследване, достъпно от 2020 г. и прилагано в Норвегия и Нидерландия. ДОСВ не оценява доколко тези технологични решения правят остарели ограниченията от 2012 г. Вместо това ги пренася механично в 2026 г. - принципно недопустимо за стратегически документ с национален обхват.	
		III.11. Непълен експертен екип — липса на специалист по прилепи	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Списъкът на експертите, изготвили ДОСВ (Приложение към ДОСВ), съдържа четирима специалисти: биолог/зоолог, ботаник, херпетолог и орнитолог. ДОСВ посвещава самостоятелен раздел (т. 5.1.7) на въздействието върху прилепите и го квалифицира като значим риск. Въпреки това сред авторите няма нито един специалист по хироптерология (наука за прилепите). Изводите за прилепите са изготвени от орнитолог — специалист с различна профилна компетентност. Това поставя под съмнение изискването оценката да се базира на „най-добрите научни знания в съответната област" по смисъла на съдебната практика на ЕС.	
		III.12. Реална пречка за постигане на поставените цели	
		1. Амбициозните цели изискват ускоряване, а не допълнителни бариери В самия ИПЕК е заложена национална цел от 34,96% дял на енергията от ВЕИ в брутното крайно потребление до 2030 г., в съответствие с RED III. Планът предвижда значителен ръст на ВЕИ мощности до 2030 г. с нови 7 160 MW спрямо 2022 г., включително 1 280 MW вятър на сушата и 500 MW офшорен вятър. RED III изрично идентифицира дългите и сложни административни и разрешителни процедури като ключова бариера пред инвестициите в ВЕИ. Мерките, вместо да премахват тези бариери, ги задълбочават и умножават. При необходимост от реализиране на +7 160 MW нов ВЕИ капацитет до 2030 г., всяко допълнително забавяне пряко застрашава изпълнението на заложените цели. При цели за значително увеличение на ВЕИ до 2030 г., универсалното изискване за едногодишен предварителен мониторинг за всеки нов ВЕП – съчетано с широките териториални забрани – логично удължава проектните цикли с минимум 12 месеца за всеки проект, добавяйки значителна финансова тежест и регулаторен риск. Постигането на целта за ВЕИ-електроенергия е обвързано с реализация на конкретни мощности в ограничения период до 2030 г. Всяко допълнително забавяне пряко застрашава тази реализация.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		2. Предложените мерки свиват реалния инвестиционен ресурс Регионите, обхванати от буферните зони и изключванията – Добруджа, Черноморието, Източни Родопи – са исторически сред **най-ветровитите** и с **най-висок технически потенциал** за вятърна енергия в България. Изключването им без надлежна проектна оценка е несъразмерно и пряко вредно за целите на ИПЕК: свива наличния ресурс за ВЕИ и прави невъзможно постигането на заложените мощностни цели. Липсата на финансова подкрепа също допълнително би влошила инвестиционния климат. Комбинацията от: (а) липса на финансова подкрепа; (б) широкообхватни забрани и ограничения; и (в) допълнителни разходи за задължителен мониторинг, ще влоши инвестиционната привлекателност на ВЕИ сектора в България и ще доведе до по-малко реализирани проекти от необходимото за постигане на целите.	
		ДЯЛ IV: НАРУШЕНИЯ, УСТАНОВЕНИ ОТ АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ ДЕО	
		IV.1. 162 от 206 мерки в ИПЕК (79%) нямат анализ на въздействие върху околната среда - нарушение на чл. 10, ал. 1, т. 5 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 5 от Директива 2001/42/ЕО Анализът на приложенията към ДЕО разкрива структурен пропуск с принципно значение. Приложение 3 съдържа пълния списък на мерките в ИПЕК - 206 на брой, разпределени по пет измерения. Приложения 5-1 до 5-8, съдържащи анализа на въздействията по осем компонента на околната среда (климат, въздух, води, земи и почви, биоразнообразие, ландшафт, материални активи, здраве), обхващат само 44 мерки - тези от Приложение 4, квалифицирани като произтичащи единствено от ИПЕК. Останалите 162 мерки - 79% от всички мерки в плана - не са оценени по нито един компонент на околната среда. Разпределението по измерения е следното: - Декарбонизация: 106 мерки без оценка на въздействие - включително всички транспортни, промишлени, селскостопански и горски мерки, значителна част от които предполагат строителство на нова	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		инфраструктура или промяна в земеползването. - Енергийна сигурност: 23 мерки без оценка - включително мерки за разширение на ПГХ „Чирен", рехабилитация на газопреносната система, нови LNG терминали и търсене на нефт и газ в Черно море. - Енергийна ефективност: 22 мерки без оценка - включително мерки за саниране на сградния фонд и изграждане на отоплителна инфраструктура. - Вътрешен енергиен пазар: 10 мерки без оценка - включително мерки за разширяване на електропреносната мрежа с пряко въздействие върху ландшафта и природните местообитания. - Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност: 1 мярка без оценка. Логиката на авторите е, че тези 162 мерки произтичат от действащото законодателство и съществуващи програми и поради това не изискват отделна оценка. Тази логика е правно несъстоятелна. Нито чл. 10, ал. 1, т. 5 от Наредбата за ЕО, нито Приложение I, т. 5 от Директива 2001/42/ЕО предвиждат такова изключение. Изискването е оценката да обхваща вероятните значителни въздействия от плана като цяло - не само от неговата иновативна или самостоятелна част. ИПЕК включва тези мерки като свои политики и за тяхното изпълнение отговаря като план. Въздействието, което те пораждат, е въздействие на ИПЕК. Показателно е, че сред необхванатите 162 мерки попадат всички мерки от измерението Декарбонизация, свързани с транспорта, промишлеността и сградния фонд, включително мерки с пряко и значително въздействие върху качеството на въздуха, водите и почвите. Пропускането им от анализа не е техническо - то е съдържателно и засяга валидността на крайните изводи на ДЕО.	
		IV.2. Данните в Приложение 11 съдържат изрично признание за непълнота - компрометиране на кумулативната оценка Приложение 11 представя справка за ВЕИ обекти в защитени зони по всички РИОСВ, области и зони. Документът обаче съдържа самостоятелна	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		колона, озаглавена: Обекти в експлоатация, без яснота дали са в ЗЗ. Тази колона е попълнена за множество защитени зони, което означава, че авторите на справката изрично са признали, че за значителна част от действащите ВЕИ обекти не е известно дали се намират в границите на защитена зона. Кумулативната оценка в ДОСВ (т. 5.2) е изградена пряко върху данните от тази справка. Оценка, чиято фактическа база съдържа собствено признание за непълнота, не може да служи като основа за заключение за незначително кумулативно въздействие, което изисква оценката да се основава на най- добрите научни знания. Данни с призната неяснота за пространственото положение на обектите не отговарят на този стандарт.	
		ЗАКЛЮЧЕНИЕ Въз основа на подробно изложената аргументация Българска ветроенергийна асоциация счита, че ДЕО и ДОСВ към ИПЕК - актуализация 2024 г., страдат от съществени правни нарушения, методологически дефекти и вътрешни противоречия, несъвместими с изискванията на националното и европейското законодателство. Нетехническо резюме не е публикувано за обществено достъп. Необходимото преработване следва да включва минимум: (а) изготвяне на реални алтернативи; (б) количествена кумулативна оценка по конкретни защитени зони, базирана на реализирани мощности; (в) отчитане на NRL и RED III при балансиране на интересите; (г) технологична диференциация на мерките; (д) премахване на бланкетните забрани; (е) самостоятелно и пълноценно нетехническо резюме; (ж) публикуване на Нетехническо резюме. Само при изпълнение на тези условия може да бъде гарантирана необходимата степен на правна обоснованост и научна надеждност, изискуема от стратегически документ от такова национално и европейско значение.	**Заключение** След анализ на всички изразени възражения считаме, че ДЕО и ДОСВ са законосъобразни. **Не са налице основания за връщане на документите.** Част от поставените въпроси са относими за бъдещи актуализации на ИПЕК и при конкретните проектни процедури. Становището на ЕЕ България: • прилага проектни стандарти към стратегически документ; • изисква детайлност, която законът не предвижда за ИПЕК; • интерпретира превантивните мерки като „забрани“, което е неправилно; • прави методологически некоректни изводи относно кумулативните ефекти; • съдържа неверни твърдения относно трансграничните въздействия. Техническата грешка с НТР ще бъде

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			отстранена.
39.	„Българска асоциация Природен газ” гр. София изх. № 869 от 08.06.2026 г.	**Относно:** Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г. В отговор на Ваше писмо № 95-00-5898-74/22.04.2026 г. на Вашето внимание представям становище по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. — актуализация 2024 г.	
		СТАНОВИЩЕ по Доклад за екологична оценка (ДЕО) на проект Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. - актуализация 2024 г. В Доклада за ЕО в т**. 2 Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ИПЕК**, подробно е разгледано и описано състоянието на околната среда по компоненти, като са представени количествените стойности по показатели и индикатори на всяка характеристика с данни до 2023 г. В Доклада е посочено състоянието и динамиката на изменение на парниковите газове емитирани от България по сектори и години. Показано е подробно състоянието на атмосферния въздух, отпадъците и водите в България. Това са компоненти на околната среда, върху които енергетиката оказва сериозно влияние. Следва да отбележим, че в Регионалните годишни доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ за 2024 г. са налични и по-актуални данни. Също така ИАОС изготвя годишни бюлетини за качеството на атмосферния въздух. Данните за 2025 г. са налични на адрес - **Годишен бюлетин - ИАОС I Изпълнителната агенция по околна среда.** В Националния доклад по инвентаризация на парниковите газове за България за 2024 г. има две важни констатации относно емисиите по	Становището повтаря това на „Овергаз Мрежи” АД гр. София, изх. № ОМ-ИД-914 от 08.06.2026 г., ред 36, затова виж отговорите в този ред.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		сектори и горива, които се наблюдават за първи път през последните години: • „Емисиите от енергийния сектор през 2024 г. са намалели с 62,3% в сравнение с базовата година (30 734 Gg CO_2eq през 2024 г. в сравнение с 81 578 Gg CO_2e през 1988 г.). В сравнение с предходната година, емисиите през 2024 г. са намалели с 6,6%, **най-вече поради намаляването на производството на електроенергия от изкопаеми горива в енергийния сектор.“** • **Основният източник на емисии в енергийния сектор е изгарянето на течни горива**, което е причина за 46,3% от емисиите от изгаряне на горива през 2024 г., следвано от твърди горива с 36,5% и газообразни горива с 14,8%. Наблюдаваното намаление на емисиите на парникови газове от електропроизводството се очаква да продължи да намалява и през 2026 г. след спирането и на втората американска централа в комплекса „Марица изток“. Това ще се отрази съществено на въглеродния емисионен фактор на електроенергията, който по данни на АУЕР за 2022 г. е 0,486 kg CO/kWh. Тази стойност е по-висока от емисионния фактор на въглищата и дизеловото гориво, които са 0,360 и 0,290 kg CO/kWh. При настоящите условия планираните мерки за замяна на течните горива в транспорта с електроенергия са неефективни. Поради тази причина ние предложихме в становището си по Заданието включване на въглеродния емисионен фактор на електроенергията като индикатор за декарбонизация. Подробен анализ за състоянието и очакваните изменения на въглеродните емисии от електропроизводството са дадени на адрес: **Въглеродни емисии от ТЕЦ: накъде отива българската енергетика? ! 3e-news.** При анализа на рисковите фактори, свързани с основните замърсители в атмосферата се посочва само едно превишение на среднодневната (СДН) и средногодишната норма (СГН) за $ФПЧ_{10}$ и нито едно превишение на средногодишната норма на по-опасните $ФПЧ_{2.5}$. Коректно са посочени основните източници - битовото горене и пътният	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		транспорт. При запознаване с конкретните данни на ИАОС се вижда, че в осем от десетте пункта на измерване са отчетени средно дневни концентрации $ФПЧ_{2.5}$ над 40 $\mu g/m^3$. За сравнение съгласно Директива (ЕС) 2024/2881 относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа, пределно допустимата стойност, която трябва да достигнем до 1 януари 2030 г. е 25 $\mu g/m^3$. В Доклада за ЕО не са разгледани възможните варианти за достигане на тези норми. В представения ДЕО е налице детайлно разглеждане на изходното състояние на компонентите на околната среда, докато оценката на въздействията на политиките и мерките по отделните компоненти е извършена предимно на формално и обобщено ниво. Това не съответства в пълна степен на изискванията, заложени в Заданието за екологична оценка (т. 6.1 и т. 6.2), съгласно които „на това ниво ще бъде извършена оценка на въздействието по всяко от измеренията на плана, националните общи и конкретни цели, и предлаганите политики и мерки“. Посоченият подход предполага извършване на реална аналитична и доколкото е възможно на стратегическо ниво количествена оценка на въздействията. В същото време в т. 6.1 (стр. 304) на ДЕО е посочено че „пряко от стратегически документ не могат да произтекат потенциални отрицателни въздействия върху: земни недра, отпадъците, опасните вещества, вредните физични фактори и културно-историческото наследство“. Подобна формулировка на практика заменя анализа на въздействията по отделните компоненти с предварително обобщение за тяхната неприложимост, вместо да бъде извършена подробна оценка на вероятните въздействия от съответните политики и мерки. В представения текст на (стр. 266), свързващ изменението на климата с първични и вторични ефекти върху човешкото здраве, е направено обобщение, че „Сектор енергетика е с най-голям дял на емисии на парникови газове, съответно с най-голям принос към изменението на климата и свързаните с това ефекти върху здравето“.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Прекалено „оптимистично“ е да се приема директна и еднозначна връзка между изменението на количеството на емисиите на парникови газове на секторно или национално ниво и конкретни климатични изменения на територията на България. Влиянието на националните емисии следва да се разглежда като част от глобален процес и не може да бъде интерпретирано като единствен причинно-следствен фактор за локални климатични изменения. В заключение в Доклада за екологична оценка (ДЕО) на проекта на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България се съдържа огромна информация за състоянието на всички компоненти на околната среда. Оценено е положителното въздействие на ИПЕК върху компонентите на околната среда, но направената оценка е с недостатъчен анализ на положителните и отрицателни ефекти от реализацията му. Като примери могат да се посочат: • Декарбонизация. Положителен ефект: Емисиите на парниковите газове от енергийния сектор в края на 2026 г. могат да се доближат до целта за 2030 г. Отрицателен ефект: Ефектът от електрификацията на транспорта зависи съществено от въглеродния интензитет на електроенергийния микс и следва да бъде количествено оценен при различни сценарии; • Отпадъци. Положителен ефект: Намаляване на производството на електроенергия от въглища ще доведе до значително намаление на промишлените отпадъци. Отрицателен ефект: Ръстът на ВЕИ и батерии ще доведе до необходимостта от инсталации за обезвреждане и рециклиране; • Качество на атмосферния въздух (КАВ). Положителен ефект: Увеличаване на ВЕИ в домакинствата, когато се заменят твърди горива води до подобряване на КАВ. Отрицателен ефект: Изгарянето на дърва и пелети, които са възобновяемо био гориво също води до замърсяване на атмосферния въздух с диоксини, фурани и ФПЧ.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Предложения: **1. Да се включат количествени показатели и сценарно моделиране на различните варианти за покриване на екологичните норми и поети цели за декарбонизация.** **Обосновка** Докладът за екологична оценка разглежда основно въздействията, свързани с въглищата, електроенергията и възобновяемите енергийни източници, без да представя достатъчно подробен сравнителен анализ на екологичните ефекти от използването на различните енергийни носители в крайните сектори потребление. Липсва оценка на потенциала за намаляване на емисиите на фини прахови частици, серни и азотни оксиди и парникови газове при заместване на дърва и въглища за битово отопление с природен газ. Включването на количествени показатели би допринесло за по-пълна оценка на очакваните екологични ефекти от предвидените политики и мерки и би подпомогнало вземането на информирани решения при изпълнението на ИПЕК.	
		2. МОСВ да предприеме действия за определяне на пределно допустима среднодневна норма за $ФПЧ_{2.5}$ в съответствие с Директива (ЕС) 2024/2881 относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа. **Обосновка:** Измерените концентрации през периода 2024-2025 г. показват сравнително високи среднодневни концентрации на $ФПЧ_{2.5}$ в редица населени места в страната. В Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух е определена среднодневна норма за $ФПЧ_{10}$, докато за $ФПЧ_{2.5}$ липсва такава. Съгласно Директива (ЕС) 2024/2881 относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа от 1 януари 2030 г. следва да бъде постигната 24- часова пределна стойност за $ФПЧ_{2.5}$ до 25	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		$\mu g/m^3$, която не може да бъде превишавана повече от 18 пъти през календарната година.	
40.	Асоциация за производство, съхранение и търговия на електроенергия (АПСТЕ) изх. № 110 от 08.06.2026 г.	**СТАНОВИЩЕ** от Асоциация за производство, съхранение и търговия на електроенергия (АПСТЕ) по реда на чл. 20 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми **Относно:** Доклад за екологична оценка (ДЕО), Нетехническо резюме (НТР) и Доклад за оценка за степента на въздействие (ДОСВ) на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (ИНПЕК), публикувани за обществено обсъждане през месец май 2026 г. Асоциацията за производство, съхранение и търговия на електроенергия (АПСТЕ) представя настоящото становище в рамките на процедурата по провеждане на консултации по чл. 20 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми по Доклада за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България – актуализация 2024 г. АПСТЕ подкрепя ИНПЕК като ключов стратегически документ за енергийната трансформация на България. В настоящия си вид обаче ИНПЕК не отразява реалния потенциал на страната за развитие на вятърна енергия, фотоволтаична енергия и системи за съхранение на енергия. Поради това считаме, че документът следва да бъде актуализиран с по-амбициозни цели и мерки, а придружаващите го ДЕО и ДОСВ да бъдат съществено допълнени и преработени преди приключване на процедурата. Членовете на АПСТЕ са пряко засегнати от резултатите от тези процедури, тъй като разработват, изграждат, финансират, оперират и търгуват електроенергия от проекти за вятърна енергия, фотоволтаична енергия и системи за съхранение на енергия в цялата страна, включително в територии, засегнати от ограниченията и препоръките, съдържащи се в ДОСВ.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		I. РЕАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА ВЕЧЕ ИЗПРЕВАРВА ИНПЕК Към началото на юни 2026 г. в България са инсталирани приблизително близо 7 GW фотоволтаични мощности, реализирани основно чрез частни инвестиции. Това представлява един от най-бързите темпове на внедряване на нови енергийни технологии в региона и ясно показва способността на българския пазар да привлича инвестиции и да реализира проекти в мащаб. Същевременно през последните две години България се утвърди като един от най-динамичните пазари за системи за съхранение на енергия чрез батерии в Централна и Източна Европа. Към началото на юни 2026 г. в различен етап на реализация и въвеждане в експлоатация са проекти с общ капацитет от приблизително 4 GW мощност и около 12 GWh капацитет за съхранение1. Това развитие беше постигнато в изключително кратък период и показва, че секторът е способен да реализира значително по-бърза трансформация от предвижданата в редица сценарии, използвани при подготовката на ИНПЕК. Тези данни показват, че реалното развитие на пазара вече изпреварва част от допусканията, използвани при актуализацията на ИНПЕК. Поради това АПСТЕ счита, че стратегическите цели за периода до 2030 г. и хоризонта 2040-2050 г. следва да бъдат актуализирани така, че да отразяват реалната инвестиционна активност, технологичния напредък и възможностите на българската енергийна система. Едновременно с това развитието на вятърната енергия остава практически стагнирало повече от десетилетие - въпреки наличието на доказан и значителен ресурс, сериозен инвестиционен интерес и съществен технологичен напредък. Към 2025-2026 г. инсталираният вятърен капацитет е около 716 MW - незначителен ръст за повече от 10 години. За сравнение, Румъния е надградила своя вятърен капацитет до над 4 GW, Гърция бързо настига, а България изостава въпреки един от най-добрите ветрови ресурси в региона.	Позицията на МОСВ по отношение на ИПЕК е изразена в забележка, в т. 12 на ДЕО.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		В условията на конкуренция за инвестиционен капитал между държавите от региона липсата на достатъчно амбициозни цели и предвидима регулаторна рамка създава реален риск България да загуби значителни инвестиции в полза на съседни държави, които по-бързо адаптират своите политики към новите технологични и пазарни реалности. Ако ИНПЕК не постави амбициозни цели за вятър и не ги подкрепи с ясна пътека за изпълнение, рискът от продължаване на стагнацията е реален. АПСТЕ настоява ИНПЕК да предвиди значително по-амбициозни цели в три направления: •Вятърна енергия: Целите за 2030 г. и хоризонта 2040-2050 г. следва да отразяват реалния потенциал на Североизточна България и да бъдат подкрепени с конкретна пътека за ускоряване на разрешителните процедури съгласно Директива (ЕС) 2023/2413. •Фотоволтаична енергия: Целите следва да се приведат в съответствие с реалния темп на развитие, като се подкрепят с политики за корпоративни договори за покупка на електроенергия (PPAs), общностна енергия и агроволтаика. •Системи за съхранение на енергия чрез батерии: ИНПЕК следва да постави ясни и амбициозни количествени цели за батерийно съхранение, съобразени с нуждите за балансиране на нарастващите ВЕИ мощности и отразяващи стремителния спад на разходите в сектора. България има реалната възможност да се утвърди като регионален хъб за производство, интеграция и търговия с балансираща енергия - но само ако стратегическите документи отразяват тази амбиция	
		II. ЕНЕРГИЙНАТА СИГУРНОСТ СЛЕДВА ДА БЪДЕ ВОДЕЩ КРИТЕРИЙ ПРИ АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ИНПЕК Последните години показаха, че енергийната сигурност не може повече да се разглежда отделно от климатичната политика. Войната в Украйна, кризата в Близкия изток, нестабилността на международните пазари на природен газ и засилената глобална конкуренция за енергийни	Позицията на МОСВ по отношение на ИПЕК е изразена в забележка, в т. 12 на ДЕО.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		ресурси показаха, че местното производство на електроенергия от възобновяеми източници е не само инструмент за декарбонизация, но и ключов елемент от националната сигурност. Развитието на местни възобновяеми източници и системи за съхранение следва да се разглежда и като инструмент за стратегическа автономност. В условията на нарастваща несигурност на международните енергийни пазари, всяка допълнителна мегаватчасова единица електроенергия, произведена от местен вятър, слънце или съхранена в батерийни системи, намалява зависимостта на страната от външни фактори и повишава устойчивостта на националната икономика. Вятърната енергия, фотоволтаичната енергия и системите за съхранение чрез батерии са местни енергийни ресурси, които намаляват зависимостта от вносни горива, ограничават ценовите рискове и повишават устойчивостта на електроенергийната система. В условията на нарастващи цени на въглеродните квоти - понастоящем в диапазон 60-80 EUR/тон - запазването на зависимостта от изкопаеми горива представлява нарастваща финансова тежест, която се отразява директно в конкурентоспособността на българската индустрия и в цените за крайните потребители. Поради това АПСТЕ счита, че ИНПЕК следва да бъде оценяван не само спрямо климатичните цели, но и спрямо способността му да повишава енергийната независимост и устойчивостта на българската икономика. Тези два критерия не са в противоречие - те взаимно се подсилват. Документ, който не е достатъчно амбициозен по отношение на местните ВЕИ ресурси, не изпълнява нито единия, нито другия критерий.	
		III. ДЕО НЕ ОЦЕНЯВА РИСКА ОТ НЕДОСТАТЪЧНО РАЗВИТИЕ НА ВЕИ Съществен методологичен недостатък на ДЕО е, че анализира единствено потенциалните рискове от реализирането на ИНПЕК, но напълно пренебрегва последиците от неговото частично изпълнение или неизпълнение. Това прави оценката едностранчива и не отговаря на изискванията за разглеждане на реални алтернативи.	ДЕО оценява екологичните последици от прилагането на плана, а не икономически, геополитически или пазарни рискове при неговото неизпълнение. Директива 2001/42/ЕО изисква оценка на: вероятните значими въздействия върху околната среда от прилагането на плана; разумни

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Липсва оценка на: •риска от запазване на зависимостта от вносни изкопаеми горива и свързаните геополитически уязвимости, задълбочени от войната в Украйна и кризата в Близкия изток; •риска от по-високи цени на електроенергията и загуба на конкурентоспособност на българската индустрия; •риска от непостигане на европейските климатични цели и произтичащите финансови последици; •риска от нарастваща въглеродна тежест при настоящите и очаквани цени на CO_2; •риска от пропускане на стратегически инвестиции, привлечени от страни с по-предвидима регулаторна среда. Едностранчива оценка, която разглежда единствено рисковете от реализиране на плана, но не и рисковете от недостатъчно развитие на местните енергийни ресурси, не може да служи като основа за балансирано стратегическо решение и не съответства на целта на Директива 2001/42/ЕО за разглеждане на разумни алтернативи и техните последици.	алтернативи, свързани с различни варианти на политиката. Тя не изисква анализ на „рискове от неизпълнение“, защото това е: управленски и политически риск, не екологичен риск, не предмет на стратегическата екологична оценка. Анализът на риска от частично или непълно изпълнение е елемент от управлението на политиката, не от ДЕО. Изброените „рискове“ не са екологични въздействия, а макроикономически и геополитически фактори, които: не попадат в обхвата на ДЕО, не са екологични въздействия, не са предмет на оценка по Директива 2001/42/ЕО. ДЕО не може да оценява „липсата на развитие на ВЕИ“, защото това не е алтернатива, а отказ от политиката.
		IV. ОСНОВНИ СЛАБОСТИ НА ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА АПСТЕ споделя редица от констатациите, изложени в становищата на БГВЕА и други заинтересовани страни, и ги подкрепя. Сред основните проблеми, изискващи отстраняване, се открояват следните: Несъстоятелна кумулативна оценка. При заявен мащаб от над 3 000 предложения и над 110 000 MW заявени мощности, прилагането на елементарна матрична оценка е научно неприложимо. Насоките на ЕК за стратегическа екологична оценка изискват ГИС-базирано пространствено моделиране. Базата данни е допълнително изкривена: оценката е основана на процедирани, а не реално реализирани мощности - разминаване, което изкривява оценката на кумулативния риск в ущърб на сектора. Липса на реални алтернативи. Разглеждането на разумни алтернативи	Твърденията повтарят тези на ЕЕ България ЕООД гр. Варна от 05.06.2026 г., ред 20, затова виж отговорите там.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		е императивно изискване, потвърдено от Съда на ЕС в дело C-567/10 (Inter-Environnement Bruxelles). ДЕО изрично признава, че ИНПЕК „не съдържа изрично разработени алтернативи". Представените сценарии WEM и WAM са варианти на темпо на изпълнение на един и същ план, а не самостоятелни алтернативи. Декларативни и неизмерими смекчаващи мерки. Предложените мерки нарушават чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО: липсват конкретни измерими индикатори, ясни срокове, определени контролиращи органи и механизми за публично докладване. Липса на публикувано Нетехническо резюме (НТР). НТР липсва като самостоятелно достъпен документ на страницата на МОСВ в нарушение на чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, чл. 122, ал. 2 от ЗООС, чл. 6 от Орхуската конвенция и Приложение I, т. 9 от Директива 2001/42/ЕО. Провеждането на 30-дневни обществени консултации без публикуван НТР прави пълноценното участие на засегнатата общественост фактически невъзможно. Липса на трансгранични консултации. ДЕО не съдържа данни за проведени трансгранични консултации с Румъния, Гърция и Сърбия въпреки констатирания риск за мигриращи видове с трансгранични популации, в нарушение на чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО.	
		V. ОСНОВНИ СЛАБОСТИ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ Вътрешно логическо противоречие. ДОСВ страда от фундаментален логически парадокс: в т. 9 се заключава, че ИНПЕК ще окаже „незначително въздействие върху целостта на защитените зони", докато в т. 6 едновременно се препоръчват радикални ограничения - пълни забрани и обширни буферни зони. Или въздействието е незначително и тогава крайни мерки не са необходими, или крайните мерки са необходими и тогава квалификацията „незначително" е невярна. В двата случая ДОСВ е вътрешно несъстоятелен. Мярка № 2 изисква цялостна преработка. Препоръчаната в т. 6 Мярка	Твърденията повтарят тези на „ГРИЙНВОЛТ ВЕНЪС" ЕООД, ред 34, затова виж отговорите в този ред.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		№ 2 въвежда бланкетни географски забрани за цели области - Добруджа, Източни Родопи, черноморски общини - и буферни зони от 2 до 6 km около 53 защитени зони. Мярката е в пряко противоречие с Директива (ЕС) 2023/2413, Регламент (ЕС) 2024/1991, чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ и принципа на пропорционалност, и с установената практика на Съда на ЕС - C-127/02 Waddenzee, C-258/11 Sweetman, C-323/17 People Over Wind, C-461/17 Holohan - която изисква индивидуална, видово-специфична и зонно-специфична оценка, а не предварителни общи ограничения. Мярката механично възпроизвежда ограничения от НПДЕВИ 2012-2020 г. - документ с изтекъл срок на действие и остаряла научна база. АПСТЕ настоява Мярка № 2 да бъде изцяло преработена въз основа на актуални научни данни, видово-специфичен подход и съответствие с европейското право, като отпаднат бланкетните териториални ограничения и се приложат принципите на индивидуална оценка и пропорционалност. Липса на актуални научни данни и методологии. ДОСВ не отразява в достатъчна степен съвременните научни методологии за оценка на въздействията върху чувствителни видове. Вместо да предлага ясна стратегическа рамка с измерими критерии и механизми за адаптивно управление, документът оставя редица съществени въпроси нерешени на стратегическо ниво и ги прехвърля към последващите разрешителни процедури - при облекчени режими, при които те трудно могат да бъдат адресирани адекватно. Това не осигурява необходимата правна сигурност нито за природата, нито за инвеститорите.	
		VI. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРАВНА СИГУРНОСТ И ПРЕДВИДИМОСТ ДЕО и ДОСВ следва да отчетат и риска от неправилно административно тълкуване на стратегическите документи в процеса на тяхното прилагане. Членове на АПСТЕ вече сигнализират за случаи, при които предстоящи стратегически ограничения се използват като аргумент за забавяне на административни процедури и инвестиционни проекти - преди документите дори да са влезли в сила.	Твърдението смесва обхвата на стратегическата екологична оценка с въпроси на административния контрол, правоприлагането и институционалната дисциплина. ДЕО няма правомощия да оценява или прогнозира как органите биха могли неправилно да тълкуват бъдещи стратегически документи, нито да

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Подобни ефекти компрометират постигането на целите на самия ИНПЕК и следва да бъдат изрично отчетени и адресирани в оценъчните документи. Правната предвидимост и административната последователност са необходимо условие за привличане и задържане на стратегически инвестиции в сектора	компенсира потенциални административни нарушения. ДЕО оценява екологични въздействия, а не административно поведение. ДЕО не може да бъде превърната в инструмент за компенсиране на административни нарушения, защото това би излязло извън нейния правен мандат. ДЕО не е инструмент за регулиране на административната практика. Тя не може да предвижда или предотвратява неправилно тълкуване на бъдещи документи.
		VII. КОНКРЕТНИ ИСКАНИЯ НА АПСТЕ АПСТЕ настоява: 1. ИНПЕК да бъде актуализиран с амбициозни цели, отразяващи реалното развитие на пазара и потенциала на България, с ясни времеви пътеки и конкретни политики за постигането им в три направления: вятърна енергия, фотоволтаична енергия и батерийно съхранение. 2. Енергийната сигурност и стратегическата автономност да бъдат заложени като водещи критерии при оценката на ИНПЕК - наравно с климатичните цели и в тяхно допълнение. 3. ДЕО и ДОСВ да бъдат съществено допълнени и преработени преди приключване на процедурата, тъй като в настоящия си вид не предоставят достатъчно надеждна основа за окончателното им съгласуване. 4. Мярка № 2 от ДОСВ да бъде изцяло преработена въз основа на актуални научни данни, видово-специфичен подход и съответствие с европейското право, като отпаднат бланкетните териториални ограничения и се приложат принципите на индивидуална оценка и пропорционалност.	1. Искането излиза извън обхвата на процедурата по СЕО. ДЕО оценява екологичните последици от предложените цели, но не може да предписва политическо ниво на амбиция, което е прерогатив на държавата и е определено в рамките на европейските регламенти (Регламент (ЕС) 2018/1999). Освен това „амбициозност“ е политическа категория, не екологичен критерий. 2. Енергийната сигурност е икономически и геополитически параметър, който не е предмет на ДЕО. 3. АПСТЕ не представя конкретни методологични пропуски, които да налагат „съществена преработка“. ДЕО следва да бъде коригирана само при доказани несъответствия с чл. 6 и 8 от Директивата,

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		5. Да бъдат изготвени реални алтернативи по смисъла на Директива 2001/42/ЕО - включително алтернативи за географско разпределение, технологичен микс и ниво на амбиция. 6. Кумулативната оценка да бъде преработена въз основа на реално реализирани мощности с прилагане на ГИС-базирано пространствено моделиране. 7. Да бъде извършен анализ на риска от недостатъчно развитие на ВЕИ - включително рисковете от геополитическа зависимост, загуба на конкурентоспособност, въглеродна тежест и пропуснати инвестиции. 8. Вътрешното противоречие в ДОСВ между „незначително въздействие" и препоръката за пълни забрани и буфери да бъде отстранено. 9. НТР да бъде публикуван като самостоятелно достъпен документ, а срокът за обществено обсъждане на преработения вариант да бъде удължен с не по-малко от 30 дни след публикуването на всички изискуеми приложения. 10. Да бъдат проведени трансгранични консултации с Румъния, Гърция и Сърбия по чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО. 11. АПСТЕ да бъде включена в преработена работна група заедно с останалите релевантни индустриални асоциации, научни институти и НПО.	а не поради несъгласие на заинтересована страна с политическите параметри на плана. 4. Мярка № 2 е част от предпазния подход. Териториалните ограничения са допустими, когато се основават на научни данни и целят предотвратяване на значими въздействия. Искането за „индивидуална оценка" на всеки проект е вече гарантирано чрез процедурите по ОВОС и оценка за съвместимост – не е възможно и необходимо да се дублират на стратегическо ниво. 5. Алтернативите трябва да бъдат реалистични и съотносими към целите на плана. Алтернативи, които променят географското разпределение, технологичния микс или нивото на амбиция, представляват нови политически сценарии, а не алтернативи на съществуващия план. ДЕО не може да изисква изготвяне на нови стратегически документи. 6. ГИС моделирането е добра практика, но не е задължително изискване по Директива 2001/42/ЕО. ДЕО трябва да бъде пропорционална на нивото на детайлност на плана. ИПЕК е стратегически документ без конкретни локации и пространствено моделиране на „реализирани мощности" не е релевантно към бъдещи въздействия.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
			7. Това е икономически и политически риск, не екологичен. ДЕО не оценява „какво ще стане, ако държавата не изпълни плана“. Това би превърнало ДЕО в инструмент за управление на инвестиционния климат, което е извън нейния правен обхват. 8. Няма противоречие между „незначително въздействие“ на стратегическо ниво и препоръки за предпазни мерки. Стратегическата оценка работи с общи тенденции, докато мерките целят предотвратяване на локални рискове при бъдещи проекти. Това е стандартен подход в СЕО. 9. Допуснатата техническа грешка ще бъде отстранена. 10. Това вече е направено. Виж https://www.moew.government.bg/bg/strategicheska-ekologichna-ocenka-seo-za-integriran-plan-za-energetika-i-klimat-inpek-na-republika-bulgariya-2021-2030-g-aktualizaciya-ot-2024g/ 11. Не се предвижда работна група на този етап. Това би било възможно при следващата актуализация на ИПЕК.
		VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ България разполага с реална възможност да се утвърди като регионален лидер в областта на чистата енергия, батерийното съхранение и енергийната независимост. Вятърната енергия, фотоволтаичната енергия и системите за съхранение са местни, предвидими и геополитически	Исканията на АПСТЕ са неприемливи, тъй като: - разширяват неправомерно обхвата на ДЕО; - смесват екологична оценка с енергийна

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		независими ресурси. Тяхното ускорено развитие е едновременно въпрос на енергийна сигурност, икономическа конкурентоспособност и национален стратегически интерес - особено в условията на продължаваща война в Украйна и нестабилност в Близкия изток. Решенията, които ще бъдат взети по ИНПЕК и придружаващите го оценъчни документи, ще определят дали България ще използва следващото десетилетие за ускорено изграждане на енергийна независимост и индустриална конкурентоспособност, или ще продължи да изостава спрямо своя потенциал и спрямо държавите от региона. ИНПЕК в настоящия си вид не е достатъчно амбициозен, за да отговори на тази възможност. Придружаващите го ДЕО и ДОСВ не само не коригират това - те съдържат методологични дефекти и правни нарушения, които рискуват да забавят инвестиции, вместо да ги ускорят, и да създадат правна несигурност, вместо да осигурят предвидимост. АПСТЕ остава готова да предостави пълната си техническа и правна експертиза за изработването на преработени документи, отговарящи на реалния потенциал на България, на европейските изисквания и на дългосрочния национален интерес.	политика, инвестиционен климат и административно управление; - изискват промени в самия ИНПЕК, които не са предмет на процедурата, доколкото не произтичат от идентифицирани нарушения на параметрите на околната среда; - противоречат на принципа на пропорционалност в СЕО; - не се основават на задължителни изисквания на европейското право.
41.	„ВПД България" ЕООД гр. Варна изх. № 03 от 08.06.2026 г.	**Относно:** Мотивирано становище от „ВПД България" ЕООД във връзка с публикуван Доклад за оценка на степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България — актуализация 2024 г. С настоящото становище изразяваме позицията на представляваното от мен дружество „ВПД България" ЕООД във връзка с публикувания Доклад за оценка за степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (наричан по-долу „ДОСВ на ИПЕК" или „Докладът"). Отчитаме значението на ИПЕК като ключов стратегически инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55", плана REPowerEU и Директива (ЕС) 2023/2413, както и за	Становището повтаря вече изразени мотиви от Българска ветроенергийна асоциация гр. София, изх. № 027 от 08.06.2026 г. и „В-РАДИУМ АТЛАС ЕНЕРДЖИ" ООД, затова виж отговорите в редове 27 и 30.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		декарбонизацията и постигането на климатична неутралност. Признаваме и необходимостта от опазване на защитените зони от мрежата Натура 2000, на природните местообитания и видовете, които те опазват. В този смисъл ДОСВ е важен документ, който следва не само формално да изпълнява изискванията на чл. 31 ЗБР, но и да представлява научно обоснован, правно издържан и съразмерен инструмент за оценка на въздействията, основан на индивидуален анализ, актуални данни и приложими съвременни смекчаващи технологии. В представения си вид обаче Докладът не отговаря на тези изисквания и съдържа редица съществени правни нарушения, методологически дефекти и научни противоречия, които поставят под съмнение неговата приложимост, обоснованост и съответствие с принципите на европейското екологично и енергийно право. Особено смущаващи и неприемливи са заложените мерки в т. 6.2, с които се въвеждат крайно рестриктивни ограничения и забрани, без правно основание и без научна обосновка. В тази връзка изразяваме следното мотивирано становище☹	
		1. ДОСВ на ИПЕК – актуализация 2024 г. да не бъде съгласуван в настоящия му вид поради наличие на съществени правни нарушения и методологически несъответствия Изготвянето на стратегически документ от такова значение за изпълнението на климатичните и енергийните ангажименти на страната изисква висок стандарт на правна и научна обоснованост. ДОСВ в настоящия си вид не отговаря на тези високи изисквания. Заключенията се основават на неактуални данни, на избирателно цитиране на източници и на методологически неправилен кумулативен анализ. Приемането му в настоящия вид би създало риск от блокиране на голяма част от националния потенциал за ВЕИ, от противоречие с правото на ЕС и от последващи спорове в административната и съдебната практика. По долу са представени и конкретни мотиви, в потвърждение на гореизложеното:	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Извършеният в ДОСВ анализ на въздействието от прилагане на проекта на ИНПЕК върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, **не съответства по обхват и съдържание** чл. 23, ал. 2, т. 5 от *Наредбата за ОС*, и **не може да бъде приет**, като обективна основа **за планиране на съответните мерки** за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. На практика, представената информация **не съдържа** нужната аналитична база за оценка на значимостта на потенциалните въздействия върху защитените зони и **не доказва** по безспорен начин, вкл. чрез научно обоснован подход, направените заключения. Напротив, изведените в ДОСВ заключения се базират на **хипотетични предположения и обща интерпретация** за възникване на вредни ефекти, които в последствие са използвани като базисна основа при разработването на **крайно рестриктивни и ограничаващи мерки** за намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия на плана (ИПЕК) върху защитените зони. **Липсва и не е приложена** методика или обоснован методологичен подход за количествен и/или качествен анализ (оценка) на въздействието, съобразен с **критериите за значимост**, съгласно чл. 31, ал. 7 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и *Наредбата за оценка за съвместимост (Наредба за ОС).* Също така, в оценката на въздействието, до колкото може да се съди за такава, **не са приложени** конкретни видово специфични количествени и/или качествени измерители на въздействието (вредните ефекти), или такива изведени за съответната защитена зона, **съобразени с предмета и целите на опазване, както и с допустимите режими на дейностите**. **Не са отчетени** и **не са взети предвид** и **специфичните за защитените зони цели**, определени със заповед на министъра на околната среда и водите, именно според които следва да се извърши оценката за съвместимост. Съгласно изискванията на чл. 31, ал. 1 и ал. 2 от *Закона за*	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		биологичното разнообразие (ЗБР), и чл. 2, от *Наредбата за ОС*, оценката за съвместимост се извършва спрямо **целите за опазване на защитената зона.** При липса на разработени специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона се прилагат действащите, общи цели от Заповедта за обявяване на съответната зона и данните от Стандартния формуляр (СФ), в съответствие с методическите указания за прилагане на чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО*, в т.ч. *Ръководство за извършване на оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000 (МОСВ, 2013);* и *European Commission (2018*). *Managing Natura 2000 Sites – The provisions of Article 6 of the Habitats Directive 92/43/EEC.* Следва да се подчертае, че към днешна дата за голяма част от защитените зони са разработени и официално приети **специфични и подробни природозащитни цели** по смисъла на чл. 12а, ал. 1 от *ЗБР* и чл. 6(3) от *Директива 92/43/ЕИО*. В тази връзка, оценката за съвместимостта на проекта на ИНПЕК с предмета и целите на защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, следва да бъде извършена съгласно разработените специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона, там където са налични или съгласно посочените в заповедите на министъра на околната среда и водите, критерии за определяне на предмета и целите на опазване, прилагани до приемането и утвърждаването на специфични природозащитни цели на ниво защитена зона. Именно липсата на проследим и научно обоснован методологичен подход за оценка на въздействието, както и липсата на конкретни видово специфични измерители на това въздействие, изведени за съответната зона, вкл. по отношение на определените специфични цели на опазване, прави изведените заключения **субективни, без нужната обоснованост и мотивировка**.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		На практика, нищо от изложеното в т. 5 от ДОСВ, **не е съобразено** и **не отчита обективно** очакваните потенциални въздействия, техния интензитет и значимост за съответния обект на оценка (защитена зона) спрямо неговия предмет, цели на опазване и допустими режими на дейностите. От друга страна, в ДОСВ е използвано общо, субективно и изключително неясно понятие, като измерител на въздействието, а именно **“недалновидно ситуиране”**. Използваното понятие като критерий или индикатор на въздействието не е изяснено методически и смислово, в т.ч. какво авторите на ДОСВ приемат и разбират под “недалновидно ситуиране”, кои територии се считат за далновидни в т.ч. по какви измерители се определя дали едно ситуиране е далновидно или недалновидно, и как това понятие интерпретира или отчита нормативно установените критерии за оценка на въздействието върху предмета и целите на защитените зони. Въз основа на това **субективно** и **лишено от смисъл** понятие многократно се правят изводи и заключения, че определени политики/дейности от проекта на ИНПЕК, могат да окажат въздействие или могат да доведат до загуба на местообитания, бариерни ефекти, фрагментация, безпокойство и смъртност на индивиди, **без да е извършена реална оценка** за вероятността и значимостта на тези въздействия, по отношение на предмета и целите за конкретните защитени зони. Също така крайно погрешно и **изключително неправилно**, значимостта на въздействието в ДОСВ се основава на допускането, че щом е възможно възникването на въздействие при хипотетично “недалновидно ситуиране” на ветроенергийна инфраструктура или предположение за потенциално засягане на дадени местообитания или на техните видове, това води автоматично до значимо увреждане на защитената зона и респективно до съществено въздействие. Тезата, че всяко потенциално, пряко или непряко засягане на местообитания или видове следва да се разглежда като значимо, е	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		неправилна и **не съответства на законовите изисквания**. Нито в *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)*, нито в *Директива 92/43/ЕИО (Директивата за местообитанията)*, се съдържа такова рестрикция или регулация. Това допускане би обезсмислило самата оценка за съвместимост и изискванията на *ЗБР* и *Наредбата за ОС*, тъй като би заменила извършването на ДОСВ с презумпция за недопустимост (значително въздействие) при всяка намеса и пространствено засягане. В тази връзка следва да се подчертае, че значимостта на въздействието не се определя единствено и еднозначно от потенциалното засягане на дадено местообитание или на дадени видове, а дали това засягане води до увреждане на структурата, функциите, площта, свързаността и благоприятния природозащитен статус (БПС) на местообитанието или вида. Това всъщност е и предмет и целта на доклада за оценка на съвместимостта (ДОСВ), т.е. да се оцени значимостта на въздействието върху местообитанията и видовете, което **на практика липсва** и **не е извършено**. Вместо това, в ДОСВ се извеждат **формулировки и изводи от общ характер**, без конкретна мотивировка за конкретната дейност/политика от проекта на ИНПЕК, в т.ч. **без конкретни количествени измерители**, изведени въз основа на параметрите на разглежданата планова рамка (ИНПЕК). Въз основа на тези общи формулировки и изводи са направени и съответните заключения за значимостта на въздействие, **без това въздействие да е доказано** или **потвърдено чрез ясно аргументирани количествени показатели и конкретна връзка с характера и предвижданията на конкретните** политики/дейности от проекта на ИНПЕК, спрямо предмета и целите на конкретните защитени зони. Самата логика на извършената оценка **не съответства** на основната цел на процедурата по оценка за съвместимост, а именно да оцени риска от **значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони**. Вместо това в ДОСВ се разглежда	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		единствено хипотетична възможност за въздействие, при крайно субективно и неопределено "недалновидно ситуиране". Това е **съществено противоречие** и несъответствие с изискванията за оценка на съвместимостта на планове и програми с предмета и целите на защитените зони, съгласно чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО* и чл. 23, ал. 2, т. 5 от *Наредбата за ОС*, поради което направените изводи са **обективно оспорими** и не могат да бъдат използвани за **планиране на съответните мерки** за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. **Съществен методически недостатък** на представения анализ е неразграничаването на обектите (ключови елементи) на оценка – структура, функции и природозащитни цели на защитените зони от една страна, и потенциалните форми на въздействие върху тях от друга. В ДОСВ потенциално въздействие неправилно е възприето и формулирано, като функция и природозащитна цел, като на практика липсва реален анализ на структурата, функциите и целите на защитените зони. В раздел 5.2 като функции и природозащитни цели са разгледани загуба на местообитания, фрагментация, бариерен ефект, унищожаване на индивиди, обезпокояване и нарушаване на видовия състав. Тези елементи **не представляват функции или природозащитни цели** на защитените зони, а потенциални механизми на въздействие, чрез които би могло да се окаже въздействие върху структурата, функциите и природозащитните цели. По този начин е **обективно невъзможно** да бъде извършена оценката за съвместимост и не е възможно да се проследи как конкретните мерки на ИНПЕК влияят върху екологичните характеристики на защитените зони. Още по-фрапиращ е текстът под подзаглавие „Структура" в т. 5.2 от ДОСВ, който всъщност следва да представи информация и оценка на въздействието върху структурата на защитените зони, но вместо това в него е представена **неотносима и крайно необоснована информация**, че 38 от политиките/мерките заложени в проекта на ИНПЕК, могат да окажат	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		някакво въздействие върху биоразнообразието, респективно върху защитените зони, **при недалновидното им ситуиране.** Следва да се подчертае, че този текст **не описва структурата на нито една защитена зона**, не анализира структурни елементи, не идентифицира местообитания, не разглежда екологична свързаност, функционални зони и ключови територии за видовете. В тази връзка, в информацията по т. 5.2 от ДОСВ **липсва и не е извършен** реален анализ на структурата на защитените зони. Не са разгледани пространствения обхват на местообитанията, екологичната свързаност, функционалните зони, ключовите местообитания, зоните с висока плътност на разпространение на видовете (ядра) или други структурни характеристики на защитените зони. Вместо това е представено **общо и изключително субективно твърдение**, че определен брой политики и мерки от проекта на ИНПЕК могат да окажат **някакво въздействие** върху биологичното разнообразие при **недалновидно ситуиране** на ветроенергийната инфраструктура. Следователно с представената информация в т. 5.2 от ДОСВ, **не са изпълнени нормативните изискания по** чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО* и чл. 23, ал. 2, т. 5, буква „б“ от *Наредбата за ОС,* за анализ и оценка на въздействието върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели, в т.ч. дали и в каква степен прилагането на ИНПЕК може да доведе до значително увреждане на структурните и функционалните характеристики на конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000.	
		2. Предвидените в т. 6.2 мерки да бъдат изцяло отхвърлени, като необосновани, несъразмерни и непропорционални Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия са методически и научно **необосновани**, **без необходимата мотивировка** и **не произтичат от обективен анализ на потенциалните въздействия** с ясно и безспорно установени значителни отрицателни въздействия върху предмета и целите на опазване в	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		конкретните защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Предложените мерки включват **крайно рестриктивни ограничения**, включително **пълна забрана** за разполагане на ветроенергийни паркове в границите на всички защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000, както и в **цели географски области** в т.ч. Добруджа, Източни Родопи и части от Бургаския регион. Освен това са предвидени буферни ограничения от 6 km и 2 km около определени защитени зони за опазване на дивите птици, неясно определени, като зони с висок и среден риск. Тези мерки **не са подкрепени** и **обективно доказани** с необходимата аналитична обосновка, в т.ч. **липсва конкретен анализ**, който да доказва, че във всички посочени територии, развитието на ВЕИ би довело до значително увреждане на предмета на опазване в защитените зони. Липсва връзка между конкретна политика/мярка от проекта на ИНПЕК, конкретна защитена зона, конкретен вид или местообитание, конкретен механизъм на въздействие и конкретна необходимост от забрана или ограничение. Също така, определянето на ограничителни буфери (6 km и 2 km) около защитените зони по *Директивата за дивите птици* е **крайно субективно** и не е обосновано и мотивирано с нужните аргументи. Не е ясно **защо са избрани** именно тези отстояния, въз основа на какви **научни, нормативни или методически критерии са определени**, за кои видове са приложими, какви екологични функции защитават и **дали съответстват на реалните** зони на чувствителност за **различните видове птици**, вкл. безпокойство, изместване, фрагментация, промени в структурата на трофичните местообитания, смъртност. Също така, **не е изяснено** дали тези ограничителни буфери са определени въз основа на актуални данни от мониторинг, пространствен модел на риска, анализ (модели) на полетна активност, кумулативен риск или друг обективен критерий за тяхното налагане. Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки са **несъразмерни** и не са диференцирани според конкретния риск за конкретния обект на защита	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		(орнитологичен вид или функционална група). Тези мерки **въвеждат генерални забрани** за цели географски области, без да разграничават територии с реален висок риск от територии с ниска чувствителност, вкл. територии с ниска орнитологична стойност или места, където въздействието може да бъде избегнато чрез прилагане на други доказани в практиката смекчаващи мерки. Заложените по този начин мерки, не са насочени към предотвратяване на конкретно установено значително увреждане, а **въвеждат пространствени забрани на общ принцип**, без нужната методологична и научна аргументация и обоснованост. Предложените мерки са в **противоречие** и с логиката на изискващата се оценка за съвместимост на планове и програми с предмета и целите на защитените зони. В аналитичната част на ДОСВ, до колкото може да се съди за такава, **не е извършена конкретна оценка** на степента на въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони, но въпреки това в раздела с мерките се предлагат **изключително рестриктивни и широкообхватни ограничения**. При липса на доказано значително въздействие, липса на видово специфична количествена оценка и липса на специфичен за конкретните защитени зони анализ, **не може да се приеме**, че предложените мерки са **необходими, обосновани и пропорционални** на очакваното потенциално въздействие върху защитените зони. Необходимо е да се подчертае, че смекчаващите мерки следва да произтичат от **установени и доказани въздействия**, да бъдат конкретни, приложими, пропорционални и насочени към предотвратяване или намаляване на конкретен риск и за конкретен обект на опазване. В случая, предложените мерки са формулирани предимно като **общи забрани** и ограничения, **без ясна връзка** с конкретни природозащитни цели и **без доказателства и обективни мотиви**, че прилагането на **други по-умерени смекчаващи мерки**, вкл. интегрирани системи за ранно известяване и ограничаване при необходимост на работата на ветроенергийни	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		съоръжения, биха били също толкова ефективни и достатъчни. Още повече, че това е именно **въведения от МОСВ подход** и принцип за постановяване на условия за ограничаване на въздействията върху орнитофауната при одобряване и/или съгласуване на ИП/ППП в процедурата по ЕО, ОВОС и ОС. От друга страна, като съществен мотив срещу предложените мерки по т. 6.2. от ДОСВ може да се посочи, че тези мерки **не кореспондират** и **не са съобразени** със забраните и ограниченията на министъра на околната среда и водите, постановени в заповедите за обявяване на съответните защитени зони. Следва да се подчертае, че от общо 120 защитени зони по *Директивата за дивите птици*, едва за 29 от тях е наложена изрична забрана за изграждане на съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници и то единствено в границите на съответните защитени зони. Това означава, че за останалите защитени зони компетентният орган при тяхното обявяване не е приел изграждането на ВЕИ като водещ фактор или движеща сила за увреждане, влошаване на природозащитното състояние или нарушаване на предмета и целите на опазване, налагащи изрична предварителна забрана. В този смисъл, предложената в ДОСВ мярка за пълна забрана на ветроенергийни проекти в границите на всички защитени зони е **по-рестриктивна от действащите режими**, въведени със заповедите за обявяване на защитените зони. Такава мярка би могла да бъде допустима само **ако е подкрепена с конкретна и актуална оценка**, доказваща, че във всички защитени зони, изграждането и развитието на ветроенергийни проекти създава риск от значително увреждане на предмета и целите на опазване. Следва да се подчертае, че ДОСВ такъв анализ **липсва и не е извършен**. Въпреки това, в ДОСВ се предлага въвеждане на обща забрана за ветроенергийни паркове във всички защитени зони, както и допълнителни	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		буферни ограничения извън тях, **без да е извършен анализ**, който да доказва защо **действащите режими** на опазване, определени в заповедите на министъра на околната среда и водите, са **недостатъчни**. Не са посочени нови научни данни, нови заплахи, промени в природозащитното състояние на видовете или други обстоятелства, които мотивирано да аргументират необходимостта от разширяване на ограниченията извън вече установените режими на дейностите, постановени в заповедите за обявяване на защитените зони. На практика с ДОСВ се **въвежда нов общ забранителен режим за ВЕИ**, който не произтича нито от заповедите за обявяване, нито от конкретна оценка на риска за всяка защитена зона. Особено **необосновано и неприемливо** е въвеждането на ограничителни буферни зони около защитени зони (2 km и 6 km), за които дори в **самите заповеди не е предвидена забрана** за ВЕИ. При липса на доказателства за функционална зависимост на предмета на опазване от всички територии в тези буфери, както и при липса на анализ защо точно тези отстояния са необходими, предложените ограничения **не могат да бъдат определени**, като съразмерни, пропорционални и достатъчно обосновани. Съществена част от териториите, обхванати от предвидените забрани и ограничения (земеделски земи извън защитените територии), представляват интензивно използвани агроценози. Тези територии са част от агроекологични комплекси с висока степен на антропогенна трансформация, характеризиращи се с ежегодна обработка на почвата, механизирани земеделски дейности, употреба на минерални торове и препарати за растителна защита и ограничено биологично разнообразие. Обработваемите земеделски земи сами по себе си не представляват природни местообитания по Приложение № 1 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и не могат автоматично да бъдат определяни като територии с висока природозащитна стойност със съответните ограничителни буфери.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Подобно ограничение не е подкрепено с анализ на конкретните територии, тяхната екологична характеристика, природозащитна стойност или значение за предмета и целите на опазване на защитените зони. Също така, в ДОСВ, като част от националните и общи цели в ИНПЕК по измерение „Декарбонизация", **некоректно и подвеждащо** е посочено, че в териториите около защитените зони, не е възможно да се изграждат инсталации за производство на енергия от вятърни електрически централи, като се позовава на **планове с изтекъл период и без правно действие** (НПДЕВИ 2011 – 2020). Това **откровено спекулативно твърдение**, след това е използвано, като основа за налагане на крайно рестриктивни и ограничаващи мерки в т. 6.2 от ДОСВ. Прилагането на подхода за прехвърляне на стари ограничения в нови процедури е не само **методически неправилен**, но е лишен и от правен смисъл. Цитираният план е с изтекъл период на действие (НПДЕВИ 2011 – 2020) и **не може да бъде прилаган**, като действаща правна и екологична основа за въвеждане на забрани през нов програмен период и то **за национален план, с различна насоченост, функция и действие**, какъвто в случая е ИНПЕК. Твърдението, че отрицателните въздействия на политиките/мерките в проекта на ИНПЕК, свързани с развитие на ветроенергийни източници, не се различават по същество от тези, оценени в процедурата по НПДЕВИ 2012–2020 г., е изцяло **необосновано**. Всичко това не е подкрепено с нужните доказателства вкл. сравнителен анализ, актуализирани данни или мотиви защо заключения от предходен планов документ могат автоматично да се приложат към настоящия ИНПЕК. Липсва съответната оценка, с която да се потвърди наличието на настъпили промени в природозащитното състояние на видовете, в пространственото разпределение на риска, в наличието на чувствителни територии, в технологиите за управление на риска и в нормативната уредба.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Крайно **несъстоятелно от нормативно-правна гледна точка** е обвързването на различни програмни документи с различни функции, като НПДЕВИ 2012–2020 г. и *План за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия*, при определянето и прилагането на мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия в ИНПЕК. Нещо повече, единият план е с **изтекъл период и без правно действие** (НПДЕВИ 2011 – 2020), до като другият (*План за определяне на приоритетни зони*) **не е приет** и също няма правно действие. От друга страна, условието според което предвидените в т. 6.2 от ДОСВ пълни ограничения и забрани за развитие на ветроенергийни проекти, следва да преминат към практическо прилагане след одобряване на *План за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия*, е **крайно необосновано**, несъстоятелно и **лишено от необходимата правна аргументация**. Това условие на практика превръща **критериите за определяне на приоритетни зони** в критерии за **изключване, ограничение и забрана** на всички останали територии за развитие на ВЕИ. Следва категорично да се посочи, че нито *ЗЕВИ*, нито *ЗБР* или *ЗООС* въвеждат принцип, че ветроенергийни паркове могат да се реализират единствено в приоритетни зони. Извън тях, приложими остават общите режими за ЕО, ОВОС и ОС, чрез които всеки конкретен проект следва да бъде оценяван според местоположението, характеристиките, риска и възможните въздействия. Обръщаме внимание, че приоритетните зони по реда на *ЗЕВИ* имат **насърчителен характер** и ускорителна функция, и **не въвеждат обща забрана** за развитие на ветроенергийни проекти извън тези зони. В тази връзка, посоченото условие за практическо прилагане на всички забранителни и ограничителни меки по т. 6.2 от ДОСВ, след одобряване на *План за определяне на приоритетни зони*, е лишен от нормативно-правен смисъл. Това условие и респективно включените в него мерки, не възникват в резултат от конкретна оценка на съвместимостта на проекта на ИНПЕК с предмета и целите на защитените зони, каквото е	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		изискването по закон, а механично възпроизвежда ограничения от предходен план с изтекъл период (НПДЕВИ 2012–2020) и от проект на друг планов документ с различна функция. Така предложените забрани не са изведени от конкретна оценка на вероятността за значително увреждане на защитени зони, а от формално пренасяне на стари и условни критерии, което **не е доказано по реда на чл. 6 (3) от Директива 92/43/ЕИО, чл. 31 от ЗБР и чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС**. Друг съществен аргумент в тази посока е, че в ДОСВ се възприема *Мярка № 82 ЕН6 - Въвеждане на процес на планиране на приоритетни зони за ускорено развитие на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия*, като такава **без въздействие върху защитените зони** от националната екологична мрежа Натура 2000, тъй като, съгласно чл. 5, ал. 5 от *ЗЕВИ*, приоритетни зони за ускорено развитие на ВЕП не могат да се разполагат в защитени зони. Ако този аргумент е достатъчен за изключване на значимо въздействие при Мярка № 82, то същият принцип следва да бъде приложен и към всички останали проекти, които също се реализират извън защитени зони и подлежат на самостоятелна процедура по чл. 31 ЗБР. Следователно въвеждането на генерални забрани и буферни ограничения за всички останали територии не следва логически от направените в ДОСВ изводи и не е подкрепено с нужния анализ и оценка, доказващи защо тези проекти биха създали по-висок риск от проектите, реализирани в приоритетните зони по Мярка № 82. Това създава впечатление, че ограниченията не произтичат от конкретна оценка на въздействията за защитените зони, а от предварително възприето фаворитизиране (налагане) и ограничаване на всички територии извън приоритетните за ускорено развитие на ВЕИ, което не съответства на *ЗЕВИ, ЗБР* и *ЗООС*. В тази връзка и предвид гореизложеното, предложените мерки по т. 6.2 от ДОСВ, **не могат да бъдат приети** като достатъчно адекватни,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		мотивирани, необходими и приложими, и **следва да бъдат отхвърлени**, като крайно пресилени и необосновани.	
		3. Да бъде извършена реална и обективна оценка на кумулативния ефект Цитираните в Доклада 56 000 MW „процедирани" ветроенергийни включват нереализирани, изтекли и многократно подадени ИП. Реалната инсталирана мощност в България е значително по-малка, около 0,716 GW за вятърни паркове към настоящия момент. Боравенето с „номинален процедиран капацитет" вместо с реални показатели изкуствено завишава кумулативния ефект и води до системно изкривяване на оценката. Анализ на кумулативните ефекти в ДОСВ **на практика липсва**. Всички изводи и заключения, направени в т. 2 и т. 5.2 са изведени въз основа на обща информация, без нужната конкретика и обоснованост. Липсват конкретни количествени индикатори, измерители и критерии, чрез които да се установи каква част от мерките и политиките, посочени в Приложение 1.1.3-1, вече са реализирани или предвидени за бъдещо прилагане. Не е представена информация и не е извършен анализ, кои от мерките и политиките от други национални планове и програми в съчетание с новите политики и мерки, предвидени в актуализирания ИНПЕК, могат да доведат до кумулативни въздействия върху предмета и целите на опазване в защитените зони. От друга страна, разгледаните кумулативно мерки и политиките по Приложение 1.1.3-1 е твърде общо, без да е направен анализ и оценка, каква част от тях са изпълнени и в каква степен тяхното прилагане, засяга конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Липсва информация колко от цитираните в Приложение 1.1.3-1 мерки и политики реално засягат защитени зони, кои са тези защитени зони, какъв е характерът на засягането, каква функционална част от зоните е засегната, кой предмет на опазване е засегнат и повлиян и дали тези въздействия имат потенциал да се кумулират с въздействията от новите политики и мерки по	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		ИНПЕК. Приложената оценка на кумулативното въздействие, не се основава на ясно проследим методологичен подход за установяване на кумулативните ефекти. Не е изяснено как и по какъв начин са отразени и отчетени всички ИП/ППП в защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, представени в Приложение 1.1.3-1. В представената информация в ДОСВ е направен твърде обобщен извод, че за периода 2007 г. – 2025 г. са процедирани над 110 000 MW ВЕИ, като въз основа на тази информация се прави и заключение за значително кумулативно въздействие от изградените вече ветроенергийни съоръжения, върху популациите на птици и прилепи предмет на опазване в защитените зони, дори и когато тези съоръжения са ситуирани извън тях. Всичко това повдига множество въпроси по отношение на достоверността и обективността на направеното заключение, предвид използваната в ДОСВ информация, представена в Приложение 5.2-1. От нея ясно се вижда, че в кумулативната оценка са включени и са отчетени всички процедирани ИП/ППП за изграждане на ВЕИ (ветрогенератори и фотоволтаични централи), без анализ на тяхната реална осъществимост и правна допустимост. По този начин, **абсолютно неправилно и методологично погрешно** кумулативният натиск е **изкуствено завишаване**, чрез включване на отпаднали, нереализирани или правно невалидни инвестиционни предложения (ИП) и проекти, т.е. кумулативната оценка и направеното кардинално заключение за значителен кумулативен ефект от ветроенергийни съоръжения **не отразява обективно** кумулативната среда, и се гради в основната си част върху **отпаднали проекти и ИП, загубили правно действие**, без реален потенциал за кумулативно въздействие. От друга страна, направеното заключение за значително кумулативно въздействие на птиците и прилепите както в защитените зони, така и извън тях, е методически и научно **необосновано, без необходимата мотивировка и не произтича от обективен анализ на потенциалните**	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		кумулативни въздействия върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000 и извън тях. В тази връзка, всички направени заключения за значимостта и потенциала на кумулативните въздействия по отношение на ветроенергийната инфраструктура **са субективни, крайно неприемливи, изкуствено завишени и не отразяват реалната обстановка** в страната. В заключение и въз основа на всичко изложено по-горе считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕК – актуализация 2024 г., има съществени правни нарушения, методологически несъответствия и научни противоречия, които не позволяват да бъде направена обективна, надеждна и научно обоснована оценка на въздействията върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Препоръчаната в т. 6 от Доклада мярка № 2 въвежда необосновани и крайно неприемливи териториални забрани и ограничения, които: • излизат извън правомощията на оценката по чл. 31 ЗБР; • противоречат на правото на Европейския съюз – Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), Регламент (ЕС) 2022/2577, Насоки на ЕК SWD(2024) 333 final и плана REPowerEU; • противоречат на чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ; • противоречат на съдебната практика на Съда на ЕС (C-127/02 Waddenzee, C-258/11 Sweetman, C-323/17 People Over Wind, C-461/17 Holohan), която изисква индивидуална оценка; • не са обосновани с количествена научна оценка и не отчитат съвременните смекчаващи технологии. Едновременно с това, Докладът сам заключава в т. 9, че реализацията на плана ще окаже **незначително въздействие** върху целостта и структурата на защитените зони. Но **същевременно** залага **най-крайните възможни** мерки – пълни забрани и обширни ограничителни буфери. Това е логически непоследователно и вътрешно противоречиво.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		В този смисъл не може да се приеме, че Докладът в настоящия му вид осигурява надеждна основа нито за съгласуване на ИПЕК, нито за реализиране на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55" и плана REPowerEU.	
		С оглед на изложеното считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕК – актуализация 2024 г. не следва да бъде съгласуван в настоящия му вид, като заложените мерки по т. 6.2 да бъдат изцяло ревизирани и отменени.	
42.	„ВПД Уинд 1" ЕООД гр. Варна изх. № 03 от 08.06.2026 г.	**Относно:** Мотивирано становище от „ВПД Уинд 1“ ЕООД във връзка с публикуван Доклад за оценка на степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България — актуализация 2024 г. С настоящото становище изразяваме позицията на представляваното от мен дружество „ВПД Уинд 1“ ЕООД във връзка с публикувания Доклад за оценка за степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (наричан по-долу „ДОСВ на ИПЕК“ или „Докладът“). Отчитаме значението на ИПЕК като ключов стратегически инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55", плана REPowerEU и Директива (ЕС) 2023/2413, както и за декарбонизацията и постигането на климатична неутралност. Признаваме и необходимостта от опазване на защитените зони от мрежата Натура 2000, на природните местообитания и видовете, които те опазват. В този смисъл ДОСВ е важен документ, който следва не само формално да изпълнява изискванията на чл. 31 ЗБР, но и да представлява научно обоснован, правно издържан и съразмерен инструмент за оценка на въздействията, основан на индивидуален анализ, актуални данни и приложими съвременни смекчаващи технологии. В представения си вид обаче Докладът не отговаря на тези	Становището повтаря вече изразени мотиви от Българска ветроенергийна асоциация гр. София, изх. № 027 от 08.06.2026 г. и „В-РАДИУМ АТЛАС ЕНЕРДЖИ” ООД, затова виж отговорите в редове 27 и 30.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		изисквания и съдържа редица съществени правни нарушения, методологически дефекти и научни противоречия, които поставят под съмнение неговата приложимост, обоснованост и съответствие с принципите на европейското екологично и енергийно право. Особено смущаващи и неприемливи са заложените мерки в т. 6.2, с които се въвеждат крайно рестриктивни ограничения и забрани, без правно основание и без научна обосновка. В тази връзка изразяваме следното мотивирано становище☹	
		1. ДОСВ на ИПЕК – актуализация 2024 г. да не бъде съгласуван в настоящия му вид поради наличие на съществени правни нарушения и методологически несъответствия Изготвянето на стратегически документ от такова значение за изпълнението на климатичните и енергийните ангажименти на страната изисква висок стандарт на правна и научна обоснованост. ДОСВ в настоящия си вид не отговаря на тези високи изисквания. Заключенията се основават на неактуални данни, на избирателно цитиране на източници и на методологически неправилен кумулативен анализ. Приемането му в настоящия вид би създало риск от блокиране на голяма част от националния потенциал за ВЕИ, от противоречие с правото на ЕС и от последващи спорове в административната и съдебната практика. По долу са представени и конкретни мотиви, в потвърждение на гореизложеното: Извършеният в ДОСВ анализ на въздействието от прилагане на проекта на ИНПЕК върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, **не съответства по обхват и съдържание** чл. 23, ал. 2, т. 5 от *Наредбата за ОС*, и **не може да бъде приет**, като обективна основа **за планиране на съответните мерки** за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. На практика, представената информация **не съдържа** нужната аналитична база за оценка на значимостта на потенциалните въздействия върху защитените зони и **не доказва** по безспорен начин, вкл. чрез научно	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		обоснован подход, направените заключения. Напротив, изведените в ДОСВ заключения се базират на **хипотетични предположения и обща интерпретация** за възникване на вредни ефекти, които в последствие са използвани като базисна основа при разработването на **крайно рестриктивни и ограничаващи мерки** за намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия на плана (ИПЕК) върху защитените зони. **Липсва и не е приложена** методика или обоснован методологичен подход за количествен и/или качествен анализ (оценка) на въздействието, съобразен с **критериите за значимост**, съгласно чл. 31, ал. 7 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и *Наредбата за оценка за съвместимост (Наредба за ОС).* Също така, в оценката на въздействието, до колкото може да се съди за такава, **не са приложени** конкретни видово специфични количествени и/или качествени измерители на въздействието (вредните ефекти), или такива изведени за съответната защитена зона, **съобразени с предмета и целите на опазване, както и с допустимите режими на дейностите**. **Не са отчетени** и **не са взети предвид** и **специфичните за защитените зони цели**, определени със заповед на министъра на околната среда и водите, именно според които следва да се извърши оценката за съвместимост. Съгласно изискванията на чл. 31, ал. 1 и ал. 2 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)*, и чл. 2, от *Наредбата за ОС*, оценката за съвместимост се извършва спрямо **целите за опазване на защитената зона.** При липса на разработени специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона се прилагат действащите, общи цели от Заповедта за обявяване на съответната зона и данните от Стандартния формуляр (СФ), в съответствие с методическите указания за прилагане на чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО*, в т.ч. *Ръководство за извършване на оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни*	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000 (МОСВ, 2013); и *European Commission (2018*). *Managing Natura 2000 Sites – The provisions of Article 6 of the Habitats Directive 92/43/EEC.* Следва да се подчертае, че към днешна дата за голяма част от защитените зони са разработени и официално приети **специфични и подробни природозащитни цели** по смисъла на чл. 12а, ал. 1 от *ЗБР* и чл. 6(3) от *Директива 92/43/ЕИО*. В тази връзка, оценката за съвместимостта на проекта на ИНПЕК с предмета и целите на защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, следва да бъде извършена съгласно разработените специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона, там където са налични или съгласно посочените в заповедите на министъра на околната среда и водите, критерии за определяне на предмета и целите на опазване, прилагани до приемането и утвърждаването на специфични природозащитни цели на ниво защитена зона. Именно липсата на проследим и научно обоснован методологичен подход за оценка на въздействието, както и липсата на конкретни видово специфични измерители на това въздействие, изведени за съответната зона, вкл. по отношение на определените специфични цели на опазване, прави изведените заключения **субективни, без нужната обоснованост и мотивировка**. На практика, нищо от изложеното в т. 5 от ДОСВ, **не е съобразено** и **не отчита обективно** очакваните потенциални въздействия, техния интензитет и значимост за съответния обект на оценка (защитена зона) спрямо неговия предмет, цели на опазване и допустими режими на дейностите. От друга страна, в ДОСВ е използвано общо, субективно и изключително неясно понятие, като измерител на въздействието, а именно **“недалновидно ситуиране”**. Използваното понятие като критерий или индикатор на въздействието	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		не е изяснено методически и смислово, в т.ч. какво авторите на ДОСВ приемат и разбират под "недалновидно ситуиране", кои територии се считат за далновидни в т.ч. по какви измерители се определя дали едно ситуиране е далновидно или недалновидно, и как това понятие интерпретира или отчита нормативно установените критерии за оценка на въздействието върху предмета и целите на защитените зони. Въз основа на това **субективно** и **лишено от смисъл** понятие многократно се правят изводи и заключения, че определени политики/дейности от проекта на ИНПЕК, могат да окажат въздействие или могат да доведат до загуба на местообитания, бариерни ефекти, фрагментация, безпокойство и смъртност на индивиди, **без да е извършена реална оценка** за вероятността и значимостта на тези въздействия, по отношение на предмета и целите за конкретните защитени зони. Също така крайно погрешно и **изключително неправилно**, значимостта на въздействието в ДОСВ се основава на допускането, че щом е възможно възникването на въздействие при хипотетично "недалновидно ситуиране" на ветроенергийна инфраструктура или предположение за потенциално засягане на дадени местообитания или на техните видове, това води автоматично до значимо увреждане на защитената зона и респективно до съществено въздействие. Тезата, че всяко потенциално, пряко или непряко засягане на местообитания или видове следва да се разглежда като значимо, е **неправилна** и **не съответства на законовите изисквания**. Нито в *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)*, нито в *Директива 92/43/ЕИО (Директивата за местообитанията)*, се съдържа такова рестрикция или регулация. Това допускане би обезсмислило самата оценка за съвместимост и изискванията на *ЗБР* и *Наредбата за ОС,* тъй като би заменила извършването на ДОСВ с презумпция за недопустимост (значително въздействие) при всяка намеса и пространствено засягане. В тази връзка следва да се подчертае, че значимостта на въздействието не се определя единствено и еднозначно от потенциалното	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		засягане на дадено местообитание или на дадени видове, а дали това засягане води до увреждане на структурата, функциите, площта, свързаността и благоприятния природозащитен статус (БПС) на местообитанието или вида. Това всъщност е и предмет и целта на доклада за оценка на съвместимостта (ДОСВ), т.е. да се оцени значимостта на въздействието върху местообитанията и видовете, което **на практика липсва** и **не е извършено**. Вместо това, в ДОСВ се извеждат **формулировки и изводи от общ характер**, без конкретна мотивировка за конкретната дейност/политика от проекта на ИНПЕК, в т.ч. **без конкретни количествени измерители**, изведени въз основа на параметрите на разглежданата планова рамка (ИНПЕК). Въз основа на тези общи формулировки и изводи са направени и съответните заключения за значимостта на въздействие, **без това въздействие да е доказано** или **потвърдено чрез ясно аргументирани количествени показатели и конкретна връзка с характера и предвижданията на конкретните** политики/дейности от проекта на ИНПЕК, спрямо предмета и целите на конкретните защитени зони. Самата логика на извършената оценка **не съответства** на основната цел на процедурата по оценка за съвместимост, а именно да оцени риска от **значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони**. Вместо това в ДОСВ се разглежда единствено хипотетична възможност за въздействие, при крайно субективно и неопределено “недалновидно ситуиране”. Това е **съществено противоречие** и несъответствие с изискванията за оценка на съвместимостта на планове и програми с предмета и целите на защитените зони, съгласно чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО* и чл. 23, ал. 2, т. 5 от *Наредбата за ОС*, поради което направените изводи са **обективно оспорими** и не могат да бъдат използвани за **планиране на съответните мерки** за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Съществен методически недостатък на представения анализ е неразграничаването на обектите (ключови елементи) на оценка – структура, функции и природозащитни цели на защитените зони от една страна, и потенциалните форми на въздействие върху тях от друга. В ДОСВ потенциално въздействие неправилно е възприето и формулирано, като функция и природозащитна цел, като на практика липсва реален анализ на структурата, функциите и целите на защитените зони. В раздел 5.2 като функции и природозащитни цели са разгледани загуба на местообитания, фрагментация, бариерен ефект, унищожаване на индивиди, обезпокояване и нарушаване на видовия състав. Тези елементи **не представляват функции или природозащитни цели** на защитените зони, а потенциални механизми на въздействие, чрез които би могло да се окаже въздействие върху структурата, функциите и природозащитните цели. По този начин е **обективно невъзможно** да бъде извършена оценката за съвместимост и не е възможно да се проследи как конкретните мерки на ИНПЕК влияят върху екологичните характеристики на защитените зони. Още по-фрапиращ е текстът под подзаглавие „Структура“ в т. 5.2 от ДОСВ, който всъщност следва да представи информация и оценка на въздействието върху структурата на защитените зони, но вместо това в него е представена **неотносима и крайно необоснована информация**, че 38 от политиките/мерките заложени в проекта на ИНПЕК, могат да окажат **някакво въздействие** върху биоразнообразието, респективно върху защитените зони, **при недалновидното им ситуиране.** Следва да се подчертае, че този текст **не описва структурата на нито една защитена зона**, не анализира структурни елементи, не идентифицира местообитания, не разглежда екологична свързаност, функционални зони и ключови територии за видовете. В тази връзка, в информацията по т. 5.2 от ДОСВ **липсва и не е извършен** реален анализ на структурата на защитените зони. Не са разгледани пространствения обхват на местообитанията, екологичната	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		свързаност, функционалните зони, ключовите местообитания, зоните с висока плътност на разпространение на видовете (ядра) или други структурни характеристики на защитените зони. Вместо това е представено **общо и изключително субективно твърдение**, че определен брой политики и мерки от проекта на ИНПЕК могат да окажат **някакво въздействие** върху биологичното разнообразие при **недалновидно ситуиране** на ветроенергийната инфраструктура. Следователно с представената информация в т. 5.2 от ДОСВ, **не са изпълнени нормативните изискания по** чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО* и чл. 23, ал. 2, т. 5, буква „б“ от *Наредбата за ОС*, за анализ и оценка на въздействието върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели, в т.ч. дали и в каква степен прилагането на ИНПЕК може да доведе до значително увреждане на структурните и функционалните характеристики на конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000.	
		2. Предвидените в т. 6.2 мерки да бъдат изцяло отхвърлени, като необосновани, несъразмерни и непропорционални Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия са методически и научно **необосновани**, **без необходимата мотивировка** и **не произтичат от обективен анализ на потенциалните въздействия** с ясно и безспорно установени значителни отрицателни въздействия върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Предложените мерки включват **крайно рестриктивни ограничения**, включително **пълна забрана** за разполагане на ветроенергийни паркове в границите на всички защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000, както и в **цели географски области** в т.ч. Добруджа, Източни Родопи и части от Бургаския регион. Освен това са предвидени буферни ограничения от 6 km и 2 km около определени защитени зони за опазване на дивите птици, неясно определени, като зони с висок и среден риск.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Тези мерки **не са подкрепени** и **обективно доказани** с необходимата аналитична обосновка, в т.ч. **липсва конкретен анализ**, който да доказва, че във всички посочени територии, развитието на ВЕИ би довело до значително увреждане на предмета на опазване в защитените зони. Липсва връзка между конкретна политика/мярка от проекта на ИНПЕК, конкретна защитена зона, конкретен вид или местообитание, конкретен механизъм на въздействие и конкретна необходимост от забрана или ограничение. Също така, определянето на ограничителни буфери (6 km и 2 km) около защитените зони по *Директивата за дивите птици* е **крайно субективно** и не е обосновано и мотивирано с нужните аргументи. Не е ясно **защо са избрани** именно тези отстояния, въз основа на какви **научни, нормативни или методически критерии са определени**, за кои видове са приложими, какви екологични функции защитават и **дали съответстват на реалните** зони на чувствителност за **различните видове птици**, вкл. безпокойство, изместване, фрагментация, промени в структурата на трофичните местообитания, смъртност. Също така, **не е изяснено** дали тези ограничителни буфери са определени въз основа на актуални данни от мониторинг, пространствен модел на риска, анализ (модели) на полетна активност, кумулативен риск или друг обективен критерий за тяхното налагане. Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки са **несъразмерни** и не са диференцирани според конкретния риск за конкретния обект на защита (орнитологичен вид или функционална група). Тези мерки **въвеждат генерални забрани** за цели географски области, без да разграничават територии с реален висок риск от територии с ниска чувствителност, вкл. територии с ниска орнитологична стойност или места, където въздействието може да бъде избегнато чрез прилагане на други доказани в практиката смекчаващи мерки. Заложените по този начин мерки, не са насочени към предотвратяване на конкретно установено значително увреждане, а **въвеждат пространствени забрани на общ принцип**, без нужната методологична и	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		научна аргументация и обоснованост. Предложените мерки са в **противоречие** и с логиката на изискващата се оценка за съвместимост на планове и програми с предмета и целите на защитените зони. В аналитичната част на ДОСВ, до колкото може да се съди за такава, **не е извършена конкретна оценка** на степента на въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони, но въпреки това в раздела с мерките се предлагат **изключително рестриктивни и широкообхватни ограничения**. При липса на доказано значително въздействие, липса на видово специфична количествена оценка и липса на специфичен за конкретните защитени зони анализ, **не може да се приеме**, че предложените мерки са **необходими, обосновани и пропорционални** на очакваното потенциално въздействие върху защитените зони. Необходимо е да се подчертае, че смекчаващите мерки следва да произтичат от **установени и доказани въздействия**, да бъдат конкретни, приложими, пропорционални и насочени към предотвратяване или намаляване на конкретен риск и за конкретен обект на опазване. В случая, предложените мерки са формулирани предимно като **общи забрани** и ограничения, **без ясна връзка** с конкретни природозащитни цели и **без доказателства и обективни мотиви**, че прилагането на **други по-умерени смекчаващи мерки**, вкл. интегрирани системи за ранно известяване и ограничаване при необходимост на работата на ветроенергийни съоръжения, биха били също толкова ефективни и достатъчни. Още повече, че това е именно **въведения от МОСВ подход** и принцип за постановяване на условия за ограничаване на въздействията върху орнитофауната при одобряване и/или съгласуване на ИП/ППП в процедурата по ЕО, ОВОС и ОС. От друга страна, като съществен мотив срещу предложените мерки по т. 6.2. от ДОСВ може да се посочи, че тези мерки **не кореспондират** и **не са съобразени** със забраните и ограниченията на министъра на околната среда и водите, постановени в заповедите за обявяване на съответните	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		защитени зони. Следва да се подчертае, че от общо 120 защитени зони по *Директивата за дивите птици*, едва за 29 от тях е наложена изрична забрана за изграждане на съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници и то единствено в границите на съответните защитени зони. Това означава, че за останалите защитени зони компетентният орган при тяхното обявяване не е приел изграждането на ВЕИ като водещ фактор или движеща сила за увреждане, влошаване на природозащитното състояние или нарушаване на предмета и целите на опазване, налагащи изрична предварителна забрана. В този смисъл, предложената в ДОСВ мярка за пълна забрана на ветроенергийни проекти в границите на всички защитени зони е **по-рестриктивна от действащите режими**, въведени със заповедите за обявяване на защитените зони. Такава мярка би могла да бъде допустима само **ако е подкрепена с конкретна и актуална оценка**, доказваща, че във всички защитени зони, изграждането и развитието на ветроенергийни проекти създава риск от значително увреждане на предмета и целите на опазване. Следва да се подчертае, че ДОСВ такъв анализ **липсва и не е извършен**. Въпреки това, в ДОСВ се предлага въвеждане на обща забрана за ветроенергийни паркове във всички защитени зони, както и допълнителни буферни ограничения извън тях, **без да е извършен анализ**, който да доказва защо **действащите режими** на опазване, определени в заповедите на министъра на околната среда и водите, са **недостатъчни**. Не са посочени нови научни данни, нови заплахи, промени в природозащитното състояние на видовете или други обстоятелства, които мотивирано да аргументират необходимостта от разширяване на ограниченията извън вече установените режими на дейностите, постановени в заповедите за обявяване на защитените зони. На практика с ДОСВ се **въвежда нов общ забранителен режим за**	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		ВЕИ, който не произтича нито от заповедите за обявяване, нито от конкретна оценка на риска за всяка защитена зона. Особено **необосновано и неприемливо** е въвеждането на ограничителни буферни зони около защитени зони (2 km и 6 km), за които дори в **самите заповеди не е предвидена забрана** за ВЕИ. При липса на доказателства за функционална зависимост на предмета на опазване от всички територии в тези буфери, както и при липса на анализ защо точно тези отстояния са необходими, предложените ограничения **не могат да бъдат определени**, като съразмерни, пропорционални и достатъчно обосновани. Съществена част от териториите, обхванати от предвидените забрани и ограничения (земеделски земи извън защитените територии), представляват интензивно използвани агроценози. Тези територии са част от агроекологични комплекси с висока степен на антропогенна трансформация, характеризиращи се с ежегодна обработка на почвата, механизирани земеделски дейности, употреба на минерални торове и препарати за растителна защита и ограничено биологично разнообразие. Обработваемите земеделски земи сами по себе си не представляват природни местообитания по Приложение № 1 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и не могат автоматично да бъдат определяни като територии с висока природозащитна стойност със съответните ограничителни буфери. Подобно ограничение не е подкрепено с анализ на конкретните територии, тяхната екологична характеристика, природозащитна стойност или значение за предмета и целите на опазване на защитените зони. Също така, в ДОСВ, като част от националните и общи цели в ИНПЕК по измерение „Декарбонизация", **некоректно и подвеждащо** е посочено, че в териториите около защитените зони, не е възможно да се изграждат инсталации за производство на енергия от вятърни електрически централи, като се позовава на **планове с изтекъл период и без правно действие** (НПДЕВИ 2011 – 2020). Това **откровено спекулативно**	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		твърдение, след това е използвано, като основа за налагане на крайно рестриктивни и ограничаващи мерки в т. 6.2 от ДОСВ. Прилагането на подхода за прехвърляне на стари ограничения в нови процедури е не само **методически неправилен**, но е лишен и от правен смисъл. Цитираният план е с изтекъл период на действие (НПДЕВИ 2011 – 2020) и **не може да бъде прилаган**, като действаща правна и екологична основа за въвеждане на забрани през нов програмен период и то **за национален план, с различна насоченост, функция и действие**, какъвто в случая е ИНПЕК. Твърдението, че отрицателните въздействия на политиките/мерките в проекта на ИНПЕК, свързани с развитие на ветроенергийни източници, не се различават по същество от тези, оценени в процедурата по НПДЕВИ 2012–2020 г., е изцяло **необосновано**. Всичко това не е подкрепено с нужните доказателства вкл. сравнителен анализ, актуализирани данни или мотиви защо заключения от предходен планов документ могат автоматично да се приложат към настоящия ИНПЕК. Липсва съответната оценка, с която да се потвърди наличието на настъпили промени в природозащитното състояние на видовете, в пространственото разпределение на риска, в наличието на чувствителни територии, в технологиите за управление на риска и в нормативната уредба. Крайно **несъстоятелно от нормативно-правна гледна точка** е обвързването на различни програмни документи с различни функции, като НПДЕВИ 2012–2020 г. и *План за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия*, при определянето и прилагането на мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия в ИНПЕК. Нещо повече, единият план е с **изтекъл период и без правно действие** (НПДЕВИ 2011 – 2020), до като другият (*План за определяне на приоритетни зони*) **не е приет** и също няма правно действие. От друга страна, условието според което предвидените в т. 6.2 от	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		ДОСВ пълни ограничения и забрани за развитие на ветроенергийни проекти, следва да преминат към практическо прилагане след одобряване на *План за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия,* е **крайно необосновано**, несъстоятелно и **лишено от необходимата правна аргументация**. Това условие на практика превръща **критериите за определяне на приоритетни зони** в критерии за **изключване, ограничение и забрана** на всички останали територии за развитие на ВЕИ. Следва категорично да се посочи, че нито *ЗЕВИ*, нито *ЗБР* или *ЗООС* въвеждат принцип, че ветроенергийни паркове могат да се реализират единствено в приоритетни зони. Извън тях, приложими остават общите режими за ЕО, ОВОС и ОС, чрез които всеки конкретен проект следва да бъде оценяван според местоположението, характеристиките, риска и възможните въздействия. Обръщаме внимание, че приоритетните зони по реда на *ЗЕВИ* имат **насърчителен характер** и ускорителна функция, и **не въвеждат обща забрана** за развитие на ветроенергийни проекти извън тези зони. В тази връзка, посоченото условие за практическо прилагане на всички забранителни и ограничителни меки по т. 6.2 от ДОСВ, след одобряване на *План за определяне на приоритетни зони*, е лишен от нормативно-правен смисъл. Това условие и респективно включените в него мерки, не възникват в резултат от конкретна оценка на съвместимостта на проекта на ИНПЕК с предмета и целите на защитените зони, каквото е изискването по закон, а механично възпроизвежда ограничения от предходен план с изтекъл период (НПДЕВИ 2012–2020) и от проект на друг планов документ с различна функция. Така предложените забрани не са изведени от конкретна оценка на вероятността за значително увреждане на защитени зони, а от формално пренасяне на стари и условни критерии, което **не е доказано по реда на чл. 6 (3) от Директива 92/43/ЕИО, чл. 31 от ЗБР и чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС**. Друг съществен аргумент в тази посока е, че в ДОСВ се възприема	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Мярка № 82 ЕН6 - Въвеждане на процес на планиране на приоритетни зони за ускорено развитие на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, като такава **без въздействие върху защитените зони** от националната екологична мрежа Натура 2000, тъй като, съгласно чл. 5, ал. 5 от *ЗЕВИ*, приоритетни зони за ускорено развитие на ВЕП не могат да се разполагат в защитени зони. Ако този аргумент е достатъчен за изключване на значимо въздействие при Мярка № 82, то същият принцип следва да бъде приложен и към всички останали проекти, които също се реализират извън защитени зони и подлежат на самостоятелна процедура по чл. 31 ЗБР. Следователно въвеждането на генерални забрани и буферни ограничения за всички останали територии не следва логически от направените в ДОСВ изводи и не е подкрепено с нужния анализ и оценка, доказващи защо тези проекти биха създали по-висок риск от проектите, реализирани в приоритетните зони по Мярка № 82. Това създава впечатление, че ограниченията не произтичат от конкретна оценка на въздействията за защитените зони, а от предварително възприето фаворитизиране (налагане) и ограничаване на всички територии извън приоритетните за ускорено развитие на ВЕИ, което не съответства на *ЗЕВИ*, *ЗБР* и *ЗООС*. В тази връзка и предвид гореизложеното, предложените мерки по т. 6.2 от ДОСВ, **не могат да бъдат приети** като достатъчно адекватни, мотивирани, необходими и приложими, и **следва да бъдат отхвърлени**, като крайно пресилени и необосновани.	
		3. Да бъде извършена реална и обективна оценка на кумулативния ефект Цитираните в Доклада 56 000 MW „процедирани" ветроенергийни включват нереализирани, изтекли и многократно подадени ИП. Реалната инсталирана мощност в България е значително по-малка, около 0,716 GW за вятърни паркове към настоящия момент. Боравенето с „номинален процедиран капацитет" вместо с реални показатели изкуствено завишава	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		кумулативния ефект и води до системно изкривяване на оценката. Анализ на кумулативните ефекти в ДОСВ **на практика липсва**. Всички изводи и заключения, направени в т. 2 и т. 5.2 са изведени въз основа на обща информация, без нужната конкретика и обоснованост. Липсват конкретни количествени индикатори, измерители и критерии, чрез които да се установи каква част от мерките и политиките, посочени в Приложение 1.1.3-1, вече са реализирани или предвидени за бъдещо прилагане. Не е представена информация и не е извършен анализ, кои от мерките и политиките от други национални планове и програми в съчетание с новите политики и мерки, предвидени в актуализирания ИНПЕК, могат да доведат до кумулативни въздействия върху предмета и целите на опазване в защитените зони. От друга страна, разгледаните кумулативно мерки и политиките по Приложение 1.1.3-1 е твърде общо, без да е направен анализ и оценка, каква част от тях са изпълнени и в каква степен тяхното прилагане, засяга конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Липсва информация колко от цитираните в Приложение 1.1.3-1 мерки и политики реално засягат защитени зони, кои са тези защитени зони, какъв е характерът на засягането, каква функционална част от зоните е засегната, кой предмет на опазване е засегнат и повлиян и дали тези въздействия имат потенциал да се кумулират с въздействията от новите политики и мерки по ИНПЕК. Приложената оценка на кумулативното въздействие, не се основава на ясно проследим методологичен подход за установяване на кумулативните ефекти. Не е изяснено как и по какъв начин са отразени и отчетени всички ИП/ППП в защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, представени в Приложение 1.1.3-1. В представената информация в ДОСВ е направен твърде обобщен извод, че за периода 2007 г. – 2025 г. са процедирани над 110 000 MW ВЕИ, като въз основа на тази информация се прави и заключение за значително	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		кумулативно въздействие от изградените вече ветроенергийни съоръжения, върху популациите на птици и прилепи предмет на опазване в защитените зони, дори и когато тези съоръжения са ситуирани извън тях. Всичко това повдига множество въпроси по отношение на достоверността и обективността на направеното заключение, предвид използваната в ДОСВ информация, представена в Приложение 5.2-1. От нея ясно се вижда, че в кумулативната оценка са включени и са отчетени всички процедирани ИП/ППП за изграждане на ВЕИ (ветрогенератори и фотоволтаични централи), без анализ на тяхната реална осъществимост и правна допустимост. По този начин, **абсолютно неправилно и методологично погрешно** кумулативният натиск е **изкуствено завишаване**, чрез включване на отпаднали, нереализирани или правно невалидни инвестиционни предложения (ИП) и проекти, т.е. кумулативната оценка и направеното кардинално заключение за значителен кумулативен ефект от ветроенергийни съоръжения **не отразява обективно** кумулативната среда, и се гради в основната си част върху **отпаднали проекти и ИП, загубили правно действие**, без реален потенциал за кумулативно въздействие. От друга страна, направеното заключение за значително кумулативно въздействие на птиците и прилепите както в защитените зони, така и извън тях, е методически и научно **необосновано, без необходимата мотивировка и не произтича от обективен анализ на потенциалните кумулативни въздействия** върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000 и извън тях. В тази връзка, всички направени заключения за значимостта и потенциала на кумулативните въздействия по отношение на ветроенергийната инфраструктура **са субективни, крайно неприемливи, изкуствено завишени и не отразяват реалната обстановка** в страната. В заключение и въз основа на всичко изложено по-горе считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕК – актуализация	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		2024 г., има съществени правни нарушения, методологически несъответствия и научни противоречия, които не позволяват да бъде направена обективна, надеждна и научно обоснована оценка на въздействията върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Препоръчаната в т. 6 от Доклада мярка № 2 въвежда необосновани и крайно неприемливи териториални забрани и ограничения, които: • излизат извън правомощията на оценката по чл. 31 ЗБР; • противоречат на правото на Европейския съюз – Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), Регламент (ЕС) 2022/2577, Насоки на ЕК SWD(2024) 333 final и плана REPowerEU; • противоречат на чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ; • противоречат на съдебната практика на Съда на ЕС (C-127/02 Waddenzee, C-258/11 Sweetman, C-323/17 People Over Wind, C-461/17 Holohan), която изисква индивидуална оценка; • не са обосновани с количествена научна оценка и не отчитат съвременните смекчаващи технологии. Едновременно с това, Докладът сам заключава в т. 9, че реализацията на плана ще окаже **незначително въздействие** върху целостта и структурата на защитените зони. Но **същевременно** залага **най-крайните възможни** мерки – пълни забрани и обширни ограничителни буфери. Това е логически непоследователно и вътрешно противоречиво. В този смисъл не може да се приеме, че Докладът в настоящия му вид осигурява надеждна основа нито за съгласуване на ИПЕК, нито за реализиране на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55" и плана REPowerEU.	
		С оглед на изложеното считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕК – актуализация 2024 г. не следва да бъде съгласуван в настоящия му вид, като заложените мерки по т. 6.2 да бъдат изцяло ревизирани и отменени.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
43.	ВтЕЦ Горичане ООД гр. Варна, 08.06.2026 г.	**Относно:** Становище на ВтЕЦ Горичане ООД относно Докла за оценка за степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на Енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. С настоящото становище представяме позицията на ВтЕЦ Горичане ООД във връзка с публикувания Доклад за оценка за степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (наричан по-долу „ДОСВ на ИПЕК“ или „Докладът“). Отчитаме значението на ИПЕК като ключов стратегически инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55", плана REPowerEU и Директива (ЕС) 2023/2413, както и за декарбонизацията и постигането на климатична неутралност. Признаваме и необходимостта от опазване на защитените зони от мрежата Натура 2000, на природните местообитания и видовете, които те опазват. В този смисъл ДОСВ е важен документ, който следва не само формално да изпълнява изискванията на чл. 31 ЗБР, но и да представлява научно обоснован, правно издържан и съразмерен инструмент за оценка на въздействията, основан на индивидуален анализ, актуални данни и приложими съвременни смекчаващи технологии. В представения си вид обаче Докладът не отговаря на тези изисквания и съдържа редица съществени правни нарушения, методологически дефекти и научни противоречия, които поставят под съмнение неговата приложимост, обоснованост и съответствие с принципите на европейското екологично и енергийно право. Особено смущаващи и неприемливи са заложените мерки в т. 6.2, с които се въвеждат крайно рестриктивни ограничения и забрани, без правно основание и без научна обосновка. В тази връзка изразяваме следното мотивирано становище:	Становището повтаря вече изразени мотиви от Българска ветроенергийна асоциация гр. София, изх. № 027 от 08.06.2026 г. и „В-РАДИУМ АТЛАС ЕНЕРДЖИ” ООД, затова виж отговорите в редове 27 и 30.
		1. ДОСВ на ИПЕК - актуализация 2024 г. да не бъде съгласуван в настоящия му вид поради наличие на съществени правни нарушения и	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		методологически несъответствия Изготвянето на стратегически документ от такова значение за изпълнението на климатичните и енергийните ангажименти на страната изисква висок стандарт на правна и научна обоснованост. ДОСВ в настоящия си вид не отговаря на тези високи изисквания. Заключенията се основават на неактуални данни, на избирателно цитиране на източници и на методологически неправилен кумулативен анализ. Приемането му в настоящия вид би създало риск от блокиране на голяма част от националния потенциал за ВЕИ, от противоречие с правото на ЕС и от последващи спорове в административната и съдебната практика. По долу са представени и конкретни мотиви, в потвърждение на гореизложеното: Извършеният в ДОСВ анализ на въздействието от прилагане на проекта на ИПЕК върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, не съответства но обхват и съдържание на чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС, и не може да бъде приет, като обективна основа за планиране на съответните мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. На практика, представената информация не съдържа нужната аналитична база за оценка на значимостта на потенциалните въздействия върху защитените зони и **не доказва** по безспорен начин, вкл. чрез научно обоснован подход, направените заключения. Напротив, изведените в ДОСВ заключения се базират на **хипотетични предположения и обща интерпретация** за възникване на вредни ефекти, които в последствие са използвани като базисна основа при разработването на **крайно рестриктивни и ограничаващи мерки** за намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия на плана (ИПЕК) върху защитените зони. **Липсва и не е приложена** методика или обоснован методологичен подход за количествен и/или качествен анализ (оценка) на въздействието, съобразен с **критериите за значимост**, съгласно чл. 31, ал. 7 от Закона за	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		биологичното разнообразие (ЗБР) и Наредбата за оценка за съвместимост (Наредба за ОС). Също така, в оценката на въздействието, до колкото може да се съди за такава, **не са приложени** конкретни видово специфични количествени и/или качествени измерители на въздействието (вредните ефекти), или такива изведени за съответната защитена зона, съобразени с предмета и целите на опазване, както и с допустимите режими на дейностите. **Не са отчетени и не са взети предвид и специфичните за защитените зони цели,** определени със заповед на министъра на околната среда и водите, именно според които следва да се извърши оценката за съвместимост. Съгласно изискванията на чл. 31, ал. 1 и ал. 2 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), и чл. 2, от Наредбата за ОС, оценката за съвместимост се извършва спрямо **целите за опазване на защитената зона.** При липса на разработени специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона се прилагат действащите, общи цели от Заповедта за обявяване на съответната зона и данните от Стандартния формуляр (СФ), в съответствие с методическите указания за прилагане на чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО, в т.ч. Ръководство за извършване на оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000 (МОСВ, 2013), и European Commission (2018). Managing Natura 2000 Sites — The provisions of Article 6 of the Habitats Directivъ 92/43/EEC.* Следва да се подчертае, че към днешна дата за голяма част от защитените зони са разработени и официално приети **специфични и подробни природозащитни цели** по смисъла на чл. 12а, ал. 1 от ЗБР и чл. 6(3) от Директива 92/43/ЕИО. В тази връзка, оценката за съвместимостта на проекта на ИПЕК с предмета и целите на защитените зони от националната екологична мрежа	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Натура 2000, следва да бъде извършена съгласно разработените специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона, там където са налични или съгласно посочените в заповедите на министъра на околната среда и водите, критерии за определяне на предмета и целите на опазване, прилагани до приемането и утвърждаването на специфични природозащитни цели на ниво защитена зона. Именно липсата на проследим и научно обоснован методологичен подход за оценка на въздействието, както и липсата на конкретни видово специфични измерители на тези въздействия, изведени за съответната зона, вкл. по отношение на определените специфични цели на опазване, прави изведените заключения **субективни, без нужната обоснованост и мотивировка.** На практика, нищо от изложеното в т. 5 от ДОСВ, **не е съобразено и не отчита обективно** очакваните потенциални въздействия, техния интензитет и значимост за съответния обект на оценка (защитена зона) спрямо неговия предмет, цели на опазване и допустими режими на дейностите. От друга страна, в ДОСВ е използвано общо, субективно и изключително неясно понятие, като измерител на въздействието, а именно “недалновидно ситуиране”. Използваното понятие като критерий или индикатор на въздействието не е изяснено методически и смислово, в т.ч. какво авторите на ДОСВ приемат и разбират под “недалновидно ситуиране”, кои територии се считат за далновидни в т.ч. по какви измерители се определя дали едно ситуиране е далновидно или недалновидно, и как това понятие интерпретира или отчита нормативно установените критерии за оценка на въздействието върху предмета и целите на защитените зони. Въз ос:нова на това **субективно и лишено от смисъл** понятие многократно се правят изводи и заключения, че определени политики/дейности от проекта на ИПЕК, могат да окажат въздействие или могат да доведат до загуба на местообитания, бариерни ефекти,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		фрагментация, безпокойство и смъртност на индивиди, **без да е извършена реална оценка** за вероятността и значимостта на тези въздействия, по отношение неа предмета и целите за конкретните защитени зони. Също така крайно погрешно и **изключително неправилно**, значимостта на въздействието в ДОСВ се основава на допускането, че щом е възможно възникването на въздействие при хипотетично "недалновидно ситуиране" на ветроенергийна инфраструктура или предположение за потенциално засягане на дадени местообитания или на техните видове, това води автоматично до значимо увреждане на защитената зона и респективно до съществено въздействие. Тезата, че всяко потенциално, пряко или непряко засягане на местообитания или видове следва да се разглежда като значимо, е **неправилна и не съответства на законовите изисквания**. Нито в Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), нито в *Директива 92/43/ЕИО (Директивата за местообитанията)*, се съдържа такова рестрикция или регулация. Това допускане би обезсмислило самата оценка за съвместимост и изискванията на *ЗБР и Наредбата за ОС*, тъй като би заменила извършването на ДОСВ с презумпция за недопустимост (значително въздействие) при всяка намеса и пространствено засягане. В тази връзка следва да се подчертае, че значимостта на въздействието не се определя единствено и еднозначно от потенциалното засягане на дадено местообитание или на дадени видове, а дали това засягане води до увреждане на структурата, функциите, площта, свързаността и благоприятния природозащитен статус (БПС) на местообитанието или вида. Това всъщност е и предмет и целта на доклада за оценка на съвместимостта (ДОСВ), т.е. да се оцени значимостта на въздействието върху местообитанията и видовете, което **на практика липсва и не е извършено**. Вместо това, в ДОСВ се извеждат **формулировки и изводи от общ характер**, без конкретна мотивировка за конкретната дейност/политика от проекта на ИПЕК, в т.ч. **без конкретни количествени измерители**,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		изведени въз основа на параметрите на разглежданата планова рамка (ИПЕК). Въз основа на тези общи формулировки и изводи са направени и съответните заключения за значимостта на въздействие, **без това въздействие да е доказано или потвърдено чрез ясно аргументирани количествени показатели и конкретна връзка с характера и предвижданията на конкретните** политики/дейности от проекта на ИПЕК, спрямо предмета и целите на конкретните защитени зони. Самата логика на извършената оценка **не съответства** на основната цел на процедурата по оценка за съвместимост, а именно да оцени риска от **значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони**. Вместо това в ДОСВ се разглежда единствено хипотетична възможност за въздействие, при крайно субективно и неопределено "недалновидно ситуиране". Това е **съществено противоречие** и несъответствие с изискванията за оценка на съвместимостта на планове и програми с предмета и целите на защитените зони, съгласно чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО* и чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС, поради което н‹правените изводи са **обективно оспорими** и не могат да бъдат използвани за **планиране на съответните мерки** за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. **Съществен методически недостатък** на представения анализ е неразграничаването на обектите (ключови елементи) на оценка - структура, функции и природозащита и цели на защитените зони от една страна, и потенциалните форми на въздействие върху тях от друга. В ДОСВ потенциално въздействие неправилно е възприето и формулирано, като функция и природозащитна цел, като на практика липсва реален анализ на структурата, функциите и целите на защитените зони. В раздел 5.2 като функции и природозащитни цели са разгледани загуба на местообитания, фрагментация, бариерен ефект, унищожаване на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		индивиди, обезпокояване и нарушаване на видовия състав. Тези елементи **не представляват функции или природозащитни цели** на защитените зони, а потенциални механизми на въздействие, чрез които би могло да се окаже въздействие върху структурата, функциите и природозащитните цели. По този начин е **обективно невъзможно** да бъде извършена оценката за съвместимост и не е възможно да се проследи как конкретните мерки на ИПЕК влияят върху екологичните характеристики на защитените зони Още по-фрапиращ е текстът под подзаглавие "Структура" в т. 5.2 от ДОСВ, който всъщност следва да представи информация и оценка на въздействието върху структурата на защитените зони, но вместо това в него е представена **неотносима и крайно необоснована информация**, че 38 от политиките/мерките заложена в проекта на ИПЕК, могат да окажат някакво въздействие върху биоразнообразието, респективно върху защитените зони, **при недалновидното им ситуиране.** Следва да се подчертае, че този текст **не описва структурата на нито една защитена зона**, не анализира структурни елементи, не идентифицира местообитания, не разглежда екологична свързаност, функционални зони и ключови територии за видовете. В тази връзка, в информацията по т. 5.2 от ДОСВ **липсва и не е извършен** реален анализ на структурата на защитените зони. Не са разгледани пространствения обхват на местообитанията, екологичната свързаност, функционалните зони, ключовите местообитания, зоните с висока плътност на разпространение на видовете (ядра) или други структурни характеристики на защитените зони. Вместо това е представено **общо и изключително субективно твърдение**, че определен брой политики и мерки от проекта на ИПЕК могат да окажат **някакво въздействие** върху биологичното разнообразие при недалновидно ситуиране на ветроенергийната инфраструктура. Следователно с представената информация в т. 5.2 от ДОСВ, **не са изпълнени нормативните изискания по** чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО* и чл. 23, ал. 2, т. 5, буква „б" от Наредбата за ОС, за анализ и оценка на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		въздействието върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели, в т.ч. дали и в каква степен прилагането на ИПЕК може да доведе до значително увреждане на структурните и функционалните характеристики на конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000.	
		2. Предвидените в т. 6.2 мерки да бъдат изцяло отхвърлени, като необосновани, несъразмерни и непропорционални Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия са методически и научно **необосновани, без необходимата мотивировка и не произтичат от обективен анализ на потенциалните въздействия** с ясно и безспорно установени значителни отрицателни въздействия върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична м:режа Натура 2000. Предложените мерки включват **крайно рестриктивни ограничения**, включително **пълна забрана** за разполагане на ветроенергийни паркове в границите на всички защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000, както и в **цели географски области** в т.ч. Добруджа, Източни Родопи и части от Бургаския регион. Освен това са предвидени буферни ограничения от 6 km и 2 km около определени защитени зони за опазване на дивите птици, неясно определени, като зони с висок и среден риск. Тези мерки **не са подкрепени и обективно доказани** с необходимата аналитична обосновка, в т.ч. **липсва конкретен анализ,** който да доказва, че във всички посочени територии, развитието на ВЕИ би довело до значително увреждане на предмета на опазване в защитените зони. Липсва връзка между конкретна политика/мярка от проекта на ИПЕК, конкретна защитена зона, конкретен вид или местообитание, конкретен механизъм на въздействие и конкретна необходимост от забрана или ограничение. Също така, определянето на ограничителни буфери (6 km и 2 km) около защитените зони по *Директивата за дивите птици* е **крайно субективно** и не е обосновано и мотивирано с нужните аргументи.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Не е ясно **защо са избрани** именно тези отстояния, въз основа на какви **научни, нормативни или методически критерии са определени**, за кои видове са приложими, какви екологични функции защитават и **дали съответстват на реалните** зони на чувствителност за **различните видове птици**, вкл. безпокойство, изместване, фрагментация, промени в структурата на трофичните местообитания, смъртност. Също така, **не е изяснено** дали тези ограничителни буфери са определени въз основа на актуални данни и от мониторинг, пространствен модел на риска, анализ (модели) на полетна активност, кумулативен риск или друг обективен критерий за тяхното налагане. Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки са **несъразмерни** и не са диференцирани според конкретния риск за конкретния обект на защита (орнитологичен вид или функционална група). Тези мерки **въвеждат генерални забрани** за цели географски области, без да разграничават територии с реален висок риск от територии с ниска чувствителност, вкл. територии с ниска орнитологична стойност или места, където въздействието може да бъде избегнато чрез прилагане на други доказани в практиката смекчаващи мерки. Заложените по този начин мерки, не са насочени към предотвратяване на конкретно установено значително увреждане, а **въвеждат пространствени забрани на общ принцип**, без нужната методологична и научна аргументация и обоснованост. Предложените мерки са в **противоречие** и с логиката на изискващата се оценка за съвместимост на планове и програми е предмета и целите на защитените зони. В аналитичната част на ДОСВ, до колкото може да се съди за такава, **не е извършена конкретна оценка** на степента на въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони, но въпреки това в раздела с мерките се предлагат **изключително рестриктивни и широкообхватни ограничения**. При липса на доказано значително въздействие, липса на видово специфична количествена оценка и липса на специфичен за конкретните защитени зони анализ, **не може да**	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		се приеме, че предложение е мерки са **необходими, обосновани и пропорционални** на очакваното потенциално въздействие върху защитените зони. Необходимо е да се подчертае, че смекчаващите мерки следва да произтичат от **установени и доказани въздействия**, да бъдат конкретни, приложими пропорционални и насочени към предотвратяване или намаляване на конкретен риск и за конкретни обект на опазване. В случая, предложените мерки са формулирани предимно като общи забрани и ограничения, **без ясна връзка** с конкретни природозащитни цели и **без доказателства и обективни мотиви**, че прилагането на **други по-умерени смекчаващи мерки**, вкл. интегрирани система за ранно известяване и ограничаване при необходимост на работата на ветроенергийни съоръжения, биха били също толкова ефективни и достатъчни. Още повече, че това е именно **въведения от МОСВ подход** и принцип за постановяване на условия за ограничаване на въздействията върху орнитофауната при одобряване и/или съгласуване на ИП/ППП в процедурата по ЕО, ОВОС и ОС. От друга страна, като съществен мотив срещу предложените мерки по т. 6.2. от ДОСВ може да се посочи, че тези мерки **не кореспондират и не са съобразени** със забраните и ограниченията на министъра на околната среда и водите, постановени в заповедите за обявяване на съответните защитени зони. Следва да се подчертае, че от общо 120 защитени зони по *Директивата за дивите птици*, едва за 29 от тях е наложена изрична забрана за изграждане на съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници и то единствено в границите на съответните защитени зони. Това означава, че за останалите защитени зони компетентният орган при тяхното обявяване не е приел изграждането на ВЕИ като водещ фактор или движеща сила за увреждане, влошаване на природозащитното състояние или нарушаване на предмета и целите на опазване, налагащи изрична предварителна забрана.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		В този смисъл, предложената в ДОСВ мярка за пълна забрана на ветроенергийни проекти в границите на всички защитени зони е **по-рестриктивна от действащите режими,** въведени със заповедите за обявяване на защитените зони. Такава мярка би могла да бъде допустима само **ако е подкрепена с конкретна и актуална оценка**, доказваща, че във всички защитени зони, изграждането и развитието на ветроенергийни проекти създава риск от значително увреждане на предмета и целите на опазване. Следва да се подчертае, че ДОСВ такъв анализ **липсва и не е извършен.** Въпреки това, в ДОСВ се предлага въвеждане на обща забрана за ветроенергийни паркове във всички защитени зони, както и допълнителни буферни ограничения извън тях, **без да е извършен анализ**, който да доказва защо **действащите режими** на опазване, определени в заповедите на министъра на околната среда и водите, са **недостатъчни.** Не са посочени нови научни данни, нови заплахи, промени в природозащитното състояние на видовете или други обстоятелства, които мотивирано да аргументират необходимостта от разширяване на ограничения за извън вече установените режими на дейностите, постановени в заповедите за обявяване на защитените зони. На практика с ДОСВ се **въвежда нов общ забранителен режим за ВЕИ**, който не произтича нито от заповедите за обявяване, нито от конкретна оценка на риска за всяка защитена зона. Особено **необосновано и неприемливо** е въвеждането на ограничителни буферни зони около защитени зони (2 km и 6 km), за които дори в **самите заповеди не е предвидена забрана** за ВЕИ. При липса на доказателства за функционална зависимост на предмета на опазване от всички територии в тези буфери, както и при липса на анализ защо точно тези отстояния са необходими, предложените ограничения не могат да бъдат определени, като съразмерни, пропорционални и достатъчно обосновани.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Съществена част от териториите, обхванати от предвидените забрани и ограничения (земеделски земи извън защитените територии), представляват интензивно използвани агроценози. Тези територии са част от агроекологични комплекси с висока степен на антропогенна трансформация, характеризиращи се с ежегодна обработка на почвата, механизирани земеделски дейности, употреба на минерални торове и препарати за растителна защита и ограничено биологично разнообразие. О 5работваемите земеделски земи сами по себе си не представляват природни място обитания по Приложение № 1 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и не могат автоматично да бъдат определяни като територии с висока природозащитна стойност със съответните ограничителни буфери. Подобно ограничение не с подкрепено с анализ на конкретните територии, тяхната екологична характеристика, природозащитна стойност или значение за предмета и целите на опазване на защитените зони. Също така, в ДОСВ, като част от националните и общи цели в ИПЕК по измерение „Декарбонизация", **некоректно и подвеждащо** е посочено, че в териториите около защитените зони, не е възможно да се изграждат инсталации за производство на енергия от вятърни електрически централи, като се позовава на **планове с изтекъл период и без правно действие** (НПДЕВИ 2011 - 2020). Това **откровено спекулативно твърдение**, след това е използвано, като основа за налагане на крайно реструктивни и ограничаващи мерки в т. 6.2 от ДОСВ. Прилагането на подхода за прехвърляне на стари ограничения в нови процедури е не само **методически неправилен**, но е лишен и от правен смисъл. Цитираният план е с изтекъл период на действие (НПДЕВИ 2011 - 2020) и **не може да бъде прилаган**, като действаща правна и екологична основа за въвеждане на забрани през нов програмен период и то за **национален план, с различна насоченост, функция и действие**, какъвто в случая е ИПЕК.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Твърдението, че отрицателните въздействие на политиките/мерките в проекта на ИПЕК, свързани с развитие на ветроенергийни източници, не се различават по същество от тези, оценени в процедурата по НПДЕВИ 2012-2020 г., е изцяло **необосновано.** Всичко това не е подкрепено с нужните доказателства вкл. сравнителен анализ, актуализирани данни или мотиви защо заключения от предходен планов документ могат автоматично да се приложат към настоящия ИПЕК. Липсва съответната оценка, с която да се потвърди наличието на настъпили промени в природозащитното състояние на видовете, в пространственото разпределение на риска, в наличието на чувствителни територии, в технологиите за управление на риска и в нормативната уредба. Крайно **несъстоятелно от нормативно-правна гледна точка** е обвързването на различни програмни документи с различни функции, като НПДЕВИ 2012-2020 г. и *План за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия*, при определянето и прилагането на мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия в ИПЕК. Нещо повече, единият план е с **изтекъл период и без правно действие** (НПДЕВИ 2011 - 2020), до като другият (*План за определяне на приоритетни зони*) **не е приет** и също няма правно действие. От друга страна, условието според което предвидените в т. 6.2 от ДОСВ пълни ограничения и забрани за развитие на ветроенергийни проекти, следва да преминат към практическо прилагане след одобряване на План за определяне на приоритетна зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия, е **крайно необосновано**, несъстоятелно и **лишено от необходимата правна аргументация.** Това условие на практика превръща **критериите за определяне на приоритетни зони** в критерии за **изключване, ограничение и забрана** на всички останали територии за развитие на ВЕИ. Следва категорично да се посочи, че нито *ЗЕВИ, нито ЗБР или ЗООС* въвеждат принцип, че ветроенергийни паркове могат да се реализират единствено в приоритетни	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		зони. Извън тях, приложими остават общите режими за ЕО, ОВОС и ОС, чрез които всеки конкретен проект следва да бъде оценяван според местоположението, характеристиките, риска и възможните въздействия. Обръщаме внимание, че приоритетните зони по реда на ЗЕВИ имат насърчителен характер и ускорителна функция, и **не въвеждат обща забрана** за развитие на ветроенергийни проекти извън тези зони. В тази връзка, посоченото условие за практическо прилагане на всички забранителни и ограничителни меки по т. 6.2 от ДОСВ, след одобряване на *План за определяне на приоритетни зони,* е лишен от нормативно-правен смисъл. Това условие и респективно включените в него мерки, не възникват в резултат от конкретна оценка на съвместимостта на проекта на ИПЕК с предмета и целите на защитените зони, каквото е изискването по закон, а механично възпроизвежда ограничения от предходен план с изтекъл период (НПДЕВИ 2012—2020) и от проект на друг планов документ с различна функция. Така предложените забрани не са изведени от конкретна оценка на вероятността за значително увреждане на защитени зони, а от формално пренасяне на стари и условни критерии, което **не е доказано по реда на чл. 6 (3) от Директива 92/43/ЕИО, чл. 1 от ЗБР и чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС.** Друг съществен аргумент в тази посока е, че в ДОСВ се възприема Мярка № 82 ЕН6 - *Въвеждане на процес на планиране на приоритетни зони за ускорено развитие на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия*, като такава **без въздействие върху защитените зони** от националната екологична мрежа Натура 2000, тъй като, съгласно чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ, приоритетна зони за ускорено развитие на ВЕП не могат да се разполагат в защитени зони. Ако този аргумент е достатъчен за изключване на значимо въздействие при Мярка № 82, то същият принцип следва да бъде приложен и към всички останали проекти, които също се реализират извън защитени зони и подлежат на самостоятелна процедура по чл. 31 ЗБР.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Следователно въвеждането на генерални забрани и буферни ограничения за всички останали територии не следва логически от направените в ДОСВ изводи и не е подкрепено с нужния анализ и оценка, доказващи защо тези проекти биха създали по-висок риск от проектите, реализирани в приоритетните зони по Мярка № 82. Това създава впечатление, че ограниченията не произтичат от конкретна оценка на въздействията за защитените зони, а от предварително възприето фаворизиране (налагане) и ограничаване на всички територии извън приоритетните за ускорено развитие на ВЕИ, което не съответства на ЗЕВИ, ЗБР и ЗООС. В тази връзка и предвид гореизложеното, предложените мерки по т. 6.2 от ДОСВ, **не могат да бъдат приети** като достатъчно адекватни, мотивирани, необходими и приложими, и **следва да бъдат отхвърлени**, като крайно пресилени и необосновани.	
		3. Да се направи изрично разграничение между „територия извън приоритетна зона за ускорено развитие" и „територия с правна недопустимост на проект", в съответствие с чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ и Насоките на Европейската комисия SWD (2024) 333 final от 13 май 2024 г. Чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ изрично предвижда, че разработването и приемането на плана за приоритетни зони не изключват възможността за развитие и реализиране на проекти извън приоритетните зони при спазване на приложимото право. Това е ключова правна разпоредба, която ДОСВ системно пренебрегва. Препоръчаната мярка № 2 фактически обезсилват чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ, като създават административни практика, при която органите и заинтересованите страни ще третират всички територии извън приоритетните зони - особено защитените зони - като нежелани или фактически недопустими.	
		4. Да бъде изрично предвидено, че въвеждането на мерки и ограничения, произтичащи от ДОСВ на ИПЕК 2024, не се прилагат	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		спрямо инвестиционни предложения и проекти, за които към датата на приемане на окончателното становище са налице решения по ОВОС, решения по ОС или други индивидуални административни актове, издадени по реда на ЗООС и ЗБР Считаме, че прилагането на нови стратегически ограничения спрямо проекти, които вече са преминали през индивидуални екологични оценки и са получили съответните административни разрешения, би противоречало на принципите на правната сигурност. Индивидуалните процедури по ОВОС и оценка за съвместимост представляват специализиран механизъм за преценка на въздействията върху околната среда и защитените зони въз основа на конкретни данни, конкретно местоположение, конкретна технология и конкретни смекчаващи мерки. Не е допустимо стратегически документ с общ характер впоследствие да поставя под съмнение или да обезсилва резултатите от вече приключили индивидуални процедури. Поради това предлагаме в окончателното становище изрично да бъде посочено, че предвидените мерки и ограничения се прилагат единствено за бъдещи инвестиционни предложения и не засягат проекти, намиращи се в напреднал етап на развитие или разполагащи с решения по ОВОС и/или решения по оценка за съвместимост.	
		5. Да бъде извършена реална и обективна оценка на кумулативния ефект Цитираните в Доклада 56 000 MW „процедирани" ветроенергийни включват нереализирани, изтекли и многократно подадени ИП. Реалната инсталирана мощност в България е значително по-малка, около 0,716 GW за вятърни паркове към настоящия момент. Боравенето с „номинален процедиран капацитет" вместо с реални показатели изкуствено завишава кумулативния ефект и води до системно изкривяване на оценката. Анализ на кумулативните ефекти в ДОСВ **на практика липсва**. Всички изводи и заключения, направени в т. 2 и т. 5.2 са изведени въз основа на обща информация, без нужната конкретика и обоснованост. Липсват конкретни количествени индикатори, измерители и	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		критерии, чрез които да се установи каква част от мерките и политиките, посочени в Приложение 1.1.3-1, вече ‹:а реализирани или предвидени за бъдещо прилагане. Не е представена информация и не е извършен анализ кои от мерките и политиките от други национални планове и програми в съчетание с новите политики и мерки, предвидени в актуализирания ИПЕК, могат да доведат до кумулативни въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони. От друга страна, разгледаните кумулативно мерки и политиките по Приложение 1.1 3-1 е твърде общо, без да е направен анализ и оценка, каква част от тях са изпълнени и в каква степен тяхното прилагане, засяга конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Липсва информация колко от цитираните в Приложение 1.1.3-1 мерки и политики реално засягат защитени зони, кои са тези защитени зони, какъв е характерът на засягането, каква функционална част от зоните е засегната, кой предмет на опазване е засегнат и повлиян и дали тези въздействия имат потенциал да се кумулират с въздействията от новите политики и мерки по ИПЕК. Приложената оценка на кумулативното въздействие, не се основава на ясно проследим методологичен подход за установяване на кумулативните ефекти. Не е изяснено как и по какъв начин са отразени и отчетени всички ИП/ППП в защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, представени в Приложение 1.1.3-1. В представената информация в ДОСВ е направен твърде обобщен извод, че за периода 2007 г. - 2025 г. са процедирани над 110 000 MW ВЕИ, като въз основа на тази информация се прави и заключение за значително кумулативно въздействие от изградените вече ветроенергийни съоръжения, върху популациите на птици и прилепи предмет на опазване в защитените зони, дори и когато тези съоръжения са ситуирани извън тях. Всичко това повдига множество въпроси по отношение на достоверността и обективността за направеното заключение, предвид	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		използваната в ДОСВ информация, представена в Приложение 5.2-1. От нея ясно се вижда, че в кумулативната оценка са включени и са отчетени всички процедирани ИП/ППП за изграждане на ВЕИ (ветрогенератори и фотоволтаични централи), без анализ на тяхната реална реализуемост и правна допустимост. По този начин, **абсолютно неправилно и методологично погрешно** кумулативният натиск е **изкуствено завишаване**, чрез включване на отпаднали, нереализирани или правно невалидни инвестиционни предложения (ИП) и проекти, т.е. кумулативната оценка и направеното кардинално заключение за значителен кумулативен ефект от ветроенергийни съоръжения **не отразява обективно** кумулативната среда, и се гради в основната си част върху **отпаднали проекти и ИП, загубили правно действие**, без реален потенциал за кумулативно въздействие. От друга страна, направеното заключение за значително кумулативно въздействие на птиците и прилепите както в защитените зони, така и извън тях, е методически и научно **необосновано, без необходимата мотивировка и не произтича от обективен анализ на потенциалните кумулативни въздействия** върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000 и извън тях. В тази връзка, всички направени заключения за значимостта и потенциала на кумулативните въздействия по отношение на ветроенергийната инфраструктура са **субективни, крайно неприемливи, изкуствено завишени и не отразяват реалната обстановка в страната.**	
		В заключение и въз основа на всичко изложено по-горе считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕК - актуализация 2024 г., има съществени правни нарушения, методологически несъответствия и научни противоречия, които не позволяват да бъде направена обективна, надеждна и научно обоснована оценка на въздействията върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Препоръчаната в т. 6.2 от Доклада мярка въвежда необосновани и крайно неприемливи териториални забрани и ограничения, които: •излизат извън правомощията на оценката по чл. 31 ЗБР; •противоречат на правото на Европейския съюз - Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), Регламент (ЕС) 2022/2577, Насоки на ЕК SWD(2024) 333 final и плана REPowerEU; •противоречат на чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ; •противоречат на съдебната практика на Съда на ЕС, която изисква индивидуална оценка; •не са обосновани с количествена научна оценка и не отчитат съвременните смекчаващи технологии. Едновременно с това, Докладът сам заключава в т. 9, че реализацията на плана ще окаже **незначително въздействие** върху целостта и структурата на защитените зони. Но **същевременно** залага **най-крайните** възможни мерки - пълни забрани и обширни ограничителни буфери. Това е логически непоследователно и вътрешно противоречиво. В този смисъл не може да се приеме, че Докладът в настоящия му вид осигурява надеждна основа нито за съгласуване на ИПЕК, нито за реализиране на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55“ и плана REPowerEU. **С оглед на изложеното считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕК - актуализация 2024 г. не следва да бъде съгласуван в настоящия му вид, като заложените мерки по т. 6.2 да бъдат изцяло ревизирани и отменени.**	
44.	ВтЕЦ Горичане ООД гр. Варна, 08.06.2026 г.	**ОТНОСНО**: Становище на ВтЕЦ Горичане ООД относно Доклад за екологична оценка на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Р. България — актуализация 2024 г. и настояване за отказ за приключване на процедурите по ЕО и ОС поради редица нарушения ВтЕЦ Горичане ООД като разработчик на проекти във вятърния	Изразеното становище повтаря това на ЕЕ България ЕООД гр. Варна от 05.06.20269 г., ред 20, на Българска ветроенергийна асоциация гр. София, изх. № 028 от 08.06.2026 г., ред 26, на „ГРИЙНВОЛТ ПАУЪР БЪЛГАРИЯ” ЕООД, ред 38,

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		сектор в Р. България, предоставя становище относно Доклад за екологична оценка (ДЕО), Нетехническо резюме (НТР) и Доклад за оценка за степента на въздействие (ДОСВ) на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (ИПЕК), публикувани за обществено обсъждане, април 2026 г. в законоустановения срок за обществени консултации. Бихме искали да подчертаем изрично, че не поставяме под съмнение нито националното значение на ИПЕК като инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт и Директива (ЕС) 2023/2413, нито обществения интерес от опазване на мрежата Натура 2000. Точно поради значимостта на ИПЕК ВтЕЦ Горичане ООД настоява оценъчните документи, на които ще се основават последващите разрешителни процедури, да отговарят на най-висок стандарт на правна и научна обоснованост. Категорично считаме, че в представения вид Докладите не отговарят на този стандарт. Установяваме съчетание от съществени правни нарушения, методологически дефекти и вътрешни противоречия, които поотделно и взети заедно компрометират валидността на изводите и правната издържаност на препоръчаните мерки. Подробната обосновка е изложена в Приложение 1 към настоящото становище.	затова виж отговорите в ред 20, по-горе.
		С оглед на изложеното представяме следните мотивирани искания: **1. Процедурите по ЕО и ОС да не бъдат приключвани** въз основа на представените в настоящия вид ДЕО и ДОСВ. Установените нарушения засягат съдържанието, а не само формата на документите и правят заключенията незаконосъобразни. **2. ДЕО и ДОСВ да бъдат върнати за съществено преработване** с конкретни указания за отстраняване на всяко едно от установените нарушения, включително: (а) изготвяне на реални алтернативи по смисъла на Директива 2001/42/ЕО; (б) количествена кумулативна оценка въз основа на реално реализирани, а не само процедирани мощности; (в) анализ по конкретни защитени зони и предмети на опазване; (г) технологична	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		диференциация на предлаганите мерки. **3. Вътрешното логическо противоречие в ДОСВ** - едновременна констатация за „незначително въздействие“ в т. 9 и препоръка за географски забрани и обширни буфери в т. 6 - да бъде отстранено. Или въздействието е незначително и тогава крайни мерки не са необходими, или крайните мерки са необходими и тогава квалификацията „незначително“ е невярна. И в двата случая Докладът е вътрешно несъстоятелен. **4. Неоснователно използване на остарели документи с изтекло правно действие** - НПДЕВИ 2011- 2020. **5. Заложените мерки по т. 6.2 да бъдат изцяло ревизирани и отменени**. **6. Да бъде извършена трансгранична консултация** по чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО с Румъния, Гърция и Сърбия, предвид констатирания в ДОСВ риск за мигриращи видове птици с трансгранични популации. **7. Нетехническото резюме (Приложение № 7 към ДЕО) да бъде публикувано като самостоятелно достъпен документ. Към настоящия момент то липсва в предоставената за консултации документация**. Провеждането на обществени консултации без публикуван НТР нарушава чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО и прави участието на засегнатата общественост фактически невъзможно. Обществените консултации не могат да протичат пълноценно при непубличност на ключови приложения. **8. Да бъде изрично предвидено, че въвеждането на мерки и ограничения, произтичащи от ДОСВ на ИПЕК 2024, не се прилагат спрямо инвестиционни предложения и проекти, за които към датата на приемане на окончателното становище са налице решения по ОВОС, решения по оценка за съвместимост или други индивидуални административни актове, издадени по реда на ЗООС и ЗБР** **9. Срокът за обществено обсъждане на преработения вариант да бъде удължен** с не по-малко от 30 дни след публикуването на всички приложения - изискуемо по чл. 20, ал. 1 от Наредбата за ЕО, чл. 122, ал. 2	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		от ЗООС и чл. 6, § 2 от Директива 2001/42/ЕО.	
		ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ОБОСНОВКА НА ИЗЛОЖЕНИТЕ МОТИВИ Настоящото приложение представя подробната правна и научна обосновка на исканията, изложени в основното становище. Установените пороци са систематизирани в четири дяла: I. Нарушения в Доклада за екологична оценка (ДЕО); II. Нарушения в Нетехническото резюме (НТР); III. Нарушения в Доклада за оценка за степента на въздействие (ДОСВ) и IV. Нарушения, установени от анализ на приложенията към ДЕО.	
		ДЯЛ I: НАРУШЕНИЯ В ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА (ДЕО)	
		I.1. Отсъствие на реални алтернативи - нарушение на чл. 10, ал. 1, т. 8 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 8 от Директива 2001/42/ЕО Разглеждането на разумни алтернативи не е дискреционен елемент на ДЕО - то е задължително изискване с императивен характер, потвърдено от Съда на ЕС в дело C-567/10 (Inter-Environnement Bruxelles). ДЕО изрично признава в т. 7, че ИПЕК „не съдържа изрично разработени алтернативи“. Вместо алтернативи са представени два прогнозни сценария - WEM (с настоящи мерки) и WAM (с допълнителни мерки), - представляващи два варианта на изпълнение на едно и също планово решение, а не самостоятелни алтернативни подходи. Съгласно Приложение I, т. 8 от Директива 2001/42/ЕО, алтернативите трябва да отразяват различни подходи за постигане на целите на плана. Такива алтернативи биха включвали: (а) различно географско разпределение на ВЕИ мощностите с приоритет на терени извън и на отдалеченост от мрежата Натура 2000; (б) различен технологичен баланс между фотоволтаични, вятърни, малки водноелектрически и геотермални мощности; (в) сценарий с приоритет върху мерки за енергийна ефективност и намаляване на крайното потребление, вместо изграждане на нови мощности. Нито една от тези алтернативи не фигурира в ДЕО. Нулевата алтернатива е разгледана едностранчиво - единствено като риск от „стихийно развитие на ВЕИ сектора“. Не е отчетено, че при нулева	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		алтернатива действа наличната правна рамка (ЗЕВИ, ЗООС, ЗБР, НПДЕВИ 2011-2020 г.) и административна практика, а не безплановост. Разграничението между двата варианта е съществено и е трябвало да бъде предмет на обективна количествена оценка.	
		I.2. Непълна и методологически несъстоятелна кумулативна оценка - нарушение на Приложение I, т. 5 и 6 от Директива 2001/42/ЕО Данните в самия ДЕО разкриват мащаб, при който прилаганата матрична оценка „висок/среден/нисък риск“ е принципно недостатъчна: процедираните ВЕИ мощности превишават 110 000 MW - многократно повече от цялата инсталирана електрическа мощност на страната. При такъв мащаб методологическите насоки на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка (ЕС, 2009) изрично препоръчват ГИС-базирано пространствено моделиране. Прилаганото качествено матрично оценяване не позволява да се установи нито точната площ на засегнатите природни местообитания, нито кумулативното въздействие на съчетанието от вятърни инсталации в конкретни защитени зони. Прилаганата методология не отговаря на изискванията за оценка на вторичните, кумулативните и синергичните ефекти, установени в Приложение I, т. 5 и 6 от Директива 2001/42/ЕО Допълнително, кумулативната оценка е изградена върху процедирани, а не върху реално реализирани мощности. Тази методологическа грешка изкуствено завишава кумулативния ефект, тъй като включва **нереализирани, изтекли и многократно подадени инвестиционни предложения за едни и същи имоти**, както е посочено и в документацията Реалната инсталирана мощност от вятърни централи в България е значително по-малка - 0,716 GW за вятърна енергия към настоящия момент.	
		I.3. Липса на трансгранична оценка - нарушение на чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО ДЕО не съдържа трансгранична консултация по чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО, въпреки че в самия документ е констатиран риск за мигриращи видове птици с трансгранични популации, гнездящи и в Румъния, Гърция и	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Сърбия. Провеждането на трансгранична консултация при тези обстоятелства е задължително, а не дискреционно. Неговото отсъствие е самостоятелно процедурно нарушение, водещо до незаконосъобразност на процедурата.	
		I.4. Непълнота на мерките за наблюдение и контрол - нарушение на чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО Предложените смекчаващи мерки в ДЕО имат общ и декларативен характер. Те не са обвързани с конкретни измерими индикатори, срокове, отговорни органи и механизми за докладване, каквито се изискват по чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО. По-специално:	
		ДЯЛ II: НАРУШЕНИЯ В НЕТЕХНИЧЕСКОТО РЕЗЮМЕ (НТР) **II.1. Нетехническото резюме не е публикувано — нарушение на чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО** Нетехническото резюме (Приложение № 7 към ДЕО) не е публикувано като самостоятелно достъпен документ в рамките на настоящата процедура. Видно от официалното съобщение на МОСВ от 07.05.2026 г. и списъка на публикуваните файлове на страницата на Министерството, документацията включва ДЕО, ZIP архив с приложения, самия ИПЕК и процедурни документи. НТР, или Приложение № 7, не фигурира поименно в нито един от публикуваните файлове. Самото съобщение на МОСВ декларира, че осигурява публичен достъп до „Доклада от екологичната оценка с всички приложения към него" — изискване по чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО. НТР е Приложение № 7 и е неразделна част от ДЕО. Неговото отсъствие от публично достъпната документация нарушава тази разпоредба. Нарушението е особено тежко, тъй като НТР е единственият документ в процедурата по ЕО, пряко предназначен за широката общественост. Приложение I, т. 9 от Директива 2001/42/ЕО изрично изисква то да осигури разбираем достъп до съществените констатации на оценката. Провеждането на 30-дневни обществени консултации без публикуван НТР е несъвместимо с правото на ефективно участие по чл. 6, § 2 от Директива 2001/42/ЕО, чл. 122, ал. 2 от ЗООС и чл. 6 от Орхуската конвенция.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		ДЯЛ III: НАРУШЕНИЯ В ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ (ДОСВ)	
		III.1. Вътрешно логическо противоречие в ДОСВ - самостоятелно основание за връщане на доклада ДОСВ заключава в т. 9, че реализацията на ИПЕК ще окаже „незначително въздействие върху целостта и структурата на защитените зони“. Същевременно в т. 6 са препоръчани географски забрани и буферни зони от 6 km около 26 защитени зони - мерки, обосновани само при доказано значително отрицателно въздействие. Това противоречие е логически неотстранимо: или въздействието е незначително - тогава крайни мерки не са необходими; или мерките са необходими - тогава квалификацията „незначително въздействие“ е невярна. В двата случая Докладът е вътрешно несъстоятелен и не може да послужи като основа за законосъобразно съгласуване на ИПЕК.	
		III.2. Процедурна нередност при изготвянето на ДОСВ - използване на шаблон от чужда преписка Метаданните на публикувания PDF файл на ДОСВ (INPEC_OS_20260418.pdf) съдържат заглавие: Доклад за ОСВ на план/програма: Изменение на общ устройствен план (ИОУП) на Община Царево. Това е обективно и проверимо доказателство, че документът е изготвен чрез пренасяне на шаблон от напълно различна преписка - оценка за съвместимост на общински устройствен план, различен по предмет, обхват и правна рамка от ИПЕК. Тази констатация поставя под сериозно съмнение индивидуализирания характер на цялата оценка. Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР изисква конкретна, специфична за оценявания план преценка с оглед на най-добрите научни знания в съответната област. Документ, чиито метаданни сочат към съвсем друга преписка, не отговаря на стандарта за добросъвестна и индивидуализирана оценка. Той поражда основателно съмнение, че части от съдържанието му са механично пренесени, а не самостоятелно изготвени за конкретния план.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		III.3. Неправилен правен стандарт при заключението за незначително въздействие - нарушение на чл. 6, §3 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 31 от ЗБР Съгласно трайната практика на Съда на ЕС, компетентен орган може да заключи, че план или проект няма значително отрицателно въздействие върху защитена зона само когато е изключено по научни критерии всякакво разумно съмнение. Критерият е не „малко вероятно“ или „при спазване на мерките“, а „изключено“. В случая това съмнение не само не е изключено, но е изрично признато от самите автори на ДОСВ. В т. 5.2 Докладът констатира, че е „възможно значително кумулативно въздействие“ по отношение на засегнатите площи от природни местообитания. За 38 от 39-те мерки в ИПЕК е признато потенциално значително въздействие. Тези констатации са принципно несъвместими с крайното заключение за „незначително“ въздействие.	
		III.4. Определени буферни зони, несъответстващи на научните източници **Буферна зона от 6 km** около 26 защитени зони - въведена без количествена научна обосновка. Международната литература (Hötker et al. 2006; Carrete et al. 2009; May et al. 2020) сочи видово специфични ефективни буфери в диапазона 300 m - 3 km. Стойността 6 km е научно необоснована, прекомерна и равномерно приложена за всички зони, независимо от предметите им на опазване. **Адаптивен мониторинг** - предложен без конкретна методика, без задължителен стандарт за интензивност, без орган, натоварен с изпълнение, и без правна последица при установени превишения.	
		III.5. Непълна оценка по конкретни защитени зони и предмети на опазване - нарушение на чл. 22, ал. 1, т. 2 и т. 3 от Наредбата за ОС Чл. 22, ал. 1 от Наредбата за ОС изисква ДОСВ да анализира въздействието конкретно по всяка засегната защитена зона и нейните предмети на опазване. Представеният ДОСВ систематизира информацията	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		по типове мерки (ФЕЦ, ВЕП) и по таксономични групи (птици, прилепи, влечуги), но не по конкретни защитени зони. Вследствие на това за нито една конкретна защитена зона не може да се установи: (а) кои от нейните предмети на опазване са застрашени; (б) в каква степен; (в) дали мрежата Натура 2000 като цяло запазва своята кохерентност. Анализът по чл. 22, ал. 1, т. 3 от Наредбата за ОС - за запазване кохерентността на мрежата - изцяло липсва. **Приложение 5.2-2** съдържа конкретни данни: 27 защитени зони с висок риск и 27 със среден риск от ВЕП. Въпреки това ДОСВ не извършва никакъв индивидуален анализ за нито една от тези зони - не е посочено кои предмети на опазване са застрашени, в каква степен и при какви условия рискът се реализира. Приложението идентифицира проблема, но ДОСВ не го разрешава. Матрицата „висок/среден/нисък риск" не е оценка — тя е отправна точка за оценка, която не е извършена.	
		III.6. 156 от 206 мерки в ИПЕК нямат оценка за въздействие върху биоразнообразието дори в самия ДОСВ **Приложение 3.1** към ДОСВ съдържа оценка за въздействие върху биоразнообразието за 50 мерки. Пълният списък на мерките в ИПЕК - Приложение 1.1.3-1 - съдържа 206 мерки. Следователно 156 мерки (76%) нямат никаква оценка за въздействие върху биоразнообразието дори в рамките на самия ДОСВ. Това нарушава чл. 22, ал. 1 от Наредбата за ОС, изискващ оценката да обхваща въздействието от плана в неговата цялост. Логиката, че останалите мерки произтичат от действащото законодателство, е неприемлива - тя е идентична с дефекта в ДЕО и е еднакво правно несъстоятелна.	
		III.7. Превишаване на правомощията на оценката - ultra vires Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР е експертен акт с предмет оценяване на въздействието от конкретен план или проект. Тя не е правотворчески инструмент за въвеждане на нов забранителен или разрешителен режим. Препоръчваните в т. 6 мерки излизат извън тези правомощия, тъй като:	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		– Мярка № 2 въвежда географски забрани за цели области (Добруджа, Източни Родопи, черноморски общини) и буферни зони от 6 km около 26 защитени зони и от 2 km около още 27 — ограничения, излизащи извън всяка норма на действащото европейско и национално право и създаващи нов забранителен режим без законово основание. Мярката неправомерно разширява изискванията по чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ, касаещи единствено зоните за ускорено развитие на вятърни паркове - върху всички ВЕИ технологии и върху цялата територия на страната, което е в пряко противоречие с чл. 5, ал. 10 от същия закон и на европейската директива, които изрично посочват, че разработването на плана за ускорено развитие по ал. 2 от ЗЕВИ и неговото приемане не изключва под никаква форма развитие на проекти извън териториите, включени в плана, при спазване на приложимото законодателство Смесването между „не е приоритетна зона“ и „не е допустима зона“ е правно недопустимо. Определянето на приоритетни зони е единствено инструмент на ускорени и облекчени разрешителни процедури и под никаква форма не е равнозначно на забрана	
		III.8. Противоречие с актуалното право на Европейския съюз ДОСВ не е съобразен с редица актуални инструменти на правото на ЕС:	
		1. **Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета относно насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (RED II), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III):** Директива (ЕС) 2018/2001 (RED II), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), е основният правен инструмент на ЕС в областта на ВЕИ. Член 15, параграф 1 от RED II изрично задължава държавите членки да гарантират, че националните правила относно разрешителните и лицензионните процедури за ВЕИ инсталации и свързаната мрежова инфраструктура са „пропорционални и необходими". RED II изисква процедурите да са с предвидими срокове, с обективни, прозрачни и пропорционални правила, включително опростени уведомителни режими	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		за децентрализирани устройства. Всякакви национални правила, управляващи разрешаването на ВЕИ инсталации, са задължени да издържат теста за пропорционалност и необходимост. Чл. 3, ал. 1 квалифицира ВЕИ инсталациите като проекти от преимуществен обществен интерес. Чл. 16е задължава при правово балансиране тези проекти да имат приоритет. ДОСВ не извършва изискуемото балансиране. Предложените мерки в Доклада– широкообхватни буферни зони и регионални географски изключвания за ВЕП, задължителен предварителен мониторинг – представляват правила, свързани с разрешаването на ВЕИ проекти. Те явно не преминават теста за пропорционалност и необходимост, тъй като: • налагат абсолютни и неиндивидуализирани забрани за цели категории технологии; • не отчитат специфичните характеристики на конкретни проекти и конкретни защитени зони; • не изчерпват наличните по-малко обременяващи алтернативни инструменти (смекчаващи мерки, технологични стандарти, зониране по риск, проектни условия); • не са обосновани с конкретни научни данни за специфичен висок риск за всяка засегната зона. RED III въвежда конкретни, задължителни максимални срокове за разрешителни процедури за ВЕИ: • В „ускорителни зони" (renewables acceleration areas): общият срок не трябва да надвишава 12 месеца, а за офшорни проекти – 2 години; • Извън „ускорителни зони": общият срок не трябва да надвишава 2 години, а за офшорни проекти – 3 години; • Компетентният орган е длъжен да потвърди пълнотата на заявлението в 30 дни (в ускорителни зони) или 45 дни (извън тях). Изискването за задължителен едногодишен предварителен	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		мониторинг – преди изобщо да може да стартира формалната разрешителна процедура – прибавя 12 месеца към всеки инвестиционен цикъл за ВЕП, извън законово установените срокове. В комбинация с последващия задължителен мониторинг след въвеждане в експлоатация и потенциалните оперативни ограничения, тези мерки де факто създават допълнителен предразрешителен стадий, което пряко противоречи на максималните срокове, установени от RED III. Член 15в от RED III задължава държавите членки да приемат план(ове) за определяне на „зони за ускорено развитие" на ВЕИ. По правило такива зони се изключват от Натура 2000 и национално защитени зони, освен изкуствени и застроени повърхности в тях. Същевременно обаче директивата изрично установява, че определянето на ускорителни зони не трябва да препятства продължаващото и бъдещото инсталиране на ВЕИ проекти извън тях. Предложените мерки обръщат тази логика: вместо да определят положително ускорителни зони и да облекчат процедурите в тях, те налагат широкообхватни изключвания. При проекти извън ускорителните зони RED III изисква индивидуални оценки, а не общи бланкетни забрани. RED III установява, че до постигане на климатична неутралност държавите членки трябва да гарантират, че ВЕИ централи, присъединяването им към мрежата и свързаните с тях мрежа и съоръжения за съхранение се презумират като „в надделяващ обществен интерес" при балансиране на правни интереси по Директиви 92/43/ЕИО, 2000/60/ЕО и 2009/147/ЕО. Предложените мерки не само не прилагат тази презумпция – те я обръщат: третират ВЕИ проектите в определени зони като по правило недопустими, без конкретна обосновка по случай. Това противоречи на буквата и духа на RED III.	
		2. **Регламент (ЕС) 2024/1991 (Nature Restoration Law, в сила от 18 август 2024 г.):** чл. 4, ал. 14 и чл. 5, ал. 11 предвиждат изрична презумпция за преимуществен обществен интерес на ВЕИ проектите, тяхното мрежово свързване и системите за съхранение - приложима както в, така и извън	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		защитените зони. Регламентът не е споменат в нито едно от 70-те страници на ДОСВ.	
		3. **Директива 2009/147/ЕО за птиците не изисква автоматични забрани извън Натура 2000** Директива за птиците не изисква въвеждане на автоматична забрана за ВЕП извън Натура 2000. Тя изисква ефективна защита на дивите птици и предотвратяване на значими отрицателни въздействия, когато такива са установени. Това следва да се постига чрез конкретна оценка и конкретни мерки, а не чрез общи географски забрани, които не отчитат реалните характеристики на терена, вида на проекта, резултатите от мониторинга и възможните технически решения.	
		4. **Несъвместимост с механизма на Директива 92/43/ЕИО (Директива за местообитанията):** Член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО предвижда, че всеки план или проект, вероятно оказващ значително въздействие върху защитена зона, подлежи на „подходяща оценка" на последиците му спрямо целите за опазване; компетентният орган може да го одобри само след като се увери, че няма да увреди целостта на зоната. Дори при отрицателна оценка, член 6, параграф 4 допуска изключение при „императивни причини от първостепенен обществен интерес" и при липса на алтернативи, с компенсаторни мерки. Директивата предвижда индивидуализирана оценка, а не предварителна бланкетна планова забрана. Показателно е, че самият Доклад за екологична оценка (ДЕО) към ИПЕК изрично признава, че „пълната кумулативна оценка е възможна единствено на ниво конкретен проект" по реда на чл. 31 от ЗБР. Тази констатация сама по себе си опровергава избрания подход на обща забрана.	
		5. **Насоки SWD(2024) 333 final от 13 май 2024 г.:** изрично подчертават, че зоните за ускорено развитие не изключват инвестиции в останалите територии. ДОСВ не отчита тези насоки. Препоръка на Европейската комисия (2022/822) от 18 май 2022 г. за ускоряване на разрешителните процедури за ВЕИ проекти изрично посочва, че прекомерната сложност и продължителност на разрешителните процедури	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		е основна бариера за бързото внедряване на ВЕИ. Комисията препоръчва ограничаването на „зони на изключване" до необходимия минимум, с ясна и мотивирана обосновка, основана на доказателства. Административните пречки пред ВЕИ проекти противоречат на целта за бързо и необходимо разгръщане на ВЕИ.	
		6. Практика на Съда на ЕС изисква индивидуална, видово и зона-специфична оценка за всеки конкретен проект. Бланкетните мерки в т. 6 на ДОСВ са в пряко противоречие с тези решения.	
		III.9. Несъответствие с действащото българско законодателство	
		1. Несъответствие със Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ): ЗЕВИ е основният национален акт, транспониращ RED II/RED III. ЗЕВИ въвежда максимални срокове за приключване на разрешителните процедури: до 1 година за определени случаи в ускорителни зони, до 2 години „във всички останали случаи", и до 3 години за офшорни ВЕП. Задължителен едногодишен предварителен мониторинг като универсална предпоставка пряко нарушава максималните срокове по ЗЕВИ. При едновременно прилагане на едногодишния предварителен мониторинг и законовия максимален двугодишен срок за разрешаване, реалният разполагаем период за провеждане на самата разрешителна процедура би се свил до около 12 месеца – и то само ако мониторингът тече успоредно с другите изисквания, каквото предложената мярка не предвижда. ЗЕВИ изрично предвижда, че приемането на план за приоритетни зони **„не изключва развитие на проекти извън тези територии при спазване на приложимото законодателство"**. Законовата забрана по ЗЕВИ за защитени зони се отнася само до специалния режим на приоритетните зони. Разширяването на забраните чрез ИПЕК – въвеждане на буферни зони от 6 км/2 км и регионални/общински изключвания – надхвърля предвидените в ЗЕВИ възможни механизми и противоречи на закона.	
		2. Несъответствие със Закона за енергетиката (ЗЕ): ЗЕ регламентира ИПЕК като планов документ, одобряван от Министерския	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		съвет, но **не му придава характер на пряк регулаторен акт**, способен сам по себе си да изменя установени нормативни режими – устройствени, природозащитни или финансови. ЗЕ поставя цел за „отпадане на неоправдани пречки" и провеждане на правила, „прозрачни, пропорционални и недискриминационни". Предложените мерки очевидно не отговарят на тези изисквания. По отношение на финансовата подкрепа: ЗЕ изрично предвижда механизъм за подкрепа, включително за изкупуване на електрическа енергия на преференциални цени и предоставяне на **премии** за електрическа енергия от ВЕИ. Фонд „Сигурност на електроенергийната система" е законово установен да управлява средства за покриване на разходите за премии за ВЕИ. Обща мярка в ИПЕК за „изключване на финансова подкрепа" би противоречала на действащите в ЗЕ механизми за премии и е несъвместима с финансирането им чрез Фонда. Евентуалната реформа на тези механизми изисква **законодателна промяна**, а не стратегически планов документ.	
		3. Несъответствие със Закона за устройство на територията: (ЗУТ) урежда устройственото планиране като инструмент за пространствено разполагане на инвестиционни предложения. Конкретните режими и ограничения на ниво имот се определят чрез общи устройствени планове (ОУП) и подробни устройствени планове (ПУП), при задължителни процедури за уведомяване, участие и обжалване на засегнатите лица. Предложените мерки, ако се имплементират като фактически ограничения на застрояването/ползването, следва да бъдат въведени чрез устройствени планове по реда на ЗУТ, а не директно с планов документ. В противен случай засегнатите лица са лишени от гарантираните от ЗУТ права, включително възможностите за обжалване и съдебен контрол на законосъобразността на административните актове, свързани с устройствено планиране. Възможността лицата да обжалват административни актове, свързани с устройство на територията е пряко свързано със защитата на частната собственост, гарантирана от Конституцията на Р. България, доколкото възможностите за използване на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		частните имоти е пряко свързана с техния устройствен статут. Освен това ЗУТ предвижда санкция за длъжностно лице, което „изисква като условия за съгласуване и одобряване на инвестиционен проект или за разрешаване на строеж документи, каквито не се изискват с този закон или с друг нормативен акт". Ако „задължителният едногодишен предварителен мониторинг" се налага като универсално предварително условие в производствата по ЗУТ, извън нормативно предвидените изисквания, това поражда риск от незаконосъобразни административни действия.	
		4. Несъответствие със Закона за опазване на околната среда и Наредбата за ОВОС: ЗОО предвижда, че допустимостта на инвестиционни предложения (включително енергийни обекти) се решава чрез индивидуални процедури по ОВОС/преценка за необходимост от ОВОС и – когато е приложимо – чрез оценка за съвместимост по чл. 31 ЗБР. Решението по ОВОС може да съдържа „условия, мерки и ограничения" за конкретния проект и е задължително условие за последващото му разрешаване. Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС установява конкретни **кратки срокове** за произнасяне от компетентните органи: 30 дни за произнасяне по заданието за обхват, 1 месец за преценка за необходимост от ОВОС, 30 дни за оценка на качеството на доклада, 45 дни за издаване на решение след обществено обсъждане. Тези срокове са несъвместими с въвеждането на универсален едногодишен предварителен мониторинг като задължително предусловие.По Наредбата за ОВОС „пълна забрана" като общо правило за цяла категория проекти в определени зони не произтича от законодателния режим; той предвижда индивидуална преценка за допустимост по конкретните заповеди/планове за управление и последваща оценка на вероятно/реално значително въздействие, като резултатът е индивидуален административен акт.	
		5. Несъответствие със Закона за биологичното разнообразие (ЗБР): **А) Предложените бланкетни забрани заобикалят режима на оценка за съвместимост по чл. 31 ЗБР**: ЗБР е основният национален акт,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		уреждащ режима на защитените зони от мрежата „Натура 2000". Законът не въвежда обща „пълна" забрана за определен вид инвестиционни предложения като ВЕП във всички защитени зони. ЗБР предвижда индивидуална преценка чрез оценка за съвместимост (ОС) за планове, проекти и инвестиционни предложения, които могат да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони. Резултатът е решение на компетентния орган: съгласуване с условия/мерки, или несъгласуване (отказ) с мотиви, с предвидена дерогация при „императивен обществен интерес" и при липса на алтернативи. Мярката за „пълна забрана" за ВЕП в Натура 2000 заобикаля предвидения от закона механизъм за индивидуализирана преценка и се явява в пряко противоречие с чл. 31 ЗБР. **Б) Механизмът за въвеждане на забрани в конкретна защитена зона е само чрез заповед по чл. 12 ЗБР:** забрани и ограничения на дейности в защитена зона се въвеждат в заповедта за обявяване на зоната по чл. 12 ЗБР. Заинтересованите лица имат право да дават становища по проекта относно предвидените забрани и ограничения. Промените в тях се правят само чрез заповед на компетентния министър при спазване на специалната процедура. ИПЕК не е предвиденият от закона инструмент за въвеждане на такива забрани и не може да ги замени. Предложената обща забрана в ИПЕК не е постановена чрез нормативно предвидения инструмент и заобикаля задължителното участие на засегнатите лица. **В) Разделът за „буферни зони" в ЗБР е отменен:** Раздел IV „Буферни зони" от ЗБР (чл. 20–26) е отменен. Следователно предложените „буферни зони" от 6 км/2 км около СЗЗ за птици нямат правно основание в действащия ЗБР. Законът не предвижда механизъм за автоматично и общо установяване на нови буферни зони около територии в Натура 2000 като универсален режим. Евентуалните ограничения поради специфични рискове около конкретна зона следва да бъдат въвеждани чрез плановете за управление на конкретните защитени зони по чл. 27–29 ЗБР, включително с участие на заинтересованите лица.	
		6. Несъответствие с Наредбата за условията и реда за извършване	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС): Наредбата за ОС предвижда ясен режим по отношение на предварителния мониторинг: Наредбата за ОС допуска компетентният орган да поставя изисквания към обхвата на оценката, включително „провеждане на предварителен мониторинг, ако е необходим такъв". При оценка на качеството на доклада по ОС се проверява наличие на резултати от предварителен мониторинг само „ако е изискано провеждането му". Нормативният модел е мониторинг „ако е необходим/ако е изискан" по конкретната процедура – не универсален едногодишен задължителен мониторинг за всички ВЕИ проекти. Предложената обща мярка в ИПЕК излиза извън нормативния режим на Наредбата за ОС. **По отношение на буферните зони**: Критериите за преценка на вероятна степен на отрицателно въздействие по Наредбата за ОС включват: местоположение спрямо зоната, разстояние до ключови елементи, емисии, отпадъци, кумулативни въздействия и др. Наредбата не предвижда нормативно фиксирани буферни разстояния като автоматичен и независим от индивидуалната преценка забранителен критерий. Важно е да се подчертае, че самият ДЕО изрично констатира, че „с прилагането на предписаните мерки" – включително процедурата по чл. 31 ЗБР и смекчаващи мерки – въздействието върху целостта на защитените зони е незначително и планът е съвместим с природозащитните цели. Тази констатация е вътрешно противоречива спрямо предложената „пълна забрана": ако процедурата по ОС и смекчаващите мерки са достатъчни за съвместимост на ИПЕК като план, допълнителните бланкетни забрани са излишни и диспропорционални.	
		7. Несъответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО): Наредбата за ЕО изисква разглеждане на „разумни алтернативи" (включително „нулевата") при изготвяне и оценка на планове и програми.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Съгласуването на план/програма е допустимо само ако предвижданията са в съответствие с нормативната уредба и няма мотивирани възражения по законосъобразност. Предложените мерки не са преминали надлежна алтернативна оценка, а Наредбата за ЕО изисква именно такова разглеждане на алтернативи, включително алтернативи с по-малко ограничителен ефект (например конкретни смекчаващи мерки, условия, технологични стандарти). Без изчерпване на алтернативите, залагането на обща забрана в ИПЕК е несъвместимо с Наредбата за ЕО.	
		8. Несъответствие с принципа за правна сигурност и оправданите правни очаквания: по данни, публично достъпни и отразени в самия ДЕО, са процедирани инвестиционни предложения за ВЕП с обща мощност над 56 000 MW. За значителна част от тях са направени значителни инвестиции в предпроектни проучвания, проектиране и правни процедури, като административните процедури се развиват на различен етап пред съответните компетентни органи. Ретроактивното налагане на бланкетни забрани чрез ИПЕК върху тези проекти поражда основателни правни претенции за нарушаване на принципите за правна сигурност и оправдани правни очаквания – принципи, признати и от правото на ЕС, и от правото на Република България. Несъответствието с този принцип ясно личи и конкретно при мярката, свързана с налагането на едногодишен мониторинг - докладът не установява ясни критерии какви конкретни резултати от мониторинга биха довели до отказ на одобрение. При одобряването на ВЕП да се вземат предвид резултатите от извършените наблюдения. Тази неопределеност поражда правна несигурност за инвеститорите и създава предпоставки за произволен административен отказ.	
		III.10. Научно остарели предпоставки и избирателно цитиране Препоръчаните мерки се базират на ограниченията от Националния план за действие за енергия от ВЕИ 2012-2020 г., т.е. на технологичното познание отпреди повече от 14 години и на документ с изтекло правно действие. Оттогава са настъпили съществени промени, пренебрегнати от	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		ДОСВ: – Системи за адаптивно спиране на вятърни турбини при ниска скорост на вятъра в чувствителни периоди, намаляващи смъртността при прилепи с 50–93% без значителна загуба на енергиен добив (Arnett et al. 2011; Adams et al. 2021; Whitby et al. 2024) — технология, която самото ДЕО на Плана за приоритетни зони за ВЕП предписва като задължителна мярка в т. 7.2, но ДОСВ на ИПЕК изцяло пренебрегва. – Системи за разпознаване и предотвратяване на сблъсък с птици в реално време, базирани на камери и изкуствен интелект, намаляващи орнито-смъртността с до 90% (eBird-базирани и AI решения, внедрени масово в Западна Европа след 2018 г.). – Цветово маркиране на една от лопатките на вятърните турбини, документирано с намаление на орнитосмъртността с до 70% при минимални разходи (May et al. 2020) — изследване, достъпно от 2020 г. и прилагано в Норвегия и Нидерландия. ДОСВ не оценява доколко тези технологични решения правят остарели ограниченията от 2012 г. Вместо това ги пренася механично в 2026 г. - принципно недопустимо за стратегически документ с национален обхват.	
		III.11. Непълен експертен екип — липса на специалист по прилепи Списъкът на експертите, изготвили ДОСВ (Приложение към ДОСВ), съдържа четирима специалисти: биолог/зоолог, ботаник, херпетолог и орнитолог. ДОСВ посвещава самостоятелен раздел (т. 5.1.7) на въздействието върху прилепите и го квалифицира като значим риск. Въпреки това сред авторите няма нито един специалист по хироптерология (наука за прилепите). Изводите за прилепите са изготвени от орнитолог — специалист с различна профилна компетентност. Това поставя под съмнение изискването оценката да се базира на „най-добрите научни знания в съответната област" по смисъла на съдебната практика на ЕС.	
		III.12. Реална пречка за постигане на поставените цели	
		1. Амбициозните цели изискват ускоряване, а не допълнителни	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		бариери В самия ИПЕК е заложена национална цел от 34,96% дял на енергията от ВЕИ в брутното крайно потребление до 2030 г., в съответствие с RED III. Планът предвижда значителен ръст на ВЕИ мощности до 2030 г. с нови 7 160 MW спрямо 2022 г., включително 1 280 MW вятър на сушата и 500 MW офшорен вятър. RED III изрично идентифицира дългите и сложни административни и разрешителни процедури като ключова бариера пред инвестициите в ВЕИ. Мерките, вместо да премахват тези бариери, ги задълбочават и умножават. При необходимост от реализиране на +7 160 MW нов ВЕИ капацитет до 2030 г., всяко допълнително забавяне пряко застрашава изпълнението на заложените цели. При цели за значително увеличение на ВЕИ до 2030 г., универсалното изискване за едногодишен предварителен мониторинг за всеки нов ВЕП – съчетано с широките териториални забрани – логично удължава проектните цикли с минимум 12 месеца за всеки проект, добавяйки значителна финансова тежест и регулаторен риск. Постигането на целта за ВЕИ-електроенергия е обвързано с реализация на конкретни мощности в ограничения период до 2030 г. Всяко допълнително забавяне пряко застрашава тази реализация.	
		2. Предложените мерки свиват реалния инвестиционен ресурс Регионите, обхванати от буферните зони и изключванията – Добруджа, Черноморието, Източни Родопи – са исторически сред **най-ветровитите** и с **най-висок технически потенциал** за вятърна енергия в България. Изключването им без надлежна проектна оценка е несъразмерно и пряко вредно за целите на ИПЕК: свива наличния ресурс за ВЕИ и прави невъзможно постигането на заложените мощностни цели. Липсата на финансова подкрепа също допълнително би влошила инвестиционния климат. Комбинацията от: (а) липса на финансова подкрепа; (б) широкообхватни забрани и ограничения; и (в) допълнителни разходи за задължителен мониторинг, ще влоши инвестиционната	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		привлекателност на ВЕИ сектора в България и ще доведе до по-малко реализирани проекти от необходимото за постигане на целите.	
		ДЯЛ IV: НАРУШЕНИЯ, УСТАНОВЕНИ ОТ АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ ДЕО	
		IV.1. 162 от 206 мерки в ИПЕК (79%) нямат анализ на въздействие върху околната среда - нарушение на чл. 10, ал. 1, т. 5 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 5 от Директива 2001/42/ЕО Анализът на приложенията към ДЕО разкрива структурен пропуск с принципно значение. Приложение 3 съдържа пълния списък на мерките в ИПЕК - 206 на брой, разпределени по пет измерения. Приложения 5-1 до 5-8, съдържащи анализа на въздействията по осем компонента на околната среда (климат, въздух, води, земи и почви, биоразнообразие, ландшафт, материални активи, здраве), обхващат само 44 мерки - тези от Приложение 4, квалифицирани като произтичащи единствено от ИПЕК. Останалите 162 мерки - 79% от всички мерки в плана - не са оценени по нито един компонент на околната среда. Разпределението по измерения е следното: - Декарбонизация: 106 мерки без оценка на въздействие - включително всички транспортни, промишлени, селскостопански и горски мерки, значителна част от които предполагат строителство на нова инфраструктура или промяна в земеползването. - Енергийна сигурност: 23 мерки без оценка - включително мерки за разширение на ПГХ „Чирен", рехабилитация на газопреносната система, нови LNG терминали и търсене на нефт и газ в Черно море. - Енергийна ефективност: 22 мерки без оценка - включително мерки за саниране на сградния фонд и изграждане на отоплителна инфраструктура. - Вътрешен енергиен пазар: 10 мерки без оценка - включително мерки за разширяване на електропреносната мрежа с пряко въздействие върху ландшафта и природните местообитания. - Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност: 1 мярка без	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		оценка. Логиката на авторите е, че тези 162 мерки произтичат от действащото законодателство и съществуващи програми и поради това не изискват отделна оценка. Тази логика е правно несъстоятелна. Нито чл. 10, ал. 1, т. 5 от Наредбата за ЕО, нито Приложение I, т. 5 от Директива 2001/42/ЕО предвиждат такова изключение. Изискването е оценката да обхваща вероятните значителни въздействия от плана като цяло - не само от неговата иновативна или самостоятелна част. ИПЕК включва тези мерки като свои политики и за тяхното изпълнение отговаря като план. Въздействието, което те пораждат, е въздействие на ИПЕК. Показателно е, че сред необхванатите 162 мерки попадат всички мерки от измерението Декарбонизация, свързани с транспорта, промишлеността и сградния фонд, включително мерки с пряко и значително въздействие върху качеството на въздуха, водите и почвите. Пропускането им от анализа не е техническо - то е съдържателно и засяга валидността на крайните изводи на ДЕО.	
		IV.2. Данните в Приложение 11 съдържат изрично признание за непълнота - компрометиране на кумулативната оценка Приложение 11 представя справка за ВЕИ обекти в защитени зони по всички РИОСВ, области и зони. Документът обаче съдържа самостоятелна колона, озаглавена: Обекти в експлоатация, без яснота дали са в ЗЗ. Тази колона е попълнена за множество защитени зони, което означава, че авторите на справката изрично са признали, че за значителна част от действащите ВЕИ обекти не е известно дали се намират в границите на защитена зона. Кумулативната оценка в ДОСВ (т. 5.2) е изградена пряко върху данните от тази справка. Оценка, чиято фактическа база съдържа собствено признание за непълнота, не може да служи като основа за заключение за незначително кумулативно въздействие, което изисква оценката да се основава на най- добрите научни знания. Данни с призната неяснота за пространственото положение на обектите не отговарят на този стандарт.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		ЗАКЛЮЧЕНИЕ Въз основа на подробно изложената аргументация ВтЕЦ Горичане ООД счита, че ДЕО и ДОСВ към ИПЕК - актуализация 2024 г., страдат от съществени правни нарушения, методологически дефекти и вътрешни противоречия, несъвместими с изискванията на националното и европейското законодателство. Нетехническо резюме не е публикувано за обществено достъп. Необходимото преработване следва да включва минимум: (а) изготвяне на реални алтернативи; (б) количествена кумулативна оценка по конкретни защитени зони, базирана на реализирани мощности; (в) отчитане на NRL и RED III при балансиране на интересите; (г) технологична диференциация на мерките; (д) премахване на бланкетните забрани; (е) самостоятелно и пълноценно нетехническо резюме; (ж) публикуване на Нетехническо резюме. Само при изпълнение на тези условия може да бъде гарантирана необходимата степен на правна обоснованост и научна надеждност, изискуема от стратегически документ от такова национално и европейско значение.	**Заключение** След анализ на всички изразени съображения считаме, че ДЕО и ДОСВ са законосъобразни. **Не са налице основания за връщане на документите.** Част от поставените въпроси са относими за бъдещи актуализации на ИПЕК и при конкретните проектни процедури. Становището на ЕЕ България: • прилага проектни стандарти към стратегически документ; • изисква детайлност, която законът не предвижда за ИПЕК; • интерпретира превантивните мерки като „забрани“, което е неправилно; • прави методологически некоректни изводи относно кумулативните ефекти; • съдържа неверни твърдения относно трансграничните въздействия. Техническата грешка с НТР ще бъде отстранена.
45.	Национална енергийна камара гр. София изх. № 2 от 08.06.2026 г.	**Относно: Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата на Република България (ИНПЕК) – актуализация 2024 г.** Националната енергийна камара е най-голямата представителна асоциация на частните работодатели и инвеститори в сектор електроенергетика, обединяваща водещи компании във всички сфери на електроенергийния пазар – производство, разпределение, търговия и снабдяване Основана през 2016 г. като основен партньор на институциите, камарата има за цел установяване на най-добри пазарни и регулаторни	Становището е насочено към съдържанието на ИПЕК, не към направената оценка. Позицията на МОСВ по въпроса е представено в забележка, в т. 12 на ДЕО.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		практики в България като последователно отстоява принципите на прозрачен диалог с изпълнителната и законодателната власт и с всички компетентни институции за постигане на политики, гарантиращи сигурност и независимост на електроенергийната система на поносима цена. Във връзка с публикуваната оценка на екологичното въздействие на ИНПЕК камарата заявява своето опасение, че тя е извършена в нарушение на принципите за изготвяне на публични политики на базата на обективни и проверими данни, анализ на всички относими фактори – очаквани производствени мощности, мрежова инфраструктура и реалистични спрямо тези фактори сценарии. Не на последно място, анализът не отчита съществени правни противоречия между плана и актуалното законодателство. Тези противоречия създават риск от правна несигурност за развитие на проекти и ограничава тяхното планиране в България. Считаме, че цялостният подход на документа дава неблагоприятен сигнал към инвестиционната общност в сектор електроенергетика и следва да бъде преосмислен. Надяваме се, че ще вземете предвид нашето становище, за да се избегнат нарушения на законодателството, забавено постигане на стратегическите цели за декарбонизация на страната и пропуснати ползи за сигурността на електроенергийната система от един по-балансиран енергиен микс. Както винаги, сме на разположение да споделим допълнителна експертна и техническа информация която да послужи за изготвяне на работещи политики.	
46.	ЕНТРА ЕНЕРДЖИ” ЕООД гр. София	**Относно:** Доклад за оценка за степента на въздействие на проект на Интегриран план в областта на Енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. Отчитаме значението на ИПЕК като ключов стратегически инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55", плана REPowerEU и Директива (ЕС) 2023/2413, както и за декарбонизацията и постигането на климатична неутралност. Признаваме и	Становището повтаря вече изразени мотиви от Българска ветроенергийна асоциация гр. София, изх. № 027 от 08.06.2026 г. и „В-РАДИУМ АТЛАС ЕНЕРДЖИ” ООД, затова виж отговорите в редове 27 и 30.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		необходимостта от опазване на защитените зони от мрежата Натура 2000, на природните местообитания и видовете, които те опазват. В този смисъл ДОСВ е важен документ, който следва не само формално да изпълнява изискванията на чл. 31 ЗБР, но и да представлява научно обоснован, правно издържан и съразмерен инструмент за оценка на въздействията, основан на индивидуален анализ, актуални данни и приложими съвременни смекчаващи технологии. В представения си вид обаче Докладът не отговаря на тези изисквания и съдържа редица съществени правни нарушения, методологически дефекти и научни противоречия, които поставят под съмнение неговата приложимост, обоснованост и съответствие с принципите на европейското екологично и енергийно право. Особено смущаващи и неприемливи са заложените мерки в т. 6.2, с които се въвеждат крайно рестриктивни ограничения и забрани, без правно основание и без научна обосновка. В тази връзка изразяваме следното мотивирано становище:	
		1. ДОСВ на ИПЕК - актуализация 2024 г. да не бъде съгласуван в настоящия му вид поради наличие на съществени правни нарушения и методологически несъответствия Изготвянето на стратегически документ от такова значение за изпълнението на климатичните и енергийните ангажименти на страната изисква висок стандарт на правна и научна обоснованост. ДОСВ в настоящия си вид не отговаря на тези високи изисквания. Заключенията се основават на неактуални данни, на избирателно цитиране на източници и на методологически неправилен кумулативен анализ. Приемането му в настоящия вид би създало риск от блокиране на голяма част от националния потенциал за ВЕИ, от противоречие с правото на ЕС и от последващи спорове в административната и съдебната практика. По долу са представени и конкретни мотиви, в потвърждение на гореизложеното: Извършеният в ДОСВ анализ на въздействието от прилагане на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		проекта на ИПЕК върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, не съответства но обхват и съдържание на чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС, и не може да бъде приет, като обективна основа за планиране на съответните мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. На практика, представената информация не съдържа нужната аналитична база за оценка на значимостта на потенциалните въздействия върху защитените зони и **не доказва** по безспорен начин, вкл. чрез научно обоснован подход, направените заключения. Напротив, изведените в ДОСВ заключения се базират на **хипотетични предположения и обща интерпретация** за възникване на вредни ефекти, които в последствие са използвани като базисна основа при разработването на **крайно рестриктивни и ограничаващи мерки** за намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия на плана (ИПЕК) върху защитените зони. **Липсва и не е приложена** методика или обоснован методологичен подход за количествен и/или качествен анализ (оценка) на въздействието, съобразен с **критериите за значимост**, съгласно чл. 31, ал. 7 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и Наредбата за оценка за съвместимост (Наредба за ОС). Също така, в оценката на въздействието, до колкото може да се съди за такава, **не са приложени** конкретни видово специфични количествени и/или качествени измерители на въздействието (вредните ефекти), или такива изведени за съответната защитена зона, съобразени с предмета и целите на опазване, както и с допустимите режими на дейностите. **Не са отчетени и не са взети предвид и специфичните за защитените зони цели,** определени със заповед на министъра на околната среда и водите, именно според които следва да се извърши оценката за съвместимост. Съгласно изискванията на чл. 31, ал. 1 и ал. 2 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)*, и чл. 2, от *Наредбата за ОС*, оценката	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		за съвместимост се извършва спрямо **целите за опазване на защитената зона.** При липса на разработени специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона се прилагат действащите, общи цели от Заповедта за обявяване на съответната зона и данните от Стандартния формуляр (СФ), в съответствие с методическите указания за прилагане на чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО, в т.ч. Ръководство за извършване на оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000 (МОСВ, 2013), и European Commission (2018). Managing Natura 2000 Sites — The provisions of Article 6 of the Habitats Directivъ 92/43/EEC.* Следва да се подчертае, че към днешна дата за голяма част от защитените зони са разработени и официално приети **специфични и подробни природозащитни цели** по смисъла на чл. 12а, ал. 1 от ЗБР и чл. 6(3) от Директива 92/43/ЕИО. В тази връзка, оценката за съвместимостта на проекта на ИПЕК с предмета и целите на защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, следва да бъде извършена съгласно разработените специфични и подробни природозащитни цели на ниво защитена зона, там където са налични или съгласно посочените в заповедите на министъра на околната среда и водите, критерии за определяне на предмета и целите на опазване, прилагани до приемането и утвърждаването на специфични природозащитни цели на ниво защитена зона. Именно липсата на проследим и научно обоснован методологичен подход за оценка на въздействието, както и липсата на конкретни видово специфични измерители на тези въздействия, изведени за съответната зона, вкл. по отношение на определените специфични цели на опазване, прави изведените заключения **субективни, без нужната обоснованост и мотивировка.** На практика, нищо от изложеното в т. 5 от ДОСВ, **не е съобразено и**	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		не отчита обективно очакваните потенциални въздействия, техния интензитет и значимост за съответния обект на оценка (защитена зона) спрямо неговия предмет, цели на опазване и допустими режими на дейностите. От друга страна, в ДОСВ е използвано общо, субективно и изключително неясно понятие, като измерител на въздействието, а именно "недалновидно ситуиране". Използваното понятие като критерий или индикатор на въздействието не е изяснено методически и смислово, в т.ч. какво авторите на ДОСВ приемат и разбират под "недалновидно ситуиране", кои територии се считат за далновидни в т.ч. по какви измерители се определя дали едно ситуиране е далновидно или недалновидно, и как това понятие интерпретира или отчита нормативно установените критерии за оценка на въздействието върху предмета и целите на защитените зони. Въз основа на това **субективно и лишено от смисъл** понятие многократно се правят изводи и заключения, че определени политики/дейности от проекта на ИПЕК, могат да окажат въздействие или могат да доведат до загуба на местообитания, бариерни ефекти, фрагментация, безпокойство и смъртност на индивиди, **без да е извършена реална оценка** за вероятността и значимостта на тези въздействия, по отношение неа предмета и целите за конкретните защитени зони. Също така крайно погрешно и **изключително неправилно**, значимостта на въздействието в ДОСВ се основава на допускането, че щом е възможно възникването на въздействие при хипотетично "недалновидно ситуиране" на ветроенергийна инфраструктура или предположение за потенциално засягане на дадени местообитания или на техните видове, това води автоматично до значимо увреждане на защитената зона и респективно до съществено въздействие. Тезата, че всяко потенциално, пряко или непряко засягане на местообитания или видове следва да се разглежда като значимо, е **неправилна и не съответства на законовите изисквания**. Нито в Закона	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		за биологичното разнообразие (ЗБР), нито в *Директива 92/43/ЕИО (Директивата за местообитанията)*, се съдържа такова рестрикция или регулация. Това допускане би обезсмислило самата оценка за съвместимост и изискванията на *ЗБР и Наредбата за ОС*, тъй като би заменила извършването на ДОСВ с презумпция за недопустимост (значително въздействие) при всяка намеса и пространствено засягане. В тази връзка следва да се подчертае, че значимостта на въздействието не се определя единствено и еднозначно от потенциалното засягане на дадено местообитание или на дадени видове, а дали това засягане води до увреждане на структурата, функциите, площта, свързаността и благоприятния природозащитен статус (БПС) на местообитанието или вида. Това всъщност е и предмет и целта на доклада за оценка на съвместимостта (ДОСВ), т.е. да се оцени значимостта на въздействието върху местообитанията и видовете, което **на практика липсва и не е извършено**. Вместо това, в ДОСВ се извеждат **формулировки и изводи от общ характер**, без конкретна мотивировка за конкретната дейност/политика от проекта на ИПЕК, в т.ч. **без конкретни количествени измерители**, изведени въз основа на параметрите на разглежданата планова рамка (ИПЕК). Въз основа на тези общи формулировки и изводи са направени и съответните заключения за значимостта на въздействие, **без това въздействие да е доказано или потвърдено чрез ясно аргументирани количествени показатели и конкретна връзка с характера и предвижданията на конкретните** политики/дейности от проекта на ИПЕК, спрямо предмета и целите на конкретните защитени зони. Самата логика на извършената оценка **не съответства** на основната цел на процедурата по оценка за съвместимост, а именно да оцени риска от **значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони**. Вместо това в ДОСВ се разглежда единствено хипотетична възможност за въздействие, при крайно	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		субективно и неопределено “недалновидно ситуиране”. Това е **съществено противоречие** и несъответствие с изискванията за оценка на съвместимостта на планове и програми с предмета и целите на защитените зони, съгласно чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО* и чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС, поради което н‹правените изводи са **обективно оспорими** и не могат да бъдат използвани за **планиране на съответните мерки** за намаляване на неблагоприятните въздействия, представени в т. 6.2. **Съществен методически недостатък** на представения анализ е неразграничаването на обектите (ключови елементи) на оценка - структура, функции и природозащита и цели на защитените зони от една страна, и потенциалните форми на въздействие върху тях от друга. В ДОСВ потенциално въздействие неправилно е възприето и формулирано, като функция и природозащитна цел, като на практика липсва реален анализ на структурата, функциите и целите на защитените зони. В раздел 5.2 като функции и природозащитни цели са разгледани загуба на местообитания, фрагментация, бариерен ефект, унищожаване на индивиди, обезпокояване и нарушаване на видовия състав. Тези елементи **не представляват функции или природозащитни цели** на защитените зони, а потенциални механизми на въздействие, чрез които би могло да се окаже въздействие върху структурата, функциите и природозащитните цели. По този начин е **обективно невъзможно** да бъде извършена оценката за съвместимост и не е възможно да се проследи как конкретните мерки на ИПЕК влияят върху екологичните характеристики на защитените зони Още по-фрапиращ е текстът под подзаглавие “Структура” в т. 5.2 от ДОСВ, който всъщност следва да представи информация и оценка на въздействието върху структурата на защитените зони, но вместо това в него е представена **неотносима и крайно необоснована информация**, че 38 от политиките/мерките заложена в проекта на ИПЕК, могат да окажат някакво въздействие върху биоразнообразието, респективно върху защитените зони,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		при недалновидното им ситуиране. Следва да се подчертае, че този текст **не описва структурата на нито една защитена зона**, не анализира структурни елементи, не идентифицира местообитания, не разглежда екологична свързаност, функционални зони и ключови територии за видовете. В тази връзка, в информацията по т. 5.2 от ДОСВ **липсва и не е извършен** реален анализ на структурата на защитените зони. Не са разгледани пространствения обхват на местообитанията, екологичната свързаност, функционалните зони, ключовите местообитания, зоните с висока плътност на разпространение на видовете (ядра) или други структурни характеристики на защитените зони. Вместо това е представено **общо и изключително субективно твърдение**, че определен брой политики и мерки от проекта на ИПЕК могат да окажат **някакво въздействие** върху биологичното разнообразие при недалновидно ситуиране на ветроенергийната инфраструктура. Следователно с представената информация в т. 5.2 от ДОСВ, **не са изпълнени нормативните изискания по** чл. 6 (3) от *Директива 92/43/ЕИО* и чл. 23, ал. 2, т. 5, буква „б“ от Наредбата за ОС, за анализ и оценка на въздействието върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели, в т.ч. дали и в каква степен прилагането на ИПЕК може да доведе до значително увреждане на структурните и функционалните характеристики на конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000.	
		2. Предвидените в т. 6.2 мерки да бъдат изцяло отхвърлени, като необосновани, несъразмерни и непропорционални Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия са методически и научно **необосновани, без необходимата мотивировка и не произтичат от обективен анализ на потенциалните въздействия** с ясно и безспорно установени значителни отрицателни въздействия върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична м:режа Натура	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		2000. Предложените мерки включват **крайно рестриктивни ограничения**, включително **пълна забрана** за разполагане на ветроенергийни паркове в границите на всички защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000, както и в **цели географски области** в т.ч. Добруджа, Източни Родопи и части от Бургаския регион. Освен това са предвидени буферни ограничения от 6 km и 2 km около определени защитени зони за опазване на дивите птици, неясно определени, като зони с висок и среден риск. Тези мерки **не са подкрепени и обективно доказани** с необходимата аналитична обосновка, в т.ч. **липсва конкретен анализ,** който да доказва, че във всички посочени територии, развитието на ВЕИ би довело до значително увреждане на предмета на опазване в защитените зони. Липсва връзка между конкретна политика/мярка от проекта на ИПЕК, конкретна защитена зона, конкретен вид или местообитание, конкретен механизъм на въздействие и конкретна необходимост от забрана или ограничение. Също така, определянето на ограничителни буфери (6 km и 2 km) около защитените зони по *Директивата за дивите птици* е **крайно субективно** и не е обосновано и мотивирано с нужните аргументи. Не е ясно **защо са избрани** именно тези отстояния, въз основа на какви **научни, нормативни или методически критерии са определени**, за кои видове са приложими, какви екологични функции защитават и **дали съответстват на реалните** зони на чувствителност за **различните видове птици**, вкл. безпокойство, изместване, фрагментация, промени в структурата на трофичните местообитания, смъртност. Също така, **не е изяснено** дали тези ограничителни буфери са определени въз основа на актуални данни и от мониторинг, пространствен модел на риска, анализ (модели) на полетна активност, кумулативен риск или друг обективен критерий за тяхното налагане. Предложените в т. 6.2 от ДОСВ мерки са **несъразмерни** и не са диференцирани според конкретния риск за конкретния обект на защита (орнитологичен вид или функционална група). Тези мерки **въвеждат**	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		генерални забрани за цели географски области, без да разграничават територии с реален висок риск от територии с ниска чувствителност, вкл. територии с ниска орнитологична стойност или места, където въздействието може да бъде избегнато чрез прилагане на други доказани в практиката смекчаващи мерки. Заложените по този начин мерки, не са насочени към предотвратяване на конкретно установено значително увреждане, а **въвеждат пространствени забрани на общ принцип**, без нужната методологична и научна аргументация и обоснованост. Предложените мерки са в **противоречие** и с логиката на изискващата се оценка за съвместимост на планове и програми е предмета и целите на защитените зони. В аналитичната част на ДОСВ, до колкото може да се съди за такава, **не е извършена конкретна оценка** на степента на въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони, но въпреки това в раздела с мерките се предлагат **изключително рестриктивни и широкообхватни ограничения**. При липса на доказано значително въздействие, липса на видово специфична количествена оценка и липса на специфичен за конкретните защитени зони анализ, **не може да се приеме**, че предложение е мерки са **необходими, обосновани и пропорционални** на очакваното потенциално въздействие върху защитените зони. Необходимо е да се подчертае, че смекчаващите мерки следва да произтичат от **установени и доказани въздействия**, да бъдат конкретни, приложими пропорционални и насочени към предотвратяване или намаляване на конкретен риск и за конкретни обект на опазване. В случая, предложените мерки са формулирани предимно като общи забрани и ограничения, **без ясна връзка** с конкретни природозащитни цели и **без доказателства и обективни мотиви**, че прилагането на **други по-умерени смекчаващи мерки**, вкл. интегрирани система за ранно известяване и ограничаване при необходимост на работата на ветроенергийни съоръжения, биха били също толкова ефективни и достатъчни. Още повече,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		че това е именно **въведения от МОСВ подход** и принцип за постановяване на условия за ограничаване на въздействията върху орнитофауната при одобряване и/или съгласуване на ИП/ППП в процедурата по ЕО, ОВОС и ОС. От друга страна, като съществен мотив срещу предложените мерки по т. 6.2. от ДОСВ може да се посочи, че тези мерки **не кореспондират и не са съобразени** със забраните и ограниченията на министъра на околната среда и водите, постановени в заповедите за обявяване на съответните защитени зони. Следва да се подчертае, че от общо 120 защитени зони по *Директивата за дивите птици*, едва за 29 от тях е наложена изрична забрана за изграждане на съоръжения за производство на енергия от възобновяеми източници и то единствено в границите на съответните защитени зони. Това означава, че за останалите защитени зони компетентният орган при тяхното обявяване не е приел изграждането на ВЕИ като водещ фактор или движеща сила за увреждане, влошаване на природозащитното състояние или нарушаване на предмета и целите на опазване, налагащи изрична предварителна забрана. В този смисъл, предложената в ДОСВ мярка за пълна забрана на ветроенергийни проекти в границите на всички защитени зони е **по-рестриктивна от действащите режими,** въведени със заповедите за обявяване на защитените зони. Такава мярка би могла да бъде допустима само **ако е подкрепена с конкретна и актуална оценка**, доказваща, че във всички защитени зони, изграждането и развитието на ветроенергийни проекти създава риск от значително увреждане на предмета и целите на опазване. Следва да се подчертае, че ДОСВ такъв анализ **липсва и не е извършен.** Въпреки това, в ДОСВ се предлага въвеждане на обща забрана за ветроенергийни паркове във всички защитени зони, както и допълнителни буферни ограничения извън тях, **без да е извършен анализ**, който да	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		доказва защо **действащите режими** на опазване, определени в заповедите на министъра на околната среда и водите, са **недостатъчни.** Не са посочени нови научни данни, нови заплахи, промени в природозащитното състояние на видовете или други обстоятелства, които мотивирано да аргументират необходимостта от разширяване на ограниченията извън вече установените режими на дейностите, постановени в заповедите за обявяване на защитените зони. На практика с ДОСВ се **въвежда нов общ забранителен режим за ВЕИ**, който не произтича нито от заповедите за обявяване, нито от конкретна оценка на риска за всяка защитена зона. Особено **необосновано и неприемливо** е въвеждането на ограничителни буферни зони около защитени зони (2 km и 6 km), за които дори в **самите заповеди не е предвидена забрана** за ВЕИ. При липса на доказателства за функционална зависимост на предмета на опазване от всички територии в тези буфери, както и при липса на анализ защо точно тези отстояния са необходими, предложените ограничения не могат да бъдат определени, като съразмерни, пропорционални и достатъчно обосновани. Съществена част от териториите, обхванати от предвидените забрани и ограничения (земеделски земи извън защитените територии), представляват интензивно използвани агроценози. Тези територии са част от агроекологични комплекси с висока степен на антропогенна трансформация, характеризиращи се с ежегодна обработка на почвата, механизирани земеделски дейности, употреба на минерални торове и препарати за растителна защита и ограничено биологично разнообразие. О 5работваемите земеделски земи сами по себе си не представляват природни място обитания по Приложение № 1 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и не могат автоматично да бъдат определяни като територии с висока природозащитна стойност със съответните ограничителни буфери. Подобно ограничение не с подкрепено с анализ на конкретните територии, тяхната екологична характеристика,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		природозащитна стойност или значение за предмета и целите на опазване на защитените зони. Също така, в ДОСВ, като част от националните и общи цели в ИПЕК по измерение „Декарбонизация", **некоректно и подвеждащо** е посочено, че в териториите около защитените зони, не е възможно да се изграждат инсталации за производство на енергия от вятърни електрически централи, като се позовава на **планове с изтекъл период и без правно действие** (НПДЕВИ 2011 - 2020). Това **откровено спекулативно твърдение**, след това е използвано, като основа за налагане на крайно реструктивни и ограничаващи мерки в т. 6.2 от ДОСВ. Прилагането на подхода за прехвърляне на стари ограничения в нови процедури е не само **методически неправилен**, но е лишен и от правен смисъл. Цитираният план е с изтекъл период на действие (НПДЕВИ 2011 - 2020) и **не може да бъде прилаган**, като действаща правна и екологична основа за въвеждане на забрани през нов програмен период и то за **национален план, с различна насоченост, функция и действие**, какъвто в случая е ИПЕК. Твърдението, че отрицателните въздействие на политиките/мерките в проекта на ИПЕК, свързани с развитие на ветроенергийни източници, не се различават по същество от тези, оценени в процедурата по НПДЕВИ 2012-2020 г., е изцяло **необосновано.** Всичко това не е подкрепено с нужните доказателства вкл. сравнителен анализ, актуализирани данни или мотиви защо заключения от предходен планов документ могат автоматично да се приложат към настоящия ИПЕК. Липсва съответната оценка, с която да се потвърди наличието на настъпили промени в природозащитното състояние на видовете, в пространственото разпределение на риска, в наличието на чувствителни територии, в технологиите за управление на риска и в нормативната уредба. Крайно **несъстоятелно от нормативно-правна гледна точка** е	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		обвързването на различни програмни документи с различни функции, като НПДЕВИ 2012-2020 г. и *План за определяне на приоритетни зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия*, при определянето и прилагането на мерки за намаляване на неблагоприятните въздействия в ИПЕК. Нещо повече, единият план е с **изтекъл период и без правно действие** (НПДЕВИ 2011 - 2020), до като другият (*План за определяне на приоритетни зони*) **не е приет** и също няма правно действие. От друга страна, условието според което предвидените в т. 6.2 от ДОСВ пълни ограничения и забрани за развитие на ветроенергийни проекти, следва да преминат към практическо прилагане след одобряване на План за определяне на приоритетна зони за развитие на електрическа енергия от вятърна енергия, е **крайно необосновано**, несъстоятелно и **лишено от необходимата правна аргументация.** Това условие на практика превръща **критериите за определяне на приоритетни зони** в критерии за **изключване, ограничение и забрана** на всички останали територии за развитие на ВЕИ. Следва категорично да се посочи, че нито *ЗЕВИ, нито ЗБР или ЗООС* въвеждат принцип, че ветроенергийни паркове могат да се реализират единствено в приоритетни зони. Извън тях, приложими остават общите режими за ЕО, ОВОС и ОС, чрез които всеки конкретен проект следва да бъде оценяван според местоположението, характеристиките, риска и възможните въздействия. Обръщаме внимание, че приоритетните зони по реда на ЗЕВИ имат насърчителен характер и ускорителна функция, и **не въвеждат обща забрана** за развитие на ветроенергийни проекти извън тези зони. В тази връзка, посоченото условие за практическо прилагане на всички забранителни и ограничителни меки по т. 6.2 от ДОСВ, след одобряване на *План за определяне на приоритетни зони,* е лишен от нормативно-правен смисъл. Това условие и респективно включените в него мерки, не възникват в резултат от конкретна оценка на съвместимостта на проекта на ИПЕК с предмета и целите на защитените зони, каквото е изискването по закон, а механично възпроизвежда ограничения от	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		предходен план с изтекъл период (НПДЕВИ 2012—2020) и от проект на друг планов документ с различна функция. Така предложените забрани не са изведени от конкретна оценка на вероятността за значително увреждане на защитени зони, а от формално пренасяне на стари и условни критерии, което **не е доказано по реда на чл. 6 (3) от Директива 92/43/ЕИО, чл. 1 от ЗБР и чл. 23, ал. 2, т. 5 от Наредбата за ОС.** Друг съществен аргумент в тази посока е, че в ДОСВ се възприема Мярка № 82 ЕН6 - *Въвеждане на процес на планиране на приоритетни зони за ускорено развитие на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия*, като такава **без въздействие върху защитените зони** от националната екологична мрежа Натура 2000, тъй като, съгласно чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ, приоритетна зони за ускорено развитие на ВЕП не могат да се разполагат в защитени зони. Ако този аргумент е достатъчен за изключване на значимо въздействие при Мярка № 82, то същият принцип следва да бъде приложен и към всички останали проекти, които също се реализират извън защитени зони и подлежат на самостоятелна процедура по чл. 31 ЗБР. Следователно въвеждането на генерални забрани и буферни ограничения за всички останали територии не следва логически от направените в ДОСВ изводи и не е подкрепено с нужния анализ и оценка, доказващи защо тези проекти биха създали по-висок риск от проектите, реализирани в приоритетните зони по Мярка № 82. Това създава впечатление, че ограниченията не произтичат от конкретна оценка на въздействията за защитените зони, а от предварително възприето фаворизиране (налагане) и ограничаване на всички територии извън приоритетните за ускорено развитие на ВЕИ, което не съответства на ЗЕВИ, ЗБР и ЗООС. В тази връзка и предвид гореизложеното, предложените мерки по т. 6.2 от ДОСВ, **не могат да бъдат приети** като достатъчно адекватни, мотивирани, необходими и приложими, и **следва да бъдат отхвърлени**,	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		като крайно пресилени и необосновани.	
		3. Да се направи изрично разграничение между „територия извън приоритетна зона за ускорено развитие" и „територия с правна недопустимост на проект", в съответствие с чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ и Насоките на Европейската комисия SWD (2024) 333 final от 13 май 2024 г. Чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ изрично предвижда, че разработването и приемането на плана за приоритетни зони не изключват възможността за развитие и реализиране на проекти извън приоритетните зони при спазване на приложимото право. Това е ключова правна разпоредба, която ДОСВ системно пренебрегва. Препоръчаната мярка № 2 фактически обезсилват чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ, като създават административни практика, при която органите и заинтересованите страни ще третират всички територии извън приоритетните зони - особено защитените зони - като нежелани или фактически недопустими.	
		4. Да бъде изрично предвидено, че въвеждането на мерки и ограничения, произтичащи от ДОСВ на ИПЕК 2024, не се прилагат спрямо инвестиционни предложения и проекти, за които към датата на приемане на окончателното становище са налице решения по ОВОС, решения по ОС или други индивидуални административни актове, издадени по реда на ЗООС и ЗБР Считаме, че прилагането на нови стратегически ограничения спрямо проекти, които вече са преминали през индивидуални екологични оценки и са получили съответните административни разрешения, би противоречало на принципите на правната сигурност. Индивидуалните процедури по ОВОС и оценка за съвместимост представляват специализиран механизъм за преценка на въздействията върху околната среда и защитените зони въз основа на конкретни данни, конкретно местоположение, конкретна технология и конкретни смекчаващи мерки. Не е допустимо стратегически документ с общ характер впоследствие да поставя под съмнение или да	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		обезсилва резултатите от вече приключили индивидуални процедури. Поради това предлагаме в окончателното становище изрично да бъде посочено, че предвидените мерки и ограничения се прилагат единствено за бъдещи инвестиционни предложения и не засягат проекти, намиращи се в напреднал етап на развитие или разполагащи с решения по ОВОС и/или решения по оценка за съвместимост.	
		5. Да бъде извършена реална и обективна оценка на кумулативния ефект Цитираните в Доклада 56 000 MW „процедирани" ветроенергийни включват нереализирани, изтекли и многократно подадени ИП. Реалната инсталирана мощност в България е значително по-малка, около 0,716 GW за вятърни паркове към настоящия момент. Боравенето с „номинален процедиран капацитет" вместо с реални показатели изкуствено завишава кумулативния ефект и води до системно изкривяване на оценката. Анализ на кумулативните ефекти в ДОСВ **на практика липсва**. Всички изводи и заключения, направени в т. 2 и т. 5.2 са изведени въз основа на обща информация, без нужната конкретика и обоснованост. Липсват конкретни количествени индикатори, измерители и критерии, чрез които да се установи каква част от мерките и политиките, посочени в Приложение 1.1.3-1, вече ‹:а реализирани или предвидени за бъдещо прилагане. Не е представена информация и не е извършен анализ кои от мерките и политиките от други национални планове и програми в съчетание с новите политики и мерки, предвидени в актуализирания ИПЕК, могат да доведат до кумулативни въздействие върху предмета и целите на опазване в защитените зони. От друга страна, разгледаните кумулативно мерки и политиките по Приложение 1.1 3-1 е твърде общо, без да е направен анализ и оценка, каква част от тях са изпълнени и в каква степен тяхното прилагане, засяга конкретни защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Липсва информация колко от цитираните в Приложение 1.1.3-1 мерки и	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		политики реално засягат защитени зони, кои са тези защитени зони, какъв е характерът на засягането, каква функционална част от зоните е засегната, кой предмет на опазване е засегнат и повлиян и дали тези въздействия имат потенциал да се кумулират с въздействията от новите политики и мерки по ИПЕК. Приложената оценка на кумулативното въздействие, не се основава на ясно проследим методологичен подход за установяване на кумулативните ефекти. Не е изяснено как и по какъв начин са отразени и отчетени всички ИП/ППП в защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000, представени в Приложение 1.1.3-1. В представената информация в ДОСВ е направен твърде обобщен извод, че за периода 2007 г. - 2025 г. са процедирани над 110 000 MW ВЕИ, като въз основа на тази информация се прави и заключение за значително кумулативно въздействие от изградените вече ветроенергийни съоръжения, върху популациите на птици и прилепи предмет на опазване в защитените зони, дори и когато тези съоръжения са ситуирани извън тях. Всичко това повдига множество въпроси по отношение на достоверността и обективността за направеното заключение, предвид използваната в ДОСВ информация, представена в Приложение 5.2-1. От нея ясно се вижда, че в кумулативната оценка са включени и са отчетени всички процедирани ИП/ППП за изграждане на ВЕИ (ветрогенератори и фотоволтаични централи), без анализ на тяхната реална реализуемост и правна допустимост. По този начин, **абсолютно неправилно и методологично погрешно** кумулативният натиск е **изкуствено завишаване**, чрез включване на отпаднали, нереализирани или правно невалидни инвестиционни предложения (ИП) и проекти, т.е. кумулативната оценка и направеното кардинално заключение за значителен кумулативен ефект от ветроенергийни съоръжения **не отразява обективно** кумулативната среда, и се гради в основната си част върху **отпаднали проекти и ИП, загубили правно действие**, без реален потенциал за кумулативно въздействие.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		От друга страна, направеното заключение за значително кумулативно въздействие на птиците и прилепите както в защитените зони, така и извън тях, е методически и научно **необосновано, без необходимата мотивировка и не произтича от обективен анализ на потенциалните кумулативни въздействия** върху предмета и целите на опазване в конкретните защитени зони от националната екологична мрежа Натура 2000 и извън тях. В тази връзка, всички направени заключения за значимостта и потенциала на кумулативните въздействия по отношение на ветроенергийната инфраструктура са **субективни, крайно неприемливи, изкуствено завишени и не отразяват реалната обстановка в страната.**	
		В заключение и въз основа на всичко изложено по-горе считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕК - актуализация 2024 г., има съществени правни нарушения, методологически несъответствия и научни противоречия, които не позволяват да бъде направена обективна, надеждна и научно обоснована оценка на въздействията върху защитените зони от националната екологична мрежа Натура 2000. Препоръчаната в т. 6.2 от Доклада мярка въвежда необосновани и крайно неприемливи териториални забрани и ограничения, които: •излизат извън правомощията на оценката по чл. 31 ЗБР; •противоречат на правото на Европейския съюз - Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), Регламент (ЕС) 2022/2577, Насоки на ЕК SWD(2024) 333 final и плана REPowerEU; •противоречат на чл. 5, ал. 10 ЗЕВИ; •противоречат на съдебната практика на Съда на ЕС, която изисква индивидуална оценка; •не са обосновани с количествена научна оценка и не отчитат съвременните смекчаващи технологии. Едновременно с това, Докладът сам заключава в т. 9, че реализацията на плана ще окаже **незначително въздействие** върху целостта и	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		структурата на защитените зони. Но **същевременно** залага **най-крайните** възможни мерки - пълни забрани и обширни ограничителни буфери. Това е логически непоследователно и вътрешно противоречиво. В този смисъл не може да се приеме, че Докладът в настоящия му вид осигурява надеждна основа нито за съгласуване на ИПЕК, нито за реализиране на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт, пакета „Готови за цел 55“ и плана REPowerEU. **С оглед на изложеното считаме, че Докладът за оценка за степента на въздействие на ИПЕБ - актуализация 2024 г. не следва да бъде съгласуван в настоящия му вид, като заложените мерки по т. 6.2 да бъдат изцяло ревизирани и отменени.**	
47.	„В-РАДИУМ АТЛАС ЕНЕРДЖИ” ООД гр. София	**ОТНОСНО**: Доклад за екологична оценка на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Р. България - актуализация 2024 г. и настояване за отказ за приключване на процедурите по ЕО и ОС поради редица нарушения „В-РАДИУМ АТЛАС ЕНЕРДЖИ” ООД като бизнес в сектор на вятърната енергия в Република, изпраща относно Доклад за екологична оценка (ДЕО), Нетехническо резюме (НТР) и Доклад за оценка за степента на въздействие (ДОСВ) на проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г. (ИПЕК), публикувани за обществено обсъждане, април 2026 г. в законоустановения срок за обществени консултации. Бихме искали да подчертаем изрично, че не поставяме под съмнение нито националното значение на ИПЕК като инструмент за изпълнение на ангажиментите на Република България по Парижкото споразумение, Европейския зелен пакт и Директива (ЕС) 2023/2413, нито обществения интерес от опазване на мрежата Натура 2000. Точно поради значимостта на ИПЕК БГВЕА настоява оценъчните документи, на които ще се основават последващите разрешителни процедури, да отговарят на най-висок стандарт на правна и научна обоснованост.	Изразеното становище повтаря това на ЕЕ България ЕООД гр. Варна от 05.06.20269 г., ред 20, на Българска ветроенергийна асоциация гр. София, изх. № 028 от 08.06.2026 г., ред 26, на „ГРИЙНВОЛТ ПАУЪР БЪЛГАРИЯ” ЕООД, ред 38, ВтЕЦ Горичане ООД гр. Варна, 08.06.2026 г., ред 44, затова виж отговорите в ред 20, по-горе.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Категорично считаме, че в представения вид Докладите не отговарят на този стандарт. Установяваме съчетание от съществени правни нарушения, методологически дефекти и вътрешни противоречия, които поотделно и взети заедно компрометират валидността на изводите и правната издържаност на препоръчаните мерки. Подробната обосновка е изложена в Приложение 1 към настоящото становище.	
		С оглед на изложеното представяме следните мотивирани искания: **1. Процедурите по ЕО и ОС да не бъдат приключвани** въз основа на представените в настоящия вид ДЕО и ДОСВ. Установените нарушения засягат съдържанието, а не само формата на документите и правят заключенията незаконосъобразни. **2. ДЕО и ДОСВ да бъдат върнати за съществено преработване** с конкретни указания за отстраняване на всяко едно от установените нарушения, включително: (а) изготвяне на реални алтернативи по смисъла на Директива 2001/42/ЕО; (б) количествена кумулативна оценка въз основа на реално реализирани, а не само процедирани мощности; (в) анализ по конкретни защитени зони и предмети на опазване; (г) технологична диференциация на предлаганите мерки. **3. Вътрешното логическо противоречие в ДОСВ** - едновременна констатация за „незначително въздействие“ в т. 9 и препоръка за географски забрани и обширни буфери в т. 6 - да бъде отстранено. Или въздействието е незначително и тогава крайни мерки не са необходими, или крайните мерки са необходими и тогава квалификацията „незначително“ е невярна. И в двата случая Докладът е вътрешно несъстоятелен. **4. Неоснователно използване на остарели документи с изтекло правно действие** - НПДЕВИ 2011- 2020. **5. Заложените мерки по т. 6.2 да бъдат изцяло ревизирани и отменени**. **6. Да бъде извършена трансгранична консултация** по чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО с Румъния, Гърция и Сърбия, предвид констатирания в ДОСВ риск за мигриращи видове птици с трансгранични	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		популации. **7. Нетехническото резюме (Приложение № 7 към ДЕО) да бъде публикувано като самостоятелно достъпен документ. Към настоящия момент то липсва в предоставената за консултации документация**. Провеждането на обществени консултации без публикуван НТР нарушава чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО и прави участието на засегнатата общественост фактически невъзможно. Обществените консултации не могат да протичат пълноценно при непубличност на ключови приложения. **8. Да бъде изрично предвидено, че въвеждането на мерки и ограничения, произтичащи от ДОСВ на ИПЕК 2024, не се прилагат спрямо инвестиционни предложения и проекти, за които към датата на приемане на окончателното становище са налице решения по ОВОС, решения по оценка за съвместимост или други индивидуални административни актове, издадени по реда на ЗООС и ЗБР** **9. Срокът за обществено обсъждане на преработения вариант да бъде удължен** с не по-малко от 30 дни след публикуването на всички приложения - изискуемо по чл. 20, ал. 1 от Наредбата за ЕО, чл. 122, ал. 2 от ЗООС и чл. 6, § 2 от Директива 2001/42/ЕО.	
		ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ОБОСНОВКА НА ИЗЛОЖЕНИТЕ МОТИВИ Настоящото приложение представя подробната правна и научна обосновка на исканията, изложени в основното становище. Установените пороци са систематизирани в четири дяла: I. Нарушения в Доклада за екологична оценка (ДЕО); II. Нарушения в Нетехническото резюме (НТР); III. Нарушения в Доклада за оценка за степента на въздействие (ДОСВ) и IV. Нарушения, установени от анализ на приложенията към ДЕО.	
		ДЯЛ I: НАРУШЕНИЯ В ДОКЛАДА ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА (ДЕО)	
		I.1. Отсъствие на реални алтернативи - нарушение на чл. 10, ал. 1, т. 8 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 8 от Директива 2001/42/ЕО Разглеждането на разумни алтернативи не е дискреционен елемент на ДЕО - то е задължително изискване с императивен характер, потвърдено от	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Съда на ЕС в дело C-567/10 (Inter-Environnement Bruxelles). ДЕО изрично признава в т. 7, че ИПЕК „не съдържа изрично разработени алтернативи“. Вместо алтернативи са представени два прогнозни сценария - WEM (с настоящи мерки) и WAM (с допълнителни мерки), - представляващи два варианта на изпълнение на едно и също планово решение, а не самостоятелни алтернативни подходи. Съгласно Приложение I, т. 8 от Директива 2001/42/ЕО, алтернативите трябва да отразяват различни подходи за постигане на целите на плана. Такива алтернативи биха включвали: (а) различно географско разпределение на ВЕИ мощностите с приоритет на терени извън и на отдалеченост от мрежата Натура 2000; (б) различен технологичен баланс между фотоволтаични, вятърни, малки водноелектрически и геотермални мощности; (в) сценарий с приоритет върху мерки за енергийна ефективност и намаляване на крайното потребление, вместо изграждане на нови мощности. Нито една от тези алтернативи не фигурира в ДЕО. Нулевата алтернатива е разгледана едностранчиво - единствено като риск от „стихийно развитие на ВЕИ сектора“. Не е отчетено, че при нулева алтернатива действа наличната правна рамка (ЗЕВИ, ЗООС, ЗБР, НПДЕВИ 2011-2020 г.) и административна практика, а не безплановост. Разграничението между двата варианта е съществено и е трябвало да бъде предмет на обективна количествена оценка.	
		I.2. Непълна и методологически несъстоятелна кумулативна оценка - нарушение на Приложение I, т. 5 и 6 от Директива 2001/42/ЕО Данните в самия ДЕО разкриват мащаб, при който прилаганата матрична оценка „висок/среден/нисък риск“ е принципно недостатъчна: процедираните ВЕИ мощности превишават 110 000 MW - многократно повече от цялата инсталирана електрическа мощност на страната. При такъв мащаб методологическите насоки на Европейската комисия за стратегическа екологична оценка (ЕС, 2009) изрично препоръчват ГИС-базирано пространствено моделиране. Прилаганото качествено матрично оценяване не позволява да се установи нито точната площ на засегнатите	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		природни местообитания, нито кумулативното въздействие на съчетанието от вятърни инсталации в конкретни защитени зони. Прилаганата методология не отговаря на изискванията за оценка на вторичните, кумулативните и синергичните ефекти, установени в Приложение I, т. 5 и 6 от Директива 2001/42/ЕО Допълнително, кумулативната оценка е изградена върху процедирани, а не върху реално реализирани мощности. Тази методологическа грешка изкуствено завишава кумулативния ефект, тъй като включва **нереализирани, изтекли и многократно подадени инвестиционни предложения за едни и същи имоти**, както е посочено и в документацията Реалната инсталирана мощност от вятърни централи в България е значително по-малка - 0,716 GW за вятърна енергия към настоящия момент.	
		I.3. Липса на трансгранична оценка - нарушение на чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО ДЕО не съдържа трансгранична консултация по чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО, въпреки че в самия документ е констатиран риск за мигриращи видове птици с трансгранични популации, гнездящи и в Румъния, Гърция и Сърбия. Провеждането на трансгранична консултация при тези обстоятелства е задължително, а не дискреционно. Неговото отсъствие е самостоятелно процедурно нарушение, водещо до незаконосъобразност на процедурата.	
		I.4. Непълнота на мерките за наблюдение и контрол - нарушение на чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО Предложените смекчаващи мерки в ДЕО имат общ и декларативен характер. Те не са обвързани с конкретни измерими индикатори, срокове, отговорни органи и механизми за докладване, каквито се изискват по чл. 22 и 23 от Наредбата за ЕО. По-специално:	
		ДЯЛ II: НАРУШЕНИЯ В НЕТЕХНИЧЕСКОТО РЕЗЮМЕ (НТР) **II.1. Нетехническото резюме не е публикувано — нарушение на чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО** Нетехническото резюме (Приложение № 7 към ДЕО) не е публикувано	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		като самостоятелно достъпен документ в рамките на настоящата процедура. Видно от официалното съобщение на МОСВ от 07.05.2026 г. и списъка на публикуваните файлове на страницата на Министерството, документацията включва ДЕО, ZIP архив с приложения, самия ИПЕК и процедурни документи. НТР, или Приложение № 7, не фигурира поименно в нито един от публикуваните файлове. Самото съобщение на МОСВ декларира, че осигурява публичен достъп до „Доклада от екологичната оценка с всички приложения към него" — изискване по чл. 20, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО. НТР е Приложение № 7 и е неразделна част от ДЕО. Неговото отсъствие от публично достъпната документация нарушава тази разпоредба. Нарушението е особено тежко, тъй като НТР е единственият документ в процедурата по ЕО, пряко предназначен за широката общественост. Приложение I, т. 9 от Директива 2001/42/ЕО изрично изисква то да осигури разбираем достъп до съществените констатации на оценката. Провеждането на 30-дневни обществени консултации без публикуван НТР е несъвместимо с правото на ефективно участие по чл. 6, § 2 от Директива 2001/42/ЕО, чл. 122, ал. 2 от ЗООС и чл. 6 от Орхуската конвенция.	
		ДЯЛ III: НАРУШЕНИЯ В ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ (ДОСВ)	
		III.1. Вътрешно логическо противоречие в ДОСВ - самостоятелно основание за връщане на доклада ДОСВ заключава в т. 9, че реализацията на ИПЕК ще окаже „незначително въздействие върху целостта и структурата на защитените зони“. Същевременно в т. 6 са препоръчани географски забрани и буферни зони от 6 km около 26 защитени зони - мерки, обосновани само при доказано значително отрицателно въздействие. Това противоречие е логически неотстранимо: или въздействието е незначително - тогава крайни мерки не са необходими; или мерките са необходими - тогава квалификацията „незначително въздействие“ е невярна. В двата случая Докладът е вътрешно несъстоятелен и не може да послужи като основа за законосъобразно съгласуване на ИПЕК.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		III.2. Процедурна нередност при изготвянето на ДОСВ - използване на шаблон от чужда преписка Метаданните на публикувания PDF файл на ДОСВ (INPEC_OS_20260418.pdf) съдържат заглавие: Доклад за ОСВ на план/програма: Изменение на общ устройствен план (ИОУП) на Община Царево. Това е обективно и проверимо доказателство, че документът е изготвен чрез пренасяне на шаблон от напълно различна преписка - оценка за съвместимост на общински устройствен план, различен по предмет, обхват и правна рамка от ИПЕК. Тази констатация поставя под сериозно съмнение индивидуализирания характер на цялата оценка. Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР изисква конкретна, специфична за оценявания план преценка с оглед на най-добрите научни знания в съответната област. Документ, чиито метаданни сочат към съвсем друга преписка, не отговаря на стандарта за добросъвестна и индивидуализирана оценка. Той поражда основателно съмнение, че части от съдържанието му са механично пренесени, а не самостоятелно изготвени за конкретния план.	
		III.3. Неправилен правен стандарт при заключението за незначително въздействие - нарушение на чл. 6, §3 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 31 от ЗБР Съгласно трайната практика на Съда на ЕС, компетентен орган може да заключи, че план или проект няма значително отрицателно въздействие върху защитена зона само когато е изключено по научни критерии всякакво разумно съмнение. Критерият е не „малко вероятно“ или „при спазване на мерките“, а „изключено“. В случая това съмнение не само не е изключено, но е изрично признато от самите автори на ДОСВ. В т. 5.2 Докладът констатира, че е „възможно значително кумулативно въздействие“ по отношение на засегнатите площи от природни местообитания. За 38 от 39-те мерки в ИПЕК е признато потенциално значително въздействие. Тези констатации са принципно несъвместими с крайното заключение за „незначително“	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		въздействие.	
		III.4. Определени буферни зони, несъответстващи на научните източници **Буферна зона от 6 km** около 26 защитени зони - въведена без количествена научна обосновка. Международната литература (Hötker et al. 2006; Carrete et al. 2009; May et al. 2020) сочи видово специфични ефективни буфери в диапазона 300 m - 3 km. Стойността 6 km е научно необоснована, прекомерна и равномерно приложена за всички зони, независимо от предметите им на опазване. **Адаптивен мониторинг** - предложен без конкретна методика, без задължителен стандарт за интензивност, без орган, натоварен с изпълнение, и без правна последица при установени превишения.	
		III.5. Непълна оценка по конкретни защитени зони и предмети на опазване - нарушение на чл. 22, ал. 1, т. 2 и т. 3 от Наредбата за ОС Чл. 22, ал. 1 от Наредбата за ОС изисква ДОСВ да анализира въздействието конкретно по всяка засегната защитена зона и нейните предмети на опазване. Представеният ДОСВ систематизира информацията по типове мерки (ФЕЦ, ВЕП) и по таксономични групи (птици, прилепи, влечуги), но не по конкретни защитени зони. Вследствие на това за нито една конкретна защитена зона не може да се установи: (а) кои от нейните предмети на опазване са застрашени; (б) в каква степен; (в) дали мрежата Натура 2000 като цяло запазва своята кохерентност. Анализът по чл. 22, ал. 1, т. 3 от Наредбата за ОС - за запазване кохерентността на мрежата - изцяло липсва. **Приложение 5.2-2** съдържа конкретни данни: 27 защитени зони с висок риск и 27 със среден риск от ВЕП. Въпреки това ДОСВ не извършва никакъв индивидуален анализ за нито една от тези зони - не е посочено кои предмети на опазване са застрашени, в каква степен и при какви условия рискът се реализира. Приложението идентифицира проблема, но ДОСВ не го разрешава. Матрицата „висок/среден/нисък риск" не е оценка - тя е отправна точка за оценка, която не е извършена.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		III.6. 156 от 206 мерки в ИПЕК нямат оценка за въздействие върху биоразнообразието дори в самия ДОСВ **Приложение 3.1** към ДОСВ съдържа оценка за въздействие върху биоразнообразието за 50 мерки. Пълният списък на мерките в ИПЕК - Приложение 1.1.3-1 - съдържа 206 мерки. Следователно 156 мерки (76%) нямат никаква оценка за въздействие върху биоразнообразието дори в рамките на самия ДОСВ. Това нарушава чл. 22, ал. 1 от Наредбата за ОС, изискващ оценката да обхваща въздействието от плана в неговата цялост. Логиката, че останалите мерки произтичат от действащото законодателство, е неприемлива - тя е идентична с дефекта в ДЕО и е еднакво правно несъстоятелна.	
		III.7. Превишаване на правомощията на оценката - ultra vires Оценката за съвместимост по чл. 31 от ЗБР е експертен акт с предмет оценяване на въздействието от конкретен план или проект. Тя не е правотворчески инструмент за въвеждане на нов забранителен или разрешителен режим. Препоръчваните в т. 6 мерки излизат извън тези правомощия, тъй като: – Мярка № 2 въвежда географски забрани за цели области (Добруджа, Източни Родопи, черноморски общини) и буферни зони от 6 km около 26 защитени зони и от 2 km около още 27 — ограничения, излизащи извън всяка норма на действащото европейско и национално право и създаващи нов забранителен режим без законово основание. Мярката неправомерно разширява изискванията по чл. 5, ал. 5 от ЗЕВИ, касаещи единствено зоните за ускорено развитие на вятърни паркове — върху всички ВЕИ технологии и върху цялата територия на страната, което е в пряко противоречие с чл. 5, ал. 10 от същия закон и на европейската директива, които изрично посочват, че разработването на плана за ускорено развитие по ал. 2 от ЗЕВИ и неговото приемане не изключва под никаква форма развитие на проекти извън териториите, включени в плана, при спазване на приложимото законодателство Смесването между „не е приоритетна зона“ и „не е допустима зона“ е	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		правно недопустимо. Определянето на приоритетни зони е единствено инструмент на ускорени и облекчени разрешителни процедури и под никаква форма не е равнозначно на забрана	
		III.8. Противоречие с актуалното право на Европейския съюз ДОСВ не е съобразен с редица актуални инструменти на правото на ЕС:	
		1. **Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета относно насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (RED II), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III):** Директива (ЕС) 2018/2001 (RED II), изменена с Директива (ЕС) 2023/2413 (RED III), е основният правен инструмент на ЕС в областта на ВЕИ. Член 15, параграф 1 от RED II изрично задължава държавите членки да гарантират, че националните правила относно разрешителните и лицензионните процедури за ВЕИ инсталации и свързаната мрежова инфраструктура са „пропорционални и необходими". RED II изисква процедурите да са с предвидими срокове, с обективни, прозрачни и пропорционални правила, включително опростени уведомителни режими за децентрализирани устройства. Всякакви национални правила, управляващи разрешаването на ВЕИ инсталации, са задължени да издържат теста за пропорционалност и необходимост. Чл. 3, ал. 1 квалифицира ВЕИ инсталациите като проекти от преимуществен обществен интерес. Чл. 16е задължава при правово балансиране тези проекти да имат приоритет. ДОСВ не извършва изискуемото балансиране. Предложените мерки в Доклада– широкообхватни буферни зони и регионални географски изключвания за ВЕП, задължителен предварителен мониторинг – представляват правила, свързани с разрешаването на ВЕИ проекти. Те явно не преминават теста за пропорционалност и необходимост, тъй като: • налагат абсолютни и неиндивидуализирани забрани за цели категории технологии; • не отчитат специфичните характеристики на конкретни проекти и	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		конкретни защитени зони; • не изчерпват наличните по-малко обременяващи алтернативни инструменти (смекчаващи мерки, технологични стандарти, зониране по риск, проектни условия); • не са обосновани с конкретни научни данни за специфичен висок риск за всяка засегната зона. RED III въвежда конкретни, задължителни максимални срокове за разрешителни процедури за ВЕИ: • В „ускорителни зони" (renewables acceleration areas): общият срок не трябва да надвишава 12 месеца, а за офшорни проекти – 2 години; • Извън „ускорителни зони": общият срок не трябва да надвишава 2 години, а за офшорни проекти – 3 години; • Компетентният орган е длъжен да потвърди пълнотата на заявлението в 30 дни (в ускорителни зони) или 45 дни (извън тях). Изискването за задължителен едногодишен предварителен мониторинг – преди изобщо да може да стартира формалната разрешителна процедура – прибавя 12 месеца към всеки инвестиционен цикъл за ВЕП, извън законово установените срокове. В комбинация с последващия задължителен мониторинг след въвеждане в експлоатация и потенциалните оперативни ограничения, тези мерки де факто създават допълнителен предразрешителен стадий, което пряко противоречи на максималните срокове, установени от RED III. Член 15в от RED III задължава държавите членки да приемат план(ове) за определяне на „зони за ускорено развитие" на ВЕИ. По правило такива зони се изключват от Натура 2000 и национално защитени зони, освен изкуствени и застроени повърхности в тях. Същевременно обаче директивата изрично установява, че определянето на ускорителни зони не трябва да препятства продължаващото и бъдещото инсталиране на ВЕИ проекти извън тях.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Предложените мерки обръщат тази логика: вместо да определят положително ускорителни зони и да облекчат процедурите в тях, те налагат широкообхватни изключвания. При проекти извън ускорителните зони RED III изисква индивидуални оценки, а не общи бланкетни забрани. RED III установява, че до постигане на климатична неутралност държавите членки трябва да гарантират, че ВЕИ централи, присъединяването им към мрежата и свързаните с тях мрежа и съоръжения за съхранение се презумират като „в надделяващ обществен интерес" при балансиране на правни интереси по Директиви 92/43/ЕИО, 2000/60/ЕО и 2009/147/ЕО. Предложените мерки не само не прилагат тази презумпция – те я обръщат: третират ВЕИ проектите в определени зони като по правило недопустими, без конкретна обосновка по случай. Това противоречи на буквата и духа на RED III.	
		2. **Регламент (ЕС) 2024/1991 (Nature Restoration Law, в сила от 18 август 2024 г.):** чл. 4, ал. 14 и чл. 5, ал. 11 предвиждат изрична презумпция за преимуществен обществен интерес на ВЕИ проектите, тяхното мрежово свързване и системите за съхранение - приложима както в, така и извън защитените зони. Регламентът не е споменат в нито едно от 70-те страници на ДОСВ.	
		3. **Директива 2009/147/ЕО за птиците не изисква автоматични забрани извън Натура 2000** Директива за птиците не изисква въвеждане на автоматична забрана за ВЕП извън Натура 2000. Тя изисква ефективна защита на дивите птици и предотвратяване на значими отрицателни въздействия, когато такива са установени. Това следва да се постига чрез конкретна оценка и конкретни мерки, а не чрез общи географски забрани, които не отчитат реалните характеристики на терена, вида на проекта, резултатите от мониторинга и възможните технически решения.	
		4. **Несъвместимост с механизма на Директива 92/43/ЕИО (Директива за местообитанията):** Член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО предвижда, че всеки план или проект, вероятно оказващ значително въздействие върху защитена зона, подлежи на „подходяща	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		оценка" на последиците му спрямо целите за опазване; компетентният орган може да го одобри само след като се увери, че няма да увреди целостта на зоната. Дори при отрицателна оценка, член 6, параграф 4 допуска изключение при „императивни причини от първостепенен обществен интерес" и при липса на алтернативи, с компенсаторни мерки. Директивата предвижда индивидуализирана оценка, а не предварителна бланкетна планова забрана. Показателно е, че самият Доклад за екологична оценка (ДЕО) към ИПЕК изрично признава, че „пълната кумулативна оценка е възможна единствено на ниво конкретен проект" по реда на чл. 31 от ЗБР. Тази констатация сама по себе си опровергава избрания подход на обща забрана.	
		5. **Насоки SWD(2024) 333 final от 13 май 2024 г.:** изрично подчертават, че зоните за ускорено развитие не изключват инвестиции в останалите територии. ДОСВ не отчита тези насоки. Препоръка на Европейската комисия (2022/822) от 18 май 2022 г. за ускоряване на разрешителните процедури за ВЕИ проекти изрично посочва, че прекомерната сложност и продължителност на разрешителните процедури е основна бариера за бързото внедряване на ВЕИ. Комисията препоръчва ограничаването на „зони на изключване" до необходимия минимум, с ясна и мотивирана обосновка, основана на доказателства. Административните пречки пред ВЕИ проекти противоречат на целта за бързо и необходимо разгръщане на ВЕИ.	
		6. Практика на Съда на ЕС изисква индивидуална, видово и зона-специфична оценка за всеки конкретен проект. Бланкетните мерки в т. 6 на ДОСВ са в пряко противоречие с тези решения.	
		III.9. Несъответствие с действащото българско законодателство	
		1. Несъответствие със Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ): ЗЕВИ е основният национален акт, транспониращ RED II/RED III. ЗЕВИ въвежда максимални срокове за приключване на разрешителните процедури: до 1 година за определени случаи в ускорителни зони, до 2 години „във всички останали случаи", и до 3 години	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		за офшорни ВЕП. Задължителен едногодишен предварителен мониторинг като универсална предпоставка пряко нарушава максималните срокове по ЗЕВИ. При едновременно прилагане на едногодишния предварителен мониторинг и законовия максимален двугодишен срок за разрешаване, реалният разполагаем период за провеждане на самата разрешителна процедура би се свил до около 12 месеца – и то само ако мониторингът тече успоредно с другите изисквания, каквото предложената мярка не предвижда. ЗЕВИ изрично предвижда, че приемането на план за приоритетни зони **„не изключва развитие на проекти извън тези територии при спазване на приложимото законодателство"**. Законовата забрана по ЗЕВИ за защитени зони се отнася само до специалния режим на приоритетните зони. Разширяването на забраните чрез ИПЕК – въвеждане на буферни зони от 6 км/2 км и регионални/общински изключвания – надхвърля предвидените в ЗЕВИ възможни механизми и противоречи на закона.	
		2. Несъответствие със Закона за енергетиката (ЗЕ): ЗЕ регламентира ИПЕК като планов документ, одобряван от Министерския съвет, но **не му придава характер на пряк регулаторен акт**, способен сам по себе си да изменя установени нормативни режими – устройствени, природозащитни или финансови. ЗЕ поставя цел за „отпадане на неоправдани пречки" и провеждане на правила, „прозрачни, пропорционални и недискриминационни". Предложените мерки очевидно не отговарят на тези изисквания. По отношение на финансовата подкрепа: ЗЕ изрично предвижда механизъм за подкрепа, включително за изкупуване на електрическа енергия на преференциални цени и предоставяне на **премии** за електрическа енергия от ВЕИ. Фонд „Сигурност на електроенергийната система" е законово установен да управлява средства за покриване на разходите за премии за ВЕИ. Обща мярка в ИПЕК за „изключване на финансова подкрепа" би противоречала на действащите в ЗЕ механизми за премии и е несъвместима с финансирането им чрез Фонда. Евентуалната реформа на тези механизми изисква **законодателна**	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		промяна, а не стратегически планов документ.	
		3. Несъответствие със Закона за устройство на територията: (ЗУТ) урежда устройственото планиране като инструмент за пространствено разполагане на инвестиционни предложения. Конкретните режими и ограничения на ниво имот се определят чрез общи устройствени планове (ОУП) и подробни устройствени планове (ПУП), при задължителни процедури за уведомяване, участие и обжалване на засегнатите лица. Предложените мерки, ако се имплементират като фактически ограничения на застрояването/ползването, следва да бъдат въведени чрез устройствени планове по реда на ЗУТ, а не директно с планов документ. В противен случай засегнатите лица са лишени от гарантираните от ЗУТ права, включително възможностите за обжалване и съдебен контрол на законосъобразността на административните актове, свързани с устройствено планиране. Възможността лицата да обжалват административни актове, свързани с устройство на територията е пряко свързано със защитата на частната собственост, гарантирана от Конституцията на Р. България, доколкото възможностите за използване на частните имоти е пряко свързана с техния устройствен статут. Освен това ЗУТ предвижда санкция за длъжностно лице, което „изисква като условия за съгласуване и одобряване на инвестиционен проект или за разрешаване на строеж документи, каквито не се изискват с този закон или с друг нормативен акт". Ако „задължителният едногодишен предварителен мониторинг" се налага като универсално предварително условие в производствата по ЗУТ, извън нормативно предвидените изисквания, това поражда риск от незаконосъобразни административни действия.	
		4. Несъответствие със Закона за опазване на околната среда и Наредбата за ОВОС: ЗОО предвижда, че допустимостта на инвестиционни предложения (включително енергийни обекти) се решава чрез индивидуални процедури по ОВОС/преценка за необходимост от ОВОС и – когато е приложимо – чрез оценка за съвместимост по чл. 31 ЗБР.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Решението по ОВОС може да съдържа „условия, мерки и ограничения" за конкретния проект и е задължително условие за последващото му разрешаване. Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС установява конкретни **кратки срокове** за произнасяне от компетентните органи: 30 дни за произнасяне по заданието за обхват, 1 месец за преценка за необходимост от ОВОС, 30 дни за оценка на качеството на доклада, 45 дни за издаване на решение след обществено обсъждане. Тези срокове са несъвместими с въвеждането на универсален едногодишен предварителен мониторинг като задължително предусловие.По Наредбата за ОВОС „пълна забрана" като общо правило за цяла категория проекти в определени зони не произтича от законодателния режим; той предвижда индивидуална преценка за допустимост по конкретните заповеди/планове за управление и последваща оценка на вероятно/реално значително въздействие, като резултатът е индивидуален административен акт.	
		5. Несъответствие със Закона за биологичното разнообразие (ЗБР): **А) Предложените бланкетни забрани заобикалят режима на оценка за съвместимост по чл. 31 ЗБР**: ЗБР е основният национален акт, уреждащ режима на защитените зони от мрежата „Натура 2000". Законът не въвежда обща „пълна" забрана за определен вид инвестиционни предложения като ВЕП във всички защитени зони. ЗБР предвижда индивидуална преценка чрез оценка за съвместимост (ОС) за планове, проекти и инвестиционни предложения, които могат да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони. Резултатът е решение на компетентния орган: съгласуване с условия/мерки, или несъгласуване (отказ) с мотиви, с предвидена дерогация при „императивен обществен интерес" и при липса на алтернативи. Мярката за „пълна забрана" за ВЕП в Натура 2000 заобикаля предвидения от закона механизъм за индивидуализирана преценка и се явява в пряко противоречие с чл. 31 ЗБР. **Б) Механизмът за въвеждане на забрани в конкретна защитена зона е само чрез заповед по чл. 12 ЗБР:** забрани и ограничения на дейности в защитена зона се въвеждат в заповедта за обявяване на зоната	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		по чл. 12 ЗБР. Заинтересованите лица имат право да дават становища по проекта относно предвидените забрани и ограничения. Промените в тях се правят само чрез заповед на компетентния министър при спазване на специалната процедура. ИПЕК не е предвиденият от закона инструмент за въвеждане на такива забрани и не може да ги замени. Предложената обща забрана в ИПЕК не е постановена чрез нормативно предвидения инструмент и заобикаля задължителното участие на засегнатите лица. **В) Разделът за „буферни зони" в ЗБР е отменен:** Раздел IV „Буферни зони" от ЗБР (чл. 20–26) е отменен. Следователно предложените „буферни зони" от 6 км/2 км около СЗЗ за птици нямат правно основание в действащия ЗБР. Законът не предвижда механизъм за автоматично и общо установяване на нови буферни зони около територии в Натура 2000 като универсален режим. Евентуалните ограничения поради специфични рискове около конкретна зона следва да бъдат въвеждани чрез плановете за управление на конкретните защитени зони по чл. 27–29 ЗБР, включително с участие на заинтересованите лица.	
		6. Несъответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС): Наредбата за ОС предвижда ясен режим по отношение на предварителния мониторинг: Наредбата за ОС допуска компетентният орган да поставя изисквания към обхвата на оценката, включително „провеждане на предварителен мониторинг, ако е необходим такъв". При оценка на качеството на доклада по ОС се проверява наличие на резултати от предварителен мониторинг само „ако е изискано провеждането му". Нормативният модел е мониторинг „ако е необходим/ако е изискан" по конкретната процедура – не универсален едногодишен задължителен мониторинг за всички ВЕИ проекти. Предложената обща мярка в ИПЕК излиза извън нормативния режим на Наредбата за ОС. **По отношение на буферните зони**: Критериите за преценка на	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		вероятна степен на отрицателно въздействие по Наредбата за ОС включват: местоположение спрямо зоната, разстояние до ключови елементи, емисии, отпадъци, кумулативни въздействия и др. Наредбата не предвижда нормативно фиксирани буферни разстояния като автоматичен и независим от индивидуалната преценка забранителен критерий. Важно е да се подчертае, че самият ДЕО изрично констатира, че „с прилагането на предписаните мерки" – включително процедурата по чл. 31 ЗБР и смекчаващи мерки – въздействието върху целостта на защитените зони е незначително и планът е съвместим с природозащитните цели. Тази констатация е вътрешно противоречива спрямо предложената „пълна забрана": ако процедурата по ОС и смекчаващите мерки са достатъчни за съвместимост на ИПЕК като план, допълнителните бланкетни забрани са излишни и диспропорционални.	
		7. Несъответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО): Наредбата за ЕО изисква разглеждане на „разумни алтернативи" (включително „нулевата") при изготвяне и оценка на планове и програми. Съгласуването на план/програма е допустимо само ако предвижданията са в съответствие с нормативната уредба и няма мотивирани възражения по законосъобразност. Предложените мерки не са преминали надлежна алтернативна оценка, а Наредбата за ЕО изисква именно такова разглеждане на алтернативи, включително алтернативи с по-малко ограничителен ефект (например конкретни смекчаващи мерки, условия, технологични стандарти). Без изчерпване на алтернативите, залагането на обща забрана в ИПЕК е несъвместимо с Наредбата за ЕО.	
		8. Несъответствие с принципа за правна сигурност и оправданите правни очаквания: по данни, публично достъпни и отразени в самия ДЕО, са процедирани инвестиционни предложения за ВЕП с обща мощност над 56 000 MW. За значителна част от тях са направени значителни инвестиции в предпроектни проучвания, проектиране и правни процедури, като административните процедури се развиват на различен етап пред	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		съответните компетентни органи. Ретроактивното налагане на бланкетни забрани чрез ИПЕК върху тези проекти поражда основателни правни претенции за нарушаване на принципите за правна сигурност и оправдани правни очаквания – принципи, признати и от правото на ЕС, и от правото на Република България. Несъответствието с този принцип ясно личи и конкретно при мярката, свързана с налагането на едногодишен мониторинг - докладът не установява ясни критерии какви конкретни резултати от мониторинга биха довели до отказ на одобрение. При одобряването на ВЕП да се вземат предвид резултатите от извършените наблюдения. Тази неопределеност поражда правна несигурност за инвеститорите и създава предпоставки за произволен административен отказ.	
		III.10. Научно остарели предпоставки и избирателно цитиране Препоръчаните мерки се базират на ограниченията от Националния план за действие за енергия от ВЕИ 2012-2020 г., т.е. на технологичното познание отпреди повече от 14 години и на документ с изтекло правно действие. Оттогава са настъпили съществени промени, пренебрегнати от ДОСВ: – Системи за адаптивно спиране на вятърни турбини при ниска скорост на вятъра в чувствителни периоди, намаляващи смъртността при прилепи с 50–93% без значителна загуба на енергиен добив (Arnett et al. 2011; Adams et al. 2021; Whitby et al. 2024) — технология, която самото ДЕО на Плана за приоритетни зони за ВЕП предписва като задължителна мярка в т. 7.2, но ДОСВ на ИПЕК изцяло пренебрегва. – Системи за разпознаване и предотвратяване на сблъсък с птици в реално време, базирани на камери и изкуствен интелект, намаляващи орнито-смъртността с до 90% (eBird-базирани и AI решения, внедрени масово в Западна Европа след 2018 г.). – Цветово маркиране на една от лопатките на вятърните турбини, документирано с намаление на орнитосмъртността с до 70% при	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		минимални разходи (May et al. 2020) — изследване, достъпно от 2020 г. и прилагано в Норвегия и Нидерландия. ДОСВ не оценява доколко тези технологични решения правят остарели ограниченията от 2012 г. Вместо това ги пренася механично в 2026 г. - принципно недопустимо за стратегически документ с национален обхват.	
		III.11. Непълен експертен екип — липса на специалист по прилепи Списъкът на експертите, изготвили ДОСВ (Приложение към ДОСВ), съдържа четирима специалисти: биолог/зоолог, ботаник, херпетолог и орнитолог. ДОСВ посвещава самостоятелен раздел (т. 5.1.7) на въздействието върху прилепите и го квалифицира като значим риск. Въпреки това сред авторите няма нито един специалист по хироптерология (наука за прилепите). Изводите за прилепите са изготвени от орнитолог — специалист с различна профилна компетентност. Това поставя под съмнение изискването оценката да се базира на „най-добрите научни знания в съответната област" по смисъла на съдебната практика на ЕС.	
		III.12. Реална пречка за постигане на поставените цели	
		1. Амбициозните цели изискват ускоряване, а не допълнителни бариери В самия ИПЕК е заложена национална цел от 34,96% дял на енергията от ВЕИ в брутното крайно потребление до 2030 г., в съответствие с RED III. Планът предвижда значителен ръст на ВЕИ мощности до 2030 г. с нови 7 160 MW спрямо 2022 г., включително 1 280 MW вятър на сушата и 500 MW офшорен вятър. RED III изрично идентифицира дългите и сложни административни и разрешителни процедури като ключова бариера пред инвестициите в ВЕИ. Мерките, вместо да премахват тези бариери, ги задълбочават и умножават. При необходимост от реализиране на +7 160 MW нов ВЕИ капацитет до 2030 г., всяко допълнително забавяне пряко застрашава изпълнението на заложените цели. При цели за значително увеличение на ВЕИ до 2030 г., универсалното изискване за едногодишен предварителен мониторинг за всеки нов ВЕП –	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		съчетано с широките териториални забрани – логично удължава проектните цикли с минимум 12 месеца за всеки проект, добавяйки значителна финансова тежест и регулаторен риск. Постигането на целта за ВЕИ-електроенергия е обвързано с реализация на конкретни мощности в ограничения период до 2030 г. Всяко допълнително забавяне пряко застрашава тази реализация.	
		2. Предложените мерки свиват реалния инвестиционен ресурс Регионите, обхванати от буферните зони и изключванията – Добруджа, Черноморието, Източни Родопи – са исторически сред **най-ветровитите** и с **най-висок технически потенциал** за вятърна енергия в България. Изключването им без надлежна проектна оценка е несъразмерно и пряко вредно за целите на ИПЕК: свива наличния ресурс за ВЕИ и прави невъзможно постигането на заложените мощностни цели. Липсата на финансова подкрепа също допълнително би влошила инвестиционния климат. Комбинацията от: (а) липса на финансова подкрепа; (б) широкообхватни забрани и ограничения; и (в) допълнителни разходи за задължителен мониторинг, ще влоши инвестиционната привлекателност на ВЕИ сектора в България и ще доведе до по-малко реализирани проекти от необходимото за постигане на целите.	
		ДЯЛ IV: НАРУШЕНИЯ, УСТАНОВЕНИ ОТ АНАЛИЗ НА ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ ДЕО	
		IV.1. 162 от 206 мерки в ИПЕК (79%) нямат анализ на въздействие върху околната среда - нарушение на чл. 10, ал. 1, т. 5 от Наредбата за ЕО и Приложение I, т. 5 от Директива 2001/42/ЕО Анализът на приложенията към ДЕО разкрива структурен пропуск с принципно значение. Приложение 3 съдържа пълния списък на мерките в ИПЕК - 206 на брой, разпределени по пет измерения. Приложения 5-1 до 5-8, съдържащи анализа на въздействията по осем компонента на околната среда (климат, въздух, води, земи и почви, биоразнообразие, ландшафт, материални активи, здраве), обхващат само 44 мерки - тези от Приложение 4, квалифицирани като произтичащи единствено от ИПЕК.	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Останалите 162 мерки - 79% от всички мерки в плана - не са оценени по нито един компонент на околната среда. Разпределението по измерения е следното: - Декарбонизация: 106 мерки без оценка на въздействие - включително всички транспортни, промишлени, селскостопански и горски мерки, значителна част от които предполагат строителство на нова инфраструктура или промяна в земеползването. - Енергийна сигурност: 23 мерки без оценка - включително мерки за разширение на ПГХ „Чирен", рехабилитация на газопреносната система, нови LNG терминали и търсене на нефт и газ в Черно море. - Енергийна ефективност: 22 мерки без оценка - включително мерки за саниране на сградния фонд и изграждане на отоплителна инфраструктура. - Вътрешен енергиен пазар: 10 мерки без оценка - включително мерки за разширяване на електропреносната мрежа с пряко въздействие върху ландшафта и природните местообитания. - Научни изследвания, иновации и конкурентоспособност: 1 мярка без оценка. Логиката на авторите е, че тези 162 мерки произтичат от действащото законодателство и съществуващи програми и поради това не изискват отделна оценка. Тази логика е правно несъстоятелна. Нито чл. 10, ал. 1, т. 5 от Наредбата за ЕО, нито Приложение I, т. 5 от Директива 2001/42/ЕО предвиждат такова изключение. Изискването е оценката да обхваща вероятните значителни въздействия от плана като цяло - не само от неговата иновативна или самостоятелна част. ИПЕК включва тези мерки като свои политики и за тяхното изпълнение отговаря като план. Въздействието, което те пораждат, е въздействие на ИПЕК. Показателно е, че сред необхванатите 162 мерки попадат всички мерки от измерението Декарбонизация, свързани с транспорта, промишлеността и сградния фонд, включително мерки с пряко и значително въздействие върху качеството на въздуха, водите и почвите. Пропускането им от	

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		анализа не е техническо - то е съдържателно и засяга валидността на крайните изводи на ДЕО.	
		IV.2. Данните в Приложение 11 съдържат изрично признание за непълнота - компрометиране на кумулативната оценка Приложение 11 представя справка за ВЕИ обекти в защитени зони по всички РИОСВ, области и зони. Документът обаче съдържа самостоятелна колона, озаглавена: Обекти в експлоатация, без яснота дали са в ЗЗ. Тази колона е попълнена за множество защитени зони, което означава, че авторите на справката изрично са признали, че за значителна част от действащите ВЕИ обекти не е известно дали се намират в границите на защитена зона. Кумулативната оценка в ДОСВ (т. 5.2) е изградена пряко върху данните от тази справка. Оценка, чиято фактическа база съдържа собствено признание за непълнота, не може да служи като основа за заключение за незначително кумулативно въздействие, което изисква оценката да се основава на най- добрите научни знания. Данни с призната неяснота за пространственото положение на обектите не отговарят на този стандарт.	
		ЗАКЛЮЧЕНИЕ Въз основа на подробно изложената аргументация Българска ветроенергийна асоциация счита, че ДЕО и ДОСВ към ИПЕК - актуализация 2024 г., страдат от съществени правни нарушения, методологически дефекти и вътрешни противоречия, несъвместими с изискванията на националното и европейското законодателство. Нетехническо резюме не е публикувано за обществено достъп. Необходимото преработване следва да включва минимум: (а) изготвяне на реални алтернативи; (б) количествена кумулативна оценка по конкретни защитени зони, базирана на реализирани мощности; (в) отчитане на NRL и RED III при балансиране на интересите; (г) технологична диференциация на мерките; (д) премахване на бланкетните забрани; (е) самостоятелно и пълноценно нетехническо резюме; (ж) публикуване на Нетехническо резюме.	**Заключение** След анализ на всички изразени възражения считаме, че ДЕО и ДОСВ са законосъобразни. **Не са налице основания за връщане на документите.** Част от поставените въпроси са относими за бъдещи актуализации на ИПЕК и при конкретните проектни процедури. Становището на ЕЕ България: • прилага проектни стандарти към стратегически документ; • изисква детайлност, която законът не предвижда за ИПЕК; • интерпретира превантивните мерки като

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		Само при изпълнение на тези условия може да бъде гарантирана необходимата степен на правна обоснованост и научна надеждност, изискуема от стратегически документ от такова национално и европейско значение.	„забрани“, което е неправилно; • прави методологически некоректни изводи относно кумулативните ефекти; • съдържа неверни твърдения относно трансграничните въздействия. Техническата грешка с НТР ще бъде отстранена.
48.	Регионална инспекция по околна среда и водите – Бургас, изх. № ПД-1537-6 от 09.06.2026 г.	Относно: Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, с обществеността, заинтересованите органи и трети лица, по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. Във връзка с Ваше писмо изх. № 95-00-5898-76/07.05.2026 г., вх. № ПД-1537/07.05.2026 г. за изготвяне на становище по публикуваната документация в рамките на функционалната ни компетентност и в срок до 08.06.2026 г. по проект на Доклад за екологична оценка и Доклад за оценка на степента на въздействие на „Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021–2030 г. – актуализация 2024 г.“, Ви уведомявам: След преглед на представената документация, по отношение на компетентността в областта на опасните химични вещества и контрола на риска от големи аварии, считам че при реализиране на предвидените мерки и дейности следва да бъдат отчетени потенциалните рискове, свързани със съоръжения и дейности с опасни вещества, както и възможните комбинирани въздействия върху обекти с висок рисков потенциал. Следва да се отчете и влиянието на климатичните изменения и екстремните климатични явления върху безопасната експлоатация на обекти, попадащи в обхвата на глава седма, раздел I от Закона за опазване на околната среда. Към останалата част от доклада няма забележки и предложения за	Забележката е насочен към изпълнение на конкретни проекти, които биха произтекли от ИПЕК, а не от политиките на самия план, доколкото същия не борави с конкретни местоположения. Относима е за съответните процедури по реда на глава шеста от ЗООС.

Приложение № 12 към Доклад за екологична оценка на Проект на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България - актуализация 2024 г.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
		допълване по представената документация. Съгласно дадените указания с Ваше писмо изх. № 95-00-5898-76/07.05.2026 г., с оглед осигуряване на широка публичност, прозрачност и ефективно участие на заинтересованите страни, съобщението с документация за проект на Доклад за екологична оценка на „Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.“ е качено на страницата на РИОСВ-Бургас и е изпратено писмо до всички общински администрации на територията на Област Бургас.	
49.	Регионална инспекция по околна среда и водите – Пазарджик, изх. № РД-17-455-3 от 09.06.2026 г.	**Относно:** Публикуване за обществено обсъждане на Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. и изразяване на становища в рамките на функционалната компетентност Във връзка с постъпилата, с вх. № РД-17-455-2/07.05.2026 г., от Вас документация по ЕО на основание чл. 20 и чл. 21 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба по ЕО), Ви информирам, че своевременно е публикувано приложеното съобщение и хипервръзка към публикуваната документация на интернет страницата на РИОСВ-Пазарджик. Към настоящия момент няма постъпили становища, бележки и препоръки по документацията. По отношение на приложения доклад за екологична оценка (ДЕО) на проекта на Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. и приложенията към него – нямаме бележки и предложения.	Без забележки.
50.	Регионална инспекция по околна среда и водите – Пловдив, изх. № М-248-1 от	**Относно:** Провеждане на консултации по чл. 20, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми по Доклад за екологична оценка на Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г. Във връзка с Ваше писмо с изх. № 95-00-5898-76/07.05.2026г., относно	Забележката е отразена в ДЕО.

№	Получено от, изх. №	ИЗРАЗЕНО СТАНОВИЩЕ	Начин на отразяване и мотиви за това
	09.06.2026 г.	провеждане на консултации по Доклад за екологична оценка на „Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г. – актуализация 2024 г.“, Ви информираме, че експертите в РИОСВ-Пловдив нямат забележки и предложения. В представената документация е установена следната грешка: На стр. 82 в данните от пунктовете за мониторинг стойността на брой превишения на ПМ „Долни Воден“, гр. Асеновград за 2021 год. е 53, а не 57.	
51.	Министерство на земеделието и храните изх. № 0403-107 от 09.06.2026 г.	**Относно:** Ваш № 95-00-5898-78/07.05.2026 г., рег. индекс на МЗХ 0403-107/07.05.2026 г. относно провеждане на консултации по актуализацията за 2024 година на Доклада за екологична оценка на Интегрирания план в областта на енергетиката и климата 2021-2030 г. във връзка с наши рег. № 0403-107/19.5.2026 г. и № 70-2458/02.06.2026 г. Във връзка с писмо от Министерство на околната среда и водите, постъпило в Министерство на земеделието и храните (МЗХ) с Ваш № 95-00-5898-78/07.05.2026 г. и рег. индекс на МЗХ 0403-107/07.05.2026 г. относно провеждане на консултации по актуализацията за 2024 година на Доклада за екологична оценка на Интегрирания план в областта на енергетиката (ИПЕК) и климата на Република България 2021-2030 г., изпращаме приложено становище, изразено от Югозападно държавно предприятие – град Благоевград, регистрирано с наш № 0403-107/19.05.2026 г., като разчитаме то да бъде взето под внимание. В допълнение, изпращаме приложено на Вашето внимание и становище от Северозападно държавно предприятие – град Враца, което е изпратено и до Вас с техен номер № РД-08-119-1/02.06.2026 г., наш входящ рег. индекс 70-2458/02.06.2026 г. Становищата са изпратени и по електронна поща в определения от Вас срок, 8 юни 2026 г. и са регистрирани с вх. рег. индекс на МОСВ 95-00-5898-107/08.06.2026 г.	Становищата на Югозападно държавно предприятие – град Благоевград и Северозападно държавно предприятие – град Враца са получени и отразени.